

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling. Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 30.04.2024 kl. 09:30

Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand

Arkivsak: 23/03635

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 90941717 eller e-post mt588@kirken.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE

Godkjenning av innkalling og saksliste		
17/24	23/03635-1	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
18/24	23/03635-21	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024
Saker til behandling		
19/24	22/03224-22	Økonomirapport 2023 (regnskap)
20/24	23/03756-10	Revidert budsjett 2024
21/24	23/03756-12	Økonomirapport pr. 31.03.24
22/24	23/03756-9	Agder og Telemark bispedømmeråd - Tiltak for å oppnå budsjettbalanse
23/24	22/01085-15	Oppnevning av representant til styre for Familievernkontoret i Aust-Agder
24/24	22/01085-17	Oppnevning av representant til styre for Familievernkontoret i Vest-Agder
25/24	22/04324-9	Oppnevning av representanter til representantskap Stiftelsen Kirkens Bymisjon
26/24	23/01867-10	Risør og Tvedestrand - Flytting av to kretser til annet sokn som følge av justert kommunegrense
27/24	24/00659-2	Høring og offentlig ettersyn - regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024–2027
28/24	23/03366-3	Evalueringsrapport Kirkevalget 2023 - Agder og Telemark bispedømme
29/24	23/03701-8	Etter Kirkemøtet 2024
Orienteringssaker		
30/24	23/03959-10	Orienteringssaker 30.04.24

Kristiansand, 23.04.2024

Aslak Wegge
møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteprotokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 26.02.2024 kl. 10:00
Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
Arkivsak: 23/03635

Til stede: Andreas Holm (Frimodig kirke), Håkon Kolstad Varhaug (Bønnelista), Erik Lunde (Nominasjonskomiteens liste), Terje Damman (Åpen folkekirke), Stine Beate Mondal Ljostad (Åpen folkekirke), Geir Jørgen Bekkevold (Åpen folkekirke), Kathrine Tallaksen Skjerdal, Per Gunnar Pedersen, Stein Reinertsen,

Møtende varamedlemmer: Vidar Øvland (Nominasjonskomiteens liste) for Tore Thomassen

Forfall: Tore Thomassen (Nominasjonskomiteens liste)

Andre: Bjarne Nordhagen (Personalsjef)

Protokollfører: Aslak Wegge

Før behandling av sakene ble det gjennomført kursing/opplæring av nytt bispedømmeråd. Denne delen varte fra 10.00 – 14.00. Her var også 1. vara fra de ulike listene invitert med.

Selve delen med behandling av sakene startet kl. 14.00.

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
10/24	Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024	3
Godkjenning av protokoll		
11/24	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.01.2024	3
Saker til behandling		
12/24	Bispedømmerådet - bruk av saksordfører?	4
13/24	Fremtidig praksis postjournal Agder og Telemark bispedømme	4
14/24	Samrådsmøte 4. mars	5
Orienteringssaker		
15/24	Orienteringssaker 26.02.24	5
Referatsaker		
16/24	Referatsaker 26.02.24	6

Kristiansand, 27.02.2024

Aslak Wegge
Stiftsdirektør

Godkjenning av innkalling og saksliste**10/24 Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027
26.02.2024**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	10/24

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:**Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Innkalling og saksliste til bispedømmerådets møte 26. februar ble enstemmig godkjent.

Godkjenning av protokoll**11/24 Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027
26.01.2024**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	11/24

Forslag til vedtak**Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:****Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Protokoll fra bispedømmerådets møte 26. januar ble enstemmig godkjent.

Saker til behandling**12/24 Bispedømmerådet - bruk av saksordfører?**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	12/24

Forslag til vedtak**Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:****Møtebehandling**

Saken ble lagt fram uten forslag til vedtak.

Omforent forslag fremkommet i møtet.

- Bispedømmerådet avslutter praksis med fast saksordfører for alle saker. Ordningen evalueres våren 2026.

Votering

Ved votering ble omforent forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

- Bispedømmerådet avslutter praksis med fast saksordfører for alle saker. Ordningen evalueres våren 2026.

13/24 Fremtidig praksis postjournal Agder og Telemark bispedømme

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	13/24

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd avslutter inntil videre praksis med å legge postjournal på nett.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:

Møtebehandling

Votering

Ved votering ble forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd avslutter inntil videre praksis med å legge postjournal på nett.

14/24 Samrådsmøte 4. mars

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	14/24

Forslag til vedtak

Saken ble drøftet.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Saken ble drøftet.

Orienteringssaker

15/24 Orienteringssaker 26.02.24

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	15/24

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:**Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Sakene tas til orientering

Referatsaker**16/24 Referatsaker 26.02.24**

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	26.02.2024	16/24

Forslag til vedtak**Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 26.02.2024:****Møtebehandling****Votering****Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak**

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	22/03224-22	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
19/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Økonomirapport 2023 (regnskap) Agder og Telemark bispedømmeråd

Vedlegg:

Regnskap Agder og Telemark pr. 31.12.23

Saksorientering

Forrige regnskapsrapport som ble lagt fram for rådet var status pr. 30.09.23, sak 60/23. Regnskapet viser da et merforbruk på kr. 1 863 000.- Merforbruket har økt i siste kvartal. Regnskapsresultatet for driften viser at Agder og Telemark bispedømmeråd pr. 31.12.2023 har et forbruk som er kr. 5 507 000 høyere enn budsjettert (4,2 %).

Årsaken til merforbruket er i hovedsak mindre innsparing på lønn til presteskaper, høyere økning i lønn enn budsjettert og økte utbetalinger til tilleggslønn.

Til orientering for nye medlemmer av bispedømmerådet så ble det i 2019 opprettet en nasjonal Felles Økonomienhet (FØ). FØ er lagt til Kirkerådet. Det er FØ som fører regnskap, og som gir oss rapporter i forhold til økonomien.

Denne saken er satt opp på grunnlag av rapport fra FØ.

Administrasjon

Administrasjonsutgiftene er totalt på kr 15 657 000.

Totalt er det benyttet kr 1 119 000 mindre enn budsjettert til administrasjonen.

Det er 6,7 % lavere enn budsjettert.

Inntektene er kr 445 000 høyere enn budsjettert. Dette er inntekter for kurs og konferanser som dekker utgifter på andre driftskostnader.

Regnskapet viser lønnsutgifter som er kr 344 000 lavere enn budsjettert. Hovedgrunnen til avviket er mottatte NAV-refusjoner uten at det er satt inn vikar i sykefraværet.

Det er brukt kr 250 000 mindre enn budsjettert til møter og kurs og kr 194 000 mindre enn budsjettert på reiser. Ellers er det små avvik på de andre driftskostnadene.

Prestetjeneste

Regnskapet for prestatjenesten er på kr 122 367 000. Det er kr 6 626 000 (5,7 %) høyere enn budsjettert.

Refusjon for ABV (arbeidsveiledning) og fakturering for begravelser og vielser er kr 170 000 høyere enn budsjettert.

Lønnsoppgjøret for tilleggslønn til prestene ble utbetalt i desember. Det gav en merutgift på kr 594 000 i desember. For hele 2023 ble merkostnad til tilleggslønn kr 1 053 000 inkludert feriepenger og arbeidsgiveravgift.

Beredskap fikk et merforbruk på kr 98 000.

Lønnsoppgjøret ble høyere enn budsjettert, og den ekstra tildelingen i juni dekket ikke hele økningen.

I budsjettet er det lagt inn en innsparing i lønnskostnader. Innsparingen har ikke vært like høy som budsjettert. Dette har ført til at lønnsutgiftene til prestene hver måned har vært noe høyere enn budsjettert. Ved utgangen av året er lønnsutgiftene til fast tilsette og vikarer med fratrukk av NAV-refusjoner ca. kr 3 900 000 høyere enn budsjettert.

Refusjon for stillinger med ekstern finansiering ble kr 280 000 lavere i desember, og kr 645 000 lavere enn budsjettert samlet for 2023.

Kjøp av andre tjenester ble kr 600 000 høyere enn budsjettert i desember, og samlet merforbruk i 2023 er kr 666 000. Merforbruket kommer av honorar til ABV-veiledere, frikjøp av fellerådstilsatte til konfirmantundervisning og administrativ hjelp for prest i permisjon og ungdomsprest.

Administrativ hjelp til prost ble kr 177 000 over budsjettert. Dette er satser som blir justert med snittet av lønnsvekst på KA-sektoren. Denne veksten ble større en budsjettjusteringen. Reiseutgiftene ble høyere på slutten av året, og ble totalt for 2023 kr 472 000 over budsjett.

De andre driftsutgiftene har mindre avvik fra budsjettet.

Nøkkeltall Agder og Telemark - tabeller pr. 31.12.2023

Alle tall i tabellene er i hele 1000 kr.

250 Agder og Telemark bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Agder og Telemark	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-1 030	-361	669	-185,3 %
Lønn og godtgjørelser	126 902	121 887	-5 015	-4,1 %
Andre driftskostnader	12 152	10 991	-1 161	-10,6 %
Sum	138 024	132 517	-5 507	-4,2 %

250 0000 administrasjon

Agder og Telemark adm.	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-479	-34	445	-1308,8 %
Lønn og godtgjørelser	12 421	12 765	344	2,7 %
Andre driftskostnader	3 715	4 045	330	8,2 %
Sum	15 657	16 776	1 119	6,7 %

250 4000 prester

Agder og Telemark prester	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Inntekter	-551	-327	224	-68,5 %
Lønn og godtgjørelser	114 481	109 122	-5 359	-4,9 %
Andre driftskostnader	8 437	6 946	-1 491	-21,5 %
Sum	122 367	115 741	-6 626	-5,7 %

Det store merforbruket kom på slutten av året. Noe som fremkommer av tabellen nedenfor
Utvikling i regnskapsresultatet i mnd for mnd i 2023:

	31.01	28.02	31.03	30.04	31.05	30.06	30.07	31.08	30.09	31.10	30.11	31.12
Administrasjon	-202	196	490	624	653	247	390	682	940	1 202	1 210	1 119
Presteskapet	-365	-224	-745	-1 189	-1 614	-1 255	-1 600	-1 591	-2 803	-3 453	-3 735	-6 626
Totalt	-567	-28	-255	-565	-961	-1 008	-1 210	-909	-1 627	-2 251	-2 525	5 507
Prosent av budsjett	-4,9 %	-0,1 %	-0,7 %	-1,2 %	-1,6 %	-1,7 %	-1,7 %	-1,7 %	-1,1 %	-1,7 %	-2,1 %	-4,2 %

Tilskudd

Det er utbetalt 32 411 000 i tilskudd til trosopplæring.

I tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk er det betalt ut kr 16 966 000.

Hele tildelingen til tilskudd budsjettgruppe 2 er betalt ut.

250 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Agder og Telemark tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %
Trosopplæring	32 411	32 410	-1	0,0 %
Diakoni/underv. og kirkemu	16 966	16 967	1	0,0 %
Sum	49 377	49 377	0	0,0 %

Disponible midler/egenkapital

Agder og Telemark bispedømmeråd hadde pr. 01.01.2023 et akkumulert mindreforbruk fra tidligere år på drift på kr 4 861 000.

Det opparbeidede mindreforbruket er bokført i balansen som egenkapital og var ikke budsjettet brukt i 2023. Driftsutgiftene for Agder og Telemark bispedømmeråd ble kr 5 507 000 høyere enn tildelingen. Dette er større enn akkumulert mindreforbruk i balansen.

Regnskapet for Den norske kirke i 2023 er ikke formelt avsluttet av Kirkerådet. Akkumulert mindreforbruk fordeler seg foreløpig slik:

	Akkumulert beholdning pr 01.01.2023	Mer-/mindre- forbruk 2023	Akkumulert beholdning pr 31.12.2023
Gruppe 1 - Drift	4 861 000	-5 507 000	0
Gruppe 2 - Tilskudd	0	0	0
Totalt	4 861 000	-5 507 000	0

Balansen blir redusert til null og mellomværende på kr 646 000 blir trukket fra tildelingen for 2024.

Oppsummert

Regnskapet for Agder og Telemark bispedømmeråd inngår i det samlede regnskapet for rDnk, og revideres samlet av eksternt revisjonsfirma. Den formelle regnskapsavslutningen skjer derfor på nasjonalt nivå.

Regnskapet for 2023 viser et merforbruk på kr. 5.507.000. Merforbruket er i sin helhet knyttet til prestatjenesten, og i all hovedsak knyttet til hørere lønnskostnader enn budsjettet.

Med årets merforbruk er også bufferen brukt opp, og bispedømmet drar med seg en minus på kr. 646.000.- som må dekkes over driften i 2024.

Det blir krevende å komme i balanse i 2024. Neste regnskapsrapport kommer pr. 31.03.24.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar økonomirapport (regnskap) 2023 til orientering

Agder og Telemark bispedømmeråd

Regnskap 2023 - drift

Driftsrapport	Rekneskap	Budsjett	Avvik
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-868 693	-287 500	581 193
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-38 133	-69 000	-30 868
3xxx - Andre inntekter	-123 137	-5 000	118 137
Sum inntekter	-1 029 963	-361 500	668 462
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	102 928 720	105 639 419	2 710 699
5006 - Beredskap	1 476 743	1 376 614	-100 129
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	3 947 421	2 858 833	-1 088 588
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	9 972 465	514 288	-9 458 177
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	607 807	428 218	-179 589
540x - Arbeidsgiveravgift	15 945 757	15 161 231	-784 527
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-4 605 007		4 605 007
599x - Refusjon lønnskostnader	-3 797 256	-4 370 000	-572 744
59xx - Andre personalkostnader	425 413	278 600	-146 813
Sum Lønn og godtgjørelser	126 902 063	121 887 203	-5 014 860
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 141 400	2 035 000	-106 400
64xx - Leie maskiner, inventar mm	87 522	75 000	-12 522
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	173 233	170 000	-3 233
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	20 235		-20 235
67xx - Div honorar og flytting	238 815	150 000	-88 815
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	1 649 812	930 500	-719 312
6797 - Annen bistand	1 604 378	1 427 000	-177 378
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	435 986	419 797	-16 189
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	1 517 920	1 771 000	253 080
69xx - Telefon, porto mv	-68 828	5 000	73 828
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	7 800 473	6 983 297	-817 176
71xx - Reiser	4 275 849	3 998 000	-277 849
73xx - Reklamekostnad og representasjon	21 621		-21 621
74xx - Medlemskontingent og gaver	41 863	10 000	-31 863
77xx - Annen kostnad	12 692		-12 692
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	4 352 025	4 008 000	-344 025
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0	0	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	0
Sum	138 024 598	132 517 000	-5 507 599

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	23/03756-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
20/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Revidert budsjett 2024

Vedlegg:

Statsbudsjettet 2024 - Endelig tildelingsbrev
 Fordeling av midler 2024 pr 19.feb
 250 - Budsjettnotat Justert budsjett 09042024

Saksorientering

Som følge av justert tildelingsbrev for 2024, og nye beregninger fra Felles Økonomienhet (FØ) vedrørende kostnader knyttet til tilleggslønn mm., har det vært nødvendig å oppjustere det generelle innsparingsbehovet i 2024.

Det vises til notat fra FØ hvor detaljene er ytterligere beskrevet. «250- Budsjettnotat justert budsjett 09.04.2024. Det er dette budsjettet som er grunnlaget for rapporteringen pr. 31.03.24

I revidert budsjett er innsparingsbehovet fordelt «flatt» på prostiene og administrasjonen. Dette vil bli justert på et senere tidspunkt når det er landet hvor stillinger kan tas ned, og når vi ser effekten av dette. Inntil det er på plass må innsparingen tas ved generell vakansestyling.

I tillegg vises det til egen sak hvor inndekningen av innsparingskravet tas opp.

Forslag til vedtak

Revidert budsjett for 2024 tas til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

KR - Seksjon for regnskap

Agder og Telemark bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Dato: 22.02.2024

Vår ref: 23/00465-18

Deres ref:

Statsbudsjettet 2024 - Endelig tildelingsbrev

Vi viser til vårt brev 30.11.23 om foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene.

Stortinget vedtok i desember endelig statsbudsjett for 2024. Sammen med dette brev følger tilskuddsbrev 2024 til Den norske kirke (Dnk) fra Barne- og familiedepartementet (BDF). De tilhørende retningslinjene for tilskudd til Dnk fastsatt 5. februar 2021 er ikke endret.

Rammetilskuddet til Den norske kirke på kap 880, post 70, er for 2024 i alt 2 567 435 000 kroner. Dette er samme beløp som ble meldt i vårt brev 30.11.23. Beløpet representerer en økning på 122 971 000 kroner eller 5,03 % målt mot revidert nasjonalbudsjett 2023.

Utover rammetilskuddet fra BDF har budsjettet en inntektsside med tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet til Svalbard kirke på 6 000 000 kroner.

Bevilgningen til Dnk inkluderer et tilskudd på kr 20 mill til pensjon, slik at øvrig tildelingsøkning er 4,21% når man sammenlikner med revidert nasjonalbudsjett 2023.

Mål og oppfølgingskriterier 2024

Formålet med rammetilskuddet er å støtte opp under Den norske kirke (Dnk) som folkekirke i samsvar med Grunnloven § 16. I Prop. 1 S (2023-2024) er det ut fra dette utledet følgende retningsgivende mål for anvendelsen av bevilgningen:

Den norske kirke skal være en landsdekkende, selvstendig og demokratisk folkekirke.

I Prop. 1 S (2023-2024) operasjonaliseres dette på følgende måte:

«Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmer av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje er kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunn og som kulturberar. Dette byggjer på at prestetenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er òg viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmene. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val i kyrkja.

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Oddleiv Moen

Oppgåva til staten er å gi kyrkja høvelege rettslege rammer og føreseielege økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv forme ut».

Endelig tildeling disponeres innenfor rammene av fastsatte strategiske mål og resultatmål for Dnk, se vedlegg. Det vil gjennom året bli arbeidet med hvordan resultatmål skal følges opp og rapporteres på i 2024.

Fordeling av midler 2024

Fordeling av midler 2024 ble behandlet av Kirkerådsmøtet 7.-8. desember 2023, jfr sak KR 89/23. Kirkerådet vedtok der fordeling av tilskuddet; jfr vedtakspunkt 1.

Tilskuddet fordeles på tre budsjettgrupper slik som for 2023 og ihht vedtak på Kirkemøtet i 2020:

- Budsjettgruppe 1: Den norske kirke – drift
- Budsjettgruppe 2: Den norske kirke – tilskudd
- Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre

Kirkemøtet vedtok i august at «...rammetilskudd for 2024 fordeles med samme fordeling mellom drift og tilskudd som i 2023».

Beregning	År 2024	År 2023	Økning	
2024-vekst	inntekt	e RNB	NOK	%
Brutto	2 573 435	2 450 214	123 221	5,03 %
Hvorav pensjon	-20 000			
Netto	2 553 435	2 450 214	103 221	4,21 %

Det følger av dette at de ulike budsjettgruppene er i fordelingen gitt en økning på 4,21%.

Budsjettgruppe 1 Dnk drift

Budsjettgruppen omfatter midler til Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene og er prisjustert med 4,21%.

Foruten prisjusteringen er følgende endringer gjort for bispedømmerådene:

- Oslo bispedømme har fått tildelt kr 900 000 med helårsvirkning til samisk prest i Sør-Norge. Stillingen er finansiert ved at alle bispedømmer trekkes forholdsmessig.
- Stavanger bispedømme har fått tildelt kr 1 050 000 med helårsvirkning til pilegrimsprest på Vestlandet. Stillingen er finansiert ved bruk av tildeling fra revidert nasjonalbudsjett 2023.
- Nord-Hålogaland bispedømme har fått tildelt kr 530 000 med helårsvirkning til en 50% stilling for oppfølging av sannhet- og forsoningskommisjonen. Stillingen er finansiert ved at alle bispedømmer trekkes forholdsmessig.
- Det er også satt av kr 1 050 000 til dialogprest med helårsvirkning. Dette ligger foreløpig i Kirkerådet. Stillingen er finansiert ved bruk av tildeling fra revidert nasjonalbudsjett 2023.

Midlene til rettssubjektet (prefiks 110) disponeres av Kirkerådet og omfatter pensjonskostnader, folkevalgte råd på nasjonalt nivå, nasjonale satsinger og finansiering av fellesfunksjoner.

Budsjettgruppe 2 Dnk tilskudd

Budsjettgruppen omfatter tilskudd som skal videreformidles til menigheter for aktiviteter til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mv, samt tilskudd til Nidaros og Oslo domkirker.

Budsjettforslaget inkluderer midler til kvalifiseringsstipender for kirkemusikere, undervisningsansatte og diakonimedarbeidere. Hensikten med en slik ordning er at disse profesjonene kan kvalifisere seg til vigsling som kantor, kateket og diakon. Avsatt stipendbeløp utgjør 0,3% av budsjettgruppe 2. Beløpet styres av HR-seksjonen i Kirkerådet, og er finansiert av bispedømmene.

I utgangspunktet er tilskuddsnivået på 4,21%, men fratrukket ovennevnte 0,3% betyr dette en netto tilskuddsøkning på 3,91% til bispedømmenes tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning, kirkemusikk og domkirkene.

Budsjettgruppe 3 Tilskudd til andre

Budsjettgruppe 3 omfatter to grupper; hhv midler til internasjonale og økumeniske organisasjoner, og andre institusjoner og kirkelige formål. Alle mottakere har fått økt tildelingen med 4,21%.

Mer-/mindreforbruk

Kirkerådet vedtok på mai-møtet i 2021; jfr KR 52/21, begrensninger for nivået på oppsparte midler. Kirkerådet gir bispedømmerådene fortsatt adgang til å disponere aggregert mindreforbruk, men det er vedtatt en øvre grense på 3 % av siste års samlede tildeling. Det er ingen av bispedømmene som pr 31.12.2023 har aggregert mindreforbruk som går ut over 3% av tildelingen.

Det er likevel gjort noen fratrekk på tildelingen for 2024, både i budsjettgruppe 1 og 2, som en følge av merforbruk i 2023 som går ut over det som eventuelt var av akkumulerte mindreforbruk fra tidligere. Dette gjelder Borg, Agder og Telemark og Bjørgvin bispedømme i budsjettgruppe 1, og Nord-Hålogaland bispedømme i budsjettgruppe 2. Fratrekke framkommer av vedlagte tabell.

Budsjettfullmakt

Stiftsdirektørene og generalsekretæren gis med dette budsjettfullmakt til å disponere midlene som er stilt til disposisjon for hver enhet innenfor tildelte rammer i samsvar med § 5 i Kirkemøtets budsjettreglement og § 2b i økonomireglementet for rettssubjektet Den norske kirke. Videre delegering av budsjettfullmakter skal skje ved skriftlige budsjettdisponeringsbrev der koststed, beløp og navn framkommer.

Anskaffelsesreglementet for offentlige anskaffelser skal følges. Innkjøp over kr 1 400 000 (nasjonal terskelverdi) fra en leverandør i avtaleperioden samlet for rettssubjektet Den norske kirke må legges ut på anbuds konkurranse på *Doffin* i samsvar med regelverket for offentlige anskaffelser. For innkjøp mellom kr 100 000 og kr 1 400 000 skal fortsatt alternative tilbud innhentes og forenklet anbudsprotokoll skrives, men anbudet behøver ikke legges ut som anbuds konkurranse på *Doffin*. For innkjøp under kr 100 000 skal samme prinsipper for innkjøp følges, men det er ikke krav om protokoll. Alle beløp er ekskl.mva.

1.juli 2022 trådte Åpenhetsloven i kraft. Loven har som formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse

med produksjon av varer og tjenester. Vi ber om særlig aktsomhet ved innkjøp av kurs og konferanser, med tilhørende underleverandører, fra bispedømmenes side.

Basert på ovenstående viser vedlagte tabell fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Kurt Haugen
økonomidirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Fordeling av midler 2024 pr 19.feb.24

Statstilskudd til Den norske kirke for 2024 - tilskuddsbrev

Retningslinjer for tilskudd til Dnk 2024

Strategiske mål og resultatmål 2024 for Dnk

Kopi til:
EY

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	1606 FREDRIKSTAD
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Dronningens gate 18	8006 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Bispemøtet	Postboks 799 Sentrum	0106 OSLO
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Nidaros bispedømmeråd	Erkebispegården	7013 Trondheim

Fordeling av midler 2024

pr 19.feb 24

Beløp i hele 1000 kr

	Inntekt	110 - Den Norske Kirke	120 - Kirkerådet	130 - Bispemøtet	210 - Oslo	220 - Borg	230 - Hamar	240 - Tunsberg	250 - Agder og Telemark	260 - Stavanger	270 - Bjergvin	280 - Møre	290 - Nidaros	300 - Sør-Hålogaland	310 - Nord-Hålogaland	311 - Svalbard Kirke	Total
Inntekter																	
Statsbudsjett post 70	2 567 435																
Statsbudsjett post 70 - revidert nasjonalbudsjett																	
Svalbard kirke fra Justisdep.	6 000																
Sum inntekter	2 573 435																2 573 435
Budsjettgruppe 1: Den norske kirke - drift																	
Rammetilskudd			124 421	11 108	170 966	146 422	123 444	121 018	137 439	116 451	172 462	86 219	133 149	91 683	99 033		1 533 815
Rettssubjektsnivå (eks. pensjon)	176 359																176 359
Rettssubjektskostnader til pensjon	210 477																210 477
Avsetning kirkevalg	18 966																18 966
Svalbard kirke fra Justisdep.																6 000	6 000
Samisk prest/diakon i Sør-Norge, helårsvirksomhet					824	98	84	82	92	80	114	58	90	60	66		-
Pilegrimsprest										1 050							1 050
Dialogprest			1 050														1 050
50% prestestilling til oppfølging av sannhets- og forsoningskommissionen					65	55	47	46	52	45	65	33	50	34	492		-
Trekk akkumulert merforbruk pr 31.12.2023						3 570			646		1 739						5 955
Sum budsjettgruppe 1	405 802	125 471	11 108	171 725	142 699	123 313	120 890	136 649	117 376	170 544	86 128	133 009	91 589	99 459	6 000	1 941 762	
Budsjettgruppe 2: Den norske kirke - tilskudd																	
Trossopplæring*			5 138		37 356	46 752	28 224	32 898	33 674	37 839	48 942	22 569	36 070	20 057	20 600		370 119
Oslo og Nidaros domkirker*					2 472								3 707				6 179
Diakoni, undervisning og kirke musikk m.m.*	1 712	3 593		20 244	20 736	15 280	14 413	17 629	18 705	22 151	13 598	15 154	18 916	15 836	2 019		197 967
Trekk akkumulert merforbruk diakoni pr 31.12.2023																	2 019
Kvalifiseringsstipend disponert av Kirkerådet	1 697																1 697
Sum budsjettgruppe 2	3 409	8 731	-	60 072	67 488	43 504	47 311	51 303	56 544	71 093	36 167	54 931	38 973	34 417	-	573 943	
Budsjettgruppe 3: Tilskudd til andre																	
Døvekirken	13 741																13 741
Kristent arbeid blant blinde	1 415																1 415
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KFO)	8 053																8 053
Vake	4 930																4 930
Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)	1 944																1 944
KJUN	7 257																7 257
Kirkens SOS	1 619																1 619
Økumeniske kontingenter mm	10 798																10 798
Sum budsjettgruppe 3	49 757	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49 757
Total fordeling for 2024	458 968	134 202	11 108	231 797	210 187	166 817	168 201	187 952	173 920	241 637	122 295	187 940	130 562	133 876	6 000	2 565 462	

* Belpene inneholder trekk til kvalifiseringsstipendordning.

* Belpene i tabellen er redusert med 0,3%-poeng i alle tre tilskuddskategoriene. Dette tilsvarer pr bdr: -181 | -203 | -132 | -141 | -154 | -170 | -214 | -109 | -165 | -117 | -110 | -1 697

21.02.202415:01

Budsjettnotat fra Felles økonomienhet (FØ)

250 – Agder og Telemark bispedømmeråd – justert budsjett 09.04.2024

Justert budsjett 2024 (versjon pr.09.04.2024) er utarbeidet av Felles økonomienhet i samarbeid med stiftsdirektør.

Tildeling 2024:

Agder og Telemark hadde et merforbruk i 2023. Regnskapet viste et forbruk som var kr 646 000 høyere enn tildelingen i 2023 og disponible midler i balansen.

Tildelingen til Agder og Telemark bispedømme ble derfor redusert med kr 646 000 i 2024.

Tildeling til Agder og Telemark bispedømmeråd er kr 187 952 000 – fordelt som følger;

- kr 136 649 000 budsjettgruppe 1 - drift
- kr 51 303 000 budsjettgruppe 2 - tilskudd

Disponible midler - Balansepost (konto 2050)

Agder og Telemark bispedømmeråd benyttet tidligere avsatte midler og har ikke disponible midler i balansen.

Budsjettering av lønn og godtgjørelse:

Følgende årsverk er budsjettert for Agder og Telemark bispedømme:

Koststed	Budsjetterte årsverk	Finansiert eksternt	Netto budsjetterte årsverk	Innsparingskrav 2024 (budsjetteknisk fordeling)
Bispedømmekontoret	15,05	0,50	14,55	1,00
Kristiansand domprosti	24,00	2,65	21,25	0,95
Lister prosti	19,60	0,45	19,15	0,80
Otredal prosti	7,50	0,00	7,50	0,40
Vest-Nedenes prosti	8,60	0,00	8,60	1,05
Arendal prosti	14,00	0,00	14,00	0,60
Aust-Nedenes prosti	8,00	0,50	7,50	0,30
Bamble prosti	9,00	0,00	9,00	0,40
Skien prosti	21,00	0,00	21,00	0,85
Øvre Telemark prosti	19,50	0,50	19,00	1,30
TOTALT	146,45	4,60	141,55	7,65

Studentprester og fengselsprestene er inkludert i antall prester i prostiene.

I 2023 var det budsjettert med 142,7 hele stillinger. Reduksjonen i 2024 med 1,15 stillinger er fordelt på 35 % administrasjonen, 10 % Domprostiet, 20% Skien prosti og 50 % Øvre Telemark prosti.

Noen av stillingene blir helt/delvis finansiert av andre, og dette er budsjettert som forventet inntekt.

I fire av prostiene er bemanningen noe høyere enn vedtatt, og de har et krav om innsparing på mellom 10 og 70 % stilling. Dette er inkludert i tabellen over.

For å få budsjettet i balanse, er det nødvendig å holde stillinger ledige i deler av året. Det er lagt inn en generell innsparing på lønn prester på kr 1 000 000. Resten av innsparingen er delt forholdsmessig mellom prostiene og bispedømmerådet. Innsparingskravene i siste kolonne i tabellen over viser antall årsverk som må spares inn i 2024.

Innsparingen på lønn er budsjettert til kr 7 489 000 inkludert feriepenge og arbeidsgiveravgift.

Endringer i budsjettet:

Konto 5000 Lønn	kr	-1 995 000
Konto 5005 Tilleggslønn	kr	704 000
Konto 5006 Beredskap	kr	420 000
Konto 5020 Feriepenge	kr	-68 000
Konto 5400/5401 Arbeidsgiveravgift	kr	-149 000
Konto 5999 Refusjon lønnskostnader	kr	16 000
Konto 6340 Lys, varme	kr	10 000
Konto 71xx - Reisekostnader	kr	200 000
Konto 6797 - Tilskudd til prosteseekretær	kr	200 000
<u>Div justeringer</u>	kr	<u>16 000</u>
	kr	-646 000
Tildelingen er redusert med	kr	646 000

Justeringer som er under kr 10 000 er ikke kommentert.

Budsjettgruppe 1 – Drift:

Agder og Telemark bispedømmeråd				
Budsjettforslag 2024 - gruppe 1 Drift				
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2024 Rev 1
30xx - Salgsinntekt avgiftspliktig (varer og tjenester)	0		0	0
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-287 500	-287 500	-404 500	-404 500
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-20 000	-69 000	-40 000	-49 000
3xxx - Andre inntekter	-32 000	-5 000	-16 500	-7 500
Sum inntekter	-339 500	-361 500	-461 000	-461 000
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd	0	0	0	0
Sum tilskudd mv	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. tillegg mm)	102 878 059	105 165 419	110 785 328	108 722 385
5006 - Beredskap	1 298 827	1 376 614	1 376 614	1 796 997
50xx - Diverse tillegg	2 762 756	2 858 833	3 129 987	3 834 294
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	514 288	514 288	157 269	157 269
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	351 725	428 218	426 151	434 137
540x - Arbeidsgiveravgift	14 598 845	15 161 231	15 904 251	15 754 853
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv				
599x - Refusjon lønnskostnader	-4 240 000	-4 370 000	-4 245 000	-4 229 000
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	363 600	278 600	353 900	353 900
Sum Lønn og godtgjørelser	118 528 100	121 413 203	127 888 500	126 824 835
60xx - Avskrivninger	0			
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 015 000	2 035 000	2 060 000	2 070 000
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	40 000	75 000	90 000	90 000
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	170 000	170 000	170 000	170 000
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	0		25 000	25 000
679x - Tjenester og flytting	1 000 500	1 080 500	820 500	820 500
6797 - Annen bistand	1 374 000	1 427 000	1 470 000	1 670 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	434 000	419 797	306 000	313 665
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	1 499 000	1 771 000	1 281 000	1 281 000
69xx - Telefon, porto mv	10 000	5 000	1 000	1 000
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	6 542 500	6 983 297	6 223 500	6 441 165
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	3 199 000	3 998 000	3 624 000	3 824 000
73xx - Reklamekostnad og representasjon				
74xx - Medlemskontingent og gaver	10 000	10 000	20 000	20 000
77xx - Annen kostnad	17 900			
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	3 226 900	4 008 000	3 644 000	3 844 000
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	0		0	0
Sum Finanskostnader og overføringer	0	0	0	0
TOTALT	127 958 000	132 043 000	137 295 000	136 649 000

Budsjettgruppe 2 - Tilskudd:

Det er ingen endringer i budsjettet for tilskudd

Agder og Telemark bispedømmeråd

Budsjett 2024 - gruppe 2 Tilskudd

	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2024 Rev 1
4601 - Tilskudd trosopplæring	31 273 000	31 733 000	33 674 000	33 674 000
4602 - Tilskudd diakoni	7 446 000	7 655 000	8 125 000	8 125 000
4603 - Tilskudd undervisning	8 800 000	8 830 000	9 372 000	9 372 000
4604 - Tilskudd kirkemusikk	125 000	127 000	132 000	132 000
4630 - Tilskudd fra OVF	689 000	0	0	0
TOTALT	48 333 000	48 345 000	51 303 000	51 303 000

Felles økonomienhet 15.04.2023

Åshild Stige

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	23/03756-12	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
21/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Økonomirapport pr. 31.03.24

Vedlegg:

Regnskap pr. 31.03.24 - drift

Saksorientering

Samlet for driften (budsjettgruppe 1) har Agder og Telemark bispedømme pr. 31.03.2024 et forbruk som er kr 737 000 høyere enn budsjettet (1,9 %).

Budsjettet er laget ut fra tildelt ramme for 2024 – jfr. tildelingsbrev av 19.02.2024.

Merforbruket i regnskapet pr 31.03.2024 er målt mot periodisert budsjett på samme tid. Dette medfører noen avvik som skyldes avvikende periodiseringer mellom regnskap og budsjett.

Tallene og prognosene i økonomirapporten er utarbeidet av Felles økonomienhet i Kirkerådet (FØ).

Årsaken til merforbruket er i hovedsak mindre innsparing på lønn til presteskabet.

250 Agder og Telemark bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Agder og Telemark	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-104	-72	32	-44,4 %	-461
Lønn og godtgjørelser	35 654	34 850	-804	-2,3 %	126 825
Andre driftskostnader	3 100	3 135	35	1,1 %	10 285
Sum	38 650	37 913	-737	-1,9 %	136 649

250 0000 administrasjon

Agder og Telemark adm.	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-66	-2	64	-3200,0 %	-17
Lønn og godtgjørelser	3 442	3 477	35	1,0 %	12 685
Andre driftskostnader	819	793	-26	-3,3 %	3 185
Sum	4 195	4 268	73	1,7 %	15 853

250 4000 prester

Agder og Telemark prester	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-38	-70	-32	45,7 %	-445
Lønn og godtgjørelser	32 212	31 373	-839	-2,7 %	114 140
Andre driftskostnader	2 281	2 342	61	2,6 %	7 101
Sum	34 455	33 645	-810	-2,4 %	120 796

Administrasjon

Administrasjonsutgiftene er totalt på kr 4 195 000. Totalt er det benyttet kr 73 000 mindre enn budsjettet til administrasjonen. Det er 1,7 % lavere enn budsjettet.

Regnskapet viser utgifter til lønn og andre driftskostnader som ligger nært opp til budsjettet. Inntekter på kurs (konto 3120) har en merinntekt på 49 000. Dette dekker merforbruket på konto 6860 møter og kurs.

Ingen større avvik på andre kontoer.

Prestetjeneste

Regnskapet for prestatjenesten er på kr 34 455 000. Det er kr 810 000 (2,4 %) høyere enn budsjettet.

En knappere tildeling og økt lønnsnivå, fører til behov for innsparing på stillinger. Det er budsjettet med en betydelig innsparing på lønn i 2024. Det arbeides med å tilpasse lønnsutgiftene til budsjettet. I januar var merforbruket på lønn til prester kr 282 000, i februar kr 397 000 og i mars kr 160 000. For første kvartal blir dette et merforbruk på lønn til prester på kr 839 000.

Lønnsutgiftene for april ser ut til å bli om lag som budsjettet.

Konto 6300 viser et merforbruk på leie av boliger. Dette er for mye betalt husleie til OVF, og skal bli refundert. Det er brukt kr 124 000 mindre enn budsjettet til møter, kurs og seminarer. Ellers bare mindre avvik på fra budsjettet på andre driftsutgifter.

Tilskudd

Tilskuddene (budsjettgruppe 2) betales ut etter hvert som rapportene kommer inn. Det er utbetalt 9 039 000 i tilskudd til trosopplæring. I tilskudd til diakoni, undervisning og kirkemusikk er det betalt ut kr 11 209 000.

250 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Agder og Telemark tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Trosopplæring	9 039	9 039	0	0,0 %	33 674
Diakoni/underv. og kirkemu	11 209	11 209	0	0,0 %	17 629
Sum	20 248	20 248	0	0,0 %	51 303

Disponible midler

Agder og Telemark bispedømmeråd benyttet hele det akkumulert mindreforbruket i 2023 og har ingen disponible midler i balansen.

Prognose

Budsjettgruppe 1

Driften har et samlet merforbruk på 1,9 % av budsjettet pr 31.03.24. Dette er en reduksjon fra januar og februar der merforbruket var 2,9 og 2,8 %

Administrasjon

Det er ikke vesentlige avvik på lønn eller driftsutgifter for administrasjonen, og det ventes at budsjettet for 2024 blir fulgt.

Prestetjenesten

Innsparingskravet på lønn er vesentlig, og det er satt inn tiltak for å realisere innsparingskravet. For første kvartal er merforbruket på lønn prester kr 839 000. I april ser det ut til at lønnsutgiftene blir som budsjettet. Holdes lønnsutgiftene på samme nivå som i mars, blir lønnskostnadene til prester ca. kr 2 000 000 høyere enn budsjettet i 2024. Det er satt i gang en prosess for å få ned de faste lønnskostnadene. Dette fremkommer av egen sak.

Driftsutgiftene for presteskapet ligger nært opp til budsjettet, og det ser ut til at driftsutgiftene vil ende opp som budsjettet.

Prognosen for prestatjenesten viser et merforbruk på lønn på kr 2 000 000.

Budsjettgruppe 2

Tilskuddene blir utbetalt etter hvert som rapportene kommer inn. Hele tilskuddet for 2023 er planlagt benyttet i løpet av året.

Oppsummering

2023 gikk med et betydelig merforbruk. Dette betyr at vi starter året 2024 uten en buffer. Driften viser en drift som ligger for høyt med tanke på lønnskostnader i presteskapet. Det er derfor iverksatt en egen prosess for å få kontroll på dette. Dette tematiseres i egen sak til bispedømmerådet.

Neste regnskapsrapport etter avsluttet regnskap for juni 2024.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet tar regnskapsrapport pr 31.03.24 til orientering

Agder og Telemark bispedømmeråd

Regnskap pr. 31.03.2024 - drift

Driftsrapport	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Årsbudsjett	Prognose - endrng
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-86 400	-59 874	26 526	-404 500	
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-10 000	-12 249	-2 249	-49 000	
3xxx - Andre inntekter	-7 421		7 421	-7 500	
Sum inntekter	-103 821	-72 123	31 698	-461 000	0
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd					
Sum tilskudd mv	0	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenger)	29 364 278	29 323 371	-40 906	108 722 385	
5006 - Beredskap	310 606	273 564	-37 042	1 796 997	
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	1 075 240	1 000 241	-74 999	3 834 294	
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	1 947 074	43 500	-1 903 574	157 269	
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	112 891	110 938	-1 953	434 137	
540x - Arbeidsgiveravgift	4 322 832	4 170 193	-152 639	15 754 853	
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-1 408 849		1 408 849		
599x - Refusjon lønnskostnader	-181 410	-200 000	-18 590	-4 229 000	
59xx - Andre personalkostnader	111 323	128 222	16 899	353 900	
Sum Lønn og godtgjørelser	35 653 985	34 850 029	-803 956	126 824 835	2 000 000
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	642 091	517 500	-124 591	2 070 000	
64xx - Leie maskiner, inventar mm	21 608	22 500	892	90 000	
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	1 254	42 501	41 247	170 000	
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	12 570	6 249	-6 321	25 000	
679x - Tjenester og flytting	95 823	171 249	75 426	820 500	
6797 - Adm. bistand proster	1 065 000	1 065 000		1 670 000	
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	90 930	90 418	-512	313 665	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	205 313	288 744	83 431	1 281 000	
69xx - Telefon, porto mv	98	249	151	1 000	
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	2 134 687	2 204 410	69 723	6 441 165	0
71xx - Reiser	959 234	911 001	-48 233	3 824 000	
74xx - Medlemskontingent og gaver	3 219	20 000	16 781	20 000	
77xx - Annen kostnad	2 195		-2 195		
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	964 648	931 001	-33 647	3 844 000	0
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	909	0	-909		
Sum Finanskostnader og overføringer	909	0	-909	0	0
Sum	38 650 408	37 913 317	-737 091	136 649 000	2 000 000

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	23/03756-9	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
22/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Agder og Telemark bispedømmeråd - Tiltak for å oppnå budsjettbalanse

Saksorientering

Bakgrunn

Bispedømmerådet har i annen sak i dette møtet fått seg forelagt sak med regnskap for 2023. Regnskapet viser et merforbruk på drift på 5,5 mill. Dette gjør at man i 2024 drar med seg et underskudd etter bruk av avsatte midler, på kr. 646.000.- som må dekkes inn i årets regnskap. Konsekvensene av dette er også synliggjort i sak «revidert budsjett 2024» som også behandles gjennom egen sak i dette møtet.

Samlet er det i revidert budsjett for 2024 lagt inn en generell innsparing på kr. 5.515.000. I oppsettet synliggjøres det at der er et samlet behov for innsparing tilsvarende ca. 7 årsverk.

Erfaring fra siste år viser at det er vanskelig å få til tilstrekkelig innsparing kun basert på vakansestyring. Vakansestyringen rammer «utilsiktet», og gjør det uforutsigbart. For å få til en mer bærekraftig drift på lengre sikt er det derfor vurdert som helt nødvendig å iverksette en prosess med tanke på å kunne redusere de løpende kostnadene betydelig og permanent. I og med at 92% av bispedømmets utgifter er direkte knyttet til lønn sier det seg selv at eneste realistiske mulighet for betydelig reduksjon av kostnader ligger i stillinger. En reduksjon i antall årsverk vil også gi reduksjon i andre følgekostnader utover lønn, så som reising, kurs osv.

Stiftsdirektør er kjent med at flere bispedømmer står oppe i tilsvarende økonomiske utfordringer og derfor har satt i gang liknende prosesser som nå foreslås i Agder og Telemark bispedømme. De ansatte har vært tydelige i sin tilbakemelding på at det er ønskelig å foreta konkrete permanente kutt i stillinger fremfor, over tid, å kjøre på generell vakansestyring nå som beløpene som må inndekkes er blitt såpass store. I tidligere budsjetter gikk vakansestyring enklere, og var foretrukket løsning av både arbeidstakere og arbeidsgiver. Med strammere rammer endrer dette seg.

Innsparing permanent

Det vurderes som nødvendig å redusere de faste lønnskostnadene i størrelsesorden kr. 5 - 6 mill. for å komme i balanse innenfor nåværende økonomiske rammebetingelser. Samtidig

er vi kjent med at det i alternative forslag til statsbudsjett, fra nåværende opposisjonspartier, litt fram i tid kan komme en situasjon hvor det blir nødvendig med ytterligere reduksjoner.

Administrasjonen

Det ble kuttet med 0,55 årsverk i administrasjonen ved nyttår i år. Det er lagt til grunn en ytterligere innsparing av 1 årsverk i administrasjonen i løpet av 2024. Reduksjon tas i forbindelse med at ansatte går av med pensjon uten å bli erstattet. Dette gir halvårsvirkning i 2024. I administrasjonen legges det i tillegg opp til reduksjon av 0,5 årsverk fra 01.01.25. Også dette i forbindelse med naturlig avgang som ikke blir erstattet.

Prestetjenesten

Stiftsdirektør har, som informert om i epost til bispedømmerådet 18.03.24, startet en prosess for å se på mulige innsparingsmuligheter i bemanningen i de enkelte prosti.

Rent konkret er hvert prosti bedt om å se på hvordan man kan redusere med henholdsvis 1 stilling for prostier med mindre enn 10 årsverk, og 2 stillinger for prostier med 10 eller flere ansatte, og at det skisseres hvilke konsekvenser dette vil måtte få for den kirkelige aktiviteten. Det er kjørt prosesser med tillitsvalgte i hvert prosti. Innspillene som er kommet vil bli gjennomgått av administrasjonen og drøftet i regionalt kontaktmøte med representanter for de ansattes organisasjoner 24.04.24

Konsekvenser

Slikt kutt i stillinger vil selvsagt slå ulikt ut for store og små prostier, men tanken er da at det blir mulig å ta strategiske valg i neste runde fremfor at det kun blir en prosess hvor man argumenterer for hvordan det er i dag. Innspillene vil i neste runde kunne gi grunnlag for en planmessig og strategisk vurdering av hvilke stillinger man tar først.

Resultat av innsparing ved planmessig justering av stillinger kommer ikke med en gang. Reduksjon må tas ved naturlig avgang eller når annen endring i bemanningen muliggjør dette. Det viktige er imidlertid at man har en plan som er forutsigbar i forhold til at reduksjon kommer.

Det er ikke sikkert at man trenger å iverksette alle de innspilte kuttalternativene. Men det vil være en fordel for langtidsplanlegging, sett i lys av fremtidige budsjett signaler, å ha en forankret liste med tanke på også behov for innsparinger litt frem i tid.

I tillegg vil prosessen med å få etablert en forståelse av at innsparing kommer til å bli nødvendig være nyttig og viktig i seg selv.

Justering av presteressursen vil også måtte medføre justering i oppgaver som skal løses. Noen steder kan resultatet være at antall gudstjenester må nedjusteres, dette kalles «Gudstjenesteforordning». Gudstjenesteforordningen styres av Biskop, og må gjennomgås i forbindelse med justering i presteårsverk. Prost sammen med prestene gjennomgå arbeidsporteføljen til den enkelte slik at det fortsatt er mulig å løse arbeidsoppgavene innenfor normalarbeidsuke. Dette er noe som må gjøres lokalt.

Stiftsdirektør vil understreke at med så høy andel av kostandene knyttet til lønn som det er i bispedømmet, må det vedtas et kutt i antall stillinger. Det foreslås å kutte til sammen 6-7 årsverk for å få tilstrekkelig kontroll på økonomien.

Mulige innsparing på kort sikt

Tidsplanen slik den skisseres ovenfor gjør at permanente tiltak etter vedtak først kan iverksettes over litt tid. Stiftsdirektøren vil derfor løpende vurdere hvilke stillinger som kan holdes vakante underveis for å sikre handlingsrom etter fram mot en konklusjon på hvilke stillinger som skal kuttes. Det legges derfor inne en forholdsmessig innsparing på det enkelte prosti. Dette vil så kunne justeres i kommende budsjett når man ser hvor og hvilke kutt som er blitt realisert.

I tillegg er det et kontinuerlig fokus på innsparinger på driften. Konkret er feks. Stiftsdager (samling for alle ansatte i både fellesråd og rDnk i vårt bispedømme) redusert fra to dager til en dag i 2024. Planlagt todagers samling med kirkeverger/proster/verneombud er kuttet våren 2024, og gjort delvis digital. Dette sparer samlet betydelige beløp i overnatting og reise.

Oppsummering

De økonomiske utsiktene er utfordrende. På kort sikt kjøres stram vakansestyling og minimert vikarbruk og fokus på kostnader som kan spares inn med umiddelbar virkning.

For å ta permanente grep er det startet en prosess med tanke på å redusere personalkostnadene i prestatjenesten i størrelsesorden 6 mill. dette betyr en reduksjon på ca 6 - 7 årsverk. Det vil trolig være en forsinkelse før man ser full effekt av tiltakene utover i 2025.

Samtlige prostier har spilt inn forslag på hvordan man ser for seg at eventuelle stillingskutt kan tas, og konsekvensene av dette. Det legges opp til drøfting i regionalt kontaktmøte før gjennomføring. Målsetting er at det skal iverksettes før sommeren

Stiftsdirektør ber bispedømmerådet om tilslutning til innsparingsplan som skissert ovenfor.

Forslag til vedtak

1. Med bakgrunn i den anstrengte økonomiske situasjonen støtter Agder og Telemark bispedømmeråd administrasjonens prosess for å redusere antall årsverk. På kort sikt legges det opp til stram vakansestyling og minimal vikarbruk.
2. Bispedømmerådet ber stiftsdirektør gjennomføre reduksjon av tilstrekkelig antall årsverk i prestatjenesten etter innspill fra prostiene og etter drøfting med de tillitsvalgte. Bispedømmerådet ber om at det løpende fremover sees på mulighet for effektivisering ved naturlig endring i stillinger.
3. Bispedømmerådet ser at det vil kunne være noe forsinkelse i når effekten av innsparing i permanente stillinger vil gi fullt utslag i regnskapet. Bispedømmerådet er derfor innforstått med at det kan gå mot et underskudd også i 2024 som så må dekkes inn i 2025 dersom man ikke klarer å effektivisere planlagt innsparing inneværende budsjettår – selv om dette tilstrebes.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Rannveig J. Lyngroth	700	22/01085-15	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
23/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Oppnevning av representant til styret for Familievernkontoret i Aust-Agder

Vedlegg:

Driftsavtale med Bufetat Aust-Agder

vedtekter Familivern

Vedrørende styreverv i Familievernkontoret i Arendal

Årsmelding 2023

Arendal familievernkontor - protokoll fra styremøte 27.4.24

Saksorientering

Historikk:

Alle fylker har familievernkontor. Dette ble lovfestet i 1998 i «Lov om familievernkontor». Det er en statlig oppgave under Barne- og familiedepartementet, og styres av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Barne- og ungdomsetaten (Bufetat). På dette tidspunkt hadde Den norske kirke (Dnk) en rekke stiftelser som drev familievernarbeid. Staten v/ Bufetat gjorde avtale med «de kirkelige kontorene» om å drive familievernarbeid på vegne av staten. Familievernkontorene i Vest-Agder, Aust-Agder og Grenland er eksempler på kontorer som det ble inngått avtale med. Til orientering valgte flere av de «kirkelige» familievernkontorene å takke nei til statens tilbud og i stedet danne en egen felles stiftelse, såkalt «Storstiftelsen». Det finnes mao «kirkelige» familievernkontorer som har annen organisering enn det våre tre kontorer har.

I vårt bispedømme hører de ovenfornevnte kontorer inn under avtalen med staten. Alle tre kontorene fullfinansieres av Bufetat, og det er Bufetat som bestemmer strategi og mål for virksomhetene. Bufetat bestemmer også kompetansemål, antall stillinger og lønns plassering. Slik sett har våre «kirkelige kontorer» begrenset styringsrett. Styrets ansvar er, sammen med daglig leder, å sørge for at strategier og mål lagt av Bufetat oppnås. I tillegg kommer ansvar for arbeidsmiljø, budsjett og regnskap, lokale lønnsforhandlinger, personalsaker, varslingsaker og eventuelle klager på tjenesten fra de som er brukere. Det siste skjer svært sjelden. Styreleder deltar sammen med daglig leder på dialogmøtene kontoret har med ledelsen i Bufetat. Dette er møter hvor man gjennomgår strategi og måloppnåelse. Kontoret kan også fremme forslag om forbedringer, nye prosjekter eller økte ressurser til den daglige driften.

Sist det skulle oppnevnes nye styrerepresentanter til våre kontorer, viste det seg å være vanskelig å finne ut av hvordan tidligere praksis har vært ved slike oppnevninger. For å

knytte en nærmere relasjon til bispedømmerådet i forhold til dette arbeidet, er det en mulighet å oppnevne representanter fra bispedømmerådets egne representanter til styrene for Familievernkontorene.

Om styret:

Stiftelsen skal ha et styre på fem medlemmer. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner minst tre medlemmer, og ett medlem velges blant de ansatte. Styret kan selv oppnevne ett styremedlem. For alle styremedlemmer oppnevnes varamedlemmer.

Funksjonstiden er fire år med unntak av ansattes representant og styremedlem oppnevnt av styret som velges for to år. Styremedlemmer kan gjenvelges en gang. Styret konstituerer seg selv og velger leder og nestleder for to år av gangen.

Styrets sammensetning for perioden 2022- 2026;

- Ove Andersen, styreleder går ut f.o.m. 01.05.24
- Trine Syvertsen, nestleder – t.om. juni 2026
- Torunn Tørå, styremedlem – t.o.m. juni 2026
- Bente Pedersen, styremedlem
- Stine Skelton, styremedlem, ansatte representant
- Linda Norman Venaas, varamedlem for ansatte
- Astrid Glimsdal, varamedlem
- Tormod Stene Hansen, varamedlem
- Heidi Elisabeth Kibsgård Paulsen, varamedlem
- Lætif Akber, personlig varamedlem for Bente Pedersen

Aktuell situasjon:

Styreleder Ove Andersen, oppnevnt av bispedømmerådet, ønsker ikke oppnevning for ny periode. Bispedømmerådet må derfor oppnevne én ny representant fra 01.05.24 -01.05.28. Bente Pedersen, oppnevnt av styret, går også ut etter endt periode samt vararepresentant Lætif Akber. Bispedømmerådet må derfor oppnevne tre vararepresentanter.

Grenland (for å gjøre rådet oppmerksom)

Familievernkontoret i Grenland har informert om at hele deres styre må fornyes ved årsskiftet 2025. Kun én vararepresentant fortsetter, Ann Kjersti Baksaas Grinilia. Til styret i Grenland oppnevner bispedømmerådet *minst fire medlemmer*, og ett medlem velges blant de ansatte. Bispedømmerådet oppnevner varamedlemmer for alle styremedlemmer.

Følgende representanter er oppnevnt av Agder og Telemark bispedømmeråd frem til 31.12.24:

Emilie Clarince Shäfer
Margrethe Oldrup Olsen
Johannes Sørhaug
Tormod Klovning
Ann Kjersti Baksaas Grinilia, 1. vararepresentant

Vi tenker å legge opp til en egen sak for Grenland etter ferien.

Bispedømmerådets medlemmer bes i denne saken å tenke gjennom aktuelle kandidater til styret for Familievernkontoret i Aus-Agder og fremme disse i møtet.

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner som representant til styret i Aust-Agder familievernkontor for perioden 01.05.2024 – 2028:
  1. ....
2. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner som vararepresentanter til styret for Aust-Agder familievernkontor for perioden 01.05.2024 -2028:
  1. ....
  2. ....

3. ....

Familievernkontoret ARENDAL

Samtaler Deltagelse Raushet **Respekt**

Glimt fra deltagelse på «Arendal på Skeiva» og fra et av våre arrangement på Arendalsuka

ÅRSMELDING 2023

Friholmsgaten 2-4, 4836 Arendal

Tlf. nr. 37 00 57 80

E-post: fvk.arendal@bufetat.no

www.familiehuset.no

Innhold

Innledning.....	3
Verdigrunnlag og formål	3
Organisering og lovgrunnlag	3
Ressurser	4
Mål og oppdrag for 2023.....	5
Kjerneoppgaver	5
Par- og familieterapi.....	6
Foreldresamarbeid og mekling	6
Drop-in samtaler	7
Spisskompetanseområder.....	7
Familier berørt av vold og skilte familier med høyt konfliktnivå – SKM vold og høykonflikt.....	8
Foreldre som har blitt fratatt omsorg for egne barn – SKM foreldreoppfølging etter omsorgsovertakelse.	8
Barns deltagelse i familieterapeutiske samtaler og mekling – SKM samtaler med barn. .	9
Foreldrestøtte og foreldreveiledning – SKM forebygging og foreldrestøtte	9
Utadrettet virksomhet	10
Kursvirksomhet.....	10
Samarbeid med andre instanser	10
Informasjon, undervisning og veiledning til andre instanser.....	12
Synlighet for publikum	12
Kvalitet og kompetanseutvikling.....	13
Veiledning.....	13
Kurs og konferanser	13
Publikasjoner	14
Avslutning.....	15
Vedlegg 1: Statistikk med kommentarer 2023.....	16
Vedlegg 2: Oversikt over styret og ansatte	21

Innledning

Årsmeldingen beskriver driften ved Familievernkontoret i Arendal i 2023. Mål og oppdrag nedfelt i lov og tilskuddsbrev, samt statistikk fra kontorets kliniske virksomhet blir kommentert. I begynnelsen av et nytt år spør vi oss gjerne hvordan vi på best mulig måte kan gi et godt tilbud til familiene i Agder innenfor de rammene som er gitt oss. Noe oppleves for oss relativt uforanderlig og forutsigbart. Det er familier vi skal møte; barn, ungdom og voksne. Familier som på ulikt vis strever i relasjon til hverandre og som på ulikt vis bærer med seg ønsker om og håp om endring. Men så vet vi også at verden er foranderlig og uforutsigbar. Samfunnet endrer seg, politisk styre skifter, økonomiske bevilgninger til tjenestene begrenses eller økes og familiers livsvilkår med hensyn til økonomi, arbeid, sosial støtte og tilgang til tjenester som våre er i stadig bevegelse. Det er i spennet mellom det forutsigbare og uforutsigbare, mellom det foranderlige og uforanderlige, at vi stadig søker å utvikle oss, øke vår kompetanse og justerer våre tilbud. Vi holder fast i noe av det vi vet er virksomt, som det å legge til rette for strukturerte, åpne samtaler for familiemedlemmer som har behov for at noe skal endres. Og vi snur oss rundt og forsøker å respondere når behov oppstår og kunnskap utvikles, som det at vi i 2023 har jobbet med nye modeller for hvordan vi på bedre måter kan være til hjelp for foreldre som strever med samarbeid etter brudd. Denne årsmeldingen vil både vise noe av det som er relativt fast og forutsigbart og fortelle om noe ved driften som er nytt eller er blitt justert. God lesning!

Verdigrunnlag og formål

Familievernkontoret er en ideell stiftelse opprettet av Agder og Telemark bispedømmeråd med familien og familierelaterte problemer som arbeidsfelt. Virksomheter er forankret i kristne grunnverdier med respekt for individets ukrenkelighet og egenart og tar utgangspunkt i personenes egne forutsetninger, uavhengig av sosial status, livsførsel, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Familievernkontoret skal hjelpe familier, par, foreldre og enkeltpersoner med samlivs- og samhandlingsproblemer og motvirke at kriser, konflikter og vansker blir varige. Kontoret skal videre arbeide utadrettet med forebyggende tiltak og gi etisk veiledning.

Arbeidet drives i tråd med lover og forskrifter fastsatt av offentlig myndighet.

(Stiftelsens vedtekter § 1)

Organisering og lovgrunnlag

Familievernkontoret i Arendal er organisert som en alminnelig stiftelse, jfr. Lov om stiftelser § 4. Stiftelsens styre er ansvarlig for virksomheten.

Kontoret er godkjent som offentlig familievernkontor, jfr. Lov om familievernkontor. Oppdragsgiver for virksomheten er Barne- og familiedepartementet (BFD) ved Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat), region sør. Kontorets oppgaver er hjemlet i Lov om familievernkontor § 1:

Familievernet er en spesialtjeneste som har familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Familievernkontorene skal gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien. Familievernkontorene skal foreta mekling etter lov om ekteskap § 26 og barneloven § 51. Familievernkontorene skal bistå der retten oppnevner en ansatt fra familievernet etter barnelova § 65 a.

Familievernkontorene bør også drive utadrettet virksomhet om familierelaterte tema. Dette kan bestå av veiledning, informasjon og undervisning rettet mot hjelpeapparatet og publikum.

Familier, par eller enkeltpersoner kan henvende seg direkte til et familievernkontor. Lege, psykolog, medisinsk eller sosial institusjon eller offentlig myndighet kan henvise klienter til familievernkontor.

Statsforvalteren i Agder fører tilsyn med familievernkontorets virksomhet, jfr. Lov om familievernkontor § 3. Siste tilsyn ved kontoret var i april 2021.

Ressurser

Kontorets budsjett for 2023 hadde en kostnadsramme på ca. kr. 13,8 millioner. Dette inkluderer rammetilskudd og ekstra tilskudd til særskilte formål fra Bufetat. Vi hadde et sykefravær på 6,32 %.

Resultatet for kontoret før avregningen til Bufetat viste et underskudd på ca. 51.000,-. Dette beløpet dekkes inn av Bufetat, da beløpet gjelder ekstra utgifter til pensjon som etter avtale skal dekkes inn. Resultatet for stiftelsen blir derfor at regnskapet er i balanse.

Pr. 31.12.2023 hadde kontoret 12,9 godkjente årsverk: daglig leder, 3 kontorfaglig ansatte i totalt to stillinger (kontorsjef og 2 konsulenter) og 9,9 terapeutårsverk, som er en økning fra 9,3 terapeutårsverk i 2022. Denne økningen skyldes en utvidelse av kontorets tilbud med utekontor på Evje som betjenes av to terapeuter en dag i uken. Vi har i 2023 hatt et nedtrekk på 379. 000 som har gjort av vi deler av året ikke har kunnet dekket opp vakanser vi har hatt grunnet permisjoner og sykemeldinger. Terapeutårsverkene er pr. 31.12.23 fordelt på 5 sosionomer, 2 vernepleiere, 1 barnevernspedagog og 2 psykologspesialister. Kontoret har i løpet av året hatt 2 vikarer inne i terapeutstillinger. Det er i 2023 ansatt 2 terapeuter i fulle stillinger, en tidligere vikar har fått fast ansettelse og vi har hatt en nyansettelse etter en stillingsutlysning. Dette skyldes at to av kontorets tidligere ansatte har sluttet grunnet overgang til nye jobber.

Mål og oppdrag for 2023

Familievernkontorloven angir mål og oppgaver for familievernet. Tilskuddsbrev fra Bufetat fastsetter årlige mål, konkrete oppdrag og rapporteringskrav for det enkelte familievernkontor. Tilskuddsbrevet bygger på statsbudsjettet og tildelingsbrev 2023 fra Bufdir til Bufetats regioner.

Hovedmålene for 2023 er formulert slik:

1. Barn, ungdom og familier med behov får tilbud gjennom Bufetat med riktig kvalitet til riktig tid.
2. Etaten har effektiv ressursbruk.

Tilbud med riktig kvalitet til riktig tid

Av Bufetat er kvalitetsmålene operasjonalisert i styringsparametere som omhandler barns deltakelse i mekling ved separasjon, samlivsbrudd og foreldretvist, hvorvidt foreldre takker ja til å delta i flere enn den første meklingstimen og hvor mange avtaler om foreldreansvar, bosted og samvær familievernkontorene klarer å mekle fram. I tillegg er det gitt føringer for gjennomføring av flere fagutviklingsprosjekter.

Å få tilbud til riktig tid betyr for familievernkontorene at folk som henvender seg til kontoret skal få tilbud om første konsultasjon innen 4 uker fra henvendelse i såkalte kliniske saker (terapi og veiledning) og innen 3 uker i meklingsaker.

Effektiv ressursbruk

Dette målet omhandler krav til antall konsultasjoner pr. terapeutårsverk. Kravet til terapeutårsverk har vært 500 per år siden 2016, før dette var kravet 450. I tillegg stilles det krav til internkontroll, risikovurderinger og avvikshåndtering, inkluderende arbeidsmiljø, økt digitalisering og informasjonsvirksomhet og synliggjøring av familievern tjenesten.

Kjerneoppgaver

Samtaler med par, familier og enkeltpersoner som befinner seg i livskriser og strever med ulike vansker i familien er familievernkontorets viktigste oppgave. I 2023 behandlet Familievernkontoret i Arendal 1399 saker, det vil si at kontorets ansatte møtte 1399 familier. 1014 saker var kliniske saker (par- og familieterapi, råd og veiledning) og 385 var meklinger. Totalt møtte vi 26 færre familier enn i 2022, noe som må sies å være en ubetydelig forskjell og som indikerer at antallet som benytter tjenestene er relativt stabilt. Kapasiteten ved kontoret var tilnærmet lik i 2022 og 2023, vi fikk noe tilførsel av ressurser til å betjene utekontor på Evje, men samtidig et krav om innsparing som har gjort at vi ikke har kunnet fylle alle vakanser.

Par- og familierapi

Av kliniske saker som ble avsluttet i 2023 (til sammen 681 saker) handlet 322 om *samlivsrelaterte tema*, hvorav 165 handlet om å styrke parforholdet og 44 om samspillvansker i familien. 87 saker handlet om å avklare eller avslutte parforholdet, og 26 om samlivsbrudd. Med andre ord: flere ba om hjelp til å styrke par- og familierelasjoner enn til å avklare grunnlaget for fortsatt samliv eller samlivsbrudd. Til sammen utgjorde samlivsrelaterte tema 40,44 % av de kliniske sakene, noe som er en liten økning fra at dette utgjorde 37,94 % av de kliniske sakene i 2022.

112 familier har deltatt i terapeutiske samtaler hvor foreldrerollen, foreldre-barn-relasjoner, barns opplevelse av sin livssituasjon, nyfamilieproblematikk og flergenerasjonsproblematikk har vært hovedtema. Disse sakene utgjorde 39,42 % av de kliniske sakene. Vi erfarer at en del foreldre henvender seg til oss med bekymringer for sine barn, og vi har gode erfaringer med terapeutiske samtaler for barn og foreldre sammen. Nyfamilie- og flergenerasjonsproblematikk er blitt «vanlig» hos oss. Oppløsning av parforhold og danning av nye parforhold byr på utfordringer for både barn og voksne. Kontorets *familieteam* som består av 4 – 5 terapeuter, har avsatt tid til å møte større familier en gang i uka. Familiene møter da 2 eller flere terapeuter.

63 saker har handlet om *risikotemaer*, som sykdom eller nedsatt funksjonsevne, fysisk, psykisk vold og seksuelle overgrep, rusmisbruk og andre alvorlige hendelser. Familievernkontoret i Arendal har helt siden 2007 hatt et eget familie voldsteam (5 terapeuter) som har særlig ansvar for å møte familier berørt av ulike former for vold og overgrep. Familie voldsteamet samarbeider med Alternativ til Vold (ATV), krisesenteret og kommunale barneverntjenester. Risikosaker utgjorde 21,75 % av alle kliniske saker til behandling i 2023. I 2023 ble det sendt 6 bekymringsmeldinger til barnevernet. Det er viktig for oss at vi avdekker vold og forhold som utløser bekymring for hvordan barn har det, slik at familier kan få den hjelpen de trenger, og disse tallene er lave. Vi samarbeider med barnevernet i flere saker, og i noen saker meldes det ikke bekymring fordi barnevernet allerede er koblet på. I 2023 var barnevernet en aktiv samarbeidspartner i 22 kliniske saker.

Foreldresamarbeid og mekling

I de resterende kliniske sakene som ble avsluttet i 2023, 184 saker, var hovedtema i samtalen samarbeid om felles barn når foreldrene ikke bor sammen. Av disse handlet 18 spesifikt om å få avklart bosteds- og samværsspørsmål og 18 om barnas situasjon i foreldrenes konflikt. De øvrige handlet om ulike spørsmål knyttet til det å være foreldre i hvert sitt hjem. Sakskategorien utgjorde 32,70 % av alle kliniske saker til behandling i 2023.

Disse sakene har, i innhold, en del til felles med foreldremekling. I 2023 ble det gjennomført 341 meklinger ved Familievernkontoret i Arendal. Mens *foreldresamarbeidssaker* har som utgangspunkt at en eller begge foreldre ønsker hjelp til å få til et bedre samarbeid om barna, og samtalen foregår innenfor en ramme av frivillighet, er det obligatorisk med 1 time *mek-*

ling for alle foreldre med felles barn under 16 år som flytter fra hverandre ved separasjon eller samboerbrudd, samt for foreldre som ønsker å bringe sak om foreldreansvar, bosted og samvær inn for retten. I tillegg gis det tilbud om inntil 6 timers frivillig oppfølging. Formålet med mekling er at foreldre som ikke bor sammen skal bli enige om hvordan de skal samarbeide om barna og hva slags bo- og samværsordninger de skal ha. Barn fra 6 – 7 års alder inviteres til samtale med mekler, slik at de kan, dersom de ønsker det, få uttale seg om sine ønsker og behov før foreldre inngår avtale. Foreldrene har også mulighet for individuelle samtaler med mekler, og foreldre får tilbud om å delta på et to timers kurs om konflikt- og konfliktforståelse i tilknytning til meklingsprosessen. Familievernet nasjonalt har de siste årene hatt særlig fokus på å utvikle god meklingspraksis, særlig i de konfliktfylte sakene.

Drop-in samtaler

Familievernkontoret i Arendal har siden 2016 tilbudt det vi kaller drop-in samtaler. I 2023 ble det gjennomført 97 slike samtaler. Drop-in tilbudet betyr at de som i første omgang trenger kun én konsultasjon, tilbys en slik time raskt. Disse timene gjelder gjerne råd, veiledning og avklaringer, og har i stor grad erstattet tilsvarende råd og veiledning som tidligere ble gitt over telefon. Dersom man har behov for terapi videre, vil man så måtte påregne ordinær ventetid. Vi ser at dette er et godt tilbud for mange, og som også gjør at vi kan utnytte timer som blir stående ledig ved avlysninger.

Geografisk tilgjengelighet

I 2022 tok Evje og Hornnes kommune kontakt med Bufetat, med ønske om en dialog med mål om å styrke tilgjengeligheten til familievernkontoret i øvre del av fylket. Henvendelsen var begrunnet i tjenestens betydning som et viktig lavterskeltilbud og med dette også viktigheten av at tjenestene er tilgjengelig for flest mulig, uavhengig av hvor du bor. Det ble vist til NOU 2019:20, «En styrket familietjeneste» som pekte på at det bør etableres et tilbud i indre Agder for å sørge for reduserte kjøretider for innbyggerne i denne delen av Agder.

Familievernkontoret i Arendal opprettet i samarbeid med Bufetat Region Sør i januar 2023 et utekontor på Evje som er betjent av to terapeuter 1 dag i uken. Utekontoret på Evje betjener hele Setesdalen, det vil si kommunene Evje og Hornnes, Bygland, Valle og Bykle. I 2023 har dette tilbudet vært svært godt benyttet, og henvendelsene fra denne delen av fylket har doblet seg i antall fra 2022 til 2023.

Spisskompetanseområder

Bufetat har definert noen fagområder familievernet skal ha spesielt fokus på. Innenfor disse områdene er det definert spisskompetansemiljø (SKM) ved utvalgte familievernkontor i hele landet. De har et nasjonalt ansvar for å samle og utvikle erfaringskunnskapen innenfor sine områder. Hvert SKM har også knyttet til seg ressursmiljøer som er plassert på utvalgte familievernkontor i hver region, som igjen har knyttet til seg kontaktpersoner fra samtlige familievernkontor.

Familier berørt av vold og skilte familier med høyt konfliktnivå – SKM vold og høykonflikt

Som nevnt over har vi hatt et eget familievoldsteam ved kontoret helt siden 2007. En terapeut i familievoldsteamet er kontaktperson for SKM og ressursmiljø vold, og han deltar på jevnlige møter slik at teamet holdes orientert om aktiviteten på dette området. Teamet samarbeider med Alternativ til Vold (ATV) om hvilke tilbud vi til sammen skal ha til familier med voldsproblematikk. Familievoldsteamet har arbeidet med parterapi ved erkjent voldsproblematikk, og også hatt samtaler med enkeltpersoner, foreldre og barn om reaksjoner på og håndtering av sinne og vold. I tillegg til ATV har Krisesenteret og kommunale barneverntjenester vært viktige samarbeidspartnere i arbeidet. Terapeuter fra Familievoldsteam deltar i opplæring og veiledning i regi av SKM vold.

I 2022 startet vi opp en klinisk gruppe for kvinner som har vært utsatt for vold. I 2023 ble det gjennomført en slik gruppe med 7 deltagere. Tema for samlingene var blant annet reaksjoner etter vold, håndtering av disse reaksjonene, identitet og selvbilde og samarbeid om barn. Det har vært svært gode tilbakemeldinger fra deltagerne i gruppa på at tilbudet har vært meningsfullt.

Familievernkontorene i Agder er utpekt som ressursmiljø i regionen for arbeid med familier i høy konflikt. Dette blant annet på bakgrunn av at kontorene over flere år drev gruppetilbudet, «Barn ut av foreldrekonflikten», til skilte familier med vedvarende høyt konfliktnivå, og også på bakgrunn av at en terapeut ved vårt kontor har holdt på med et doktorgradsprosjekt knyttet til dette gruppeprogrammet. Videreutvikling av god meklingspraksis i de konfliktfylte meklingene er også en oppgave for SKM og ressursmiljø høykonflikt. En terapeut/mekler ved kontoret er ansvarlig for oppfølging av dette i samarbeid med Familievernkontoret i Vest-Agder. Som en del av dette ressursmiljøet har to terapeuter i 2023 deltatt i piloteringen av en familierapeutisk modell i møte med foreldre som strever med samarbeid som kalles «Sterke barn i 2 hjem» (SB2H). Sterke barn i 2 hjem er et barnefokusert samtaletilbud med fokus på muligheten for å styrke barn og øke deres beskyttelse slik at de får et godt liv til tross for at foreldre ikke mestrer å etablere et godt foreldresamarbeid. Barn møter alene eller sammen med en av foreldrene til samtaler. Foreldre møter alltid hver for seg til samtaler, og blir støttet til å etablere to selvstendige(parallelle)foreldreskap. Dette er et alternativ til samtaletilbud der foreldre møter sammen for å håndtere uenigheter med mål om et tett og godt foreldresamarbeid. Foreldre og barn blir i første omgang tilbudt 8-10 samtaler over til sammen ca. 6 måneder. Modellen er utviklet av SKM.

Foreldre som har blitt fratatt omsorg for egne barn – SKM foreldreoppfølging etter omsorgsovertakelse.

Dette er en forholdsvis ny oppgave for familievernkontorene, med bakgrunn i at foreldre ikke opplever seg godt nok ivaretatt av barneverntjenesten etter omsorgsovertakelse. Familievernkontoret i Vest-Agder, avd. Kristiansand tilbyr kurs for foreldre fra hele Agder, med temaer som sinne, sorg og tap, og om å være foreldre på avstand, uten daglig omsorg. Kurset ledes av en familierapeut og en forelder som selv har mistet omsorgen for egne barn.

Foreldre som har blitt fratatt omsorgen for egne barn gis for øvrig tilbud om samtaler ved vårt kontor. I 2023 hadde vi kun 3 nye henvendelser om dette.

Barns deltagelse i familieterapeutiske samtaler og mekling – SKM samtaler med barn.

I 2023 deltok 101 barn i kliniske saker og 83 barn i meklinger. Vi mener det er viktig at barn gis mulighet til å treffe mekler som bistår foreldrene, av hensyn til barna selv med tanke på å anerkjenne og gjøre deres erfaringer gyldige, og for å informere foreldre og mekler før foreldrene inngår avtaler for barna. Dette støttes blant annet av forskere ved Universitetet i Tromsø som har undersøkt hvilke erfaringer barn, foreldre og meklere som har benyttet BIM-modellen (barn i mekling)¹ har med at barn deltar i meklingsamtaler.

SKM samtaler med barn har som sitt mandat å bidra til videreutvikling av god praksis for samtaler med barn på familievernkontorene. Dette gjelder i både mekling og kliniske saker. En terapeut ved vårt kontor har ansvar for å følge opp dette fagområdet. Vi er opptatt av at samtaler med barn på familievernkontoret skal skje innenfor en familieterapeutisk ramme. Det innebærer at barn og foreldre/foresatte deltar i terapeutiske samtaler sammen, utfra en forståelse av at barn og unge forstås som aktører som deltar i både samspill om og løsning av vanskeligheter som utspiller seg i familien.

Foreldrestøtte og foreldreveiledning – SKM forebygging og foreldrestøtte

Mye av vårt arbeid kan defineres som forebygging og foreldrestøtte, blant annet samarbeid med foreldre som strever i parforholdet, foreldre som har vanskelig samarbeid med eks-partner, foreldre som sliter med psykiske lidelser eller rus eller foreldre som sitter i fengsel. Både par- og familieterapi og mer spesifikk foreldreveiledning bidrar med støtte til foreldre og forebygging av utvikling av psykiske lidelser hos barn. Etableringen av *SKM forebygging og foreldrestøtte* har sammenheng med at familievernets kompetanse på dette området også skal tas i bruk i samarbeid med andre tjenester.

I 2023 har vi hatt samarbeidsmøter hvor alle helsestasjonene i fylket har vært invitert, og hvor vi gjensidig har utvekslet informasjon og erfaringer. Et særskilt fokus er å sammen jobbe for at unge par tar kontakt for parterapi før utfordringene vokser seg for store. Vi har også i 2023 startet opp et spesifikt samarbeid med helsestasjonen i Arendal, hvor vi deltar på et fødselsforberedende kurs med informasjon om parforhold og familieliv.

---

¹ Strandbu & Thørnblad: *Hva står på spill?* – Barns deltagelse og budskap i mekling. Fokus på familien 4-2015 (271–291) © Universitetsforlaget

Strandbu, Thørnblad & Handegård: *Involvement av barn i foreldremekling Barns erfaringer fra meklinger ved varierende konfliktnivå og problembelastning* DOI: 10.18261/issn.0809-9553-20 Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål årgang 14, nr. 4, 2016, s. 360–385

Utadrettet virksomhet

Kursvirksomhet

På «menyen» har Familievernkontoret i Arendal 2 ulike kurs for fylkets innbyggere.

Bufferkurs er samlivskurs «spesielt beregnet på par som har vært sammen lenge nok til å ha opplevd at de samme konfliktene har en tendens til å gjenta seg»². Styrking av samhold, hverdagskjærlighet og håndtering av ulikheter og konflikter er sentrale temaer. Kurset bygger på forskningsbasert kunnskap og er jevnlig revidert på bakgrunn av systematiske tilbakemeldinger fra par og kursledere. Kurset består av 5 samlinger, hver kurssamling er på 2,5 – 3 timer hvor det veksles mellom undervisning fra kursledere og øvelser for det enkelte par. Hver samling evalueres skriftlig. En kursdeltager sier i evalueringen at de har fått verktøy som hjelper dem å komme bedre ut av uenigheter og at «kurset har hjulpet oss å komme på bølgelengde igjen». Kontoret gjennomførte to bufferkurs i 2023, og til sammen 14 par deltok.

Minikurs er et 2-timers gratis kurs for foreldre som ikke bor sammen, med utfordrende og konfliktfylt foreldresamarbeid. Dette kurset har vært en del av styrkingen av tilbudet i mekling, og var nytt i 2018. Målet med kurset er å formidle kunnskap om hva slags betydning det kan ha for barna at foreldrene deres har konflikter seg imellom, og gi tips om måter å dempe konflikter på. Intensjonen er videre at foreldrene kan ta med seg denne kunnskapen inn i meklingsmøtene og/eller andre samtaler på familievernkontoret om foreldresamarbeid. I 2023 holdt vi 3 Minikurs hvor til sammen 20 foreldre møtte.

Samarbeid med andre instanser

Familievernkontoret i Arendal har over flere år hatt et utstrakt samarbeid med **kommunene i tidlige Aust-Agder**. Leder ved kontoret har hatt to samarbeidsmøter med ledere fra barneverntjenestene i Østre Agder, Arendal, Grimstad og Froland. Det har videre vært et utstrakt samarbeid i enkeltsaker med kommunale instanser, først og fremst barneverntjenester, krisesenter og helsestasjoner, psykisk helsetjeneste og ulike forebyggende kommunale (familie) tjenester. Som tidligere nevnt har det vært avholdt samarbeidsmøte med nesten alle **helsestasjoner** i tidlige Aust-Agder i 2023.

Kontoret har et tett samarbeid med **voksenopplæringen i Arendal kommune** (AVO) med mål om å bli en mer tilgjengelig tjeneste for innvandrere og flyktninger. Her gir vi både jevnlig informasjon om familievernkontoret til elever og lærere og vi tilbyr konsultasjoner på skolens område. Denne praksisen startet opp høsten 2016 og er nå en etablert praksis. Det har de siste årene vært mer undervisning om «familieliv i Norge» i samfunnsklassene, mens konsultasjoner kanaliseres til kontoret. Undervisningen gir både informasjon om kontorets tilbud og tematiserer familieliv både i hjemlandet til elevene og i Norge. Siden mekling er et

obligatorisk tilbud og benyttes mer uavhengig av kjennskap til kontoret, har vi ikke forsøkt å måle om disse tallene har endret seg for flyktninger og innvandrere de senere årene. Vi er derimot opptatt av at vi også skal oppleves relevant som en forebyggende og terapeutisk tjeneste. I 2023 hadde vi 17 kliniske saker som vi vet er direkte knyttet til tilbudet ved voksenopplæringen, en hovedvekt av disse er knyttet til samtalegruppen for ukrainske kvinner. Flere kan imidlertid ha kontaktet kontoret etter informasjon på skolen – det har vi ikke tall for. Men vi har sett at våre utgifter til tolk har økt de siste årene og fortsetter å øke, noe som også er en indikasjon for at vi treffer flere minoritetspråklige.

I 2022 startet vi opp en **samtalegruppe for kvinner fra Ukraina**. I en svært krevende livssituasjon ytret mange Ukrainere et ønske om et fellesskap for samtale og veiledning. Svitlana Pilat, som er utdannet innen psykologi, språk og pedagogikk og som også har jobbet for AVO, ble ansatt i en midlertidig prosjektstilling for å drive en samtalegruppe sammen med en av terapeutene ved kontoret. Ansettelsen av Svitlana gjorde det mulig å ha en gruppe hvor deltagerne kunne få snakke på eget språk, og det har vært kommunisert på både ukrainsk, norsk og engelsk. Vi gjennomførte en gruppe i 2022 og en gruppe i 2023. Det har kommet gode tilbakemeldinger fra deltakerne som uttrykker at dette har vært svært nyttig. Tilbakemeldinger fra deltakerne omhandler viktigheten av fellesskapet, det å få snakke sitt eget språk, tid til å sitte ned og tenke og lytte, være sammen med andre i liknende situasjon. Det har vært snakket om norsk og ukrainsk kultur, identitet, traumereaksjoner og hvordan håndtere disse, relasjon til ektemann som er i Ukraina, barnas situasjon/reaksjoner, o.l. Da situasjonen for flyktninger fra Ukraina har blitt mer langvarig, og det er etablert gode tilbud til denne gruppen i kommunen og gjennom frivillige organisasjoner, har vi ikke videreført tilbudet etter avslutning av siste gruppe sommeren 2023. Familievernkontoret skal være en lavterskeltjeneste for alle, og kan ikke gi et spesifikt tilbud til kun en folkegruppe over tid. Men vi er glade for at vi, som mange andre, kunne snu oss rundt og gi et tilbud raskt når situasjonen var mer krisepreget og kaotisk.

Familievernkontoret i Arendal har faste samarbeidsmøter med **Agder tingrett** hvert år. I 2023 ble det avholdt et møte i april. Utover de halvårlige/årlige møtene har familievernkontoret noe samarbeid med tingretten i enkeltsaker, ved at foreldre henvises familievernkontoret for å jobbe med kommunikasjon og samarbeid parallelt med rettsprosessen, eller etter avsluttet rettsprosess. For å sikre gode overganger fra en prosess i retten til samtaler ved familievernkontoret, har vi også som en ny ordning fra 2022 deltatt på noen saksforberedende møter i tingretten. Dette for å gjøre det tydeligere for foreldre hvordan et samarbeid på familievernkontoret kan se ut og for å gjøre det lettere for foreldre å ta et bevisst valg på om de ønsker et slikt tilbud eller ikke.

Kontoret har også faste samarbeidsmøter med **eksterne meklere** hvert semester hvor både faglige tilnærminger i mekling drøftes og samarbeidet mellom familievernkontoret og de eksterne meklerne diskuteres.

---

² <https://www.bufferkurs.no/om-kurset.html>

Familievernkontoret deltok også i 2023 i konsultasjonsteam ved mistanke om vold og seksuelle overgrep mot barn. Konsultasjonsteam er et samarbeid mellom Bufetat, ABUP, Agder politi, Barnehuset, Arendal kommune og familievernkontoret.

To terapeuter fra kontoret har ved to anledninger deltatt på Servicetorg i **Froland fengsel**. De har da vært tilgjengelige for samtaler med ansatte og innsatte. Tilbudet har vært godt benyttet. Som en del av familievernets samarbeid med **forsvaret**, har en ansatt ved kontoret funksjon som ressursperson på dette området for vår region, sammen med leder. Hun har deltatt på en nasjonal faglig samling, og har bidratt med undervisning for familier på samling før utreise til utenlandstjeneste.

Informasjon, undervisning og veiledning til andre instanser

Familievernkontoret får jevnlig forespørsel om å undervise om tema knyttet til samliv og nære relasjoner, og vi forsøker å svare positivt på slike henvendelser så sant vi har kapasitet til det. I 2023 har det vært undervist for studenter ved familieterapiutdanningen på Universitetet i Agder, en psykologiklasse ved Arendal videregående, for foreldre på en samling for Kreftforeningen, for pasienter med diagnosen Parkinson og deres pårørende på mestringskurs på Sørlandet Sykehus i Arendal, for ansatte ved Avdeling for barn og unges psykiske helse ved Sørlandet Sykehus i Arendal og for ansatte i barnevernet i Arendal kommune. Kontoret bidrar også noe med veiledning av studenter og andre instanser. Vi har i løpet av året hatt en student fra videreutdanning i familieterapi i praksis, som også har mottatt veiledning fra en av terapeutene.

Synlighet for publikum

Familievernkontoret i Arendal jobber med å gjøre tilbudet kjent, særlig gjennom samarbeid med ulike kommunale instanser, og undervisning for publikum og fagfolk i både første- og andrelinjetjenesten. Vi har kontinuerlig oppdatert informasjon om kontorets tilbud på vår nettside, www.familiehuset.no. En ansatt har ansvar for å holde siden oppdatert, i tillegg til å sørge for at våre sider på den sentrale nettsiden til Bufetat er oppdatert. En av terapeutene har deltatt i en Podcast om papparollen i regi av Bufetat og har også vært intervjuet om dette tema i Fædrelandsvennen og i Agderposten. Leder ved kontoret har i løpet av året deltatt i morgensendingen til Nrk Sørlandet ved to anledninger, og snakket om ulike utfordringer i familielivet og om kontorets tilbud. Flere terapeuter deltok i paraden til «Arendal på Skeiva» under parolen «Et familievern for alle». Vi var i år synlige på **Arendalsuka** med to arrangement, ett som omhandlet foreldresamarbeid og ett som handlet om foreldrerollen særlig i småbarnsfasen.

Kvalitet og kompetanseutvikling

Kompetanse forstås som «..de samlede kunnskaper, ferdigheter, evner og holdninger som gjør det mulig å utføre aktuelle oppgaver i tråd med definerte krav og mål» (Lai 2014). Kompetanseutvikling på familievernkontoret innebærer både kunnskapsoppdatering og kontinuerlig arbeid med bevisstgjøring og refleksjon over hvordan våre verdier og holdninger viser seg i vår praksis og erfares av andre. Dette betyr at det forventes at ansatte holder seg oppdatert på hva som skjer innen fagfeltet ved å delta på kurs, konferanser og ved å lese faglitteratur som deles i kollegiet. Men denne kunnskapsoppdateringen er lite verdt dersom den ikke blir anvendt og reflektert over i praksis. Løpende veiledning, med fokus både på anvendt teoretisk kunnskap, ferdighetsutvikling og fagetisk refleksjon er derfor satt i system for samtlige ansatte, det vil si leder, kontorfaglig personale og terapeuter. Vår vurdering er at dette er det viktigste vi gjør, i tillegg til å lytte til og ta hensyn til tilbakemeldinger fra våre klienter og kursdeltakere, for å jobbe for god kvalitet på våre tjenester. Som beskrevet over legger Bufetat føringer for familievernkontorenes kompetanseutvikling i regi av sine spisskompetansmiljøer, SKM, for utvalgte problemstillinger/fagområder. Dette må vi forholde oss til, blant annet gjennom rapportering på kontorets aktivitet på de ulike områdene. Planer for fagutvikling utover dette, blant annet for kjernevirksomheten, definert som par- og familierapi, samt strukturer for ferdighetstrening og fagetisk refleksjon, er en integrert del av kontorets arbeid med virksomhetsplaner og evaluering av disse.

Veiledning

Det har vært tre veiledningsgrupper ved kontoret i 2023:

1. For kontorfaglig personale med fokus på klientmottak – veileder Elin Karlsen, psykolog ved Familievernkontoret i Arendal.
2. For terapeuter med fokus på emosjonsfokusert parterapi (EFT) – veileder Even Tengedal, sertifisert EFT-terapeut og leder ved Grenland familievernkontor.
3. For terapeuter med fokus på systemisk par- og familierapi – kollegaveiledning i gruppe.

I tillegg har hele kontoret hatt 1 dag med veiledning i systemiske og dialogiske perspektiver med Anne Hedvig Vedeler, 1. amanuensis ved VID vitenskapelige høgskole, og tilsvarende 1 dag med Rolf Sundet, psykolog, familierapeut og professor emeritus.

Kurs og konferanser

Norsk forening for familierapi holder en årlig konferanse. I mars 2023 var det også markering av 40 års jubileum for foreningen på konferansen. 4 terapeuter fra kontoret deltok.

De fleste ansatte deltok på meklersamling i april 2023. En ansatt deltok på en to dagers konferanse om veteranarbeidet i familievernnet i september. Leder har deltatt på regionale og nasjonale lederkonferanser. Kontorfaglig ansatte arrangerte en fagdag for seg og sine kolleger i Grenland og Vest-Agder om kulturperspektiver. Kontorfaglig ansatte ved kontoret og deres veileder, holdt et foredrag på en samling for alle kontorfaglig ansatte i Region Sør om behovet for og nytten av veiledning. Vi har ellers fulgt opp Bufetats spisskompetanseområder gjennom digitale møter og samlinger med for SKM vold og SKM høykonflikt. Familievoldsteam har deltatt på erfaringsdeling for modellen EEA (Enkel og effektiv aggresjonskontroll) og to terapeuter har deltatt på fagsamlinger og veiledning knyttet til modellen «Sterkere barn i to hjem».

Publikasjoner

Ella Kopperud ved vårt kontor har i 2023 bidratt til et innlegg publisert i tidsskriftet «Fokus på familien» med tittelen «Ja til begrepsmessig mangfold»³. Innlegget er et tilsvar i en debatt om begrepsbruk i familieterapifaget, og i innledningen står følgende;

«Debatten gjenspeiler spenninger som har preget familieterapifeltet i flere årtier allerede. At den dukker opp igjen, er en påminnelse om at samtale og meningsbrytninger er viktig for at et fagfelt skal forbli vitalt. Det gir oss, som fagfellesskap, mulighet til å tenke over hva som står på spill i våre eventuelle uenigheter med hverandre».

---

³ Vedeler A. H. (m. fl) 2023 «Ja til begrepsmessig mangfold. Innlegg til debatten om ikke-vitende posisjon» i Fokus på familien Vol 51. utg. 1, s. 67-75, Universitetsforlaget

Avslutning

I innledningen til årsmeldingen minnet jeg om at vi i vår virksomhet – som de fleste andre – står i et spenn mellom det bestående og det foranderlige. Vi får stadig tilbakemeldinger fra familiene som bruker tjenestene våre. Hver terapiprosess er et samarbeid, og underveis justerer vi oss sammen, med mål om at samtalene skal oppleves virksomme, og også, så langt det er mulig, trygge og gode og delta i. Noen gir oss tilbakemeldinger som gjør at vi endrer litt på et tilbud eller vurderer om vi kan starte opp noe nytt. Noen stopper i ekspedisjonen på vei ut fra en timeavtale og forteller at de er glade for at vi finnes. Vi trenger tilbakemeldinger og respons, både på det vi er gode på og kan bli bedre på. Vårt ønske er at vi skal være tilgjengelige og relevante.

I 2023 ble vi mer tilgjengelige. Opprettelsen av utekontor på Evje har gjort reiseveien for de som bor lengst unna Arendal betydelig mindre, og vi er stolte og glade for at vi har fått til dette. Noe av det som satte denne prosessen i gang, var nettopp tilbakemeldinger fra politikere og samarbeidspartnere i denne delen av fylket som minnet om betydningen av tjenesten og utfordringen ved de geografiske avstandene. Vi er glade for at de var så tydelige i sin forespørsel, glade for at Bufetat lyttet og bevilget nødvendige midler, og vi er stolte av og glade for at vi har terapeuter som tar turen fra Arendal til Evje hver uke.

Det er mye spennende som oppstår i samarbeid! Som en avslutning på denne årsmeldingen vil vi nettopp benytte anledningen til å takke alle de vi samarbeider med – både samarbeid med familier som kommer til oss og samarbeid med fagfolk fra ulike tjenester. Vi tror på de gode samarbeidene og gleder oss til flere i året som kommer!

Arendal, 20.2.2024

Ove Andersen
styreleder

Elin Okkenhaug Bratland
daglig leder

Vedlegg 1: Statistikk med kommentarer 2023.

Statistikken er hentet fra Bufetats journalsystem FADO.

Vi har ikke med 2020 da dette var et år som ikke er sammenlignbart med de andre årene på grunn av Korona-epidemien.

Saksmengde og ventetid de siste fire årene pr. 31.12.

	2023	2022	2021	2019
Antall henvendelser kliniske saker	683	753	724	784
Antall henvendelser mekling	<u>401</u>	<u>384</u>	<u>333</u>	<u>434</u>
Sum antall henvendelser	1.084	1.137	1.057	1.218
Antall kliniske saker med avtale	1.014	1.059	935	1.007
Meklinger med avtale	<u>385</u>	<u>366</u>	<u>320</u>	<u>427</u>
Sum antall saker med avtale inneværende år*	1.399	1.425	1.255	1.434
Antall konsultasjoner kliniske saker	3.490	3.534	3.530	3.346
Antall konsultasjoner i kliniske grupper	314	380	26	127
Antall konsultasjoner mekling (I en del av konsultasjonene har det deltatt flere terapeuter)	<u>573</u>	<u>556</u>	<u>684</u>	<u>871</u>
Sum antall konsultasjoner	4.377	4.470	4.240	4.344
Antall timer brukt i kliniske saker	3.828	3.873	3.697	3.531
Antall timer brukt i kliniske grupper i perioden	143	171	35	177
Antall timer brukt i mekling	<u>707</u>	<u>643</u>	<u>678</u>	<u>891</u>
Sum antall timer i perioden	4.678	4.687	4.410	4.599
Gjennomsnittlig ventetid nye kliniske saker (dager)	23	20	21	18
Gjennomsnittlig ventetid nye meklinger (dager)	17	18	18	15
Prosentandel som har fått tilbud om samtale innenfor fristen (hvh. 4 og 3 uker)				
Kliniske saker:	87,14	93,23	93,09	92,35
Mekling:	97,56	98,55	96,30	95,15

*Antall saker med avtale er større enn antall henvendelser, da dette tallet inkluderer pågående saker overført fra 2022.

Tabellen viser en liten nedgang i antall henvendelser totalt i 2023 sammenlignet med 2022. Nedgangen i antall henvendelser kan synes å ha sammenheng med en nedgang i antall drop-in timer (se tabell under). Antall konsultasjoner i kliniske timer og meklinger er relativt stabilt fra 2022, til tross for en liten nedgang i antall saker. Dette kan handle om at sakene har en større kompleksitet og krever et tettere eller lengre forløp. Antall terapeutårsverk var noe lavere grunnet nedtrekk og sykemeldinger i 2023 sammenlignet med 2022, og dette kan også ha påvirket tallene noe.

Antall «drop-in-saker»

	2023	2022	2021	2019
	97	138	150	148

Drop-in tilbudet betyr at de som i første omgang trenger kun én konsultasjon, tilbys en slik time raskt. Vi ser at dette er et godt tilbud for mange, som også gjør at kan utnytte timer som blir stående ledig ved avlysninger.

Type foreldremekling

	2023	2022	2021	2019
Utførte meklinger ekteskapslov	99	108	109	114
Utførte meklinger samboerbrudd	117	94	82	127
Utførte meklinger barneloven (foreldretvist)	114	116	101	134
Flytting	10	8	4	2
Tilbakesendt fra retten	1	0	0	0
Sum utførte (avsluttede) meklinger	341	326	296	377

Tallet på utførte meklinger er lavere enn tallet på meklingshenvendelser og saker med avtale i tabellen over. Dette skyldes at flere meklinger ikke ble avsluttet innen 31.12.22. Det er en økning i antall meklinger sammenlignet med de to foregående år, men noe lavere sammenlignet med 2019.

Tidsbruk i avsluttede meklinger:

Separasjon /skilsmisse (Ekteskapsloven)	2023	2022	2021	2019
1 time obligatorisk mekling	63	71	62	59
2-4 timer frivillig fortsettelse	32	30	35	49
5-7 timer anbefalt fortsettelse	4	7	12	6
Sum	99	108	109	114

Samboerbrudd	2023	2022	2021	2019
1 time obligatorisk mekling	77	69	56	71
2-4 timer frivillig fortsettelse	35	20	24	52
5-7 timer anbefalt fortsettelse	5	5	2	4
Sum	117	94	82	127

Sak etter barneloven (foreldretvist)	2023	2022	2021	2019
1 time obligatorisk mekling	73	81	55	63
2-4 timer frivillig fortsettelse	37	29	38	56
5-7 timer anbefalt fortsettelse	4	6	8	15
Sum	114	116	101	134

Flytting	2023	2022	2021	2019
1 time obligatorisk mekling	6	6	3	2
2-4 timer frivillig	3	2	1	0
5-7 timer anbefalt fortsettelse	1	0	0	0
Sum	10	8	4	2

Tilbakesendt fra retten	2023	2022	2021	2019
1 time obligatorisk mekling	0	0	0	0
2-4 timer frivillig	1	0	0	0
5-7 timer anbefalt fortsettelse	0	0	0	0
Sum	1	0	0	0

Tema i kliniske saker ved første samtale (det kan være flere tema i hver samtale)

Tema i % av antall saker	2023	2022	2021	2019
Samliv	40,44	37,94	38,79	40,75
Foreldresamarbeid	32,70	34,96	39,34	34,02
Andre familietemaer	39,42	38,75	36,59	44,11
Saker med barn og ungdom	10,22	9,35	9,35	10,61
Risikosaker	21,75	25,20	23,25	21,35

Denne tabellen viser at fordeling av tema i første samtale er forholdsvis lik de siste fire årene.

Hovedtema i avsluttede saker

Tema	2023	2022	2021	2019
Styrke parforholdet	165	159	99	171
Samspillsvansker	44	39	43	32
Samlivsbrudd i familien	26	20	18	20
Avklare / avslutte parforholdet	87	73	83	111
Sum samlivsrelaterte tema:	322	291	243	334
Barnets situasjon i foreldrenes konflikt	18	14	14	17
Samarbeide om felles barn (foreldre bor ikke sammen) - hvorav saker tilknyttet Barn ut av foreldrekonflikten	148	208	201	189
Bostedsavklaring/samvær	18	23	18	24
Sum tema foreldresamarbeid:	184	245	233	230
Foreldre- /barnrelasjon	45	39	36	46
Foreldrerollen	15	26	17	49
Barnets opplevelse av sin livssituasjon	8	17	21	15
Flergenerasjonsproblematikk	22	17	9	15
Kultur/ minoritetsspørsmål.	17	-	1	1
Særkullsbarn og/eller ny familie	5	9	6	5

Sum familietemaer:	112	108	90	131
Sykdom/nedsatt funksjonsevne	6	7	6	7
Annen alvorlig hendelse	20	27	11	18
Fysisk/psykisk vold/sekstelt misbruk	32	41	20	24
Bruk av rusmidler.	5	4	2	4
Sum risikotemaer:	63	79	39	53

Denne tabellen viser hovedtema når saken avsluttes. Det kan her kun velges ett tema og det valgte temaet kan være et annet enn oppgitt tema ved henvendelse. Tallene her har holdt seg forholdsvis stabile. Det har også vært nedgang i saker med hovedtema foreldrerollen. Dette kan handle om at kontoret nå ikke har tilbud om foreldreveiledningskurs, og at en del av de som henvender seg for foreldreveiledning anbefales å benytte kommunale tilbud.

Særlige problemstillinger i saker som er avslutta i perioden:

	2023	2022	2021	2019
Antall saker der foreldre har mistet omsorgen	3	5	3	8
Partnervold avdekket	86	93	78	83
Vold i foreldre-barnrelasjonen avdekket	42	46	32	50

Vi ser av denne tabellen at vi fortsatt har få saker med foreldre som har mistet omsorgen for egne barn. Dette er en relativt ny oppgave for familievernnet. Tallene har vært stabilt lave de siste 3 årene.

Primærklientens alder i nye saker i %:

Alder	2023	2022	2021	2019
0-19	1,90	2,04	2,07	3,11
20-30	16,08	16,55	18,90	19,07
30-40	38,30	42,88	37,38	40,99
40-50	32,16	27,27	30,76	26,58
Over 50 år	11,11	11,26	10,76	10,25

Aldersmessig fordeling på primærklient har holdt seg forholdsvis stabilt over tid. At barn i liten grad er primærklient gjenspeiler at familievernnet først og fremst jobber med familierelasjoner, og da er det som regel en voksen i familien som tar kontakt og blir registrert som primærklient.

Barns deltakelse

	2023	2022	2021	2019
Antall kliniske saker hvor barn har deltatt	83	98	91	113
Antall kliniske saker hvor barn er primærklient	14	14	15	21

Antall meklinger hvor barn har deltatt	59	42	65	72
Antall saker/ meklinger der barn har deltatt	156	154	171	206

Antall barn som har deltatt i kliniske saker og meklinger har vært relativt stabile, men med nedgang de siste to årene, særlig med tanke på meklinger. Dette kan handle om et økt antall komplekse meklinger hvor ikke det alltid er hensiktsmessig at barn deltar eller hvor foreldre ikke ønsker dette. Andelen barn som ikke har deltatt fordi de var for små har vært relativt stabil, så nedgang i barns deltagelse skyldes sannsynligvis ikke aldersfordeling.

Samvær med offentlig tilsyn etter barneloven. Disse sakene blir nå administrert regionalt.

Familievernet har siden 2010 hatt ansvar for tilsyn under samvær i henhold til barneloven § 43. Det har fra 2022 vært en endring i ordningen, slik at alle nye henvendelser om støttet tilsyn administreres av regionskontoret til Bufetat.

Fordeling av kliniske saker mellom kommuner

Kommune	2023	2022	2021	2019
Arendal	479	553	486	526
Grimstad	181	178	159	183
Lillesand	55	56	58	45
Tvedestrand	63	68	44	63
Risør	57	50	45	52
Vegårshei	12	27	15	15
Åmli	7	7	10	15
Gjerstad	14	19	17	9
Froland	75	70	53	69
Valle	6	5	3	0
Evje og Hornnes	21	8	12	10
Bykle	4	3	4	5
Bygland	4	2	1	8
Birkenes	10	25	22	25
Iveland	2	2	3	4
Andre kommuner*	24	22	24	12
Sum	1014	1095	956	1041

*Andre kommuner: av disse 24 sakene er 12 fra tidligere Vest-Agder. Resten fra forskjellige kommuner rundt i landet. Antall saker i denne tabellen er noe høyere enn i den første tabellen med saksmengde, da det her er inkludert alle saker som er jobbet med i 2022, samt henvendelser motatt i 2022 som har første avtale etter nyttår. Fordelingen mellom kommunene er relativt stabil, med unntak av en nedgang i Arendal kommune i 2023 og en økning fra Evje og Hornes. Nedgangen i Arendal kan skyldes at noe flere henvendelser håndteres av kommunens familietjeneste som er godt utbygget. Økningen i Evje og Hornes skyldes en styrking av tilbudet til Setesdalsregionen med et betjent kontor i Evje sentrum en dag i uken.

Vedlegg 2: Oversikt over styret og ansatte

Styrets medlemmer og varamedlemmer pr. 31.12.23.

Ove Andersen, styreleder

Trine Syvertsen, nestleder

Torunn Tørå, styremedlem

Bente Pedersen, styremedlem

Stine Skelton, styremedlem, ansatte representant

Linda Norman Venaas, varamedlem for ansattes representant

Astrid Glimsdal, varamedlem

Tormod Stene Hansen, varamedlem

Heidi Elisabeth Kibsgård Paulsen, varamedlem

Lætif Akber, personlig varamedlem for Bente Pedersen

Fast ansatte 2023

Elin Okkenhaug Bratland, daglig leder. Klinisk sosionom/master i familieterapi

Ella Kopperud, klinisk sosionom/master i familieterapi

Stine Hjelle Skelton, psykologspesialist

Torbjørn Grestad, sosionom/familieterapeut/ master i familieterapi

Bård Bertelsen, psykologspesialist – sluttet 28.02.23.

Elin Karlsen, psykologspesialist

Tor Edland, vernepleier/familieterapeut

Mona Bele, barnevernspedagog /familieterapeut/ master i psykisk helse

Aleksander Henriksen, klinisk sosionom/master i familieterapi

Tone Lise Haraldseid, vernepleier/ master i familieterapi

Tove Heggdal, psykologspesialist – sluttet 31.01.23

Ann Kristin Naglestad, sosionom/ familieterapeut. Vikar til 01.09. Deretter fast ansatt.

Pia Bierud, sosionom/familieterapeut/master i sexologi. Ansatt fra 01.09.23.

Anne Marie Zachariassen, kontorsjef

Linda Normann Venaas, konsulent

Ellen S. Valkvæ, konsulent

Vikarer i hel- og deltidsstillinger 2023.

Christine Ødegård, sosionom/ master i familieterapi, vikar frem til 31.08.23.

Helene C. Hansen, sosionom / familieterapeut, vikar fra 01.08.23 og ut året.

Svitlana Pilat – prosjektmedarbeider våren 2023.

Revisor: Statsautorisert revisor Yngvar Bratlid.

From: "Rannveig J. Lyngroth"
Sent: Wed, 28 Feb 2024 13:57:54 +0100
To: "oa@arendaladvokatene.no" <oa@arendaladvokatene.no>
Cc: "Aslak Wegge" <aw852@kirken.no>
Subject: Vedr. styreverv Familievernkontoret i Arendal

Det bekreftes at Agder og Telemark bispedømme har mottatt brev vedrørende ditt ønske om ikke å gjenoppnevnes til styret ved Familievernkontoret i Arendal. Til orientering tas det sikte på sak i bispedømmerådsmøte 30. april.

Vennlig hilsen

Rannveig Johannessen Lyngroth

Diakonirådgiver

Agder og Telemark bispedømme

+47 92 44 84 57

DEN NORSKE KIRKE

Mer himmel på jord | www.kirken.no

www.kirken.no/kultur

Meld deg på nyhetsbrev fra Agder og Telemark bispedømme:

[Nyhetsbrev - Agder og Telemark bispedømme \(kirken.no\)](http://www.kirken.no/nyhetsbrev-agder-og-telemark-bispedomme)

Fra: Aslak Wegge <aw852@kirken.no>
Sendt: mandag 26. februar 2024 11:05
Til: Julian von Vosgraff <JV269@kirken.no>
Emne: VS: Familievernkontoret i Arendal

Fra: Ove Andersen <andersen@arendalsadvokatene.no>
Sendt: mandag 26. februar 2024 09:41
Til: Aslak Wegge <aw852@kirken.no>
Kopi: Elin Okkenhaug Bratland <elinokkenhaug.bratland@bufetat.no>; Trine H. Syvertsen <TS826@kirken.no>
Emne: Familievernkontoret i Arendal

Jeg har vært oppnevnt av bispedømmerådet som styremedlem og har vært styreleder siste periode. Min periode utløper i mai, og jeg ønsker ikke gjenoppnevning for ny periode, og bispedømmerådet må oppnevne ny kandidat. Bispedømmerådet oppnevner 3 av 5 styremedlemmer. De 2 øvrige oppnevnt av rådet er Trine Syvertsen (nestleder i styret) og Torunn Tørå. Ingen av de 2 er på valg nå. Deres funksjonstid utløper juni 2026. Styret konstituerer seg selv med leder og nestleder. Jeg vedlegger

vedtektene for familievernkontoret. Jeg ble første gang oppnevnt i 2018. Jeg takker for oppnevningen. Arbeidet i styret og samarbeidet med ledelsen har vært hyggelig og givende.

Vennlig hilsen

Ove Andersen
Advokat (H)

Direktenr. 37 00 21 60 | Mobil 911 63 422
Sentralbord 37 00 21 60 | E-post oa@arendalsadvokatene.no
Tollbodgaten 1, 4836 Arendal | www.arendalsadvokatene.no

Denne meldingen er kun ment for adressaten og kan inneholde opplysninger som ikke skal bringes videre. Dersom du ikke er riktig mottaker, vennligst informer oversender og slett meldingen umiddelbart.

AVTALE OM DRIFT AV FAMILIEVERNKONTORER

1. Generelle bestemmelser

1.1. Partene

Denne avtale er inngått mellom:

Barne-, ungdoms- og familieetaten, (heretter kalt Bufetat) Region sør
Org.nr.: 986 128 433

og

Familiekontoret i Aust-Agder
Org.nr. 971 328 568

Familievernkontoret har hovedsete og fastsatt opptaksområde i Region sør i henhold til lov om familievernkontorer av 19. juni 1997 nr. 62

1.2. Avtalens formål

Denne avtale skal regulere driften av familievernkontoret og deres virksomhet, samt sikre et nasjonalt likeverdig tjenestetilbud, som ledd i Bufetats oppgaver i henhold til familievernkontorloven § 2.

2. Familievernkontorets virksomhet

Familievernkontorets virksomhet og oppgaver er regulert i lov om familievernkontorer § 1 første og annet ledd.

Familievernkontoret skal utføre de oppgaver som er fastsatt i lov og forskrift og statlige styringsdokumenter og instruks.

For å sikre enhetlig og felles praksis i familieverntjenestene, skal Familievernkontoret i sitt kommunikasjon- og informasjonsarbeidet bruke de maler, herunder digitaliserte og nettbaserte brevmal, brosjyrer og veiledere ol. som fastsettes av Bufetat. Drift av familievernkontoret skal utøves i samsvar med de til enhver tid gjeldende kvalitetskrav til familieverntjenestene.

Familieverntjenestene skal være gratis for brukerne.

3. Bufetats tilskudd til familievernkontorene

Familievernkontoret finansieres gjennom tilskudd fra Bufetat, som fastsettes i Stortingets årlige tildeling i statsbudsjett. I tilskuddsbrevet angis tilskuddet og oppdragene for familievernkontorenes virksomhet det aktuelle år. Tilskuddet skal dekke løpende driftsutgifter og utgifter til særskilte oppgaver som fastsatt i tilskuddsbrevet.

Familiekontoret i Aust-Agder	
funk.:	25/9-14
for:	153/14 til EK
Arkivkode:	

Ved tildeling av midler til prosjekter og/eller tilleggsoppdrag utferdiges egne tilskuddsbrev for oppdraget, med særskilte prosjekt- og regnskaps-rapporteringskrav.

Ved tilskuddsberegningen er det tatt hensyn til lønns- og prisvekst i henhold til statsbudsjettets rammer¹. 97 prosent av tilskuddet fordeles ved årets begynnelse. 3 prosent av tilskuddet benyttes til avregning av pensjonsutgifter mot slutten av året. Regionkontoret gjør en skjønnsmessig fordeling av de inntil 3 prosentene dersom beløpet avviker fra forskjellen mellom tildeling og samlet kostnad til pensjon.

For å sikre likviditeten kan Bufetat utbetale ett å konto beløp til familievernkontoret, som vil få et foreløpig tilskuddsbrev med oppdrag og føringer for virksomheten.

Endelig tilskudd utbetales først når Bufdir har mottatt sitt tildelingsbrev fra BLD, Bufetat har mottatt disponeringsbrev fra Bufdir og det foreligger godkjente regnskap for det foregående år.

4. Familievernkontorets inntekter og utgifter utenom driftstilskudd

4.1. Annen inntektsgivende virksomhet

Familievernkontoret plikter å gi Bufetat informasjon om inntektsgivende virksomhet som ikke følger av denne avtale. Slik virksomhet skal være selvfinansierende og inntekter, gaver og arv, som erverves i denne forbindelse, kan disponeres fritt.

Utgifter knyttet til annen inntektsgivende virksomhet skal ikke dekkes av driftstilskuddet. Det samme gjelder utgifter til styrehonorar og kontingent til familievernkontoret. Inntekter og utgifter omtalt her skal spesifiseres i regnskapet, jf. punkt 5.

4.2. Familievernkontorets eiendeler

Familievernkontoret er ansvarlig for å forsikre alle eiendeler som er finansiert ved tilskudd. Ved eventuell nedleggelse av driften skal disse eiendelene tilbakeføres til Bufetat med mindre annet avtales, jf. punkt 12.

Familievernkontoret skal ha en liste over slike eiendeler. Listen skal ajourføres når nytt utstyr blir kjøpt inn og eldre utstyr kasseres, selges eller lignende.

4.3. Familievernkontorets egenkapital og gjeld

Krav til familievernkontorets egenkapital følger av lov og forskrifter. Driftstilskuddet kan ikke benyttes til å øke kontorenes egenkapital.

Familievernkontoret hefter for egen gjeld og egne forpliktelser.

---

¹ Lønnstrinn per 31.12.20XX legges til grunn for beregning av lønnskompensasjonen. Lønnskompensasjon beregnes med utgangspunkt i finansdepartementets deflator korrigert for overhendet fra foregående lønnsoppgjør.

4.4. Arbeidsgiveransvar og lønn

Familievernkontoret skal gi de ansatte samme lønns- og arbeidsvilkår som fastsatt i tariffavtaler og har arbeidsgiveransvar for personalet tilknyttet familievernkontoret.

5. Regnskap

Familievernkontoret plikter å føre regnskap i henhold til regnskapsloven, reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten. Regnskapet skal synliggjøre alle inntekter og utgifter omtalt i punkt 4.1. og i malen for rapportering i tilskuddsbrevet.

Regnskapet skal revideres av registrert eller statsautorisert revisor. Det skal leveres revisorgodkjent resultatregnskap, samt samlet resultatregnskap for stiftelsen.

I balansen skal avsetning fra et eventuelt overskudd knyttet til driften finansiert ved tilskudd fra Bufetat synliggjøres for avregning påfølgende år.

Særskilte krav til regnskapsrapportering i tilskuddsbrevet vil kunne omfatte annen regnskapsoppstilling, spesielle regnskapsnoter og/eller bruk av elektronisk rapporteringsmal.

Bufetat kan kun pålegge særskilte krav til regnskapsrapportering dersom det er nødvendig for å kunne sammenligne regnskapene til de forskjellige kirkelige familievernkontorer og sikre likebehandling mellom disse.

Styreleder og leder av familievernkontoret forutsettes å ha satt seg inn i og godtatt vilkårene for bruk av tilskuddsmidlene som er fastsatt i driftsavtalen og tilskuddsbrevet før tilskudd benyttes.

6. Familievernkontorets ansvar for drift

Familievernkontoret har ansvar for driften, herunder planlegging og realisering av målsettinger i tråd med de alminnelige krav som gjelder virksomheten, jf. avtalens punkt 2 og de særlige krav som fastsettes i tilskuddsbrevet.

6.1. Endring i drift

Endringer av betydning for driften av familievernkontoret og tjenestetilbudet forutsetter godkjenning av Bufetat. Dette omfatter bl.a. nye stillinger, herunder alle nytilsetninger som medfører endrede kostnader, bygningsmessige forandringer, større utvidelser, skifte av lokaler samt større anskaffelser av utstyr og inventar.

6.2. Familievernkontorets IKT-system

Familievernkontoret skal bruke Bufetats IKT-system og elektronisk fagsystem, og plikter å følge de rutiner og retningslinjer som gjelder for bruk av IKT.

Drift og vedlikehold av programvare, maskinvare og datalinjer skal utføres av Bufetat. Familievernkontoret kan benytte seg av Bufetats IKT-brukerstøtte. Innkjøp av nytt IKT-utstyr

og nettverk, som skal vedlikeholdes og driftes av Bufetat, og kobles opp til Bufetats systemer, skal fortas gjennom Bufetat. Utstyr og nettverk betales av familievernkontoret.

Familievernkontoret anskaffer selv rekvisita.

6.3. Klientjournaler og meklingsarkiv

Familievernkontoret plikter å føre klientjournal og meklingsprotokoll som fastsatt i familievernkontorloven § 11 og Forskrift om mekling etter ekteskapsloven og barneloven av 18.12.2006 nr. 1478 (meklingsforskriften) § 9, samt følge reglene om oppbevaring og kassasjon av klientjournaler og meklingsprotokoller som fastsatt Forskrift om føring av klientjournal og meklingsprotokoll ved familievernkontorene mv. av 20.12.2007 nr. 1763.

7. Kontakt mellom Bufetat og familievernkontorene

Det skal være minst ett årlig møte mellom Bufetat og familievernkontorets kontorleder og styreleder. Kontorleder plikter å møte ved innkalling til styringsamtaler, leder- og fagmøter i Bufetat.

Familievernkontoret skal inngi tertial- og årsrapporter, og rapportere i henhold til de krav som er satt i tilskuddsbrev innen fastsatte frister.

8. Tilsyn og kontroll

Statlig regional familievernmyndighet kan i henhold til familievernkontorloven § 2 når som helst, og på den måten regionen finner hensiktsmessig, føre kontroll med at kontraktsvilkårene er innfridd. Familievernkontoret er videre underlagt tilsyn fra fylkesmannen i henhold til familievernkontorloven § 3 og riksrevisjonen i henhold til lov om riksrevisjon av 7.5.2004 nr. 21 (riksrevisjonsloven) § 9.

9. Mislighold av avtalen og feilutbetaling

Ved mislighold av denne avtalen gjelder alminnelige kontraktsrettslige regler.

Dersom familievernkontoret ikke leverer rapporter som fastsatt i denne avtalen eller tilskuddsbrevet med tilhørende vedlegg, anses det ikke dokumentert at tilskuddet er rettmessig brukt. Dette kan medføre krav om tilbakebetaling.

Dersom tilskuddsmottakeren eller noen på dennes vegne gir ufullstendige eller ukorrekte opplysninger, og dette medfører at tilskuddet utbetales uberettiget eller med for stort beløp, kan tilskuddet helt eller delvis kreves tilbakebetalt. Også dersom det utbetales for høyt tilskudd på grunn av feilberegninger fra tilskuddsmyndighetenes side, kan den uberettigede delen kreves tilbakebetalt.

10. Oppsigelse/varighet

Avtalen om drift av familievernkontoret kan sies opp av begge parter. Oppsigelsen skal være skriftlig. Med mindre annet er avtalt mellom partene er oppsigelsesfristen ett år fra oppsigelsesdato.

11. Avslutning av avtaleforholdet

Ved avtaleforholdets avslutning, skal utstyr og inventar finansiert ved tilskudd tilfalle Bufetat. Klientjournaler, meklingsarkiv m.m., og annet materiale som knytter seg til familievernkontoret virksomhet i henhold til denne avtale, skal overleveres til Bufetat, jf. punkt 6.3.

12. Tvist

Eventuelle tvister skal forsøkes løst ved forhandlinger. Fører ikke forhandlinger frem, kan hver av partene kreve saken avgjort ved voldgift etter lov om voldgift av 14.5.2004 nr. 25 (voldgiftsloven) eller gå til søksmål, jf. lov om mekling og rettergang i sivile tvister av 17.6.2005 nr. 90 (tvisteloven).

Oslo tingrett er verneeting, jf. tvisteloven § 4-4 nr. 4.

Denne avtale trer i stedet for tidligere inngåtte avtaler mellom partene.

13. Sted, dato og underskrifter

24/9-14
(Sted og dato)

Barne-, ungdoms- og familieetaten

Birkeland 26.8.2014
(Sted og dato)

Familiekontoret i Aust-Agder

VEDTEKTER FOR FAMILIEVERNKONTORET I AUST-AGDER.

§1 **Verdigrunnlag og formål**

Familievernkontoret er en privat stiftelse opprettet av Agder og Telemark bispedømmeråd med familien og familierelaterte problemer som arbeidsfelt. Virksomheter er forankret i kristne grunnverdier, respekt for individets ukrenkelighet og egenart og tar utgangspunkt i personenes egne forutsetninger, uavhengig av sosial status, livsførsel, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Familievernkontoret skal hjelpe familier, par, foreldre og enkeltpersoner med samlivs- og samhandlingsproblemer og motvirke at kriser, konflikter og vansker blir varige. Kontoret skal videre arbeide utadrettet med forebyggende tiltak og gi etisk veiledning.

Arbeidet drives i tråd med lover og forskrifter fastsatt av offentlig myndighet.

§2 **Grunnkapital**

Stiftelsens grunnkapital er kr. 10.000,-.

§3 **Oppnevning av styret**

Stiftelsen skal ha et styre på fem medlemmer. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner minst tre medlemmer og ett medlem velges blant de ansatte. Styret kan selv oppnevne ett styremedlem.

For alle styremedlemmer oppnevnes varamedlemmer.

Funksjonstiden er fire år med unntak av ansattes representant og styremedlem oppnevnt av styret som velges for to år. Styremedlemmer kan gjenvelges en gang.

Styret konstituerer seg selv og velger leder og nestleder for to år av gangen.

§4 **Styrets ansvar**

Styret har ansvar for kontorets eksistens og drift og representerer stiftelsen utad i samsvar med gjeldende bestemmelser i (Lov om stiftelser av 15. juni 2001, nr. 59), (stiftelsesloven).

§5 **Styrets oppgaver**

Stiftelsens styre avgjør hvordan kontoret skal fremme formålet og prioriteringen av arbeidsområder ved å:

- ❖ sørge for et vedvarende og planmessig utviklingsarbeid i tråd med stiftelsens formål.
- ❖ trygge virksomheten økonomisk
- ❖ ansette kontorets personale og sørge for et høyt faglig nivå.
- ❖ utarbeide årsmelding, budsjett og regnskap.
- ❖ velge revisor.

- §6 **Styrets virksomhet.**
Styret utfører sin virksomhet i henhold til § 30 i stiftelsesloven.
- §7 **Daglig leder**
Familiekontoret ledes av en daglig leder. Daglig leder møter i styret med tale- og forslagsrett.
- §8 **Endringer**
Styret vedtar endringer i stiftelsens vedtekter, jfr stiftelsesloven kap. VI om omdanning av stiftelser. Før vedtak fattes skal endringer av stiftelsens vedtekter legges fram for Agder bispedømmeråd til uttalelse. Ved endring av styresammensetningen skal medlemmer oppnevnt av ABR utgjøre flertallet i styret.

Vedtatt av Agder bispedømmeråd 2. februar 1995, med endringer av §3 i Bispedømmerådets sak 10/2004.

Revidert i styrets sak 30/2017, som følge av endring av kontorets navn.

From: "Trine H. Syvertsen"
Sent: Thu, 4 Apr 2024 15:02:16 +0200
To: "Rannveig J. Lyngroth" <RL375@kirken.no>
Subject: Arendal familievernkontor - protokoll fra styremøte 27.4.24

Her er det som ble notert om styrets sammensetning:

Orienteringssak

Styrets sammensetning/ Behov for nye styremedlemmer.

Styret skal velge ett nytt medlem for Bente Pedersen, samt for vara Lætif Akber som begge har sittet ut sin periode. Bispedømme skal oppnevne ett nytt styremedlem for Ove Andersen, og tre nye varemedlemmer. Dette blir tatt opp som sak på neste styremøte i mai.

Arendal, 27.2.24
Elin Okkenhaug Bratland
leder/styrets sekretær

Med vennlig hilsen

Trine H Syvertsen

kirkefagsjef
Agder og Telemark bispedømme
+47 91 10 30 70

DEN NORSKE KIRKE

Mer himmel på jord | www.kirken.no

Meld deg på nyhetsbrev fra Agder og Telemark bispedømme:
[Nyhetsbrev - Agder og Telemark bispedømme \(kirken.no\)](http://www.kirken.no)

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Rannveig J. Lyngroth	700	22/01085-17	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
24/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Oppnevning av representant til styre for Familievernkontoret i Vest-Agder

Vedlegg:

Vedtakter Familievern Vest Agder

Oppnevning av nytt styremedlem i Familiekontoret for Vest-Agder

Årsmelding 2023 Familievernkontoret i Vest-Agder

Saksorientering

Bakgrunn:

Alle fylker har familievernkontor. Dette ble lovfestet i 1998 i «Lov om familievernkontor». Det er en statlig oppgave under Barne- og familiedepartementet, og styres av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Barne- og ungdomsetaten (Bufetat). På dette tidspunkt hadde Den norske kirke (Dnk) en rekke stiftelser som drev familievernarbeid. Staten v/ Bufetat gjorde avtale med «de kirkelige kontorene» om å drive familievernarbeid på vegne av staten. Familievernkontorene i Vest-Agder, Aust-Agder og Grenland er eksempler på kontorer som det ble inngått avtale med. Til orientering valgte flere av de «kirkelige» familievernkontorene å takke nei til statens tilbud og i stedet danne en egen felles stiftelse, såkalt «Storstiftelsen». Det finnes mao «kirkelige» familievernkontorer som har annen organisering enn det våre tre kontorer har.

I vårt bispedømme hører de ovenfornevnte kontorer inn under avtalen med staten. Alle tre kontorene fullfinansieres av Bufetat, og det er Bufetat som bestemmer strategi og mål for virksomhetene. Bufetat bestemmer også kompetansemål, antall stillinger og lønns plassering. Slik sett har våre «kirkelige kontorer» begrenset styringsrett. Styrets ansvar er, sammen med daglig leder, å sørge for at strategier og mål lagt av Bufetat oppnås. I tillegg kommer ansvar for arbeidsmiljø, budsjett og regnskap, lokale lønnsforhandlinger, personalsaker, varslingssaker og eventuelle klager på tjenesten fra de som er brukere. Det siste skjer svært sjelden. Styreleder deltar sammen med daglig leder på dialogmøtene kontoret har med ledelsen i Bufetat. Dette er møter hvor man gjennomgår strategi og mål oppnåelse. Kontoret kan også fremme forslag om forbedringer, nye prosjekter eller økte ressurser til den daglige driften.

Sist det skulle oppnevnes nye styrerepresentanter til våre kontorer, viste det seg å være vanskelig å finne ut av hvordan tidligere praksis har vært ved slike oppnevninger. For å knytte en nærmere relasjon til bispedømmerådet i forhold til dette arbeidet, er det en mulighet å oppnevne representanter fra bispedømmerådets egne representanter til styrene for Familievernkontorene.

Om styret:

Stiftelsen skal ha et styre på fem medlemmer. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner minst fire medlemmer, og ett medlem velges av og blant de ansatte. Det oppnevnes varamedlemmer for alle styremedlemmer. Funksjonstiden er fire år med unntak av ansattes representant som velges for to år. Som hovedregel kan styremedlemmer gjenvelges en gang.

Styrets sammensetning oppnevnt av Agder og Telemark bispedømme for perioden 2022-2025:

Styremedlemmer:

Styreleder: Arild Sandnes

Anne Moseid (nestleder)

Arild Knutsen går ut etter to perioder f.o.m. 01.01.24

Toby Tørresen

Varamedlemmer:

1. Jannicke Greipsland

2. Kjell Rune Nakkestad

3. Bodil Lervik

4. Arne Steen Mikalsen

Ansattes representant:

Jorund Birgitta Reme Jølstad

Vararepresentant:

Roy Araya-Pedersen

Aktuell situasjon:

Familievernkontoret i Vest-Agder har behov for én ny representant til styret oppnevnt av bispedømmerådet fra 01.01.24 – 31.12.27. Styret foreslår for bispedømmerådet å oppnevne Jannicke Greipsland, nåværende 1. vararepresentant, som nytt styremedlem. Hun er tidligere personalsjef i Kristiansand kirkelige fellelsråd. Bispedømmerådet må i så fall også oppnevne ny vararepresentant.

Bispedømmerådets medlemmer bes tenke gjennom aktuelle kandidater og evt. fremme disse i møtet.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner representant til styret for familievernkontoret i Vest-Agder for perioden 01.01.24 – 31.12.27:

1. ....

Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner vararepresentant til styret for familievernkontoret i Vest-Agder for perioden 01.01.24 – 31.12.27:

1. ....

From: "Ivar Thomas Sandnes"
Sent: Wed, 13 Mar 2024 19:26:38 +0100
To: "Rannveig J. Lyngroth" <RL375@kirken.no>
Subject: Fwd: Oppnevning av nytt styremedlem i Familiekontoret for Vest-Agder

Hei Rannveig.
Tar du denne saken videre. Jeg har ikke svart Arild.

Mvh
Ivar

Sendt fra [Outlook for Android](#)

From: Arild Sandnes <asand99@hotmail.com>
Sent: Wednesday, March 13, 2024 6:58:03 PM
To: Ivar Thomas Sandnes <is955@kirken.no>
Subject: Oppnevning av nytt styremedlem i Familiekontoret for Vest-Agder

Hei Ivar

Henvender meg til deg, da det var du som var rette vedkommende i fjor på denne tiden.

Som kjent oppnevnte Bispedømmerådet nye styremedlemmer for perioden 2022 - 2025. Ett styremedlem, Arild Knutsen, var ikke på valg. Hans periode gikk ut 2023. Det betyr at det må velges nytt styremedlem etter Arild Knutsen, for 4 år. I praksis fra 1.1.2024 - 31.12. 2027.

Kan du eller den som er rette vedkommende hos dere sørge for å oppnevne nytt styremedlem etter Arild Knutsen. Arild Knutsen har hatt to perioder i som styremedlem og kan etter hovedregelen i vedtektene §3 ikke gjenvelges.

Jannicke Greipsland, som i dag er 1. varamedlem har møtt fast på styremøtene, og kan anbefales som ny etter Arild Knutsen.

Hun er mangeårig personalsjef i Kristiansand kirkelige fellesråd.
Hun har telefonnummer: 98223749.

Mvh Arild Sandnes
Styreleder for Familiekontoret i Vest-Agder
Mob 91688340

Å R S M E L D I N G

2023

Innledning

Familievernkontoret i Vest-Agder er organisert som en privat stiftelse med avdelinger i Kristiansand og Farsund. Kontoret drives i henhold til Lov om familievernkontor av 19.juni 1997, og i samsvar med stiftelsens vedtekter. Familievernkontoret i Vest-Agder har driftsavtale med Bufetat region Sør. Kontoret er medlem av arbeidsgiverorganisasjonen Virke og har medlemskap i Medco Bedriftshelsetjeneste. Tilbudet til befolkningen er gratis. Brukerne kan bestille time direkte, og det behøves ingen henvisning.

Kjerneoppgavene til familievernet er behandling og rådgivning til par, foreldre, barn og familier, mekling etter ekteskapsloven og barneloven. Familievernet yter også bistand etter pålegg fra domstolene i foreldretvistsaker etter barneloven. Familievernkontorene skal også sikre samarbeid med kommunale tjenester om tilbud til barn og familier og de lokale tingrettene. Familievernkontorene skal tilpasse tilbudet slik at det er i tråd med tjenestekatalogen for Familievern, som ble gjeldende fra 1. januar 2021.

Styrets sammensetning

Oppnevnt av Agder og Telemark Bispedømme:

Styremedlemmer:

Arild Sandnes (styreleder)

Anne Moseid (nestleder)

Arild Knutsen

Toby Tørressen

Ansattes representant:

Jorund Birgitte Reme Jølstad

Varamedlemmer:

1. Jannicke Greipsland

2. Kjell Rune Nakkestad

3. Bodil Lervik

4. Arne Steen Mikalsen

Varamedlem:

Roy Araya-Pedersen

Styret har avholdt 2 styremøter og behandlet til sammen 10 saker. Styret har godkjent regnskap, årsmelding og budsjett. Styreleder har hatt jevnlig kontakt med leder gjennom året.

Økonomi

Kontorets budsjett for 2023 hadde en kostnadsramme på ca. 19 millioner. Dette inkluderer rammetilskudd og tilskudd til særskilte formål fra Bufetat. Resultatet for kontoret før avregning mot Bufetat viste ett underskudd på kr. 646.890, - Dette beløpet skal i sin helhet dekkes inn av Bufetat, da beløpet hovedsakelig gjelder utgifter til pensjon som etter avtalen dekkes inn via avregning. Kontoret kan beholde en andel av finansinntekter og gjøres derfor opp med ett overskudd på 14.160, -

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskap og balanse med tilhørende noter et forsvarlig uttrykk for resultatet i 2023 og den økonomiske stilling ved årsskiftet.

Forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Personalet

Familievernkontoret har i 2023 hatt 18,7 stillingshjemler.

Sykefraværet har vært 11,9%, hvorav korttidsfravær utgjør 5,9%. Det høye sykefraværet skyldes hovedsakelig 3 ansatte som har vært langtidssykemeldt i deler av sin stilling.

Personalets fagutvikling

Familievernkontoret i Vest-Agder har som mål å tilby tjenester som er av høy faglig kvalitet, og arbeider kontinuerlig med kvalitetsutvikling. Den lokale kompetanseplan for 2023 har samsvart med Bufetat's fagutviklingsplan for familievernet. Styrking av arbeid med voldsproblematikk, høykonflikt, samt barns deltakelse i mekling er områder som er prioritert.

Refleksjon over egen praksis gjennom ulike former for veiledning, er avgjørende for å sikre god terapeututvikling og bedre kvalitet på kontorets tjenester. Det har vært et mål for 2023 at alle ansatte mottar jevnlig veiledning, både ekstern saksveiledning, samt tilrettelagt kollegaveiledning i team. For ansatte ved avdeling Kristiansand har Hans Christian Michaelsen, høyskolelektor ved VID for familierapiutdanningen, vært engasjert som ekstern veileder, og ved avd Farsund har Psykolog og Sexolog Finn Christensen vært tilsvarende engasjert.

Begge avdelinger har ukentlig avsatt til tid teamdrøfting internt, og teamledere har særlig ansvar for å ivareta at alle ansatte får anledning til å drøfte saker.

Familievernkontorets faglige tilnærminger er forankret i systemisk teori og relasjonell praksis. Dette innebærer at vansker, konflikter og kriser skal forstås som noe som oppstår mellom mennesker i kontekst. Kommunikasjon, språk, sosiokulturelle (herunder politiske og juridiske diskurser) og materielle/økonomiske forhold har betydning for hvordan vansker både oppstår, forstås og håndteres. Et av våre lokale kompetansemål de siste årene er at alle terapeuter ved kontoret innehar en formell videreutdanning i familieterapi, og at også psykologer som er ansatt ved kontoret innehar spesialiteten familiepsykologi, dersom de er i et spesialiseringsløp. Psykolog ansatt i avd. Kristiansand, Herman Wiig Næs, er i spesialiseringsforløp i familiepsykologi, med jevnlig veiledning av våre to psykologspesialister ved kontoret; Inger Ulrikke Møller og Odd Axel Aronsson.

Familievernkontorets ansatte skal til enhver tid overholde lovens bestemmelser, både forvaltningsloven, personvernloven, og Lov om Familievernkontor m.m. Det har også for 2023 vært et viktig kompetansemål for kontoret å sørge for at alle ansatte har rett kompetanse på aktuelt lovverk. For 2023 er Ingrid Vindal Eriksen, ansatt ved avd. Kristiansand, gitt et utvidet funksjonsansvar som innebærer deltagelse og undervisning på fagdager som omhandler denne tematikken. For 2023 har fokus særlig vært på samarbeid med barnevernstjeneste og meldeplikt rutiner samt generell journalføring.

Statsforvalter gjennomførte sitt reviderte tilsyn med virksomheten i 2023, og fokuserte da særlig på kontorets rutiner for samarbeid med barnevernstjeneste, samt rutiner for meldeplikt. De gjennomgikk omfattende dokumentasjon (uttrekk av journaler/ tidligere sendte bekymringsmeldinger), og intervjuet 4 ansatte samt leder. Statsforvalter hadde ingen anmerking til virksomhetens drift.

Bufdir har utarbeidet nasjonale fagplaner for styrking av det helhetlige tilbudet i familievern tjenestene til barn og foreldre i saker med høyt konfliktnivå etter samlivsbrudd. Som ledd i dette arbeidet er det fra og med 2017 etablert nasjonalt spisskompetansemiljø og regionale ressurskontor. Spisskompetansemiljøet (SKM) skal utgjøre den erfaringsbaserte spydspissen i Bufetat's fag- og kompetanseutvikling, og skal bistå ressurskontorenes lokale fagutviklingsarbeid.

Familievernkontoret i Vest-Agder og Familievernkontoret i Arendal er sammen gitt et mandat av Bufetat som regionalt ressurskontor for familier med høykonflikts-problematikk.

Psykologspesialist Odd Axel Aronsson ved Familievernkontoret i Vest-Agder har i sin stilling tillagt en ansvarsfunksjon for fagutvikling på høykonfliktmeklinger og øvrig klinisk arbeid for denne målgruppen. Han har også i 2023 hatt ansvar for å tilrettelegge for møter mellom øvrige familievernkontor i region sør og spisskompetansemiljø, samt deltatt på en nasjonal fagsamling i regi av spisskompetansemiljøet.

Aronsson har også gjennom året hatt ansvar for internundervisning og veiledning i fagområdet høykonflikt, og vært hovedforedragsholder på regional meklingsamling og også hovedforeleser ved regional meklingsamling i region Vest, både på meklingsamling for alle ansatte i familievernet i Stavanger områder, samt tilsvarende samling i Bergen.

Foredraget til Aronsson omhandlet: *“Hva kjennetegner vanskelige meklinger, og hvilke verktøy har mekler til rådighet?”*

Om RO Prosjektet:

Etter avviklingen av BUF-gruppen (Barn ut av foreldrekonflikten) har det vært et behov for et nytt tilbud til familier som belastes av såkalt høykonflikt. Ressursteamet for høykonflikt ved kontoret har derfor iverksatt utviklingen av et nytt terapeutisk veiledningstilbud til familiene som har til hensikt å dempe konfliktnivået gjennom å finne nye måter å organisere familiedynamikken på. Arbeidet med utvikling og utprøving av veiledningstilbudet omtales her som RO-prosjektet. RO står for reorganisering.

Det overordnede målet for RO-veiledningen er å hjelpe foreldrene til å finne mer hensiktsmessige måter å forholde seg til hverandre på, til tross for uenigheter.

RO-veiledning tar sikte på å gi familiene mest mulig effektiv hjelp, snarest mulig. RO-veiledning kan iverksettes kort tid etter at bestilling mottas. Det stilles ikke krav til at konflikten har pågått over flere år. Det stilles heller ikke krav til at barna er gamle nok til å delta i gruppe. Dermed kan RO-veiledningen iverksettes i en tidlig fase av konflikten og ha et forebyggende element med tanke på å avverge et svært høyt og komplekst konfliktnivå.

RO-veiledningen hviler ikke på en spesifikk teoretisk orientering, men tilbyr et prosessuelt rammeverk som kan tas i bruk av ulike terapeuter/veiledere. RO-veiledningens rammeverk gir en retning i veiledningsprosessen gjennom sine godt beskrevne prosess-steg. Samtidig er rammeverket fleksibelt og veiledningstilbudet vil dermed bli tilpasset den enkelte familie.

Det har vært gjennomført en pilotperiode for «RO prosjektet» også i 2023. Odd Axel Aronsson og Ingrid Vindal Eriksen har arbeidet systematisk med RO-veiledning og samlet erfaring. Hensikten med pilotperioden er å kvalitetssikre RO-veiledningen gjennom evalueringer og justeringer. UiA ved førsteamanuensis Bård Bertelsen veileder prosjektet.

Øvrige gjennomførte fagutviklingstiltak 2023

Kontoret har gjennomført interne fagsamlinger gjennom året, hvor begge avdelinger har deltatt. Fagutviklingsdagene har vært organisert som foredrag og refleksjon. Interne fagutviklingsdager har hatt hovedtema innenfor; Vold i nære relasjoner, aktuelt lovverk; om journalføring, høykonflikt/mekling, samt tematikk knyttet til par- og familierapi.

Spisskompetansemiljøet i familievern for Vold (SKM Vold), har arrangert samlinger hvor kontoret har vært representert.

Studenter fra barnevernsutdanning UIA, samt studenter fra sosionomutdanning har besøkt kontoret og fått innføring i familievernets arbeid, mandat, lovverk og tilbud til befolkningen. Kontorets leder har hovedsakelig gjennomført undervisningen. Flere ansatte har også gjennom året vært invitert til ulike forelesninger ved Uia, både på barnevernsutdanningsprogrammet, familierapiutdanningen og sosionomutdanning.

Tre av kontorets ansatte, Hilde Gunn Jensen, Åse Simonsen og Marit Elisabeth Reinertsen har hatt en ukes skrivepermisjon høsten 2023 for å ferdigstille en artikkel om metoden “Reflekterende prosesser” og benyttet etnografi som kvalitativ metode. UiA ved høgskolelektor Odd Kenneth Hillesund har bistått med veiledning, og artikkelen er klagjort for publisering i tidsskrift for psykisk helse i 2024.

Klientarbeid

Det har i 2023 vært arbeidet med 1195 kliniske saker, med et samlet konsultasjonstall på 5524. Gjennomsnittlig antall samtaler pr. sak utgjør 3,98.

Kontoret har pr.31.12 2023 jobbet med 2 tilsynssaker, der retten har dømt forelder til samvær med støttet tilsyn etter barnelovens § 43, 3. ledd. Kontoret har fortrinnsvis benyttet egne ansatte som tilsynsførere, og tilstøtende leilighet i 6. etasje ved avd. Kristiansand, til samværet. Endringspatruljen AS har ført tilsyn i 1 sak, da rettens kjennelse har bestemt at samværene skal foregå etter arbeidstid eller i helger.

Aldersgruppen som benytter kontorets tilbud, er stabil fra år til år. Majoriteten ligger mellom 20 og 50 år. Hyppigste årsaker til henvendelse er relasjonelle vansker i parforholdet, foreldresamarbeid etter samlivsbrudd, vansker mellom foreldre – barn og individuelle problem.

Kontoret har i 2023 gjennomført et bredt og variert gruppetilbud som del av det kliniske arbeidet ved kontoret. Følgende grupper/kurs har vært gjennomført:

Kvinnegruppe:

Lukket gruppe for kvinner som har levd eller som lever med vold i parforholdet. Ansvarlig gruppeterapeut: Kristi Olsen/ Tone Ruenes Dalsøren (vikar).

Flerfamiliegruppe:

Lukket gruppe for barn og foreldre, der barn har vært vitne til eller utsatt for vold i nær relasjon. Gruppetilbudet drives i samarbeid med SSHF avd. Abup. Ansvarlige gruppeterapeuter: Kristi Olsen og Asbjørn Andreas Heskestad.

Krisegruppe:

Delvis åpen Drop-in gruppe for dem som strever etter samlivsbrudd og ønsker et samtalebasert gruppetilbud. Gruppeterapeuter: Tom Åge Besteland og Sandra Furset.

Kurs for foreldre med barn i fosterhjem

Lukket gruppe for foreldre som har barn i fosterhjem. Gruppeterapeut har vært Marit Elisabeth Reinertsen og Hilde Gunn Jensen, sammen med erfaringskonsulent Anita Havnerås.

EFFT kurs for foreldre:

Lukket foreldreveiledningsgruppe for deltakere som tidligere har deltatt i kurs for foreldre fratatt omsorg. Gruppeterapeuter har vært Marit Elizabeth Reinertsen og Hilde Gunn Jensen.

Godt samliv:

Kurs for foreldre som venter sitt første barn sammen. 3 kurskvelder. Ansvarlige gruppeterapeuter: Jorund Birgitte Reme Jølstad og Åse Simonsen

Minikurs:

2 timers psykoedukativt kurs for å fremme samarbeidsferdigheter for foreldre som strever med å få til et konstruktivt samarbeid om barna etter samlivsbruddet. Tilbys også digitalt.

Ved avd. Farsund har det i tillegg til par/familieterapi og mekling/foreldresamarbeid tilbud, vært ett tilbud om individuelle sinnemestringsforløp etter Brøseth modellen, samt individuelle par-kurs etter Bufferkurs metodikk.

Mekling

For året 2023 har kontoret arbeidet med 785 nye meklingshenvendelser (794). Meklingene ved kontoret fordeler seg som: 181 (166) meklinger etter ekteskapsloven, 329 (346) etter barneloven og 173 (159) etter samboerbrudd. Det var totalt 16 (9) meklings saker som omhandlet flytting. Tall i parentes er 2022 tall.

Det er et krav fra Bufetat om å gi meklingstime innenfor 3 ukers frist, samt tilby klinisk time innenfor 4 ukers frist. For meklings saker og kliniske saker ble ventetidskravet innfridd i 2023.

I løpet av 2023 har totalt sett 176 (211) barn deltatt i meklingssamtaler uavhengig av meklingsmodell. Tall er hentet fra meklingsrapport fra avsluttede meklinger i FADO. Tall i parentes er 2022 tall. Bufetat har krav til det enkelte familievernkontor om at minst 25% av barn mellom 7 og 16 år deltar i mekling. Kontoret har ikke innfridd dette kravet og vil ha særlig fokus på å øke barns deltakelse i strategi og virksomhetsarbeid for neste periode.

Totalt antall konsultasjoner i meklings saker var året 2023 på 1520 konsultasjoner og 98 % av alle henvendelser har fått tilbud om første meklingstime innen 3 uker.

Utadrettet virksomhet / Tverretatlig samarbeid

Kontoret har gjennom året opprettholdt høy aktivitet for utadrettet virksomhet og tverretatlig samarbeid.

Det ble i 2017 opprettet et formelt samarbeid mellom ATV Kristiansand, Barnevernstjenesten for Kristiansandsregionen, samt Kristiansand kommunes familiesentre. Samarbeidets fokus har vært på voldstematikk, med det formål å bidra til fagutveksling på tvers av tjenester, øke samhandlingskompetansen og drøfte tiltakskjeder for aktuelle saker i barnevernet med voldsproblematikk. Voldskoordinator ved kontoret, Elizabeth Renel Kleppe, har deltatt på samarbeidsmøtene

«Butt» både i Farsund og Lyngdal er på den ene siden tverretatlig samarbeid, men også utadrettet virksomhet, der det informeres om kontorets tilbud til samarbeidspartnere og direkte til enkeltpersoner/familier som benytter tilbudet.

Samarbeid med andre instanser:

Kontoret har et bredt samarbeid med relevante instanser. Det kan nevnes: Kommunalt barnevern, Kristiansand tingrett, Lister Tingrett, SSHF ABUP Kristiansand, Kristiansand kommune (botilbud for kvinner utsatt for tvangsekteskap/æres relatert vold hvor vi veileder boteamet fast), ATV, Sørlandet sykehus DPS Strømme og DPS Solvang, Butt (Farsund og Lyngdal), Agdernettverket, samarbeid med skoler (COS), Universitetet i Agder, kommunale familiesentre, RVTS og andre familievernkontor regionalt og nasjonalt.

Flerfamiliegrupper

Flerfamiliegruppe er et gruppetilbud om psykologisk behandling til barn som har vært vitne til eller utsatt for vold, hvor barnet kommer sammen med den trygge forelderen. Sørlandet sykehus avd. ABUP og Familievernkontoret i Vest-Agder samarbeider i dette tilbudet.

Likestilling

Bedriften har i 2023 hatt 21 ansatte, 6 menn og 15 kvinner

Styret har bestått av 3 menn og 2 kvinner.

Styret har ut fra en vurdering av antall ansatte og stillingskategorier ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling eller diskriminering.

Ytre miljø

Bedriften forurenses ikke det ytre miljø nevneverdig.

Avslutning

Kontoret har i 2023 hatt en stabil drift og et godt resultat på tross av flere år med mye omstilling knyttet til pandemi, høyere sykefravær enn tidligere år, samt en svakere økonomisk tildeling hvor årets pris og lønnsvekst ikke ble tilstrekkelig kompensert av Bufetat. De ansatte har likevel hatt et stort fokus på å levere tjenester som er av høy faglig kvalitet og samtidig sikret ivaretagelse av en refleksiv praksis, gjennom jevnlig veiledning av eksterne veiledere og forskere fra UiA.

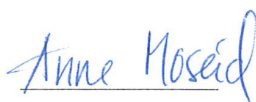
Både kontorfaglige ansatte og terapeuter har også i år vært de viktigste bidragsyterne til at kontoret gjennomgående preges av en sterk organisasjonskultur kjennetegnet av samhold, stor arbeids glede og kapasitet, samt en høy grad av motivasjon til fagutvikling - også av nye innovative prosjekter, kurs og metodikk.

Kontoret har gjennom året hatt et godt samarbeid og god dialog med regionsledelsen i Bufetat region sør.

Kristiansand, 19.03.2024

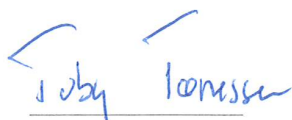
Arild Sandnes

Anne Moseid

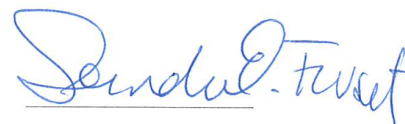
Arild Knutsen

Toby Tørressen

Jorund Birgitte Reme Jølstad

Sandra E. Furset
leder

VEDTEKTER FOR FAMILIEVERNKONTORET I VEST-AGDER

Org.nr. 983 231 047

§ 1

Verdigrunnlag og formål

Familievernkontoret er en alminnelig stiftelse opprettet av Agder og Telemark bispedømmeråd med familien og familierelaterte problemer som arbeidsfelt. Virksomheten er forankret i kristne grunnverdier, respekt for individets ukrenkelighet og egenart, og tar utgangspunkt i personens egne forutsetninger, uavhengig av sosial status, livsførsel, religiøs tro eller politisk overbevisning.

Familievernkontoret skal hjelpe familier, par, foreldre og enkeltpersoner med samlivs- og samhandlingsproblemer og motvirke at kriser, konflikter og vansker blir varige. Kontoret skal videre arbeide utadrettet med forebyggende tiltak og gi etisk veiledning.

Kontoret drives i tråd med lover og forskrifter fastsatt av offentlig myndighet.

§ 2

Grunnkapital

Stiftelsens grunnkapital er kr 100.000,-.

§ 3

Oppnevning av styret

Stiftelsen skal ha et styre på fem medlemmer. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner minst 4 medlemmer, og ett medlem velges av og blant de ansatte.

For alle styremedlemmene oppnevnes det varamedlemmer. Vararepresentanten for de ansatte møter med talerett, men uten stemmerett.

Funksjonstiden er fire år med unntak av ansattes representant som velges for to år. Som hovedregel kan styremedlemmer gjenvelges en gang. I særskilte tilfeller utvides funksjonstiden for et eller flere medlemmer ut over denne tidsrammen. Styret konstituerer seg selv og velger leder og nestleder for to år av gangen.

§ 4

Styrets ansvar

Styret har ansvar for kontorets eksistens og drift og representerer stiftelsen utad i samsvar med gjeldende bestemmelser i Lov om stiftelser av 15. juni 2001 nr. 59 (stiftelsesloven).

§ 5 Styrets oppgaver

Stiftelsens styre avgjør hvordan kontoret skal fremme formålet og prioritering av arbeidsområder ved å:

- Sørge for et vedvarende og planmessig utviklingsarbeid i tråd med stiftelsens formål.
- Trygge virksomheten økonomisk.
- Ansette kontorets personale og sørge for et høyt faglig nivå.
- Utarbeide årsmelding, budsjett og regnskap.
- Velge revisor.

§ 6 Styrets virksomhet

Styret utfører for øvrig sin virksomhet i henhold til §§ 31, 32 og 33 i stiftelsesloven.

§ 7 Daglig leder

Familievernkontoret ledes av en daglig leder. Daglig leder møter i styret med tale- og forslagsrett.

§ 8 Lokalisering

Familievernkontoret i Vest-Agder skal ha to avdelingskontorer, ett i Farsund og ett i Kristiansand.

§ 9 Endringer

Styret vedtar endringer i stiftelsens vedtekter, jf. stiftelsesloven kap. VI om omdanning av stiftelser. Før vedtaket fattes skal endringer av stiftelsens vedtekter legges frem for Agder og Telemark bispedømmeråd til uttalelse. Ved endring av styresammensetningen skal medlemmer oppnevnt av ATBR utgjøre flertallet i styret.

Vedtatt av styret for Familievernkontoret i Vest-Agder 09.10.17.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	724	22/04324-9	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
25/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Oppnevning av representanter til representantskap Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Vedlegg:

Brev til bispedømmerådene -representantskap
 Saksprotokoll ATBR, 27022023, Sak 11/23, Oppnevning av kandidater til
 representantskapet for stiftelsen Kirkens Bymisjon
 Valg til Representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Saksorientering

Bispedømmerådet har i epost fra Stiftelsen Kirkens Bymisjon 14.04.24 blitt bedt om å oppnevne representant og vararepresentant fra Agder og Telemark bispedømme.

Bispedømmerådet oppnevnte sist i sitt møte i februar 2023 Per Gunnar Disch som fast representant, med Torun Tørå som vara. Tørå var på dette tidspunkt fast medlem av bispedømmerådet, og Disch var vara.

Organiseringen av bymisjonen som en nasjonal stiftelse var ny i 2023. derfor ble det gjort en slik kort oppnevning for å komme i gang. Brev fra bymisjonen i 2022 som forklarer litt mer av bakgrunnen ligger som vedlegg til saken.

Bispedømmerådet må nå ta stilling til om man ønsker å oppnevne nye personer fra dagens bispedømmeråd, eller om man vi spørre tidligere oppnevnte personer om de er interessert i å fortsette.

Vi er bedt om å oppnevne ett fast medlem for 3 år, og ett varamedlem for 2 år.

I og med at det er valgte representanter som er oppnevnt overlater administrasjonen til bispedømmerådets medlemmer å foreslå eventuelle kandidater, eventuelt oppnevne noen av rådets egne medlemmer. Det vil da være en fordel om de som foreslås er villige til å stille.

Forslag til vedtak

Til representantskapet for Stiftelsen Kirkens Bymisjon oppnevnes fra Agder og Telemark bispedømmeråd;

- Som fast medlem; _____
- Som varamedlem; _____

From: "Kristin Reitan" <Kristin.Reitan@bymisjon.no>
Sent: Sun, 14 Apr 2024 15:26:10 +0200
To: "Aslak Wegge" <aw852@kirken.no>
Subject: Valg til Representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Til Stiftsdirektør i Agder og Telemark Bispedømme,

Da nytt representantskap for Stiftelsen Kirkens Bymisjon ble oppnevnt i 2023, i forbindelse med sammenslåing av 10 bymisjonsstiftelser til en stiftelse, ble det trukket funksjonstid for alle medlemmer. Dette for å sikre kontinuitet og balanse i representantskapets sammensetning framover.

Agder og Telemark Bispedømme oppnevnte Per Gunnar Disch på fast plass og Torunn Tørå på varaplass. Begge ble trukket for 1 funksjonsår i Representantskapet.

Dere må derfor vurdere nye oppnevninger eller reoppnevning av en eller begge. Fast medlem skal oppnevnes for 3 år, vara for 2 år.

Nytt representantskap trer i kraft i medio mai. Første ordinære møte er 10. desember.

Vi ønsker informasjon om deres oppnevninger så raskt som mulig.

Ta bare kontakt om du har spørsmål.

Med vennlig hilsen

Kristin Reitan
Kontorleder Generalsekretariatet

Kirkens Bymisjon, Landsadministrasjonen
Tollbugata 3, 0152, Oslo |
M: 942 07 806 Gavekonto: | 7011 05 18593
Gi 1 MIDDAG HVER MÅNED – Send sms MIDDAG til 2490 (kr 40)

DEN NORSKE KIRKE

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 22/04324
 Arkivkode
 Saksbehandler Aslak Wegge

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	27.02.2023	11/23

Oppnevning av kandidater til representantskapet for stiftelsen Kirkens Bymisjon

---

**Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 har behandlet saken i møte
 27.02.2023 sak 11/23**

Møtebehandling

Forslag til kandidaer fremsatt av Terje Damman;

1. Per Gunnar Disch
2. Torunn Tørå

Votering

Forslag fremsatt av Terje Damman enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

Som representanter fra Agder og Telemark bispedømmeråd til representantskapet i stiftelsen Kirkens Bymisjon oppnevnes;

1. Per Gunnar Disch
2. Torunn Tørå

Bispedømmerådene i Den norske Kirke

Vår ref.:

Deres ref.:

Dato:
06.12.2022

Oppnevning av kandidater til representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon

Styrene og representantskapene i ti av Kirkens Bymisjons stiftelser har besluttet å slå seg sammen til en felles landsdekkende stiftelse. Sammenslåingen er godkjent av Stiftelsestilsynet 05.12.2022.

Bakgrunnen for sammenslåingen

Den sammenslåtte stiftelsen har vedtatt nye vedtekter hvor det blant annet slås fast at Stiftelsen Kirkens Bymisjon er en landsdekkende stiftelse som har som formål å fremme diakonale tiltak som bidrar til å virkeliggjøre kirkens oppdrag. Formålet fremmes i samarbeid med Den norske kirkes organer og i overensstemmelse med dens bekjennelse. Ethvert tiltak som er i overensstemmelse med formålet, kan besluttes iverksatt og opprettholdt så lenge det finnes hensiktsmessig.

Sammenslåingen er et resultat av en langsiktig nasjonal organisasjonsutviklingsprosess i Kirkens Bymisjon som har pågått siden 2015. Et hovedmål for organisasjonsutviklingsprosessen har vært å styrke Kirkens Bymisjons plass i det norske samfunnet, for å gjøre stiftelsene i stand til å oppfylle formålet i enda større grad, samtidig som lokal tilhørighet og praksisnær handlekraft bevares.

Stiftelsene har likelydende formål. Stiftelsene har også siden opprettelsen samarbeidet tett og opptre i de fleste sammenhenger som én organisasjon. Kirkens Bymisjon oppfatter at den samlede organisasjonen som stiftelsene utgjør har et nasjonalt samfunnsoppdrag, som også fordrer nasjonal samordning og koordinering. Organisering i form av flere selvstendige stiftelser medfører klare utfordringer med å samordne og koordinere arbeidet til organisasjonen på nasjonalt nivå. Stiftelsene står overfor økende utfordringer som følge av endringer i offentlig økonomi, krav til digitalisering, innovasjon, effektivisering, kvalitetsarbeid og regeletterlevelse.

Stiftelsene med færre ressurser er i størst grad avhengige av fellesskapet for å mestre krav til endring, og for å kunne møte og mestre komplekse oppgaver som eiendomsforvaltning, regnskap, regeletterlevelse, og større offentlige

Kirkens Bymisjon
[Gatenavn 00]
[0000 Stedsnavn]

Bank: 7011.05.18127

Org.nr.: NO 944 384 448

anbud. Stiftelsene befinner seg ofte i konkurranse med andre aktører om ideelle oppgaver i samfunnet. Konkurransen stiller strenge krav til stiftelsenes drift og effektivitet. I tillegg til at det forventes at tjenestene leveres mer effektivt, er anbudskonkurransene i forkant gjerne omfattende og stiller omfattende krav til tjenesteyter.

En sammenslått stiftelse med større samlede personmessige og økonomiske ressurser vil i større grad kunne profesjonalisere anbudsarbeid. Dagens organisering medfører at stiftelsene i noen tilfeller ikke kan samarbeide i anbudsprosesser som følge av konkurranserettslige regler som forhindrer konkurrerende foretak fra å samarbeide om anbud. Dette medfører at stiftelsene i en del tilfeller har måttet levere tilbud hver for seg som er mindre konkurransedyktige enn et felles tilbud ville ha vært. En sammenslått stiftelse vil regnes som ett foretak etter konkurranserettslige regler. Sammenslåingen vil dermed føre til forbedret konkurransedyktighet i anbudsprosesser, noe som igjen vil styrke stiftelsenes evne til å realisere formålet.

Sammenslåing vil kunne bedre stiftelsenes evne til å få støtte fra ulike tilskuddsordninger. Tilskuddsordninger stiller i flere tilfeller krav om nasjonale ledd for å kvalifisere til å søke midler. I dag regnes Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo som et sentralledd under en del ordninger. En sammenslått stiftelse kan imidlertid føre til at stiftelsen kvalifiserer til å få midler fra flere ordninger som stiller lignende krav. I tillegg kan en sammenslåing føre til at beregningsgrunnlaget for støtte økes, ettersom støtteordninger i flere tilfeller fordeler midler ut fra sentralleddets driftskostnader. En sammenslåing kan dermed føre til en styrking av mulighetene for å få finansiering/støtte til formålsarbeidet.

Den sammenslåtte stiftelsen endrer navn til Stiftelsen Kirkens Bymisjon.

Utdrag av vedtekter for den sammenslåtte stiftelsen Kirkens Bymisjon

Formålet søkes fremmet i samarbeid med kirken, myndigheter, institusjoner og organisasjoner herunder brukerorganisasjoner, gjennom en lokal forankring, og ved hjelp av ansatte og frivillige medarbeidere.

Stiftelsen Kirkens Bymisjon er organisert med et representantskap, et styre, og en generalsekretær som ledende organer. Styret er stiftelsens øverste organ.

Representantskapet består av 29 medlemmer med 26 varamedlemmer, som oppnevnes slik:

- a) 6 medlemmer med 5 varamedlemmer oppnevnes av styret i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- b) 6 medlemmer med 5 varamedlemmer oppnevnes av representantskapet i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.
- c) 5 medlemmer med 4 varamedlemmer velges av og blant de ansatte i Stiftelsen Kirkens Bymisjon.

- d) Bispedømmerådene i Den norske kirke, for tiden i 11 bispedømmer, oppnevner 1 medlem med 1 varamedlem hver.
- e) 1 medlem med 1 varamedlem oppnevnes av Metodistkirken i Norge.

Medlemmene har en funksjonstid på tre år og varamedlemmene to år. Det enkelte medlem og varamedlem kan gjenoppnevnes for inntil tre perioder.

Representantskapet skal gjenspeile mangfold og kompetanse. Blant medlemmene i representantskapet skal det være minst 40% av hvert kjønn. Representantskapet skal ha en balansert landsdekkende representasjon der representantskapet samlet sett skal ha medlemmer som på valgtidspunktet skal ha bostedsadresse i alle fem landsdeler.

Representantskapet velger selv sin leder og nestleder for 1 år av gangen.

Representantskapet har følgende oppgaver:

- a) Føre tilsyn med stiftelsens virksomhet.
- b) Avgi uttalelse i særlig viktige saker som blir forelagt fra styret, så som betydelige finansielle eller eiendomsmessige disposisjoner og vesentlige forandringer i arbeidet.
- c) Oppnevne styremedlemmer og varamedlemmer, jf. § 5 første ledd a) samt avsette styremedlemmer når vilkårene i stiftelsesloven § 29 annet ledd er tilstede.
- d) Velge styreleder og nestleder. Styreleder og nestleder velges for ett år av gangen.
- e) Avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen.
- f) Velge revisor som skal være statsautorisert, fastsette revisors godtgjørelse og om nødvendig utferdige instruks for vedkommende.
- g) Velge valgkomiteens medlemmer i samsvar med § 9.
- h) Beslutte granskning.
- i) Vedta omdanning og oppløsning av stiftelsen med minimum 2/3 flertall, etter forslag fra styret, jf § 13 og §14.

Representantskapet holder møter så ofte som lederen finner det nødvendig, eller når minst 6 medlemmer krever det. Representantskapet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Styret og generalsekretæren har i alminnelighet rett til å delta i representantskapets møter, men uten stemmerett.

Kandidater til representantskapet fra bispedømmerådene

Med henvisning til vedtektene ber vi om at hvert av bispedømmerådene peker ut 1 medlem og 1 varamedlem og en av hvert kjønn i sin oppnevning og at det i oppnevningen også legges ved en kort presentasjon av kandidatene og en forenklet CV.

Etter mine samtaler med Stiftsdirektørene er det ønskelig å understreke at hvorvidt de oppnevnte kandidatene nå er fra administrasjonen eller tillitsvalgte i bispedømmet ikke er avgjørende for Stiftelsen Kirkens Bymisjon. Dette er det opp til bispedømmene selv å vurdere. Når valgkomiteen for nytt representantskap nå ønsker tilbakemelding på navn innen 9.januar 2023, for å få den nye stiftelsen formelt operativ med styrende organer innen 01.02.2023, forstår vi at det i denne omgang kan være mest hensiktsmessig med administrativt oppnevnte medlemmer. Dersom nye oppnevninger med formelle behandlinger i bispedømmerådene er ønskelig, kan dette gjøres i løpet av det første året.

Vi ser frem til fortsatt og fornyet samarbeid.

Ta gjerne kontakt ved behov.

Adelheid Firing Hvambdal
Generalsekretær Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Myre	550	23/01867-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
26/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Overføring av Røysland og Lindland krets fra Risør kommune til Tvedestrand kommune

Vedlegg:

Kyrkjesoknendring som følgje av grensejustering mellom kommunane Risør og Tvedestrand
Lindland og Røysland - svar fra Holt MR
Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Saksorientering

Agder og Telemark bispedømme mottok 20.04.23 høringsbrev fra Statsforvalteren om overføring av Røysland grunnkrets fra Risør kommune til Tvedestrand kommune.

Bakgrunn for høringen var at Statsforvalteren ønsket å etterkomme en søknad datert 26.05.22 undertegnet representanter fra samtlige husstander i kretsene. Ønsket om overføring var begrunnet slik i statsforvalterens brev:

«Det er i søknaden vist til at det over lang tid har vært et klart ønske fra innbyggerne i kretsen om en overføring til Tvedestrand kommune. Søknaden er signert av samtlige husstander i Røysland og Lindland. Det vises også til at innbyggerne opplever tilhørighet og tilknytning til Songe som bygd, og Tvedestrand som bysentrum og kommune. Søkerne mener at kommunegrensen derfor er både unaturlig og uhensiktsmessig og skaper unødvendig usikkerhet og uro for innbyggerne i kretsen. Det fremholdes at bygda Songe har om lag 600 innbyggere og består av områdene Songe sentrum, Sundsdal, Lindland, Nes og Røysland, og at det meste av bygda ligger i Tvedestrand kommune. Det er bare områdene Røysland og Lindland ligger i Risør kommune.»

Bispedømmerådets administrasjon sendte et hørings svar der det ble lagt vekt på at det ikke var noen automatikk i at soknet ble justert etter kommunegrenser, selv om dette var det mest vanlige. Det ble vist til kirkeordningen § 14 annet ledd om soknejustering. Høringen ble sendt med kopi til begge menighetsråd og fellesråd med en oppfordring om å forberede en sak om vurdering av grensejustering.

Vedtak om grensejustering ble forkynt i brev fra Statsforvalteren 12.06.23. og i brev fra Kartverket ble det etterspurt vedtak fra menighetsråd og bispedømmeråd vedrørende vedtak om overflytting Søndeled sokn i Risør til Holt sokn i Tvedestrand kommune. Vedtak om grensejustering gjelder fra 01.01.2025

Det skal ifølge kirkerådets juridiske avdeling vesentlige grunner til at sokn krysser kommunegrenser. Etter § 14 andre ledd siste setning behøves ikke menighetsmøtevedtak ved soknejusteringer som følge av endringer i kommunegrenser.

Bispedømmerådet sendte administrativt brev til begge råd 27.02.24 med spørsmål om tilslutning til at bispedømmerådet vedtar å justere soknegrensene i tråd den endrede kommunegrensen.

Holt menighetsråd behandlet saken i sitt møte 12. mars og fattet positivt vedtak. For Holt menighet vil dette oppleves bedre med tanke på innbydelse til trosopplæringstiltak. Samtidig er de klar over at noen har sin tilknytning til Søndeled kirke, som tross alt ligger nærmere geografisk, men mener det kan løses ved at de som enkeltpersoner søker overflytting til Søndeled menighet.

Søndeled menighetsråd behandlet i sak 11/24 og svarer at den største utfordringen gjelder de som har sin tilknytning til Søndeled som gravsted. De fattet følgende tilslutningsvedtak: Menighetsrådet finner det naturlig at soknegrensene følger kommunegrensene, men vi ber kirkevergen om at det lages en avtale slik at de som allerede har familietilhørighet/ festet gravsted på Søndeled kirkegård kan gravlegges der uten å måtte betale for det i en overgangsperiode.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd fatter vedtak etter § 3, tredje ledd i Kirkeordning for Den norske kirke om at Røysland grunnkrets bestående av Røsland og Lindland, flyttes fra Søndeled sokn (05020803) til Holt sokn (05080101) med virkning fra 01.01.2025

From: "Bjørn Hasselgård" <bjorn@risor.kirken.no>
Sent: Thu, 21 Mar 2024 09:22:22 +0100
To: "'Knut Holt Sandblost'" <knsand@hotmail.com>; "Geir Kåre Myre" <gm243@kirken.no>
Cc: "Trine H. Syvertsen" <TS826@kirken.no>; "Aslak Wegge" <aw852@kirken.no>; "Torfinn Bø" <TB643@kirken.no>; "Ragnhild E Floberg" <RF888@kirken.no>
Subject: SV: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei!

Her er vedtaket fra Søndeled:

Sak 11/24 Røysland krets Det er gravsted som er den største utfordringen ved å flytte soknegrensene. På Røysland har noen gravsted på Holt, andre på Søndeled.

Vedtak: Menighetsrådet finner det naturlig at soknegrensene følger kommunegrensene, men vi ber kirkevergen om at det lages en avtale slik at de som allerede har familietilhørighet/ festet gravsted på Søndeled kirkegård kan gravlegges der uten å måtte betale for det i en overgangsperiode.

Ha en god dag videre!

Med vennlig hilsen
Bjørn Hasselgård
Kirkeverge i Risør
Mobil: 900 86 911

Fra: Knut Holt Sandblost <knsand@hotmail.com>
Sendt: 13. mars 2024 17:26
Til: gm243@kirken.no
Kopi: TS826@kirken.no; aw852@kirken.no; 'tb643@kirken.no' <TB643@kirken.no>; Ragnhild Floberg <rf@tvedestrand.kirken.no>; Bjørn Hasselgård <bjorn@risor.kirken.no>
Emne: Sv: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei!
Vedlagt svar fra Holt menighetsråd
Mvh Knut Holt Sandblost

Sendt fra [Outlook for iOS](#)

Fra: Geir Kåre Myre <gm243@kirken.no>
Sendt: Monday, February 12, 2024 9:02:20 AM
Til: Bjørn Hasselgård <bjorn@risor.kirken.no>; Torfinn Bø <TB643@kirken.no>; Ragnhild E Floberg <RF888@kirken.no>; Knut Holt Sandblost <KS234@kirken.no>
Kopi: Trine H. Syvertsen <TS826@kirken.no>
Emne: SV: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei igjen.

Bispedømmerådet skal ha et møte 30. april

Da rekker vi saker som er behandlet i begge menighetsråd med møter henholdsvis 4. mars og 14. mars.

Vi sender ut saker til dere i god tid til møtene.

Med vennlig hilsen

Geir Myre

rådgiver

Agder og Telemark bispedømme

+47 916 76 813

DEN NORSKE KIRKE

Mer himmel på jord | www.kirken.no

Fra: Bjørn Hasselgård <bjorn@risor.kirken.no>
Sendt: 6. februar 2024 09:20
Til: Geir Kåre Myre <gm243@kirken.no>
Emne: SV: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei!

Frist er 12. februar.

Neste møte er 14. mars.

Med vennlig hilsen

Bjørn Hasselgård

Kirkeverge i Risør

Mobil: 900 86 911

Fra: Geir Kåre Myre <gm243@kirken.no>
Sendt: 6. februar 2024 08:31
Til: Bjørn Hasselgård <bjorn@risor.kirken.no>
Emne: Re: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Takk! Når er siste frist for saker? Og når er neste møte etter det?

Sendt fra [Outlook for Android](#)

From: Bjørn Hasselgård <bjorn@risor.kirken.no>
Sent: Monday, February 5, 2024 10:41:50 AM
To: Geir Kåre Myre <gm243@kirken.no>; Torfinn Bø <TB643@kirken.no>
Cc: Ragnhild E Floberg <RF888@kirken.no>; Knut Holt Sandbløst <KS234@kirken.no>
Subject: SV: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei!

Søndeled Menighetsråd har møte tirsdag 13. februar.

Med vennlig hilsen

Bjørn Hasselgård

Kirkeverge i Risør

Mobil: 900 86 911

Fra: Geir Kåre Myre <gm243@kirken.no>
Sendt: 2. februar 2024 15:17
Til: Torfinn Bø <TB643@kirken.no>
Kopi: Ragnhild E Floberg <RF888@kirken.no>; Knut Holt Sandbløst <KS234@kirken.no>;
Bjørn Hasselgård <bjorn@risor.kirken.no>
Emne: SV: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei! Beklager at dette tok litt lang tid: Jeg hadde behov for en verifisering fra Kirkerådet i forhold til noen punkter i gjeldende regelverk. Av forskjellige grunner tok det mer tid enn beregnet.

I mellomtiden har vi også fått henvendelse fra Kartverket.

Konklusjonene er uansett at det i slike saker skal mye til for at man opprettholder soknegrenser som går over to kommuner med kommunegrenser. Av dette fremgår også at dette som sak ikke tas opp i menighetsmøte, slik dere også henviser til.

Fremgangsmåte i disse sakene der en eller flere kretser flyttes til nabokommune løses da ved at bispedømmerådet sender en sak til begge de berørte menighetsrådene med bakgrunn i henvendelsen fra kartverket. Med mindre det skulle være sterke grunner for annet, gir menighetsrådene sin tilslutning til kartverkets justering, sender vedtaket til bispedømmerådet som med bakgrunn i tilslutningen gjør vedtak etter § 3, tredje ledd i *Kirkeordning for Den norske kirke*.

I den forbindelse skulle vi gjerne visst når de to berørte menighetene har neste menighetsrådsmøte.

Med vennlig hilsen

Geir Myre

rådgiver

Agder og Telemark bispedømme

+47 916 76 813

DEN NORSKE KIRKE

Mer himmel på jord | www.kirken.no

Fra: Torfinn Bø <TB643@kirken.no>

Sendt: 15. januar 2024 11:17

Til: Aslak Wegge <aw852@kirken.no>

Kopi: Ragnhild E Floberg <RF888@kirken.no>; Knut Holt Sandblost <KS234@kirken.no>; Bjørn <bjorn@risor.kirken.no>

Emne: Eventuell soknegrensejustering Tvedestrand

Hei!

Statsforvalteren i Agder har vedtatt en overføring av Røysland grunnkrets fra Risør kommune til Tvedestrand kommune.

I høringsuttalelsen fra Agder og Telemark bispedømmeråd i saken, står det at det vanlige er at kirkens soknegrenser er de samme som kommunegrensene, men at det ikke er noen automatikk i at det er slik. Videre skriver bispedømmerådet at det «vil være naturlig at de soknene som berøres (Holt og Søndeled) setter i gang en prosess for å vurdere eventuell soknegrensejustering i tråd med kommune-grensejusteringen».

Menighetsrådsleder i Holt ønsker at kirkevergen undersøker videre prosess og saksgang, og derfor denne henvendelsen.

Ut fra det som står i Kirkeordningen for Den norske kirke, §14 Menighetsmøtes oppgaver, skal ikke menighetsmøte uttale seg i en slik sak når en eventuell justering av soknegrenser er en følge av endringer i kommunegrenser.

Vil det da være de berørte menighetsrådene som skal behandle saken hver for seg?

Holt menighetsråd har ikke daglig leder, og utarbeider selv saksforberedelser og innkallinger.

Siden det vel er bispedømmerrådet som gjør vedtak om en eventuell soknegrensejustering, er det særlige forhold bispedømmerrådet ønsker at menighetsrådene skal vurdere i sin behandling av saken?

Med vennlig hilsen

Torfinn Bø

Kirkeverge

Tvedestrand kirkelige fellestråd

37199694/92069866

DEN NORSKE KIRKE

From: "Liv Mari Nesje" <LivMari.Nesje@kartverket.no>
Sent: Mon, 29 Jan 2024 16:04:50 +0100
To: "Agder-bdr" <agder.bdr@kirken.no>
Cc: "Anders Backer-Grøndahl Eide" <ae346@kirken.no>
Subject: Kyrkjesoknendring som følgje av grensejustering mellom kommunane Risør og Tvedestrand

Hei,
Statsforvaltaren i Agder har vedteke at Røysland grunnkrins skal flyttast frå Risør til Tvedestrand kommune med verknad frå 1. januar 2025 (jf. vedlagde illustrasjonar nedanfor). I samband med dette lurar Kartverket på korleis det blir med sokneinndelinga etter iverksetjingstidspunktet?

I dag høyrer dette området til 05020803 Søndeled. Næraste sokn i Tvedestrand kommune er 05080101 Holt.

Vi ber om eit vedtak om sokneinndeling for grensejusteringsområdet. Eit slikt vedtak skal etter det vi forstår behandlast både i sokneråd/kyrkjeleg fellesråd og bispedømmeråd, og det er fint om vi kan få ei snarleg tilbakemelding om kor lang tid de trur det vil ta før eit vedtak kan vere klart.

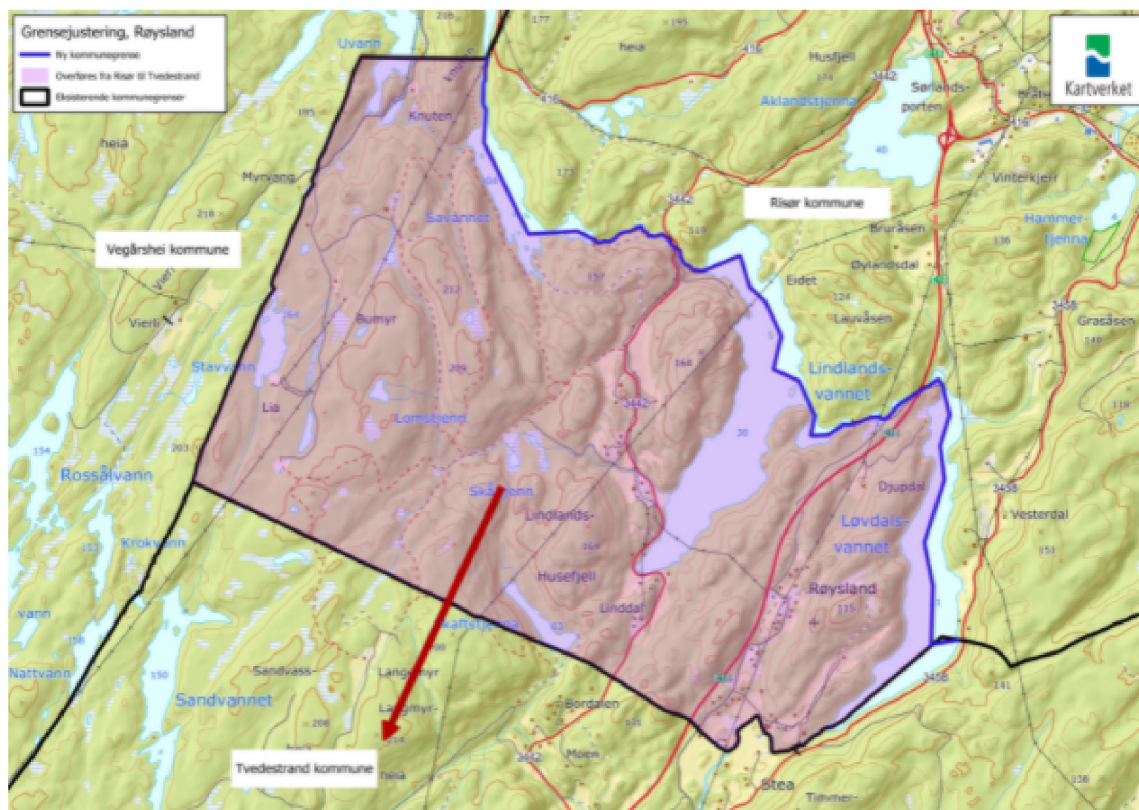
Helsing

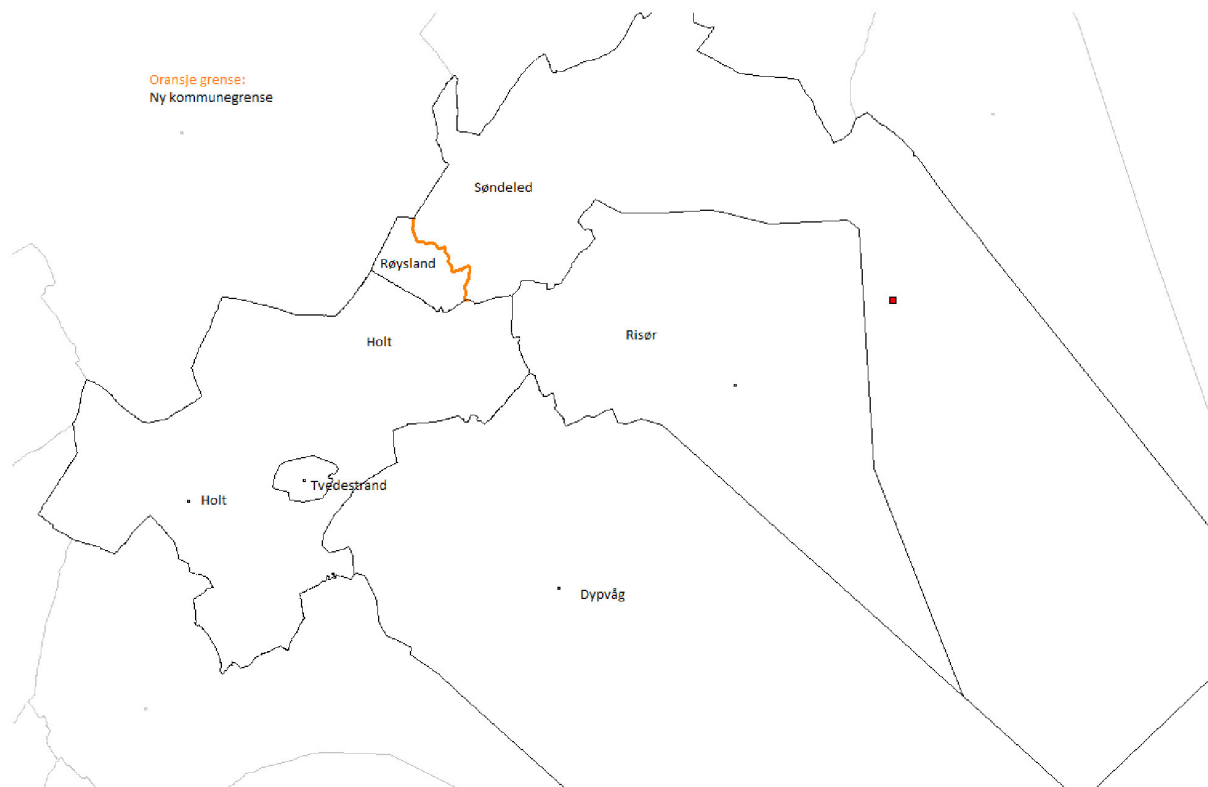
Liv Mari Nesje
Senioringeniør
Eigedomsdivisjonen
Matrikkel- og stadnamnsavdelinga
Seksjon for eigedom og administrative grenser
Tlf. /mob.: 51 85 88 55 / 913 51 026
Epost: livmari.nesje@kartverket.no

Tlf. Kartverket: 32 11 80 00
www.kartverket.no

Vedlegg 1: Kart som viser ny kommunegrense

Holt menighetsråd
Tjennaveien 35
4900 Tvedestrand

Agder og Telemark Bispedømmeråd
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Spørsmål om tilslutning til vedtak om overflytting av Røysland grunnkrets fra Søndeled til Holt

Viser til deres henvendelse av 27. februar 2024.
Holt menighetsråd har hatt saken til behandling 12. mars 2024.

Holt menighetsråd mener det vil være naturlig og fremtidsrettet å justere soknegrensen mellom Søndeled og Holt, slik at den samsvarer med ny kommunegrense.

Vi er av den oppfatning at dette vil være særlig viktig med tanke på barn og unge. Vi har felles barneskole i Tvedestrand, der også barna fra Lindland og Røysland er elever, og felles trosopplæring i Holt, Dypvåg og Tvedestrand menigheter. Det innebærer at alle barn i Den norske kirke i kommunen mottar samme innbydelse til trosopplæringstilbud, bortsett fra barna fra Lindland og Røysland da de tilhører Søndeled menighet. Dette mener Holt menighetsråd er svært uheldig og virker ekskluderende.

Det samme er tilfelle med konfirmantundervisning. Slik forholdet er nå, skal ungdom fra Lindland og Røysland ha sin konfirmantundervisning i Søndeled i stedet for sammen med dem de tilbringer skolehverdagen sammen med. Vi nevner også at Holt menighet har et svært godt samarbeid med Songe Frikirke om ungdomsarbeid.

Holt menighetsråd er kjent med at det blant innbyggerne i Lindland og Røysland er personer med gode og sterke bånd til Søndeled. Selv om grunnkretsen overføres til Holt sokn, kan disse fortsatt ha sin tilknytning til Søndeled menighet ved å søke om overføring. Endring av soknegrensen påvirker i alle tilfeller ikke gravferdsforvaltningen, som er tillagt Kirkelig fellesråd i den kommunen man er bosatt, uavhengig av tilknytning til tros- eller livssynssamfunn.

Holt menighetsråd gir med dette sin tilslutning til at Agder og Telemark bispedømmeråd kan fatte vedtak etter kirkeordningens § 2 om at Røysland grunnkrets flyttes fra Søndeled sokn til Holt sokn med virkning fra 1. januar 2025.

Holt 12. mars 2024

Aud Solli Sjøvåg
Sekretær

Knut Holt Sandblost
Leder

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Geir Myre	550	24/00659-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
27/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Høring og offentlig ettersyn - regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024–2027

Vedlegg:

Høringsbrev

Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024-2027_høringsversjon

Saksorientering

Vi viser til vedlagte høringsbrev datert 16.02.24.

Regionplan Agder 2030 er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. Hovedinnhold i planen er:

- Ønsket fremtidsbilde for 2030.
- De viktigste utfordringene og mulighetene for landsdelen i 2024.
- Regionens strategiske mål.
- Prioritering av regional planlegging i perioden 2024–2027.

Formålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Regionplanen skal være grunnlaget for politikktutforming i Agder og er retningsgivende for prioritering, samordnet innsats og virkemiddelbruk fra ulike offentlige aktører.

Fullstendig oversikt over saksdokument finnes på [Høringer og offentlig ettersyn - Agder fylkeskommune](https://agderfk.no/politikk/horinger-og-offentlig-ettersyn/) (https://agderfk.no/politikk/horinger-og-offentlig-ettersyn/)

De viktigste endringene

Dette planforslaget er en endring av regional plan med samme navn, opprinnelig vedtatt i 2019. Følgende er de viktigste endringene:

- Regional planstrategi har blitt slått sammen med regionplanen til ett dokument.
- Strategiene kalt «veien til målet» i forrige plan, er tatt ut, slik at den nye regionalplanen blir et overordnet styringsdokument.
- Tydeligere perspektiv på bærekraftsdimensjonene i alle kapitlene.
- Ett helhetlig fremtidsbilde for Agder samlet i ett kapittel.
- Oppdatert kapittel med muligheter og utfordringer for Agder i 2024.
- Justeringer av tittel og mål på satsingsområdene.

Innspill

Alle innspillene til høringen vil være med å danne grunnlag for videre arbeid og justering av planen. I første rekke skal fylkesutvalget diskutere innspillene i august/september. Deretter skal et endelig planforslag behandles i alle relevante utvalg og fylkestinget i oktober. Innspill til alle deler av planen

Forslag til innspill:

Planen er på et overordnet plan og det er derfor naturlig at bispedømmerådets innspill ligger på overordnet nivå.

Vi ønsker at ord som *religionsutøvelse* innarbeides som en del av den sosiale bærekraft. Det foreslås at dette innarbeides i avsnitt under Sosial bærekraft på s. 5 i plandokumentet, 4. avsnitt: Se uthevelse med sperret skrift

Byer, tettsteder og bygdesentre er utviklet kompakte og med kvalitet. Det er mer varierte og inkluderende bomiljøer og møteplasser med et godt tilbud innen kunst, kulturarv, religionsutøvelse, idrett og friluftsliv. Lokalsamfunnene er tilrettelagt for alle, uansett funksjonsevne, og for en stadig økende andel eldre. Mobilitetstilbudet utvikles med brukeren i sentrum, og oppleves sømløst, tilgjengelig og trygt. Økt fysisk hverdagsaktivitet har bidratt til bedre folkehelse. Barn og unge har en sikker skolevei og et godt tilpasset kollektivtilbud.

Likedan i punkt 5.5 side 12 under hovedmål for kultur:

5.5. Alle innbyggere har tilgang på gode arenaer for kultur, religionsutøvelse, idrett og fysisk aktivitet i nærmiljøet, der de kan oppleve et bredt spekter av tilbud, fellesskap og aktivitet.

Forslag til vedtak

Bispedømmerådet ber om at «*religionsutøvelse*» innarbeides som en naturlig del av den sosiale arena i avsnitt om sosial bærekraft og under hovedmål for kultur.

AGDER
fylkeskommune

Til høringsinstanser: se vedlegg

Dato: 16.02.2024
Vår ref: 23/07925-29
Deres ref:
Saksbeh.: Eirik Sand

Høring og offentlig ettersyn av Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024–2027

Fylkestinget vedtok 7. februar å sende ut forslag til Regionalplan Agder 2030 med regional planstrategi på høring og offentlig ettersyn. Fristen for å komme med innspill til planen er **30. mai**.

Kort om planen

Regionplan Agder 2030 er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. Hovedinnhold i planen er:

- Ønsket fremtidsbilde for 2030.
- De viktigste utfordringene og mulighetene for landsdelen i 2024.
- Regionens strategiske mål.
- Prioritering av regional planlegging i perioden 2024–2027.

Formålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Regionplanen skal være grunnlaget for politikkutformingen i Agder og er retningsgivende for prioritering, samordnet innsats og virkemiddelbruk fra ulike offentlige aktører.

De viktigste endringene

Dette planforslaget er en endring av regional plan med samme navn, opprinnelig vedtatt i 2019. Følgende er de viktigste endringene:

- Regional planstrategi har blitt slått sammen med regionplanen til ett samlet dokument.
- Strategiene kalt «veien til målet» i forrige plan, er tatt ut, slik at den nye regionalplanen blir et overordnet styringsdokument.
- Tydeligere perspektiv på bærekraftsdimensjonene i alle kapitlene.
- Ett helhetlig fremtidsbilde for Agder samlet i ett kapittel.

Besøksadresse:
Tordenskjolds gate 65 4614
KRISTIANSAND S

Postadresse:
Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal

Telefon:
+47 38 05 00 00

E-post:
postmottak@agderfk.no

Org.nr.:
921 707 134

Nettsted:
www.agderfk.no

- Oppdatert kapittel med muligheter og utfordringer for Agder i 2024.
- Justeringer av tittel og mål på satsingsområdene.

Arbeidet videre

Alle innspillene til høringen vil være med å danne grunnlag for videre arbeid og justering av planen. I første rekke skal fylkesutvalget diskutere innspillene i august/september. Deretter skal et endelig planforslag behandles i alle relevante utvalg og fylkestinget i oktober.

Innspill

Vi ber om innspill til alle deler av planen.

Innspill kan sendes inn via svarskjema på denne lenken:

https://skjema.agderfk.no/skjema/AGD0168/Hring_Regionplan_Agder_2030_regional_planstrategi

Kommuner og andre offentlige virksomheter kan sende innspill gjennom sine sak-/arkivløsninger, f.eks. SvarUt.

Det er også mulig å sende innspill per e-post til postmottak@agderfk.no eller per brev til Postboks 788 Stoa, 4809 Arendal. Merk slike innspill med **sak 23/07925** i tittelfeltet.

For mer informasjon se agderfk.no/innspill

Kontakt

Har du spørsmål eller ønsker mer informasjon? Ta kontakt med Eirik Sand på eirik.sand@agderfk.no eller mob.: 975 04 501.

Vedlegg

- Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024-2027
- Vedlegg 1_Kunnskapsgrunnlag_rapport
- Vedlegg 2_Notat utviklingstrekk 2023_oppsummering av kunnskapsgrunnlag
- Vedlegg 3_Oppsummering av politiske verksteder
- Vedlegg 4_Notat med justeringer i Regionplan Agder
- Vedlegg 5_Regional planlegging plansystem og planbehov
- Vedlegg 6_Vurdering av nasjonale forventninger relevante for Agder
- Vedlegg 7_Bærekraftsvurderinger
- Særutskrift fra politisk behandling
- Liste over høringsinstanser

Med hilsen

Ingvild Nina Skjong
Avdelingsleder
Plan

Eirik Sand
Rådgiver
Plan

Brevet er godkjent elektronisk.

Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi 2024–2027

Planforslag februar 2024

Innhold

Agder – en bærekraftig region med lave utslipp og gode levekår	3
Fremtidsbilde for et bærekraftig Agder i 2030	4
Klima- og miljømessig bærekraft	4
Sosial bærekraft	5
Økonomisk bærekraft	6
Utfordringer og muligheter for Agder i 2024	7
Satsingsområder	9
Attraktivt og miljøvennlig Agder	9
Bærekraftig verdiskaping	10
Utdanning, kompetanse og deltagelse.....	11
Mobilitet.....	11
Kultur	11
Oppfølging av planen.....	13
Virkemidler for økt måloppnåelse.....	14
Regional planlegging	15
Behov for regionale planer og strategier 2024–2027	15

Agder – en bærekraftig region med lave utslipp og gode levekår

Formålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Regionplan Agder 2030 har fem satsingsområder:

- Attraktivt og miljøvennlig Agder
- Bærekraftig verdiskaping
- Utdanning, kompetanse og deltagelse
- Mobilitet
- Kultur

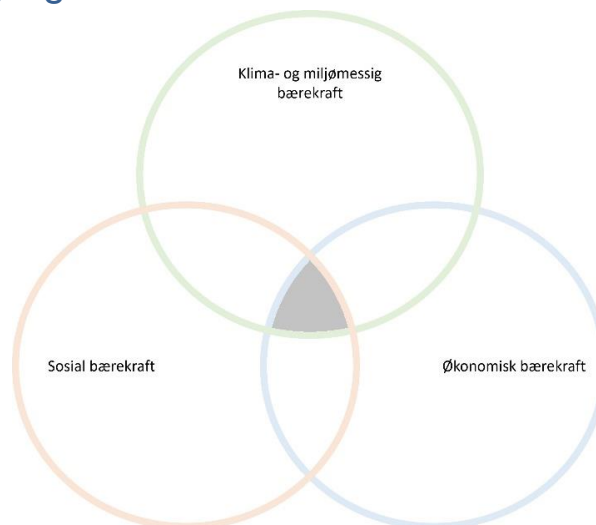
Regionplan Agder 2030 er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. Den beskriver et ønsket fremtidsbilde for 2030, de viktigste utfordringene og mulighetene for landsdelen i 2024, regionens strategiske mål og prioritering av regional planlegging i perioden 2024–2027. Regionplanen skal være grunnlaget for politikkutformingen i Agder og er retningsgivende for prioritering, samordnet innsats og virkemiddelbruk fra ulike offentlige aktører.

Fremtidsbilde for et bærekraftig Agder i 2030

Et bærekraftig samfunn er et samfunn hvor alle kan leve gode liv, både dagens og fremtidige generasjoner. Utviklingen skal være miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig. For Agder betyr det at vi setter to premisser for utviklingen:

- *Vi tar hele Agder i bruk:* Utviklingen skal fremme sosial rettferdighet og økonomisk trygghet for alle. Vi skal bruke hele Agder og sørge for at utviklingen kommer alle innbyggere til gode, og særlig de sårbare gruppene. Agder er et sammensatt fylke. Det er relative korte avstander, men også forskjeller mellom de ulike regionene. Byer, tettsteder og bygdesentre skal utvikle seg i tråd med egen identitet og utfra sine naturlige og historiske forutsetninger.

Vi tar vare på det vi har: Dagens ressurser er knappe, og vi har et høyt materielt forbruk, høye klimagassutslipp og store mengder avfall. Vårt forbruk overskrider planetens tålegrenser, og vi må derfor ta bedre vare på det vi har. En sirkulær økonomi er en forutsetning for omstillingen til et lavutslippssamfunn og redusert tap av naturmangfold. Å ta vare på det vi har betyr også at lokalsamfunnene må ha en god beredskap for blant annet å kunne håndtere de konsekvensene klimaendringene har for samfunnet.

Med utgangspunkt i disse premissene vil regionen arbeide for å realisere følgende fremtidsbilde for Agder i 2030:

Klima- og miljømessig bærekraft

I 2030 har vi CO₂-utslippene i Agder under kontroll, men vi har fremdeles utfordringer med økende temperatur på jordkloden. CO₂-utslippene fra transport er vesentlig redusert og vi er begynt med effektiv karbonfangst i de største industrivirksomhetene. Vi er på god vei mot lavutslippssamfunnet, og samarbeider på tvers av sektorer og næringer om en mer effektiv bruk og gjenbruk av alle ressurser.

Vi tar grønne reisvalg i hele regionen, og det er lagt til rette for nullutslippsløsninger for personmobilitet og godstransport. Mer av godstrafikken er kommet over på sjø og bane, og det er enkelt og attraktivt å reise kollektivt, gå og sykle til daglige gjøremål.

Gjennom et godt regionalt samarbeid om bærekraftig arealbruk prioriteres hensynet til natur og til reduksjon av klimagassutslipp. Dette har ført til at byspredning, og nedbygging av store naturområder til fritidsboliger har stoppet opp. Vi forvalter våre arealer slik at naturens karbonlagre og opptaket av klimagasser blir ivaretatt. De

direkte utslippene av CO₂ som tidligere stammet fra arealbruksendringer er nå bortimot opphørt. Vi ivaretar naturområder, naturmangfoldet og leveområdene til alle våre arter. Slik opprettholder vi en livskraftig natur med de tjenestene den gir oss.

Vi har tatt vare på våre jordbruksarealer og er selvforsynt i større grad enn tidligere. Kulturlandskapet holdes i hevd, strandsonen langs sjø og vassdrag er skjermet mot utbygging, og vannforekomstene i regionen har god tilstand. Havområdene og det marine naturmangfoldet i Agder forvaltes bærekraftig og har god økologisk tilstand.

Vi produserer mer fornybar energi i regionen, samtidig som energien fordeles effektivt dit det trengs. Innovative løsninger i strømmettet har redusert behovet for store naturinngrep. Det er tatt ut store energigevinster fra effektiviseringstiltak i industri, kraftproduksjon og i privathusholdningene. Agder har utnyttet den sterke kompetansen innenfor fornybar kraft i regionen, og blitt en foregangsregion for utvikling av smarte, energieffektive og naturvennlige metoder for produksjon, distribusjon og bruk av energi.

Sosial bærekraft

I 2030 er lokalsamfunn gode, trygge og inkluderende, og innvandrere er godt integrert. Flere agder lever bedre liv, hvor de opplever mestring og tilhørighet, har god helse og kan bidra med sine ressurser. Det arbeides aktivt med å fremme likestilling og hindre diskriminering på ulike grunnlag.

Levekårene blir stadig bedre for de mest utsatte gruppene i samfunnet, og den sosiale ulikheten er redusert. Utdanningstilbudet gir alle tilgang til arbeidsrelevant kompetanse, og flere er i arbeid. Færre vokser opp i fattigdom. Barn og unge har en meningsfull fritid, med god tilgang til fritidsaktiviteter. Regionen jobber systematisk og langsiktig med folkehelse, og det er etablert helhetlige modeller for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge.

Agder er kjent som en nyskapende og mangfoldig kulturregion. Samarbeid mellom frivillig og offentlig sektor, academia og næringsliv om kultur skaper attraktivitet, sosial inkludering og økonomisk utvikling i hele Agder. Samtidig tar vi vare på den verdifulle kystkulturen og kulturarven i de indre bygdene. Dette har bidratt til en sterk regional identitet og stolthet blant Agders innbyggere.

Byer, tettsteder og bygdesentre er utviklet kompakte og med kvalitet. Det er mer varierte og inkluderende bomiljøer og møteplasser med et godt tilbud innen kunst, kulturarv, idrett og friluftsliv. Lokalsamfunnene er tilrettelagt for alle, uansett funksjonsevne, og for en stadig økende andel eldre. Mobilitetstilbudet utvikles med brukeren i sentrum, og oppleves sømløst, tilgjengelig og trygt. Økt fysisk hverdagsaktivitet har bidratt til bedre folkehelse. Barn og unge har en sikker skolevei og et godt tilpasset kollektivtilbud.

Lokalsamfunnene har god beredskap. De er tilpasset en stadig mer uforutsigbar verden, hvor vi merker en sikkerhetssituasjon i endring og klimaendringenes påvirkning av infrastruktur, bebyggelse og natur.

Økonomisk bærekraft

I 2030 er Agder en kompetanseregion som utnytter potensialet i egen befolkning, og er attraktiv for ny kompetansearbeidskraft. Agder har en mer variert næringsstruktur med attraktive arbeidsplasser i hele regionen. Et tettere samarbeid mellom næringsliv, academia og det offentlige har gitt alle like muligheter til å arbeide, og arbeidslivet er mangfoldig og inkluderende.

Vi bruker det grønne skiftet til innovasjon og verdiskaping, og ny teknologi bidrar til å løse de store klima- og miljøutfordringene. Agder er en attraktiv region for etablering av ny grønn kraftforedlende industri, basert på regionens fortrinn og egne kraftressurser. Næringslivet generelt, og industrien spesielt, har tilgang til kraft til konkurransedyktige priser.

En sterk og innovativ entreprenørskapskultur med vekstkraftige gründerbedrifter fører til verdiskaping i hele Agder. Samhandlingen mellom næringslivet og internasjonale aktører er forsterket. Dette bidrar til å trekke investorer, bedrifter, og kunnskaps- og teknologipartnere til regionen.

Agder er en foregangsregion innen e-helse og velferdsteknologi, hvor offentlig sektor har vist stor omstillingsevne. Tett samarbeid mellom offentlig og privat sektor, forskningsmiljøer, tjenestetilbydere og brukere har medført nyskapende helsetjenester. Innovativ offentlig anskaffelse og innkjøp har bidratt til nye løsninger, produkter og tjenester som gagnar samfunnet.

Vi tar vare på den infrastrukturen vi har, og har redusert det kritiske forfallet på veiene. God digital og fysisk infrastruktur binder regionen sammen. Gods- og næringstransporten har en sikker og pålitelig fremkommelighet.

Utfordringer og muligheter for Agder i 2024

Målet om et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår krever stor innsats. Vi starter ikke på bar bakke, men tar utgangspunkt i dagens situasjon på Agder. I arbeidet med revisjon av regionplanen er det utarbeidet både et kunnskapsgrunnlag og en sammenstilling av sentrale utviklingstrekk. Fra disse er følgende hovedpunkter de mest sentrale:

- Vedvarende klimaendringer.
- Økende tap av naturmangfold.
- Aldrende befolkning.
- Redusert økonomisk handlingsrom.
- Økt behov for beredskap og klimatilpasning.
- Voksende sosiale og økonomiske forskjeller.
- Raskt skiftende kompetansebehov i arbeidslivet.
- Økende vedlikeholdsbehov av veinettet

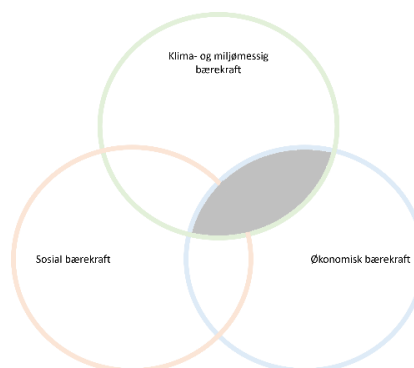
Denne utviklingen stiller oss overfor flere samfunnsflokke. De er komplekse og må løses på tvers av bærekraftsdimensjonene. Løsninger på ett område påvirker gjerne utviklingen innenfor et annet. Noe vil føre til synergier og positive ringvirkninger, andre ganger må vi håndtere konflikter mellom ulike interesser. I begge tilfeller er vi avhengige av en god struktur og en god kultur for samarbeid.

Felles for samfunnsflokene er at det er en knapphet på ressurser enten det gjelder areal, arbeidskraft eller økonomisk handlingsrom. For å løse flokene må vi omstille oss og søke etter nye og innovative løsninger. Vi har allerede gjort mye på flere områder og har et godt utgangspunkt for å gjøre enda mer.

De mest sentrale samfunnsflokene er:

1. Vi må redusere klimagassutslipp og sikre naturmangfold, samtidig som vi skal utvikle regionen med industri, næring, bolig, infrastruktur og produksjon av ren energi

Klima – og miljømessig bærekraft må bli førende for hvordan vi videreutvikler samfunnet, og areal er en viktig ressurs. De viktigste årsakene til at tapet av natur øker, er bolig-, fritidsbolig- og næringsutbygging og andre arealbruksendringer. Vi står stadig oftere overfor motsetninger mellom ønsker om ny industri, næringer, infrastruktur og flere boliger og fritidsboliger, og mål om å bevare og forbedre naturmangfoldet og redusere klimagassutslipp.

Vi må i større grad legge til rette for en arealbruk som ivaretar natur og reduserer klimagassutslipp. Fremtidens næringsliv trenger tydeligere rammer innen klima-

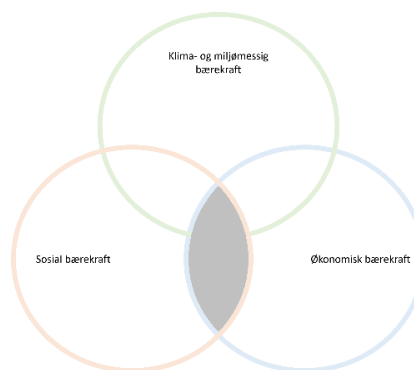
og miljømessig bærekraft. Med god forvaltning kan vi både sikre klima- og andre miljømål og grunnlaget for framtidens næringsliv.

Det er en utfordring at dagens kommunale planer på Agder åpner for tilnærmet doubling av areal som kan bebygges. Dersom gjeldende planreserve blir realisert fullt ut, vil det blant annet medføre nedbygging av 171 km² skog, 14 km² myr og 5 km² dyrka mark. Dette vil ikke være forenlig med natur- og klimahensyn. Fylkeskommunen, kommunene og statlige aktører har et godt og tett samarbeid om kunnskap og arealplanlegging, og det gir oss gode forutsetninger for stadig mer bærekraftig arealforvaltning.

2. Behovet for arbeidskraft er stort, samtidig står mange utenfor arbeidslivet

Økonomiske bærekraft forutsetter anstendig arbeid for alle. Dette utfordres når konkurransen om arbeidskraften intensiveres, og den sosiale ulikheten i samfunnet hindrer at alle kan bidra.

Vi trenger mange mennesker i arbeid for å opprettholde fremtidens næringsliv og et godt tjenestetilbud. Samtidig har vi høy andel kvinner i deltid, mange står ufrivillig utenfor arbeidslivet, og vi blir stadig færre i yrkesaktiv alder. Konkurransen om arbeidskraft intensiveres både i privat og offentlig sektor.

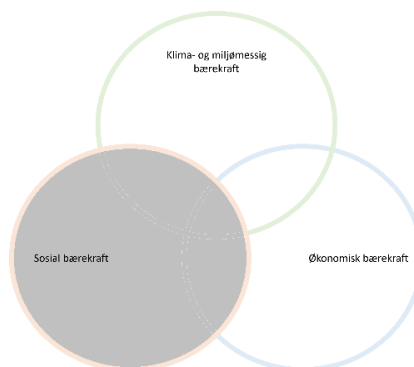
Teknologi og digitalisering kan løse deler av fremtidens behov, men vil ikke være tilstrekkelig. Vi må gjøre mer med færre ressurser. Det blir avgjørende å sikre den kompetansen som næringslivet og offentlig sektor etterspør. Vi må legge til rette for bedre omstillingsevne slik at egdene kan møte endringene i framtidens arbeidsmarked, og samtidig legge til rette for at flere kan stå lengre i arbeid. Både byer og distrikter må bli mer attraktive for tilflyttere med kompetansen regionen trenger.

Samtidig må vi gjøre mer for å bygge ned barrierer som hindrer egder i å bidra i samfunnet. Med et større utenforskap enn mange andre fylker, har Agder et dårligere utgangspunkt. Årsakene til utenforskap er komplekse, og grunnlaget for deltagelse legges tidlig i livet. Vi må sikre god helse og skape gode oppvekstvilkår for barn og unge for å lykkes på lang sikt.

Agder er en relativt liten region og det er kortere geografisk avstander enn flere andre steder i landet. Videre utbygging av infrastruktur og bedre kollektivdekning vil styrke transport av varer, tjenester og arbeidskraft i og gjennom regionen. Men forfallet på infrastrukturen er svært omfattende og påvirker trafiksikkerhet og framkommelighet.

3. Innsatsen for barn, unge og eldre må økes, men handlingsrommet i offentlig sektor blir mindre

Det fødes færre barn, og eldre utgjør en stadig større andel av befolkningen. Dette slår sterkest ut for distriktskommunene, og øker presset på helse- og omsorgssektoren. Samtidig er den sosiale ulikheten en økende utfordring. For eksempel er andelen barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt høyere, og øker mer, i Agder enn landsgjennomsnittet. Skal vi unngå at stadig flere står utenfor samfunnet, krever det et systematisk folkehelsearbeid og langsiktig og helhetlig innsats for bedre oppvekstvilkår for barn og unge. Barnehage og skole er sentrale arenaer for sosial utjevning og økt inkludering. Selv om vi ikke greier å fjerne den sosiale ulikheten helt, kan vi forebygge og redusere flere av de negative konsekvensene, og forhindre at sosial ulikhet går i arv.

God helse og mindre ulikhet er viktig for den sosiale bærekraften. Dette er områder som angår kommunale kjerneoppgaver. Det er derfor en særlig stor utfordring for den sosiale bærekraften når økonomisk handlingsrom i offentlige sektor reduseres, og konkurransen om å få tak i ansatte med den riktige kompetansen øker. Interkommunalt samarbeid, teknologiske løsninger og samarbeid med frivillige blir stadig viktigere hvis kommunene skal levere gode tjenester fremover.

Satsingsområder

Regionplan Agder 2030 har fem satsingsområder frem mot 2030:

1. Attraktivt og miljøvennlig Agder
2. Bærekraftig verdiskaping
3. Utdanning, kompetanse og deltagelse
4. Mobilitet
5. Kultur

Hvert satsingsområde har flere hovedmål, som skal bidra til å gjøre Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region innen 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Nummereringen av mål under hvert satsingsområde er ikke uttrykk for prioritering, men gjort for å øke lesbarheten.

1. Attraktivt og miljøvennlig Agder

Inkluderende og trygge byer og tettsteder er en viktig del av den sosiale bærekraften. Gjennom by- og tettstedsutvikling bygger vi rammene for oppveksten til barn og unge, og skaper et aldersvennlig samfunn. Dette er viktig for å motvirke sosial ulikhet og gi bedre helse. En kompakt by- og tettstedsutvikling vil redusere behovet for å ta ubebygde natur i bruk og bidra til at vi tar vare på livet på land, i vann og bremser

klimaendringene. Attraktive byer og distrikter kan bidra til at vi både tiltrekker og beholder tilflyttere og arbeidsplasser i regionen.

Hovedmål:

- 1.1. Det er attraktive og varierte bo- og arbeidsmarkeder i hele Agder.
- 1.2. Byer, tettsteder og bygdesentre er utviklet kompakt og med kvaliteter som fremmer helse, deltagelse og trivsel. Flere har en bolig tilpasset sin livssituasjon.
- 1.3. Kommunesentrene har et variert arbeidsliv, tjeneste-, opplevelses- og kulturtilbud.
- 1.4. Agder er et aktivitetsvennlig samfunn med nærmiljøer, sosiale møteplasser og friluftslivsområder som bidrar til at flere er mer fysisk aktive.
- 1.5. Naturen i Agder er livskraftig og mangfoldig både på land, i vann og i havet, og vi ivaretar naturens karbonlagre.
- 1.6. I Agder har vi tatt vare på gjenværende ubebygde strandsone langs sjø og vassdrag både for mennesker og dyr.
- 1.7. Agder er godt tilpasset et våtere, villere og varmere klima og naturbaserte løsninger er prioritert der det er mulig.
- 1.8. I 2030 har Agder redusert direkte klimagassutslipp med 55 prosent i forhold til referanseåret 2017, og i 2050 er Agder et lavutslippssamfunn der direkte klimagassutslipp er redusert med over 90 prosent.

2. Bærekraftig verdiskaping

Satsingsområdet vil bidra til å fremme en varig økonomisk vekst som kommer hele regionen og alle innbyggene til gode. Det kan bidra til å redusere den sosiale ulikheten og forbedre folkehelsen. Omstilling til sirkulær økonomi og bærekraftig ressursforvaltning vil bidra til vi tar vare på livet på land og i vann, og bremser klimaendringene.

Hovedmål:

- 2.1. Næringslivet i Agder preges av innovative etableringer og flere vekstkraftige bedrifter.
- 2.2. Sysselsettingsveksten er høyere enn landsgjennomsnittet og basert på landsdelens komparative fortrinn.
- 2.3. Næringsstrukturen er mer variert og preget av et godt samarbeid mellom næringsliv, akademia og offentlig sektor.
- 2.4. Økt verdiskaping basert på bærekraftig ressursforvaltning og tilgang på fornybar energi
- 2.5. Regionen har smart, energieffektiv og naturvennlig produksjon, distribusjon og bruk av energi, blant annet ved å ha lagt til rette for industrietableringer i tilknytning til kraftknutepunkt.
- 2.6. Agder er omstilt til en mer sirkulær økonomi, der gjenbruk og ombruk av ressurser prioriteres.
- 2.7. Private og offentlige virksomheter arbeider aktivt med likestilling, inkludering og mangfold, og bygger heltidskultur i organisasjonen.

3. Utdanning, kompetanse og deltagelse

Tilgang til god utdanning er en grunnleggende del av samfunnets sosiale bærekraft. Med god utdanning og rett kompetanse skal vi bidra til en varig økonomisk vekst som kommer hele regionen og alle innbyggerne til gode. Det kan bidra til å redusere den sosiale ulikheten og bedre folkehelsen. God utdanning, økt sysselsetting og mulighet for lik deltagelse i samfunnet bidrar til bedre levekår generelt, men også til en varig økonomisk vekst og et godt offentlig tjenestetilbud.

Hovedmål:

- 3.1. Det er høy grad av sysselsetting, og flere har fått en sterkere tilknytning til arbeidslivet.
- 3.2. Alle barnehager, skoler, høyere utdanning og arbeidsliv fremmer kultur for læring, likestilling, inkludering, helse og trivsel.
- 3.3. Alle elever, lærlinger og studenter fullfører grunnskole, videregående opplæring og/eller høyere utdanning med kompetanse som gjør dem kvalifisert for arbeidslivet.
- 3.4. Det er god balanse mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanse i det regionale arbeidsmarkedet og samfunnet som helhet.
- 3.5. Alle har like muligheter til å delta i samfunnet, uavhengig av kjønn, etnisitet, funksjonsevne, alder, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk og sosial bakgrunn.
- 3.6. Innbyggerne i Agder har bedre helse og livskvalitet, uavhengig av sosial og økonomisk bakgrunn.
- 3.7. Barn og unge i Agder har like muligheter til å leve gode liv og det er etablert modeller for helsefremmende og forebyggende arbeid.

4. Mobilitet

En effektiv transport av personer og gods er viktig for å skape økonomisk bærekraft. Mobilitet er viktig for tilgang til skoletilbud og arbeidsplasser i et levekårsperspektiv. Transporten må være trafikksikker. Trygg transport er viktig for folkehelsen og for at byer og tettsteder skal være attraktive og ha gode levekår. Nullutslippsløsninger for personmobilitet og godstransport er viktig for den miljømessige bærekraften.

Hovedmål:

- 4.1. Sammen gjør vi reisen enkel, trygg og grønn.

5. Kultur

Deltagelse i kulturlivet gir arenaer for samhold og fellesskapsfølelse, og kunst kan gi rom for å oppleve mestring, inkludering og trygghet. I kulturarven finner vi identitet og tilhørighet gjennom å se oss selv i en større sammenheng. Det bidrar til bedre trivsel og livskvalitet, som er viktig for bærekraftige byer og lokalsamfunn og den sosiale bærekraften. Samtidig gjør det regionen attraktiv for tilflyttere og besøkende. Besøksnæringen kan bidra til et mer variert næringsliv som kommer hele regionen til gode. Ny bruk og gjenbruk av verneverdige bygg og anlegg er også miljømessig bærekraftig, og en viktig del av en mer sirkulær økonomi.

Hovedmål:

- 5.1. Kultursektorens aktivitet innen forskning og utvikling er over landsgjennomsnittet
- 5.2. Tettheten av kunstnere og kulturarbeidere er den høyeste i landet utenfor Oslo
- 5.3. Verdiskapingen knytte til kystkultur, kulturarv indre bygder og trehusbyene har økt
- 5.4. Kulturinstitusjoner, idrettsarrangementer, museer, og en unik kulturarv gjør Agder til en attraktiv region som trekker et voksende antall besøkende fra inn- og utlandet
- 5.5. Alle innbyggere har tilgang på gode arenaer for kultur, idrett og fysisk aktivitet i nærmiljøet, der de kan oppleve et bredt spekter av tilbud, fellesskap og aktivitet.
- 5.6. Agder har en sterk, selvstendig og mangfoldig frivillighet.
- 5.7. Gjennom ny bruk og gjenbruk av verneverdige bygg og anlegg bidrar Agder til en bærekraftig utvikling av byer og tettsteder.

Oppfølging av planen

Agder fylkeskommune følger opp Regionplan Agder 2030 i egen organisasjon, og i samarbeid med aktører i regionen.

Særlig sentralt er:

- Fylkeskommunens samfunnsutviklerrolle for å mobilisere, koordinere og samordne virkemiddelbruk og regional samhandling for å nå våre felles mål.
- Regional planlegging med tilhørende handlingsprogram
- Fylkeskommunens handlings- og økonomiplan, og tilhørende virksomhetsstyring.

#vårtagder - samarbeid for å nå felles mål

Regional samhandling

Regional samhandling mellom offentlig, privat og frivillig sektor og academia er helt nødvendig for å nå de felles målene i Regionplan Agder 2030 om å bli et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår.

Fylkeskommunens rolle som regional samfunnsutvikler innebærer et ansvar for en helhetlig og ønsket utvikling. For å styrke Agders kultur for samhandling og stoltheten av å arbeide for Agder, er #vårtagder etablert som et virkemiddel og et samlende begrep.

FNs bærekraftsmål er overgripende for den regionale samhandlingen. Regionplan Agder 2030 og kommuneplanene til de 25 kommunene på Agder gir retning for arbeidet. Komplekse samfunnsutfordringene krever løsninger basert på samarbeid i tråd med FNs bærekraftsmål nr. 17 «samarbeid for å nå målene» som er forutsetningen for å nå de øvrige bærekraftsmålene.

Et samarbeid av dette omfanget krever en regional samhandlingsstruktur for å fungere godt og koordinert. Strukturen består av regionale fag- og støttenettverk der kommunene og fylkeskommunen samarbeider om sentrale samfunnsområder gjennom #vårtagder.

Virkemidler for økt måloppnåelse

Mange av utfordringene knyttet til samfunnsutvikling i Agder gjelder også for regioner i mange andre land. Fylkeskommunen skal mobilisere kommuner, virksomheter og forsknings- og utdanningsinstitusjoner til å delta i internasjonale samarbeid for å finne felles løsninger som bidrar til en bærekraftig samfunnsutvikling.

For å styrke effekten av forskning som virkemiddel for regional utvikling er det viktig med et helhetlig perspektiv, som inkluderer samarbeid mellom akademiske institusjoner, næringsliv, offentlig sektor og øvrige samfunnsaktører.

Digitalisering kan bidra til effektive arbeidsformer, kompetansedeling, kultur og roller som sikrer tverrsektoriell og tverrfaglig utvikling. Digitalisering sikrer mer effektiv ressursbruk på tvers av organisasjoner, og gjør det enklere å levere gode, helhetlige og likeverdige tjenester og regional utvikling.

Vår evne til nyskaping og kapasitet til samarbeid på tvers av fag, sektor og nivå er viktig for å nå mål i Regionplan Agder 2030. Vi skal derfor styrke kompetansen på områder som samskaping, samarbeid, nettverksjobbing og partnerskap.

Regional planlegging

Behov for regionale planer og strategier 2024–2027

Den regionale planleggingen er et særlig viktig verktøy for fylkeskommunens rolle som regional samfunnsutvikler. Plan- og bygningsloven gir rammene for verktøyet. Det er fylkestinget som er regional planmyndighet og i Agder fylkeskommune er fylkesutvalget planutvalg.

Som regional planmyndighet utarbeider Agder fylkeskommune:

- Regionplan Agder 2030 med regional planstrategi
- Regionale planer med handlingsprogram
- Regionale strategier

Regionale planer og regionale strategier gir retning og mobiliserer regionen om felles innsats for prioriterte tema. Samtidig er de tids- og ressurskrevende å utarbeide og følge opp. For noen tema er ressursene bedre anvendt til operativt arbeid. Det er derfor viktig å prioritere hvilke regionale planer og strategier Agder fylkeskommune skal utarbeide i perioden 2024–2027. Prioriteringene av regionale planer og strategier er gjort på bakgrunn av det oppdaterte utfordrings- og mulighetsbildet for 2024, justeringer av satsingsområder og mål og nye nasjonale forventninger til regional og lokal planlegging.

Fylkeskommunen vil hvert år rullere planbehovet i regional planstrategi i forbindelse med utarbeidelsen av handlings- og økonomiplanen. Dette gir mulighet for å avstemme prioriteringene til tilgjengelige ressurser, og samtidig ta høyde for nye nasjonale føringer eller behov som oppstår i regionen.

For perioden 2024–2027 foreslår fylkeskommunen følgende:

Nye regionale planer og strategier

Regional strategi for kulturarv 2030

Ny regional strategi for kulturarv skal slå sammen eksisterende, men utdaterte kulturarvsstrategier for tidligere Aust-Agder og Vest-Agder. En ny strategi vil gi bedre måloppnåelse for satsingsområdet kultur.

Strategien vil erstatte følgende styringsdokumenter når den er vedtatt:

- Strategi for kulturminner og kulturmiljøer i Aust-Agder 2014–2017. Et godt varp. (vedtatt 2014)
- Kulturarv 2020, Vest-Agder (vedtatt 2014)
- Strategisk handlingsplan for museumssektoren i Vest-Agder 2012–2020 (vedtatt 2011)
- Museumsplan for Aust-Agder 2002–2005 (vedtatt 2002)
- Agders uthavner i verdensklasse – felles strategi for Aust- og Vest-Agder fylkeskommune 2016–2020 (vedtatt 2016)

- Strategi for de historiske sørlandsbyene i Vest-Agder (vedtatt 2015)
- Strategisk handlingsplan for arkivsektoren i Vest-Agder 2012–2020 (vedtatt 2011)

Regional plan for grønn industri og energi

En ny regional plan for grønn industri og energi skal følge opp fylkeskommunens målsetting om miljø-, klima- og fremtidsrettet arealbruk. Areal- og energibehovene skal vurderes og avveies på tvers av kommunegrensene, med formål om å tilrettelegge for fornybar energiproduksjon, kraftforedlende industri og styrke utviklingen i regionen. Den regionale planen skal inneholde plankart, og regionale planbestemmelser ved behov.

En regional plan for grønn industri og energi skal gi bedre måloppnåelse for relevante deler av satsingsområdene bærekraftig verdiskaping og attraktivt og miljøvennlig Agder.

Strategi for kraftforedlende industri for Agder er et godt utgangspunkt, men ikke et tilstrekkelig styringsverktøy for kommunene når de ønsker å etablere grønne næringer som både avveier hensynet til energi, natur og samfunnsøkonomisk lønnsomhet. Energistrategi Agder fra 2007 er utdatert og må oppdateres til dagens utfordrings- og mulighetsbilde.

Ny regional plan vil erstatte følgende styringsdokumenter når den er vedtatt:

- Strategi for kraftforedlende industri på Agder (vedtatt 2022)
- Energiplan for Agder (vedtatt 2007).

Revidering av eksisterende planer og strategier

Regional plan for innovasjon og bærekraftig verdiskaping 2030

Revideres som regional strategi. En revisjon vil være viktig for å sammenfatte bredden i næringsfeltet, og gir en overordnet strategisk prioritering mellom innsatsområdene. En revidert regional strategi vil sikre bedre måloppnåelse for satsingsområdet bærekraftig verdiskaping.

Kompetansestrategi 2030

Revideres som regional strategi. Revisjonen vil ha en bredere tematikk enn nåværende strategi, og vil være viktig for å svare på deler av samfunnsflokken knyttet til kompetanse og utenforskap, og gi bedre måloppnåelse for relevante deler av satsingsområdet utdanning, kompetanse og deltagelse.

Landbruksstrategien 2022–2024

Landbrukstrategien revideres når gjeldende strategiperiode utløper. Revisjonen gir mulighet for oppdateringer av delmål og strategier til ny kunnskap og nye nasjonale

føringer. Strategien skal inneholde delmål og strategier for relevante hovedmål i satsingsområdet bærekraftig verdiskaping.

Regional plan for likestilling, inkludering og mangfold 2015–2027

Revideres som regional plan. Revisjonen må inkludere evaluering av oppfølging og måloppnåelse, og bygge på erfaring og forskning som er gjort etter 2014. Viktige perspektiver fra folkehelsestrategien som er foreslått opphevet, innarbeides. Det utarbeides et oppdatert handlingsprogram som er mer kortfattet enn det opprinnelige.

Regionale planer og strategier som videreføres uten endring i perioden

- Regional plan for mobilitet 2023–2033 (satsingsområde: mobilitet)
- Regional plan for areal, bolig og transport i kristiansandsregionen 2023–2050 (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)
- Regional areal- og transportplan for arendalsregionen 2018–2040 (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)
- Fylkesdelplan for Grenlandsbanen i Telemark og Aust-Agder fylker (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)
- Regionplan Lister 2030
- Regional plan for vannforvaltning i vannregion Agder 2022–2027 (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)
- Frivillighetsstrategi 2022–2030 (satsingsområde: kultur)

Regionale planer og strategier som oppheves

- Besøk Agder 2030
- Folkehelsestrategi for Agder 2018–2025
- Studentstrategi Agder 2030
- Strategi for forskning, utvikling og innovasjon i Agder 2015–2030

Regionale planer og strategier som avventer endelig stillingtagen

- Regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei (revisjon eller videreføring) (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)

Regionale planer og strategier som er under utarbeidelse

- Regional plan for fysisk aktive liv i Agder. Meldt oppstart februar 2023 og forventet vedtak høsten 2024 (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder).
- Regional plan for senterstruktur og handel i Agder. Meldt oppstart oktober 2021 og forventet vedtak høsten 2024 (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder).
- Strategi for høstbart vilt og høstbar innlandsfisk. Meldt oppstart juli 2023 og forventet vedtak høsten 2024. (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)
- Regional plan for Setesdalen. Forventet oppstart høsten 2024. (satsingsområde: Attraktivt og miljøvennlig Agder)

Kirkevalget 2023

Rapport fra valgmodulen for opptelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark bispedømme

Personer i nytt bispedømmeråd og Kirkemøtet

Faste medlemmer

Terje Damman, Åpen folkekirke

Kvinnelige medlemmer: 1

Tore Thomassen, Nominasjonskomiteens liste

Mannlige medlemmer: 6

Stine Beate Mondal Ljostad, Åpen folkekirke

Andreas Holm, Frimodig kirke

Medlemmer under 30 år: 1

Håkon Kolstad Varhaug, Bønnelista

Erik Lunde, Nominasjonskomiteens liste

Geir Jørgen Bekkevold, Åpen folkekirke

Varamedlemmer

Tora Skjerkholt Aarnes,
Nominasjonskomiteens liste

Martin Birkedal, Bønnelista

Anny Cecilie Suan Wehus,
Nominasjonskomiteens liste

Oskar Langevei Mæland, Bønnelista

Emma Li Hu Humlegård, Åpen
folkekirke

Elisabeth Hyldmo Landsverk, Bønnelista

Odd-Inge Rønning Uleberg,
Åpen folkekirke

Gerd Ruth Rosland Nordstrand, Bønnelista

Narve Henry Furnes, Frimodig kirke

Kristen Bjørnmyr, Åpen
folkekirke

Åse Linn Vålandsmyr Holen, Frimodig kirke

Kvinnelige varamedlemmer: 11

Jakob Mushom, Frimodig kirke

Rønnaug Torvik, Frimodig kirke

Mannlige varamedlemmer: 8

Vidar Øvland, Nominasjonskomiteens liste

Markus Westermoen, Nominasjonskomiteens liste

Varamedlemmer under 30 år: 6

Anne Hansen Vartdal, Nominasjonskomiteens liste

Ragnhild Filippa Sirnes Kydland, Åpen folkekirke

Naja Amanda Lyngre Møretrø, Åpen folkekirke

Nina Meling Haugen, Åpen folkekirke

Overordnede tall

	Papir	Digitalt	Sammenlagt
Antall avgitte stemmesedler:	14235	7402	21637
Antall blanke stemmesedler:	607	424	1031
Antall forkastede stemmesedler:	93	-	93

Stemmesedler per liste

Listenavn	Urettede på papir	Urettede digitalt	Urettede totalt	Rettede på papir	Rettede digitalt	Rettede totalt	Papir sammenlagt	Digitalt sammenlagt	Sammenlagt
Nominasjonskomiteens liste	3169	1415	4584	1510	826	2336	4679	2241	6920
Bønnelista	1297	473	1770	387	163	550	1684	636	2320
Frimodig kirke	1040	531	1571	509	247	756	1549	778	2327
Åpen folkekirke	3897	2310	6207	1726	1013	2739	5623	3323	8946

Listestemmer per liste

Listenavn	Føreløpig listestemmetall før personstemmer	Slengere avgitt	Slenger fått	Endelig listestemmetall	Medlemmer tildelt	Vara tildelt	Kvotienter benyttet	Rangering etter loddtrekning
Nominasjonskomiteens liste	48440	470	512	48482	2	5	48482.00 16160.67	
Bønnelista	16240	209	165	16196	1	4	16196.00	
Frimodig kirke	16289	293	307	16303	1	4	16303.00	
Åpen folkekirke	62622	323	311	62610	3	6	62610.00 20870.00 12522.00	

Stemmer per kandidat

(**) Valgte medlemmer

(*) Valgte varamedlemmer

Nominasjonskomiteens liste

Antall stemmesedler: 6920

Sperrgrense: 7266.00

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Vidar Øvland *	6920	-	278	146	18	39	7401	3
2	Anne Vartdal *	6920	-	217	104	10	17	7268	5
3	Erik Lunde **	6920	-	256	202	23	47	7448	2
4	Tora Aarnes *	6920	-	144	70	8	21	7163	6
5	Anny Cecilie Suan Wehus *	6920	-	141	89	6	29	7185	7
6	Anne Marit Sørby	6920	-	89	37	7	8	7061	
7	Markus Westermoen *	6920	-	222	139	19	28	7328	4
8	Turid Håland	6920	-	129	96	19	32	7196	
9	Simon Holmbakken	6920	-	36	27	1	7	6991	
10	Sissel Annette Marthinsen	6920	-	139	103	12	25	7199	
11	Randi Sofie Hagen	6920	-	87	48	3	6	7064	
12	Astrid Grøtteland	6920	-	97	59	7	17	7100	
13	Tore Thomassen **	6920	-	346	240	37	44	7587	1
14	Grete Ingeborg Vestby	6920	-	98	42	5	13	7078	
15	Håkon Gunnar Lindeberg	6920	-	50	30	2	2	7004	

Bønnelista

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Håkon Varhaug **	2320	580	154	58	21	37	3170	1
2	Martin Birkedal *	2320	580	156	61	19	34	3170	2

Rapport fra valgmodulen for opptelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark Side 3 av 6 bispedømme

Antall stemmesedler: 2320

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
3	Oskar Mæland *	2320	-	92	53	9	19	2493	3
4	Gerd Ruth Nordstrand *	2320	-	30	20	2	4	2376	5
5	Jorunn Kristine Myklevoll	2320	-	23	21	4	4	2372	
6	Arild Breda Gulbrandsen	2320	-	28	13	0	2	2363	
7	Elisabeth Landsverk *	2320	-	54	19	3	7	2403	4

Frimodig kirke

Antall stemmesedler: 2327

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Andreas Holm **	2327	581	214	125	46	56	3349	1
2	Narve Henry Furnes *	2327	581	79	61	5	23	3076	2
3	Anne-Lene Refsum	2327	-	60	28	5	11	2431	
4	Rønnaug Torvik *	2327	-	59	30	10	9	2435	5
5	Ravn Kåre Karsrud	2327	-	54	26	12	11	2430	
6	Olaug Solveig Torset	2327	-	57	22	10	12	2428	
7	Åse Linn Holen *	2327	-	72	44	6	17	2466	3
8	Torgeir Heldal	2327	-	27	45	8	22	2429	
9	Inger Bjørg Kvestad	2327	-	32	11	5	7	2382	
10	Jakob Mushom *	2327	-	59	47	2	30	2465	4

Åpen folkekirke

Nummer	Listenavn	Kvotient
1	Åpen folkekirke	62610.0

2	Nominasjonskomiteens liste	48482.0
---	----------------------------	---------

Antall stemmesedler: 8946

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemmetillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Terje Damman **	8946	2236	381	176	21	28	11788	1
2	Stine Beate Ljostad **	8946	2236	330	149	7	17	11685	2
3	Geir Jørgen Bekkevold **	8946	-	414	246	11	29	9646	3
4	Odd-Inge Uleberg *	8946	-	211	158	8	15	9338	5
5	Naja Amanda Mørtrø *	8946	-	129	110	1	12	9198	8
6	Emma Li Hu Humlegård *	8946	-	212	207	1	12	9378	4
7	Kristen Bjørnmyr *	8946	-	179	97	14	15	9251	6
8	Per Gunnar Disch	8946	-	112	80	8	10	9156	
9	Ragnhild Filippa Kydland *	8946	-	133	130	3	20	9232	7
10	Lene Tønnessen	8946	-	119	78	1	7	9151	
11	Solveig Eide	8946	-	116	95	10	14	9181	
12	Erik Øystein Dale	8946	-	52	47	1	3	9049	
13	Gunhild Maria Hugdal	8946	-	53	43	3	6	9051	
14	Nina Haugen *	8946	-	132	107	2	11	9198	9
15	Dag Øyulf Vige	8946	-	91	67	5	16	9125	

Mandatfordeling

Nummer	Listenavn	Kvotient
3	Åpen folkekirke	20870.0
4	Frimodig kirke	16303.0
5	Bønnelista	16196.0
6	Nominasjonskomiteens liste	16160.666666666666

Rapport fra valgmodulen for opptelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark Side 5 av 6 bispedømme

7	Åpen folkekirke	12522.0
---	-----------------	---------

Underskrifter

Opplysningene på skjemaet er kontrollert og funnet i orden av valgrådet.

Sted:

Kristiansand

Dato:

21. september 2023

Underskrift av valgrådets leder:

Underskrift av valgrådets medlemmer:

4 signaturer

Jan Olav Olsen

Rønnaug Torvik

Per Øistein Rogstad

Dag Øyulf Vige

Jorunn Raddum

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ivar Sandnes	401	23/03366-3	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
28/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Evaluering Kirkevalget 2023 - Agder og Telemark bispedømme

Vedlegg:

KR Evaluering av kirkevalget 2023 - Agder og Telemark bispedømme
 _22_02704-26 Saksprotokoll ATBR 01112023 Sak 63_23 Kirkevalget 2023 - Rapport til
 Agder og T 1437104_1_1
 Rapport Kirkerådet - Evalueringa av kirkevalget 2023

Saksorientering

Evaluering Kirkevalget 2023 - Agder og Telemark bispedømme

Innledning

Bispedømmerådet ba i sak 63/23, pkt. 2 i vedtaket;

Rådet ber om at det i løpet av vinteren/våren 2024 legges frem en sak om evaluering av kirkevalget i Agder og Telemark 2023 på samme måte som etter valget 2019 (sak 31/20)

Det er med bakgrunn i dette vedtaket at denne saken nå legges fram for bispedømmerådet.

Rapporten omhandler de viktigste tingene som kom fram i de ulike fasene for valggjennomføringen, basert på erfaringer fra de som jobbet med valget på bispedømmekontoret og tilbakemeldinger fra andre involverte ute i menighetene. Det ble utarbeidet en egen administrativ evalueringsrapport fra Agder og Telemark bispedømme (vedlagt), som ble sendt til Kirkerådet like etter at valget var avsluttet.

Valgråd

Bispedømmerådet oppnevnte i sitt møte 31.08.2022, sak 60/22, følgende Valgråd for Agder og Telemark bispedømme; Jan Olav Olsen, Rønnaug Torvik, Liv Espeland

Jettestuen, Solveig Løhaugen, Per Øystein Rogstad, med følgende varamedlemmer: Dag Øyulv Vige og Jorunn Raddum.
Valgrådet konstituerte seg selv med Jan Olav Olsen som leder.

Valgsekretariat

Ivar Thomas Sandnes var hovedansvarlig for valget fra administrasjonens side, sammen Tore Gullaksen, Geir Myhre (teknisk) og Vanja Grut (kommunikasjon).

Nominasjonsfasen

Følgende hovedoppgaver ble ivaretatt under denne fasen:

- Informasjon til menighetene i perioden oktober 2022 og fram til valget, blant annet med oppfordring om å fremme kandidater.
- Oppdatering av valginformasjon på vår hjemmeside i samme periode
- Kurs for valgmedarbeidere i menighetene i samtlige prostier januar 2023 med valg av medlem og vara til nominasjonskomite for leke medlemmer til bispedømmerådet.

Valg av medlemmer til nominasjonskomite for lekt medlem skjedde i forbindelse med prostivise valgkurs for ansatte og menighetsrådsledere. Hovedutfordringen var at de fleste menighetsråd som møtte stilte lite forberedt og hadde få kandidater som var forespurt på forhånd til å sitte i nominasjonskomiteen. Vi fikk dog valgt en nominasjonskomite. Ikke alle prostier klarte å stille med vararepresentant. Generelt sett virket folk lite engasjert.

Ungdomsrådet ble oppfordret til å stille med kandidater, og stilte med en kandidat og vararepresentant under 30 år til nominasjonskomiteens liste (leke medlemmer)

- Møter, både fysisk og på Teams, med nominasjonskomiteer for leke tilsatte, prester og leke. Valgansvarlig ved bispedømmekontoret var sekretær for nominasjonskomiteen for leke medlemmer.
- Initierte oppstart av nominasjonskomite for både prest og lek kirkelig tilsatt

*Antall innkomne forslag av kandidater til valg til bispedømmeråd og Kirkemøte:
Lek medlem 14. Lek tilsatt: 5, Prest: 5*

Kirkerådet var i all hovedsak ansvarlig for profilering og produsering av materiell/ressurser til kirkevalget som vi på bispedømmeplan brukte i profileringsarbeidet lokalt. Informasjonskampanjer ble gjennomført som erstatning for tidligere utsendt valgkort.

Enkelte nomineringsgrupper leverte håndskrevet liste som framstod uryddige. Det var uklarhet om hvilket navn som skulle brukes på kandidatene som var satt opp – skulle man bruke navnet slik det framkom på listen, eller navnet vedkommende stod oppført med i Folkeregistret. Som hovedprinsipp valgte vi å følge det folkeregistrert navnet. Vi har gitt innspill på dette til Kirkerådet med forslag til løsning som innebærer at hver enkelt kandidat legger inn sine personopplysninger via en lenke med tilgang til et felles registreringskjema.

Det ble innhentet informasjon om hver enkelt kandidat og om listene generelt fra alle seks lister som stilte til valg i Agder og Telemark bispedømme. Valgrådet godkjente alle innsendte lister. Kravet om ungdom- og kjønns balanse ble oppfylt.

Følgende lister stilte til valg:

- Nominasjonskomiteens liste - leke medlemmer
- Nominasjonskomiteens liste ved valg av prest
- Nominasjonskomiteens liste ved valg av lek kirkelig tilsatt

- Åpen Folkekirke
- Bønnelista
- Frimodig kirke (stilte til valg for første gang)

Valg og mobilisering

Bispedømmekontoret offentliggjorde alle listene og fakta om kandidatene fra den enkelte liste på Agder og Telemark bispedømmes nettside. Her var det henvisning til listenes egne nettsider med ytterligere presentasjon av kandidatene.

Kirkerådet bevilget økonomisk støtte til samtlige lister til informasjonsarbeidet. Listene ble lagt inn i valgmodulen.

For første gang var det mulig å forhåndsstemme digitalt. Dette ble promotert av Kirkerådet i ulike sosiale medier. Ca. 1/3 av de avgitte stemmer ble avgitt digitalt på forhånd. Valg av Lek kirkelig tilsatt og av Prest, foregikk kun digitalt. Under forhåndsvalet var det flere menigheter som etterspurte fysisk informasjonsmateriell til bruk på institusjoner og overfor velgerne (presentasjon av listene og kandidatene stod kun på bispedømmets hjemmeside).

Under hele prosessen kom det inn mange spørsmål fra ansatte og valgansvarlige ute i menighetene. Disse ble besvart fortløpende, ofte med god hjelp fra Kirkerådets chattetjeneste.

Valghåndboken var til stor hjelp. Flere gav dog tilbakemelding på at det var mye å sette seg inn i. En del gav også uttrykk for en viss redsel for å gjøre feil. Undervis fikk vi et klart inntrykk av at den enkelte menighet hadde kontroll og fikk gjennomført prosessen på en god måte. Noen steder så vi eksempler på en ekstra mobilisering gjennom ulike kanaler. Bispedømmerådet sponset Grimstad kirkelige fellesråd med noe midler (kr 5000) for gjennomføring av valgkampanje rettet mot unge velgere/ førstegangselgere, med bl.a. bussreklame. Det var vanskelig å måle om kampanjen hadde noen effekt på valgresultatet.

Resultater

Oppslutningen om kirkevalget i Agder og Telemark var 1,7 prosentpoeng høyere enn landsgjennomsnittet, men det var en markert nedgang i forhold til 2019 (-3.5%). Tilsvarende var nedgangen fra 2015 til 2019 på 3.2%

Bispedømmerådsvalget: 8.0% stemte, d.v.s. 21.637 avgitte stemmer. Oppslutningen i 2019 var på 12.5 %. Følgende nøkkeltall er hentet fra rapport fra valgmodulen for Kirkevalget 2023 (vedlagt)

Prestevalget: 99 godkjente stemmesedler av 133 stemmeberettigede= 55 % oppslutning.

Leke tilsatte: 262 godkjente stemmesedler av 474 = 74 % oppslutning.

Overordnede tall

	Papir	Digitalt	Sammenlagt
Antall avgitte stemmesedler:	14235	7402	21637
Antall blanke stemmesedler:	607	424	1031
Antall forkastede stemmesedler:	93	-	93

Stemmesedler per liste

Listenavn	Urettede på papir	Urettede digitalt	Urettede totalt	Rettede på papir	Rettede digitalt	Rettede totalt	Papir sammenlagt	Digitalt sammenlagt	Sammenlagt
Nominasjonskomiteens liste	3169	1415	4584	1510	826	2336	4679	2241	6920
Bønnelista	1297	473	1770	387	163	550	1684	636	2320
Frimodig kirke	1040	531	1571	509	247	756	1549	778	2327
Åpen folkekirke	3897	2310	6207	1726	1013	2739	5623	3323	8946

Fordeling blant de innvalgte i bispedømmerådet:

- Åpen folkekirke: 3 medlemmer
- Nominasjonskomiteens liste: 2 medlemmer
- Bønnelista: 1 medlem
- Frimodig kirke: 1 medlem
- Geografisk fordeling
- 2 medlemmer fra Telemark
- 3 medlemmer fra gamle Aust-Agder,
- 5 medlemmer fra gamle Vest-Agder (inkludert biskopen)

Kjønnsfordeling: 8 menn og 2 kvinner

Aldersfordeling: 3 av 10 er under 30 år

Menighetsrådsvalget: 10,2% stemte, d.v.s. 27.745 avgitte stemmer.

(Oppslutningen i 2019 var på 13,4 %). Herav:

Avgitte stemmer fysisk: 18.522

Avgitte stemmer digitalt: 9.223

10,7% stemte enten ved bispedømmerådsvalget eller menighetsrådsvalget, eller på begge valgene. (Mot 14,2 % i 2019).

Opptelling og resultat

Opptelling på bispedømmekontoret skjedde ved at samtlige ansatte tok del i både telling og kontrollering. Vi hadde også hyret inn en gruppe med unge voksne fra Flekkerøy menighet som bistod med telling på kveldstid. Honoraret for dette arbeidet gikk til ungdomsarbeidet i menigheten.

Det ble utarbeidet prosedyrer for telling og forsendelse av stemmesedler som ble kommunisert til valgstyret og kirkeverger i to ulike brev. Vi var klar over at sending av fysisk post kunne bli et kritisk punkt for opptellingen, derfor var vi svært tydelig på at forsendelsen måtte skje på en måte som gjorde at vi ville ha stemmene neste dag. Dette ble kommunisert minst to ganger til alle fellesråd. Dette fungerte utmerket for de fleste menigheter, men dessverre var det noen som ikke fulgte prosedyren,

slik at opptellingen ble flere dager forsinket, selv om man ut ifra kapasitet på telling godt kunne vært ferdige i god tid før helgen i valguken. Det medførte at Valgrådet måtte utsette den endelige godkjenning av valget til dato for siste frist.

Godkjenning og klager på valget

Valgrådet godkjente valget i sitt møte 21.09.2023.

Det var svært få tvilstilfeller under opptelling av stemmer. Valgrådet mottok én klage som omhandlet fravær av stemmesedler til bispedømme- og Kirkemøtevalg ved ett stemmested under forhåndsstemmingen. Denne feilen ble raskt rettet opp. Valgrådet behandlet saken og vedtok å ikke ta klagen til følge i og med at feilen ikke hadde hatt vesentlig betydning for resultatet.

Bispedømmerådet mottok en klage på forberedelse og gjennomføring av menighetsrådsvalget i Gulset og Skotfoss menighet. Det viste seg at feil kandidat på nominasjonskomiteens liste var ført opp (to ulike personer hadde nesten likt navn). Bispedømmerådet innstilte overfor Kirkerådet at omvalg burde bli gjennomført. Kirkerådet vedtok omvalg, og dette ble gjennomført etter gjeldende regler for omvalg.

Evaluering av kirkevalget i Kirkerådet

Det har i etterkant av valget blitt reist spørsmål om tiden nå er inne for å se på hele valgordningen for gjennomføring av kirkevalget. Evaluering av Kirkevalget nasjonalt ble behandlet som en egen sak i Kirkerådets møte 8. -9. mars 2024 sak 37/24. Til dette møtet forelå det også en nasjonal evalueringsrapport. Denne ligger vedlagt.

Link til møte i Kirkerådet med sak 37/24 og tilhørende dokumenter;

<https://www.kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkeradet/saksdokumenter-og-vedtak/m%C3%B8te%20i%20kirker%C3%A5det4/>

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd tar, etter samtale i rådet, saken til orientering.
2. Diskusjon om justeringer med tanke på valget i 2027 tas gjennom nominasjonsgruppene, og derfra videre nasjonalt.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 09.10.2023

Vår ref: 23/03366-2

Deres ref:

Evaluering av kirkevalget 2023 - Agder og Telemark bispedømme

Nominasjonsfasen

Valg av medlemmer til nominasjonskomite skjedde i forbindelse med prostivise valgkurs for ansatte og menighetsrådsledere. Hovedutfordringen var at de fleste som møtte stilte lite forberedt og hadde få kandidater som var forespurt på forhånd til å sitte i nominasjonskomiteen. Vi fikk dog valgt en nominasjonskomite. Ikke alle prostier klarte å stille med vararepresentant. Generelt sett virket folk lite engasjert. Administrasjonen ved bispedømmekontoret fasiliterte nominasjonskomiteen i deres arbeid. De klarte så vidt å skaffe til veie tilstrekkelig med kandidater. Kravet om ungdom- og kjønns balanse ble oppfylt.

I tillegg til Nominasjonskomiteen liste stilte Bønnelista, Åpen folkekirke og Frimodig kirke liste. Vi opplevde det som en utfordring å finne en god måte for hvordan listene og de nominerte ble presentert. Under forhåndsvalget var det flere menigheter som etterspurte fysisk informasjonsmaterieell til bruk på institusjoner og overfor velgerne (presentasjon av listene og kandidatene stod kun på bispedømmets hjemmeside)

Antall innkomne forslag av kandidater til valg til bispedømmeråd og Kirkemøte:

Lek medlem: 14

Lek tilsatt: 5

Prest: 5

Valg og mobilisering

Under hele prosessen kom det inn mange spørsmål fra ansatte og valgansvarlige ute i menighetene. Disse ble besvart fortløpende, ofte med god hjelp fra Kirkerådets chattetjeneste.

Valghåndboken var til stor hjelp. Flere gav dog tilbakemelding på at det var mye å sette seg inn i. En del gav også uttrykk for en viss redsel for å gjøre feil.

Undervis fikk vi et klart inntrykk av at den enkelte menighet hadde kontroll og fikk gjennomført prosessen på en god måte. Enkelte steder så vi eksempler på en ekstra mobilisering gjennom ulike kanaler.

Opptelling og resultat

Opptelling på bispedømmekontoret skjedde ved at samtlige ansatte tok del i både telling og kontrollering. Vi hadde også hyret inn en gruppe med unge voksne fra Flekkerøy menighet

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.bdr@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Ivar Sandnes

som bistod med telling på kveldstid. Honoraret for dette arbeidet gikk til ungdomsarbeidet i menigheten.

Det ble utarbeidet prosedyrer for telling og forsendelse av stemmesedler som ble kommunisert til valgstyret og kirkeverger i to ulike brev. Vi var klar over at sending av fysisk post kunne bli et kritisk punkt for opptellingen, derfor var vi svært tydelig på at forsendelsen måtte skje på en måte som gjorde at vi ville ha stemmene neste dag. Dette fungerte utmerket for de fleste menigheter, men dessverre var det noen som ikke fulgte prosedyren, slik at opptellingen ble flere dager forsinket selv om man ut ifra kapasitet på telling godt kunne vært ferdige i god tid før helgen i valguken. Det medførte at Valgrådet måtte utsette den endelige godkjenning av valget til dato for siste frist.

Valgrådet mottok én klage som omhandlet fravær av stemmesedler til bispedømme- og Kirkemøtevalg. Dette ble rettet opp. Valgrådet behandlet saken og vedtok at den ikke hadde hatt vesentlig betydning for resultatet.

Bispedømmerådet mottok også klage på forberedelse av menighetsrådsvalget i en menighet. Bispedømmerådet har innstilt overfor Kirkerådet at det bør gjennomføres omvalg.

Bispedømmekontoret valgte å organisere hele sitt arbeid med valget gjennom et tverrfaglig team. Dette gjorde at vi kunne fordele oppgavene på en hensiktsmessig måte og besvare henvendelser raskt og effektivt.

Med vennlig hilsen

Ivar Sandnes

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi til:

Agder og Telemark bispedømmeråd, Tore
Gullaksen

Postboks 208

4662
KRISTIANSAND S

Mottakere:

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk
kirkeråd

Postboks 799
Sentrum

0106 OSLO

DEN NORSKE KIRKE

SAKS PROTOKOLL

Arkivsak-dok. 22/02704
 Arkivkode
 Saksbehandler Ivar Sandnes

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023	01.11.2023	63/23

Kirkevalget 2023 - Rapport til Agder og Telemark bispedømmeråd

---

**Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023 har behandlet saken i møte
 01.11.2023 sak 63/23**

Møtebehandling

I møtet ble det uttrykt et omforent ønske om at det fremmes en evalueringssak ang. kirkevalget i løpet av våren 2024. dette innarbeides i vedtaket.

- Rådet ber om at det i løpet av vinteren/våren 2024 legges frem en sak om evaluering av kirkevalget i Agder og Telemark 2023 på samme måte som etter valget 2019 (sak 31/20)

Votering

Ved votering ble forslag til vedtak sammen med omforent forslag til tilleggspunkt enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2020 - 2023s vedtak

1. Saken tas til orientering
2. Rådet ber om at det i løpet av vinteren/våren 2024 legges frem en sak om evaluering av kirkevalget i Agder og Telemark 2023 på samme måte som etter valget 2019 (sak 31/20)

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Evaluering av kirkevalget 2023

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Liste over tabeller	4
Liste over figurer	5
1 Innledning og bakgrunn	6
1.1 Om evalueringsrapporten	6
2 Digitalt kirkevalg	7
2.1 Forhåndsstemming	7
2.2 Internettvalgstyret	8
2.3 System	8
2.4 Feil i grunnlagsdata	8
2.5 Gjennomføring	9
2.5.1 Tidspunkt for avslutning av digital stemmegiving	9
2.5.2 Manntall	9
2.5.3 Tilføyde navn ved menighetsrådsvalg	10
2.6 Velgere og valgdeltakelse	11
2.7 Valgmodulen i medlemsregisteret	12
2.8 Vurdering av det digitale valget	13
3 Kommunikasjon	14
3.1 Kommunikasjonskampanje	14
3.2 Medlemsundersøkelsen og pre- og posttest kampanjemateriell	14
3.3 Organisk synlighet	15
3.4 Valgkort	16
3.5 Valghåndbøker	17
3.6 Informasjonstiltak til lokal bruk	18
3.6.1 Informasjonsmateriell til lokal bruk	19
3.7 Informasjonstiltak gjennomført lokalt	19
3.8 Informasjon om lister og kandidater ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet	23
4 Valgdeltakelse	24
4.1 Valgdeltakelse forhåndsstemming	26
4.2 Deltakelse ved valg av menighetsråd	27
4.3 Deltakelse ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet	27
4.4 Valgdeltakelse fra sammenlignbare sammenhenger	27
4.5 Hva er en rimelig forventning til valgdeltakelse i Den norske kirke?	30
4.6 Dypdykk: Nedgang i oppslutningen om kirkevalget 2023 analysert med utgangspunkt i tre ledende religionssosiologiske teorier	31
4.6.1 Oppslutning om kirkevalget 2023	31
4.6.2 Endring i medlemstall i Den norske kirke	31

4.6.3	Endring i medlemstall og deltakelse i institusjonalisert religion i Norden og Vest-Europa	32
4.6.4	Tre ledende teorier i religionssosiologisk studie om institusjonalisert religion	32
4.6.5	Diskusjon	34
5	Ressursbruk kirkevalg	36
5.1	Demokrati og frie og hemmelige valg	36
5.2	Oversikt	36
5.3	Tilskudd til kirkelige fellesråd for lokal valggjennomføring	37
5.4	Valgkort	37
5.5	Ressursbruk forhåndsstemming	37
5.6	Antall valglokaler på valgdagen(e)	38
5.6.1	Effekt på valgoppslutning av valglokalenes plassering	38
5.6.2	Antall valgfunksjonærer på valgdagen	38
5.7	Anslått ressursbruk på valgdagen	39
5.8	Samme tid og sted – utvikling offentlige valg	39
6	Valgregler	40
7	Valg av menighetsråd	41
7.1	Antall kandidater på listene	41
7.2	Medlemmer i nye menighetsråd	43
7.3	Sperregrense ved valg av menighetsråd	46
7.4	Stemmesedler	46
8	Valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet	46
8.1	Nominasjonsprosessen og godkjenning av listeforslag	46
8.1.1	Valg av nominasjonskomité	46
8.1.2	Nominasjonskomiteenes arbeid	47
8.1.3	Godkjenning av listeforslag	47
8.2	Valgresultater etter bispedømme	47
8.2.1	Valgresultater i Agder og Telemark bispedømme	48
8.2.2	Valgresultater i Bjørgvin bispedømme	48
8.2.3	Valgresultater i Borg bispedømme	48
8.2.4	Valgresultater i Hamar bispedømme	48
8.2.5	Valgresultater i Møre bispedømme	48
8.2.6	Valgresultater i Nidaros bispedømme	48
8.2.7	Valgresultater i Nord-Hålogaland bispedømme	49
8.2.8	Valgresultater i Oslo bispedømme	49
8.2.9	Valgresultater i Stavanger bispedømme	49
8.2.10	Valgresultater i Sør-Hålogaland bispedømme	49
8.2.11	Valgresultater i Tunsberg bispedømme	49
8.3	Betydningen av personvalgregler	49
8.3.1	Sperregrense	49
8.3.2	Stemmetillegg	51
8.4	Ungdomsrepresentasjon i bispedømmeråd og Kirkemøtet	54

8.5	Offentliggjøring av valgresultater.....	56
8.6	Stemmesedler	56
9	Valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	57
10	Valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	57
11	Valg av nordsamisk og lulesamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet (Samisk kirkelig valg møte).....	57
12	Valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	58
12.1	Nominering	58
12.2	Valgdeltakelse ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	58
12.3	Valgdeltakelse ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	59
13	Klager.....	59
13.1	Forholdet mellom klager i formell forstand og merknader til gjennomføringen av valg.....	59
13.2	Klager over gjennomføringen av valg til menighetsråd.....	59
13.3	Klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	60
13.3.1	Valggjennomføringen ved valg av lek kirkelig tilsatt i Stavanger bispedømme.....	60
13.3.2	Klage på bruken av benevnelsen «menighetenes fellesliste» for Nominasjonskomiteens liste	61
13.3.3	Klage over valggjennomføringen i Vingrom sokn, Hamar bispedømme	61
13.3.4	Klage over valggjennomføringen i Stavern sokn, Tunsberg bispedømme.....	62
13.3.5	Klage over valggjennomføring ved valg av lek kirkelig tilsatt i Bjørgvin bispedømme	62
14	Referanseliste.....	63

Liste over tabeller

Tabell 1.	Andel av sokn som gjennomførte lokale informasjonstiltak. Prosent.	19
Tabell 2.	Andel av sokn som gjennomførte lokale informasjonstiltak fordelt på bispedømme. Prosent.	20
Tabell 3.	Andel sokn som informerte om kandidater. Prosent.	21
Tabell 4.	Andel sokn som informerte om valgresultatet. Prosent.	22
Tabell 5.	Valgdeltakelse ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	27
Tabell 6.	Valgdeltakelse i Den evangelisk-lutherske kyrkan i Finland.....	28
Tabell 7.	Valgdeltakelse ved valg til Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo.....	29
Tabell 8.	Antall valglokaler	38
Tabell 9.	Antall valgfunksjonærer på valgdagen.....	38
Tabell 10.	Anslått ressursbruk på valgdagen.....	39
Tabell 11.	Andel sokn i prosent med flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges.....	41
Tabell 12.	Antall sokn med færre, like mange og flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges	41
Tabell 13.	Andel sokn med færre, like mange og flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges. Prosent.....	42
Tabell 14.	Kjønnsfordeling ved valg av menighetsråd	43
Tabell 15.	Andel valgte menn ved valg av menighetsråd 2019 og 2023. Prosent	43
Tabell 16.	Endring i antall menighetsrådsmedlemmer.....	44
Tabell 17.	Antall og andel valgte medlemmer i menighetsråd under 30 år	45
Tabell 18.	Utvikling i andel valgte medlemmer og varamedlemmer under 30 år. Prosent.....	45
Tabell 19.	Antall innkomne forslag til nominasjonskomiteene ved valg av leke medlemmer.....	47

Tabell 20. Valgresultat fordelt på lister. Prosent av avgitte stemmer, antall mandater i parentes. Blanke og forkastede stemmer er ikke inkludert.	47
Tabell 21. Konsekvenser av sperregrensen i det enkelte bispedømmet.....	49
Tabell 22. Antall unge kandidater under 30 år på valglistene.....	54
Tabell 23. Unge blant de tre øverste kandidatene på listen	55
Tabell 24. Valgdeltakelse ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet.....	58
Tabell 25. Valgdeltakelse ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet	59

Liste over figurer

Figur 1. Unike brukere, digitalt forhåndsvalg, etter alder.....	12
Figur 2. Digitale stemmer per time i forhåndsstemmeperioden.....	16
Figur 3. Informasjonskanaler ved kirkevalget 2023 - andel av sokn. Prosent.....	21
Figur 4. Informasjonskanaler for informasjon om kandidater til kirkevalget 2023. Andel av sokn. Prosent.	22
Figur 5. Informasjonskanaler for resultater fra kirkevalget 2023 - andel av sokn. Prosent.....	23
Figur 6. Informasjon om valget lokalt fordelt på antall stemmeberettigede i soknet og valgoppslutning.....	23
Figur 7. Valgdeltakelse ved kirkevalg 2009 - 2023	25
Figur 8. Valgdeltakelse ved kirkevalg 1985 - 2023	25
Figur 9. Valgdeltakelse i Svenska kyrkan	28
Figur 10. Utvikling i valgdeltakelse i Den evangelisk-lutherske kyrkan i Finland	29
Figur 11. Utvikling i valgdeltakelse ved valg til Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo	30
Figur 12. Andel forhåndsstemmer ved offentlige valg. Prosent.....	39
Figur 13. Endring i andel sokn som hadde flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges fra 2019 til 2023.....	41
Figur 14. Antall kandidater på valglisten i forhold til hvor mange som skulle velges	43

1 Innledning og bakgrunn

Kirkevalget 2023 er det første kirkevalget etter at trossamfunnsloven trådte i kraft 1. januar 2023. Det var også det første kirkevalget hvor det var mulig å forhåndsstemme digitalt, og valg av prest og lek kirkelig tilsatt var heldigitalt. For første gang ble det stilt fire lister til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet – Frimodig kirke stilte i tillegg til Bønnelista, Nominasjonskomiteens liste og Åpen folkekirke.

274.800 medlemmer i Den norske kirke benyttet seg av stemmeretten eller 9,06 prosent¹ av de stemmeberettigete.

Totalt hadde 3.033.190 medlemmer stemmerett, og disse fordeler seg på 1147 sokn. 91.689 forhåndsstemte digitalt, mens 183.111 stemte fysisk, enten på valgdagene eller på forhånd.

Det er stor variasjon i valgoppslutning i de ulike bispedømmene, lavest oppslutning er det i Oslo (6,31 prosent) og Borg (7,39 prosent). Størst andel benyttet seg av stemmeretten i Nord-Hålogaland (11,97 prosent) og Hamar (11,81 prosent).

Flest velgere deltok i valg til menighetsråd – 8,46 prosent, mens litt færre ga stemme til kandidater til bispedømmeråd og Kirkemøtet – 6,40 prosent.

1.1 Om evalueringsrapporten

Kirkerådet besluttet i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2023 i KR-sak 94/22 at det ikke skulle gjennomføres en ekstern evaluering av kirkevalget 2023.

Denne evalueringsrapporten er skrevet av Kirkerådets valgsekretariat. Rapporten er basert på flere kilder:

- Evalueringsrapporter fra bispedømmerådene
- Tilbakemeldinger fra Bønnelista, Åpen folkekirke og Interesseforeningen for Nominasjonskomiteens liste
- En spørreundersøkelse til valgmedarbeidere i soknene
- Soknenes innrapporterte data i valgmodulen
- Samisk kirkeråds evaluering av Samisk kirkelig valgmøte 2023 (sak SKR 31/23)
- Statistikk fra leverandøren av det digitale valgsystemet
- Pre- og post-test fra kirkevalgkampanjen
- Medlemsundersøkelsen 2023
- Internettvalgstyrets evaluering av kirkevalget

Kontrollutvalget har også i sin melding til Kirkemøtet 2024 gitt innspill til evalueringsarbeidet, se sak KR 25/24.

I kapittel 2 trekkes det frem og diskuteres sentrale elementer i gjennomføringen av digitalt kirkevalg: anskaffelse og bruk av den digitale løsningen, rollen til Internettvalgstyret, valgmodulen og manntallet, og en vurdering og analyse av det digitale valget.

Kommunikasjonskampanje, mediarbeid, omtale av valgkort i lys av kommunikasjonskampanjen legges frem i kapittel 3. Ulike sider til valghåndbøker som var heldigitale til kirkevalg 2023 diskuteres, og det presenteres tall for lokal bruk av informasjonstiltak og informasjonsressurser. Resultater av medlemsundersøkelse i etterkant av valget, samt pre- og posttest av valgkampanjen legges frem i dette kapitlet.

¹ I Den norske kirkes pressemelding etter kirkevalget kom det frem at oppslutningen lå på 9,07 prosent, men tallene ble justert noe etter hvert.

Valgdeltakelse i form av tabeller og grafer presenteres i kapittel 4. Det legges også frem tall fra valgdeltakelse i sammenlignbare sammenhenger, f.eks. valget i Svenska kyrkan og studentparlamentsvalg ved Universitetet i Oslo. Nedgangen i valgoppslutningen blir analysert i lys av tre ledende religionssosiologiske teorier. I diskusjonen av valgoppslutningen blir synkende medlemstall og utviklingen i den institusjonaliserte religionen både i Den norske kirke og kirker i Europa trukket frem. Medlemsmassen fordelt på tre størrelser – de såkalte «grønne» – aktive, «gule» – ubestemte og «røde» – uinteresserte blir analysert.

I kapittel 5 diskuteres og vurderes ressursbruk i form av bemanning både når det gjelder forhåndsstemming og valgdagen. Der drøftes også gjennomføring av kirkevalg i tilknytning til offentlige valg.

Kort omtale av valgeregler og vurdering av hensiktsmessighet i å ha separate valgeregler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt, døvemenighetenes representant og sørsamisk representant eller å slå disse sammen, kommer i kapittel 6.

Detaljerte resultater fra menighetsrådsvalg og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet legges frem i henholdsvis kapittel 7 og kapittel 8. Kandidater, analysert både ut fra alder, kjønn og hvor mange som stilte til valg når det gjelder menighetsrådsvalg, presenteres og sammenlignes med tidligere valg. Resultater fra valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet blir analysert for hvert bispedømme, også når det gjelder sperregrense. Ungdomsrepresentasjon blir trukket frem i valgresultatene.

Kapittel 9, 10 og 11 omhandler henholdsvis valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømme og Kirkemøtet, valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømme og Kirkemøtet og valg av nordsamisk og lulesamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet (Samisk kirkelig valgmøte).

Resultater fra valgene av prest og lek kirkelig tilsatt presenteres i kapittel 12. Det blir lagt frem en oversikt over antall stemmeberettigede og hvor mange som avga stemme, fordelt på bispedømmer.

I kapittel 13 blir klager som ble fremmet knyttet til gjennomføringen av menighetsrådsvalg og valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet, omtalt.

Kapittel 14 omhandler økonomiske forhold knyttet til kirkevalg.

2 Digitalt kirkevalg

2.1 Forhåndsstemming

Kirkerådet vedtok i desember 2020 regler som åpnet for gjennomføring av digital forhåndsstemming ved kirkevalget. På Kirkemøtet 2021 ble det besluttet at valget av prest og lek kirkelig tilsatt skulle gjennomføres som heldigitale valg, jf. sak KM 29/21. De kirkelige valgreglene som ble vedtatt i 2022 om gjennomføringen av digital forhåndsstemming ved menighetsrådsvalg og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet, bygde altså på det som tidligere var besluttet både av Kirkerådet og Kirkemøtet, jf. sak KM 11/22. Digital forhåndsstemming ble vurdert til å kunne gi vesentlige fordeler for velgeren og for valggjennomføringen lokalt, men også i noen grad sentralt. En digital løsning ville forenkle og standardisere fremgangsmåten for forhåndsstemming, noe som igjen ville øke tilgjengeligheten og forenkle kommunikasjonen rundt forhåndsstemmingen. Det var også en forventning om at en slik løsning ville gi positiv oppmerksomhet om kirkevalget i media og i samfunnet generelt. Forventningen var at digitalisering forhåndsstemming ville gi både kvantitative og kvalitative gevinster: kvantitativt med tanke på ressursbruk lokalt og for opptellingen i etterkant av valget og kvalitativt ved økt valgdeltakelse, enklere organisering og mobilisering og positiv effekt for omdømmet.

Valgene hvor det var mulig å forhåndsstemme digitalt var:

- valg av menighetsråd
- valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet
- valg av prest (heldigitalt)
- valg av lek kirkelig tilsatt (heldigitalt)
- valg av Døves menighetsråd
- valg av Saemien Åålmegeeraerie, menighetsrådet for den samiske menigheten i sørsamisk språkområde (digitalt + postvalg)
- valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet
- valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet (digitalt + postvalg)

Man kunne forhåndsstemme digitalt i perioden fra 10. august til 6. september.

2.2 Internettvalgstyret

I tråd med de særskilte reglene for digital forhåndsstemming ved kirkevalg oppnevnte Kirkerådetet internettvalgstyret som skulle påse at det digitale valget ble gjennomført i samsvar med reglene, blant annet at internettstemmegivningen og opptellingen skjedde på riktig måte.

Internettvalgstyrets evaluering av gjennomføringen av de digitale valgene inngår som vedlegg til denne evalueringsrapporten. Internettvalgstyret konkluderte i sak IVS 74/23 med at de digitale kirkevalgene i 2023 ble gjennomført på en tilfredsstillende måte, og Internettvalgstyret var fornøyd med arbeidet.

I etterkant av valget har også Kirkerådet vurdert ordningen med et internettvalgstyret som nødvendig og god.

2.3 System

System for digital forhåndsstemming (*Invote*) ble anskaffet fra firmaet *ScytI* – en spansk leverandør av elektroniske stemmesystemer og valgteknologi. Systemet ble utviklet og testet grundig underveis for å sikre at det ville fungere godt for kirkevalget. I sin vurdering av systemet skrev Internettvalgstyret at akseptansetesten med den helhetlige løsningen (både *Invote* og valgmodulen i medlemsregisteret) ble gjennomført som planlagt i februar 2023. På grunn av funn av kritiske feil i valgmodulen i medlemsregisteret ble det behov for noe ekstra tid til feilretting og retest. Endelig akseptanse av den helhetlige løsningen ble fullført i april og vedtatt av internettvalgstyret 5. mai 2023.

For de aller fleste velgerne bestod kirkevalget av to valg, valg av menighetsråd og valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet. De digitale løsningene måtte som nevnt likevel implementere åtte ulike valg, med små og store forskjeller i stemmerett og valgordning. Det ga en kompleksitet som var krevende å håndtere, det bidro til risiko for feil.

Systemet ble tilrettelagt for bruk på seks språk, nynorsk, bokmål, sørsamisk, lulesamisk, nordsamisk og engelsk. I tillegg ble det laget video på tegnspråk som forklarte hvordan man skulle stemme.

2.4 Feil i grunnlagsdata

Det ble åpnet for at de som organiserte valget lokalt, kunne kontrollere innholdet i det digitale valgsystemet i juni 2023. Informasjon om dette ble sendt ut til alle brukere i medlemsregisteret 12. juni, og man kunne kontrollere opplysningene i perioden 12. juni til 23. juni. I denne prosessen ble det avdekket at en del sokn hadde registrert feil i valglistene til menighetsrådsvalget. Der det ble oppdaget feil, ble disse rettet manuelt. Noen sokn hadde registrert feil person på listen, andre manglet kandidater eller hadde satt dem opp i feil rekkefølge.

En del sokn hadde registrert i valgmodulen et antall medlemmer og varamedlemmer som skulle velges som ikke var i samsvar med kirkevalgreglene. Det ble gjort en maskinell retting av dette 6. september. Totalt 95 sokn fikk rettinger i varamedlemmer maskinelt. I tillegg var det noen sokn som ba om at antall faste medlemmer skulle rettes. Feilen ville kunne ha konsekvenser for valgoppgjøret og kunne medføre

at valgresultatet blir feil. For eksempel ville ikke tilføyde navn blitt kåret som varamedlemmer hvis det var satt for få antall vara som skulle velges.

Selv om det var mulig å kontrollere informasjonen i juni, ble det også oppdaget feil senere. I Gulset og Skotfoss sokn førte oppføring av feil kandidat på stemmeseddelen til at det måtte gjennomføres omvalg (Saken er beskrevet i detalj i kapittel 13 om klager). Feil i innlegging av kandidater var for øvrig også grunnlag for omvalg i et sokn i 2019.

Det må vurderes til neste valg hvordan man kan kvalitetssikre grunnlagsdata bedre. Noe kan kontrolleres sentralt, mens manglende kandidater eller kandidater som blir ført opp feil på listen, er man avhengig av at kvalitetssikres lokalt. De som organiserer valget lokalt sitter med de innkomne listeforslagene og må bedre kunne kontrollere informasjon om kandidater som legges inn i valgmodulen.

2.5 Gjennomføring

Internettvalgstyret konkluderte i sin evalueringsrapport med at hele forhåndsvalgperioden forløp uten feil, med unntak av en 20 minutters forsinket åpning av stemmegivingen 10. august. Den digitale stemmegivingen ble avsluttet i henhold til planen 6. september kl. 15:00.

2.5.1 Tidspunkt for avslutning av digital stemmegiving

Den digitale stemmegivingen skulle i utgangspunktet avsluttes 23:59 den 6. september. Dette ble senere endret fordi tidspunktet for avslutningen av forhåndsstemmingen hadde betydning for klargjøring av systemet for stemmegivingen på papir. Etter at den digitale stemmegivingen ble avsluttet måtte filer med velgere som hadde forhåndsstemt digitalt oversendes fra Invote til medlemsregisteret. På denne måten inneholdt papirmanntallene som lokale valgmyndigheter skrev ut kryss for de velgerne som hadde avgitt digital stemme. Dette sikret at velgerne kun fikk godkjent stemme én gang, enten digitalt eller på papir. Lokale valgmyndigheter ville etter den opprinnelige planen kun ha hatt fredag 8. september og lørdag 9. september til å skrive ut papirmanntallet til stemmegivingen på papir. Om det hadde oppstått driftsproblemer med Den norske kirkes medlemsregister i denne perioden, ville det vært liten tid til å utbedre det.

For å ta ned risikoen besluttet Kirkerådets arbeidsutvalg 19. juni 2023 å endre tidspunktet for avslutningen av den digitale stemmegivingen til kl. 15:00 samme dag, dvs. å kutte ned tilgjengeligheten med ni timer. Internettvalgstyret uttalte seg i prosessen, men avgjørelsesmyndigheten i denne saken lå hos Kirkerådets arbeidsutvalg.

Til neste valg bør tidspunktene for avslutningen av det digitale valget vurderes nøye, slik at perioden for digital stemmegiving blir så lang som mulig.

Tidlig i valgprosessen ble det oppdaget kapasitetsproblemer når mange brukere samtidig var inne i valgmodulen i medlemsregisteret. Siden manglende tilgang til manntall ville gjort at valget på valgdagen ikke kunne gjennomføres, var det svært viktig å sikre nok tid til uthenting av manntall. Ved å avslutte det digitale valget noen timer tidligere, fikk soknene to arbeidsdager til dette. For fremtidige valg kan noe av denne risikoen tas ned ved at medlemsregisterløsningen i større grad blir skalerbar. Det vil medføre at risikoen for at server går ned på grunn av stor pågang blir mindre, men ikke borte. Hvis man fortsatt skal ha valg på papir med papirmanntall, vil det likevel være sannsynlig at det trenges to arbeidsdager til å kunne hente og skrive ut papirmanntallet.

2.5.2 Manntall

Det forekom noen feil i manntallet for det digitale valget. Personer som meldte seg inn i Den norske kirke 2. september, ble tatt inn i manntallet selv om slik endring etter reglene skulle skje senest 1. september. Dette gjaldt 24 personer. 13 av dem ble fjernet igjen fra manntallet før valgdagen. Elleve hadde allerede stemt. Internettvalgstyret skrev i sin evaluering at av de som ble fjernet kunne noen blitt korrigert og ført inn i , mens de som hadde rett på å bli lagt til manntallet manuelt kunne blitt det, dersom de hadde kontaktet Kirkerådet. Det ble også oppdaget at enkelte velgere kun hadde tilgang til

menighetsrådsvalget. 137 personer ble korrigeret 6. september 2023. Kirkerådet, i samarbeid med bispedømmerådet, var ansvarlig for at et manntall over stemmeberettigede ved valg av prest og lek kirkelig tilsatt opprettes og oppdateres på grunnlag av opplysninger fra bispedømmerådet og kirkelige fellesråd, jf. forskrift for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 2-3 (1).

I forkant av kirkevalget i 2023 var det igangsatt et prosjekt for å samle alle tilsatte i et ansatt- og organisasjonsregister (ANSORG). Tanken var at det skulle utvikles en type integrasjon med medlemsregisteret/valgmodulen. Etter hvert ble det klart at det ikke var realistisk for ANSORG-prosjektet å gjennomføre dette. Det endte med at ANSORG kun leverte en enkeltfil med opplysninger om tilsatte, og videre behandling og korrigering måtte gjøres i medlemsregisteret/valgmodulen. Den første filen som ble overlevert manglet hele yrkesgrupper. Det måtte derfor på overtid overleveres en korrigeret fil der alle yrkesgrupper skulle være inkludert. Det viste seg at også den siste filen hadde en del mangler.

Proessen hadde mange svakheter. Noen tilsatte i ANSORG ble ikke med i filen på grunn av utfordringer med gjenkjenning av stillingskoder på ANSORGs side. Det kan også ha manglet leke kirkelige tilsatte som ikke var tilsatt direkte i et fellesråd (tilsatte i menighetsråd i større fellesrådsområder). Utvelgelsen av hvilke tilsatte som skulle i de to kategoriene i manntall, ble gjort maskinelt av medlemsregistereteamet. Dette fungerte i hovedsak bra. Det var imidlertid såpass mange særreguleringer i bestemmelsene at det ikke alltid var mulig å sortere korrekt manuelt på bakgrunn av informasjon fra ANSORG om noen særtilfeller.. I tillegg ble det komplisert ytterligere av at en del stemmeberettigede prester faktisk ikke jobbet i Den norske kirke. Disse måtte legges til manuelt fra bispedømmekontorenes side etter at manntallslistene fra ANSORG var utarbeidet.

Ifølge forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt kan alle som mener at de selv eller andre feilaktig er innført eller utelatt fra manntallet, kreve at Kirkerådet retter feilen, jf. § 2-3 (7).

Internettvalgstyret påpekte i sin evalueringsrapport at dette imidlertid måtte sees i sammenheng med at det var felles manntall for valg av menighetsråd og for valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet. En stemme til ett valg førte derfor til kryss i manntallet, selv om man ikke hadde stemt ved begge valgene. Det følger også av regelverket at en velger ikke kan få endret status i manntallet når det er registrert et kryss i manntallet fordi velgeren har avgitt forhåndsstemme, jf. forskrift for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 2-3 (6). Kirkerådet fikk rettet feilen for de som krevde det og som ikke hadde avgitt forhåndsstemme til menighetsrådsvalget, men kunne ikke rette feilen for de som hadde avgitt forhåndsstemme.

Det kom inn to klager på gjennomføringen av valget av lek kirkelig tilsatt. Den ene klagen gjaldt Stavanger bispedømme og den andre klagen gjaldt Bjørgvin bispedømme Disse er beskrevet i detalj i kapittel 13.

Manntallet for prester og lek kirkelig tilsatte baserte seg på opplysninger fra Den norske kirkes ansatt- og organisasjonsregister (ANSORG). Dette registeret ble først etablert i 2023, og innhenting av informasjon var begrunnet med at man trengte opplysninger til å gjennomføre kirkevalget. Enkelte feil vil kunne forklares med oppstartsutfordringer. Samtidig var det grunn til å tro at kvaliteten var bedre ved dette valget enn ved tidligere valg.

Det kommer frem fra Internettstyrets evalueringsrapport at ved valget i 2015 ble opplysninger fra AA-registeret benyttet som utgangspunkt for manntallet, mens valget i 2019 baserte seg på KAs personalstatistikk. Disse tidligere kildene hadde dårlig datakvalitet og var ikke aktuelle å benytte ved valget i 2023.

2.5.3 Tilføyde navn ved menighetsrådsvalg

Det var noen problemer med håndtering av tilføyde navn ved menighetsrådsvalg i det digitale valget. Internettvalgstyret har behandlet dette inngående i sin evalueringsrapport. Det vil derfor omtales i korte trekk her. Utdelingen var tvifoldig og utgangspunktet for den lå i kirkevalgreglene § 8-2. Regelen ga velgeren, ved menighetsrådsvalget med én liste, mulighet til å føre opp navnet på inntil tre valgbare

personer i soknet. Hensikten med regelen var å gi sokn der det enten stilte færre kandidater enn de som skulle velges eller sokn der det ikke forelå noen godkjente valglister, mulighet til å gjennomføre et valg. Problemet bestod i at det ikke var opprettet en sperre for å føre opp samme navn tre ganger på stemmeseddelen. Det var også mulig å føre opp navnet på en kandidat som allerede stod på lista. Mens det var mulig å avvise en slik stemmeseddel i det sistnevnte tilfelle, fantes det ingen fremgangsmåte for håndtering av digitale stemmesedler der samme navn ble ført opp tre ganger. Internettvalgstyret påpeker i sin rapport at det kun kan ha hatt innvirkning i de sokn der tilføyde navn ble kåret til medlem eller varamedlem, dvs. der det var færre kandidater enn det skulle velges. Det var ca. 3,9 prosent av soknene som hørte til denne kategorien. Det ble ikke registrert noen klager på disse forholdene. Internettvalgstyret konkluderer også med at en god håndtering av slike digitale stemmesedler ville krevd en større endring i hele bestillingen til Scytl. I tillegg til disse tekniske utfordringene var det mange sokn som ikke var klar over at man måtte behandle de digitale tilføyde navnene før man kunne gjennomføre valgoppgjør i valgmodulen. Dette førte til mange henvendelser til Kirkerådet på valgnatta og dagen etter. Mange steder var valgstyrene (som var ansvarlig for behandling av tilføyde navn) ikke lenger til stede da noen av de lokale valgmedarbeidere logget inn i valgmodulen og fant ut at det var digitale tilføyde navn som skulle behandles. Det var også usikkerhet knyttet til håndtering av disse personene i etterkant av valget. Tunsberg bispedømme i sin evaluering av kirkevalget trekker frem forhold ved tilføyede navn som med fordel kan spesifiseres i reglene og gjøre håndtering av disse lettere lokalt: Når personer som er blitt ført opp på stemmeseddelen ikke ønsker å ta imot valg og søker om fritak, er det det sittende eller det påtroppende menighetsrådet som behandler søknader?

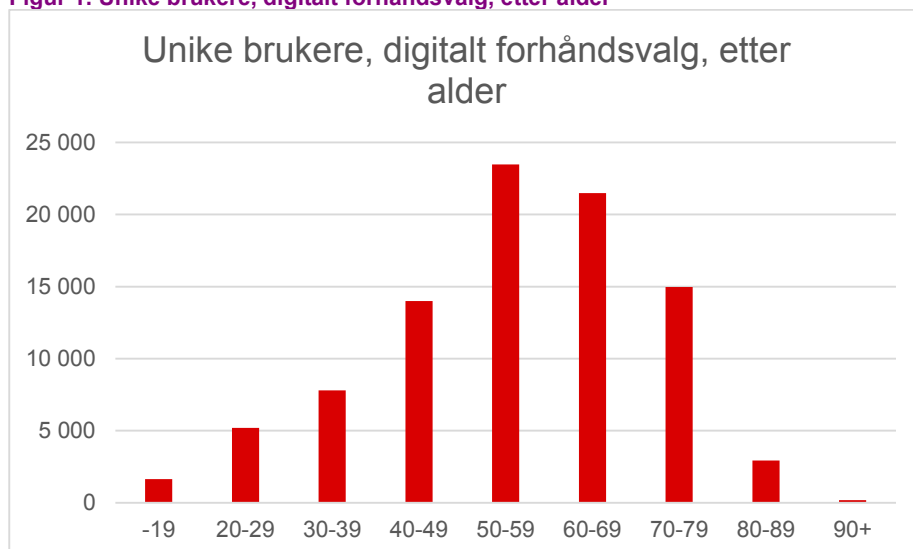
Hvis man ved neste menighetsrådsvalg skal ha mulighet til å føre valgbare personer opp på stemmeseddelen, vil det måtte gjøres endringer i det digitale valgsystemet, slik at disse stemmesedlene blir håndtert riktig. Man må også sørge for at håndtering av stemmesedlene ikke blir for komplisert for dem som gjennomfører valg lokalt. Det må også gjøres en gjennomgang av regler for fritak fra valg.

2.6 Velgere og valgdeltakelse

De overordnede tallene for valgdeltakelse ved kirkevalget blir gjennomgått i kapittel 4.

I de digitale valgene var det 91 689 velgere (unike brukere) som avga stemme ved ett eller flere av de digitale valgene. Siden hver velger kunne stemme i minst to valg, ble det totale antallet digitale stemmer 159 025. Internettvalgstyret trekker frem i sin evaluering noen interessante tall i forhold til de som var pålogget i den digitale løsningen, men ikke avga sin stemme ved valget: «Det var 10 217 brukere som hadde vellykket pålogging i ID-portalen, men som ikke ble funnet i valgmannallet». Det betyr at ikke-medlemmer som var interessert i løsningen, kunne logge seg inn, men fikk beskjed om at de ikke ble funnet i valgmannallet. Det var også ytterligere 14 711 som hadde en vellykket pålogging og som fantes i valgmannallet, men som likevel ikke stemte digitalt. Internettvalgstyret drøfter i sin rapport mulige grunner for det.

Figur 1. Unike brukere, digitalt forhåndsvalg, etter alder

2.7 Valgmodulen i medlemsregisteret

Valgmodulen i medlemsregisteret var det valgadministrative systemet for kirkevalget. Der la sokn og bispedømmer inn informasjon om blant annet lister og kandidater, samt tid og sted for valget. Optellingen ble også registrert i systemet, der man kunne gjennomføre valgoppgjør. Arbeidet med valgmodulen til kirkevalget i 2023 kan grovt sett deles inn i tre deler.

Første del var generelle forbedringer av eksisterende løsning. Fra evalueringen i 2019 var det en del tilbakemeldinger om mangler og dårlig arbeidsflyt som det var ønskelig å ta tak i. Dette var arbeid som på mange måter ble gjort helt uavhengig av prosjektet med digital forhåndsstemming. Planleggingsdelen av valgmodulen fikk en del forbedringer. Det ble også gjort en del forbedringer på valgrapporteringsiden. Etter hvert som tiden gikk, ble det klart at det var noe begrenset kapasitet til å jobbe med denne typen utvikling. CV-modulen, der man kunne registrere bilde og utfyllende opplysninger om kandidatene, burde også ha vært gjennomgått. CV-modulen å håndtere brukerfeil dårlig, og det medførte at brukere ikke kunne forstå hva som feilet og hadde problemer med å rette opp feilen selv.

Den andre delen av arbeidet inneholdt helt nye komponenter som måtte utvikles i forbindelse med digitalt valg. Det måtte etableres integrasjoner av opplysninger om valgene og manntall fra oppføringer i medlemsregisteret, slik at all informasjon til digitale stemmesedler og digitalt manntall hos Scytl kunne utarbeides. I utgangspunktet var det en filoverføring rett etter skjæringsdato, men det var også nødvendig å utvikle en «live-integrasjon», slik at regelfestede manntallsendringer kunne gjøres underveis i perioden for forhåndsstemming. Det var også nødvendig å utvikle logikk og bilder for å ta imot stemmer fra den digitale stemmegivningen og håndtere dette i valgmodulen.

Det fremkom underveis at valgreglene i liten grad var utarbeidet med tanke på digitalisering. Det var mange unntak fra hovedreglene. Reglene inneholdt forskjellige valgordninger, forskjellige ordringer for prioritering på stemmeseddelen, forskjellige regler for hva en velger kunne gjøre på stemmeseddelen og lite konsekvente regler med tanke på om stemmerett i ett valg skulle komme i tillegg til eller i stedet for stemmerett i et annet valg. Summen av dette var at det krevdes programmering av svært mye ekstra koding og i noen tilfeller en eksponentiell økning i antallet testcases.

En tredje del av arbeidet endte opp med å bli den mest revende. Valgmodulen i medlemsregisteret ble opprinnelig utarbeidet til kirkevalget i 2009. Den har blitt forbedret og utvidet før hvert valg frem til 2023. Et gjennomgående trekk i denne utviklingen har vært at man har prioritert ressurser til å forbedre funksjonalitet som alle/mange bruker, mens man har utelatt noen funksjoner som svært få bruker (funksjoner som kunne løses rimeligere på andre måter). Ved innføringen av mulighet for digital stemmegivning kunne man i liten grad videreføre en slik tilnærming. De fleste utelatelsetene fra tidligere

versjoner av valgmodulen måtte nå utvikles. I planleggingsdelen måtte det lages skjermbilder for å legge inn kandidater til valg av prest, valg av lek kirkelig tilsatt, valg av døvekirkenes representant og valg av sørsamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Disse valgene hadde tidligere blitt administrert utenfor valgmodulen. Videre måtte det utvikles fullstendig opplegg for rapportering, utregning og kåring av medlemmer i valg gjennomført som forholdstallsvalg. Dette var i hovedsak løst gjennom Excel-ark ved tidligere valg. Preferansevalg ble kalkulert hos Scytl, men det måtte utvikles noe logikk i medlemsregisteret, slik at resultatene kunne videresendes til kirken.no.

Samlet ble arbeidsmengden større enn det var kapasitet til å løse med etablert bemanning. Dette var man ikke tilstrekkelig bevisst på i begynnelsen av prosjektet, noe som førte til stor arbeidsbelastning, sene leveranser og større risiko i prosjektet enn strengt tatt nødvendig.

Dersom man velger å videreføre digital stemmegivning også ved kirkevalget i 2027, vil det innebære en god del programvareutvikling som nå er gjennomført. Det vil gjøre at prosjektet kan antas å bli av noe mindre omfang. Samtidig er det såpass mye grunnleggende infrastruktur som blir byttet ut i løpet av en fireårsperiode, at mye vil måtte testes på nytt. En eventuell og betydelig forenkling av valgreglene til neste valg vil derfor være svært arbeidssparende, selv om det er utviklet løsninger med dagens kompleksitet til valget i 2023.

Tidlig i 2023 ble medlemsregisteret flyttet fra tradisjonelle servere hos leverandøren *Tietoenvry* til virtuelle servere i *Azure* («i sky»). En del av planen med dette «skyløftet» har vært å kunne levere en mer skalerbar løsning. Dessverre var det ikke gjennomførbart å videreutvikle skyløsningen før kirkevalget, slik at man fikk utnyttet skyløsningens mulighet for skalerbarhet. I praksis ble derfor valg gjennomføringen tilsvarende som før skyløftet, med de kapasitetsbegrensningene som eksisterte. Dette bør være et tilbakelagt stadium i 2027.

2.8 Vurdering av det digitale valget

Det digitale valget har fått svært gode tilbakemeldinger fra velgere. Løsningen var enkel å bruke, og velgere kunne navigere fritt mellom de valgalternativene de var stemmeberettiget for. Velgere kunne avgi stemme hvor mange ganger de ville i forhåndsstemmeperioden, men det var den siste stemmen som gjaldt. Det var også lett å bytte språket i løsningen. Man kunne velge mellom norsk bokmål og nynorsk, engelsk og de tre samiske språkene – sørsamisk, nordsamisk og lulesamisk.

Oslo bispedømmeråd melder i sin evaluering av kirkevalg at digital forhåndsstemmegivning «har vært en viktig utvikling av valget og bidratt til å øke tilgjengeligheten av kirkevalget». Tunsberg bispedømme skriver blant annet følgende:

Opplegget rundt det digitale valget fungerte svært godt. Det foreligger gode tilbakemeldinger fra brukere på dette. Her er det laget et godt grunnlag for neste valg.

Alt i alt bidro den digitale løsningen til å gjøre valget mer tilgjengelig og brukervennlig. Hvorfor man likevel ikke fikk en økning i valgdeltakelsen, diskuteres i kapittel 4. Internettvalgstyret peker på at noen av suksessfaktorene for prosjektet var realistisk ambisjonsnivå og godt samarbeid både internt i Kirkerådet og med leverandøren av det digitale valgsystemet.

Det komplekse regelverket for kirkelige valg har gjort det svært arbeidskrevende å jobbe med digitalisering av valget. Preferansevalg er også komplisert og byr på ganske store utfordringer med nytt valgoppgjør. Selv med datasystem som gjør selve jobben med preferansevalget, blir det veldig sårbar når det er få personer som kan forstå og kvalitetssikre oppsettet. Det bør tas grep for å ta ned kompleksiteten før neste valg. Internettvalgstyret peker også på at arbeidet med protokoller fra det digitale valget må forenkles.

Når det gjelder regler for tilføyde navn ved valg av menighetsråd, kan det være aktuelt å fjerne denne ordningen. Hvis dette ikke blir gjort, vil det måtte gjøres et omfattende utviklingsarbeid for å få systemet til å fungere i samsvar med reglene og samtidig være brukervennlig og forståelig for dem som gjennomfører valget i soknet.

Det var også noen utfordringer knyttet til manntall. Som nevnt tidligere i kapittelet, var det ikke mulig å endre manntallet hvis en velger hadde avgitt stemme ved ett valg. Det må vurderes om reglene og systemet kan tilpasses på en trygg måte, slik at det er mulig å rette feil selv om velgere har avgitt stemme ved ett valg. En bør også vurdere om manntallet for valg av menighetsråd og valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet bør skilles fra hverandre, slik at det blir mulig å stemme ved ett av disse valgene digitalt og ved ett på papir.

Valgmodulen kan fortsatt forbedres når det gjelder rapportering og signering av følgeskrivet etter opptelling av valget. Bjørgvin bispedømmeråd melder tilbake i sin evaluering om blant annet at valgstyret var til stede under opptellingen, men gikk før hele rapporteringen i valgmodulen var ferdig. Det medførte at det manglet folk som skulle signere følgeskrivet når den lokale valgmedarbeideren var ferdig med rapporteringen. Situasjonen oppstod fordi man måtte gjennomføre rapportering steg for steg, og man ikke kunne se på forhånd tidligere i prosessen at følgeskrivet skulle signeres av valgstyret. Bjørgvin bispedømme opplevde også at det ikke fremkom klart i valgmodulen hva man skulle gjøre eller hvor man skulle klikke for å bli helt ferdig med rapporteringen. Oslo bispedømme også trekker frem i sin evaluering at «[v]algmodulen har vært viktig i alt arbeidet med kirkevalget. Modulen er derfor omfattende, og har av flere vært oppfattet som vanskelig å finne fram i».

I kontrakten med ScytI, leverandøren av det digitale valgsystemet, er det lagt inn mulighet for å gjenbruke løsningen ved valget i 2027. Det vil dermed være mulig å gjøre noe videreutvikling av systemet, men rommet for endringer vil være begrenset til en prosentandel av den totale kontrakten.

3 Kommunikasjon

3.1 Kommunikasjonskampanje

Kirkevalgkampanjen var et stort og koordinert arbeid for å oppnå synlighet og engasjement rundt kirkevalget. Kampanjen startet 10. august, samme dag som digital forhåndsstemming ble åpnet, og den varte frem til og med valgdagene. Budskapet i kampanjen var «Hva er viktig for deg?».

- 10. august – 6. september: «Nå er det kirkevalg. Forhåndsstem digitalt» og «Stem digitalt innen 6. september kl. 15»
- 31. august: «Forhåndsstemming over hele landet i dag»
- Fra 6. september: «Stem på valgdagen» og «Stemme på valgdagen 11. september? Se her»

Alt kampanjemateriell ledet til kirkevalget.no, der knappen «Forhåndsstem digitalt – stem her» var fremtredende. I tillegg ble det jobbet kontinuerlig med å gjøre det enkelt å finne fram til kandidater og tid og sted for valg.

Den nasjonale annonseringen i kampanjen var det største grepet for å drive massekommunikasjon om kirkevalget. Annonsekampanjen besto av følgende elementer:

- Digital kampanje som var synlig i nettaviser, på YouTube, på Facebook/Instagram og Snapchat i ukene 32–36.
- Radioreklame som ble kjørt i kommersielle radiokanaler i ukene 33–36.
- Digitale skjermer på ulike kjøpesenter i ukene 34–36
- Utendørsreklame (posters i bybildet og på trafikknutepunkt) som var synlig i uke 33.

Som en del av kampanjearbeidet ble det også gjort en stor koordinert kommunikasjonsinnsats i ubetalte flater, som presse og sosiale medier.

3.2 Medlemsundersøkelsen og pre- og posttest kampanjemateriell

To undersøkelser, gjennomført høsten 2023 blant Den norske kirkes medlemmer, forteller en del om kjennskap til og interesse for kirkevalg blant medlemmene: *medlemsundersøkelsen* utført av Opinion i

september–oktober og *pre- og posttest av kampanjemateriell* utført av EssenceMediacom i uke 23 og uke 37.

Medlemsundersøkelsen med 3838 respondenter viser at 81 prosent av de spurte visste at det var kirkevalg. Flere enn fire av fem (77 prosent) av de 2904 som valgte *ikke* å stemme, visste at det var kirkevalg. 21 prosent av de som unnlot å stemme, visste ikke at det var kirkevalg. De som visste at det var kirkevalg, men som valgte ikke å stemme, svarte følgende:

- Jeg overlater valget til de som er mer aktive i kirken (36 prosent)
- Jeg er ikke interessert i kirke/kirkevalg (26 prosent)
- Jeg visste ikke nok om kandidatene jeg kunne stemme på (20 prosent)
- Jeg glemte det (8 prosent)

I andre enden av skalaen var svarene

- Jeg forsøkte, men fikk det ikke til (2 prosent)
- Jeg visste ikke hvordan jeg skulle stemme i kirkevalg (5 prosent)
- Annet (4 prosent)

I **pre- og posttest** av kampanjematerialet ble et representativt utvalg på 1012 respondenter spurt før og etter kampanjen og valget om kjennskap til valget. Undersøkelsen viser at kampanjen nådde godt ut:

- Kjennskap til kirkevalg økte fra 27 prosent før valget til 82 prosent etter kampanje og valg
- 41 prosent hadde lagt merke til reklame eller informasjon om kirkevalget

De 660 i undersøkelsen som ikke deltok i valget, oppga følgende grunner til ikke-deltakelse:

- Jeg er ikke religiøs (32 prosent)
- Jeg er ikke interessert (27 prosent)
- Jeg vet ikke nok om hva de som stiller til kirkevalget står for/mener om forskjellige saker (23 prosent)
- Jeg er ikke kristen (22 prosent)
- Jeg overlater valget til de som er mer aktive i kirken (22 prosent)
- Jeg vet ikke nok om hvilke saker kirkevalget handler om/hva kirken vurderer å fokusere på (18 prosent)
- Jeg kjenner ikke til de som stiller til kirkevalget (17 prosent)
- Jeg visste ikke hvordan jeg stemmer i kirkevalget (4 prosent)
- Jeg glemte det (3 prosent)
- Jeg forsøkte, men fikk det ikke til (2 prosent)

3.3 Organisk synlighet

Det ble gjort aktivt innsalg gjennom hele valgperioden for å få redaksjonelle oppslag. Søkeresultat fra Infomedia (medieklippbyrå) ga 473 treff i 136 ulike medier/kanaler. Best gjennomslag har kirkevalgsaker fått i NRK, deretter Vårt Land og Dagen. Disse sakene har i all hovedsak kommet på print/avis og på nett.

Saker der valget har vært synlig i TV-nyheter, har utvilsomt gitt best uttelling og valgoppslutning. Innslag i Dagsrevyen21/Kveldsnytt/NRK (27. august og 5. september) og på TV2 Nyheter (3. september) med fokus på unge og muligheten for digital deltakelse ga store utslag på digital forhåndsstemming.

Figur 2. Digitale stemmer per time i forhåndsstemmeperioden

Kirkerådet hadde en rekke poster om kirkevalg og digital forhåndsstemming på sosiale medier med åpent kommentarfelt. Det ble svært ofte kommentert at det var enkelt å stemme digitalt, medlemmer tagget andre med oppfordring til å stemme. Det ble også skrevet at det offentlige valget burde ha samme enkle løsning som kirkevalget. Kun en håndfull kommentarer gikk på at det var vanskelig å stemme lokalt.

At den digitale løsningen var enkel, bekreftes også av mengden henvendelser til Kirkerådet. En egen «hjelpetelefon» var opprettet for å besvare spørsmål fra velgere i forhåndsstemmeperioden. Telefonen var bemannet alle hverdager og noen timer på søndager i forhåndsstemmeperioden, men svært få benyttet seg av tilbudet. Dette bekrefter at den digitale løsningen fungerte for det store flertallet av velgerne.

3.4 Valgkort

Ved tidligere kirkevalg har valgkort med informasjon om valget, tid og sted for forhåndsvalg og valgting blitt sendt i posten til alle medlemmer fra året de fyller 15. I forbindelse med Kirkerådets budsjettbehandling i desember 2022 ble det, som nevnt ovenfor, besluttet ikke å sende ut valgkort ved kirkevalget 2023. Det var særlig to årsaker til dette: behovet for å kutte kostnader og nyvinningen digital forhåndsstemming. Informasjon om digital stemming gjøres best gjennom digitale kampanjer, med en kort og rask vei til deltakelse fra annonse til pålogging på telefon/pc.

Det ble informert om dette i kirkevalgnyhetsbrev 14. desember. I januar fikk valghåndbok 1 ny leder med informasjon om at det ikke vil bli sendt ut valgkort. Avsnitt i boka der valgkort var nevnt, ble endret. Informasjon om kampanjen og at det ikke ville sendes ut valgkort, ble også publisert på kirken.no.

Et valgkort har flere funksjoner. Det forteller mottakeren at det er kirkevalg, at personen har rett til å stemme i valget og når og hvor man kan stemme. I tillegg kan det inneholde informasjon om hvem man kan stemme på, eller henvisning til hvor man finner informasjon om kandidatene. En kampanje lik den vi hadde i 2023, ivaretar noe av dette, men vil ikke nå ut til den enkelte velgeren med tilpasset og direkte informasjon om kandidater, tid og sted for fysisk valg og informasjon om medlemskap i Den norske kirke. Den direkte oppfordringen til å delta i valget, og den fysiske påminnelsen gjennom et fysisk valgkort som kommer hjem til velgeren, uteblir også. Det har blitt sendt ut fysiske valgkort ved valgene siden 2009, og noen hadde en forventning om valgkort også i 2023-valget. Kirkerådet fikk for eksempel konkrete henvendelser fra ansatte som jobbet med valg om at valgkort er viktig for valgdeltakelsen. Vi har imidlertid ikke opplevd nevneverdig respons i Kirkerådets kanaler fra medlemmer som har etterlyst valgkort.

Utsendelsen av valgkortet har også blitt benyttet til å fortelle om kirkens styrende organer og kirkens rolle i samfunnet og i den enkeltes liv. I 2019 var valgkortet en del av kirkens omdømmekampanje «Rom for deg», som kommuniserte at kirken er åpen for alle mennesker.

Beslutningen om å kutte valgkort og flyttingen av midler til digital kampanje ga et stort økonomisk spillerom til å være synlig i digitale kanaler. Annonsering rett inn på folks mobiler og PC har nådd bredt ut. Kampanjen leverte en dekning på 90 prosent i aldersgruppen 18-64 år. Dette tilsvarer 2 939 050

mennesker. Disse nådde vi i snitt 35 ganger i løpet av kampanjeperioden i uke 32-36. Personer under 18 år og over 64 år ble selvfølgelig også nådd av kampanjen, men disse er det ikke systemer for å telle, så de kommer utenom de nesten tre millioner personene vi nådde.

Den politiske behandlingen av valgkort i forbindelse med kirkevalget 2023 oppsummeres kort her:

Kirkerådet mai 2022 (sak KR 52/22 side 63):

«Det har vært vurdert å gå over fra valgkort på papir til digitale valgkort, men med bakgrunn i foreliggende tekniske muligheter og ulike andre hensyn, er det gått inn for å videreføre valgkort på papir ved valget i 2023.».

Kirkerådet november 2022 (sak KR 94/22 side 19):

«Koststedet Kirkevalg har redusert budsjettet for 2023 med nærmere 7 mill. kroner sett opp mot totalbudsjettet over fire år.

Ved de siste kirkevalgene har alle stemmeberettigede i Den norske kirke fått tilsendt en valgbrosjyre i posten. I 2019 utgjorde dette i overkant av 3 millioner valgutsendinger. Dette har vært utformet som en brosjyre med informasjon om kirkevalget, kirkens og dens arbeid samt også inkludert et separat valgkort. Det løse valgkortet har man kunnet ta med til valglokalet, men det er ikke nødvendig å bruke dette for å få avgitt sin stemme. Trykk og distribusjon av denne valgutsendingen er Den norske kirkes desidert mest kostbare kommunikasjons tiltak.

Kirkerådet foreslår å kutte ut denne valgutsendingen til valget i 2023, og i stedet øke satsingen på andre kommunikasjons tiltak i ulike kanaler og formater. Et viktig moment vil være å sikre en helhetlig og grundig kommunikasjon av digital forhåndsstemming, som gjennomføres for første gang ved valget i 2023. Dette vil gjøre det langt enklere å benytte stemmeretten sin.».

3.5 Valghåndbøker

I redigeringsarbeidet med valghåndbok fra 2019 ble det bestemt at valghåndboken for 2023 skulle deles opp i fire deler i samsvar med fire sett med valgeregler:

- valgstyret i menigheten
- valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet
- valg til døvemenighetene
- valg til Saemien Åålmege

Oppdelingen skulle gjøre valghåndboken mer relevant for brukere og begrense informasjonsmengden som inngikk i en bok. Valghåndbøkene ble utformet hovedsakelig for digital bruk i PDF-format med klikkbare kryssreferanser mellom hver bok, med søkefunksjon og med eksterne referanser til Kirkerådets elektroniske ressursbank for kirkevalget og nettsiden kirkevalget.no.

Ressursbanken.no skulle være til hjelp for ansatte og frivillige som på en eller annen måte jobbet med valg. Nettsiden kirkevalget.no skulle gi veiledning om kirkevalget til både nomineringsgruppene og medlemmene av Den norske kirke. Formatet på PDF-filen ble lagt opp slik at man også kunne skrive ut enten deler av en bok eller hele boken. Å bruke bøkene i papirformatet ville imidlertid redusere bøkens funksjonalitet ved at kryss- og eksterne referanser, samt søkefunksjonen ble borte. Et veldig viktig aspekt ved det digitale formatet var at det ble tilpasset universell utforming på flere nivåer. I tillegg til grunnleggende utforming med god kontrast og fontstørrelse ble det foretatt en ekstra koding av stilene, slik at rekkefølgen ble korrekt ved høytlesning. Dekorelementer og bildefiler ble definert og kunne beskrives for blinde og svaksynte. Unødige dekodelementer, slik som andre bilder, meny, navigasjonssymboler/ikoner, designelementer, logoer og mønstre som ikke var relevant for blinde og svaksynte i høytlesningsmodus, ble kodet som artefakter som ikke skapte unødvendig støy under høytlesning.

I samsvar med språkloven § 13 første ledd, jf. kirkeordningen § 42, om at det skal brukes minst 25 prosent av både bokmål og nynorsk i allment tilgjengelige dokumenter, ble to av 15 kapitler skrevet på nynorsk. I tillegg ble kapittel 12 *Frister og sjekklister for valgmyndighetene* skrevet både på bokmål og nynorsk. Kapittel 14 i valghåndboken eller 98 prosent av skjemaene forelå også både på bokmål og nynorsk. Valghåndbok 1 som regnes som hovedbok med all nødvendig informasjon for lokal valg gjennomføring, ble publisert 1. november 2022. Resten av bøkene ble publisert 30. november 2022. Valghåndbok 1 inneholdt informasjon om valgkortet, og måtte revideres som følge av vedtaket i Kirkerådet i november. Etter revidering ble den publisert på nytt 23. januar 2023. Lokale valgmedarbeidere mottok informasjon om revidert utgave i kirkevalgnyhetsbrevet 8. februar 2023.

Etter kirkevalget ble en spørreundersøkelse om gjennomføring av valget sendt til valgmedarbeidere i soknene. Den ble til tilfeldig utvalgte sokn, til sammen 330 sokn. Undersøkelsen ble helt eller delvis besvart av 273 respondenter. Av disse var 56 kirkeverger, 47 daglige ledere, 32 menighetsrådsledere, 107 andre valgmedarbeidere og 31 som ikke hadde oppgitt noen av kategoriene. De fleste som svarte, tilhørte Oslo og Borg bispedømme, henholdsvis 53 og 56 respondenter. Færrest svar, bare tre, kom fra Møre bispedømme. For resten av bispedømmene var fordelingen følgende: Agder og Telemark – 17 svar, Bjørgvin – elleve svar, Hamar – 21 svar, Nidaros – 26 svar, Nord-Hålogaland – 20 svar, Sør-Hålogaland – ti svar, Stavanger – 30 svar og Tunsberg – 26 svar. I undersøkelsen kom det frem at valghåndboken var den mest brukte informasjonskilden om kirkevalget, både på lokalt og regionalt nivå. 44,8 prosent svarte at det var valghåndboken som ble oftest brukt i nominasjons- og mobiliseringsfasen av kirkevalget. 53,7 prosent svarte at de fant svar på det de lurte på i valghåndboken, 28 prosent fant ikke svar der, mens 8,6 prosent lette aldri etter svar i valghåndboken, men brukte andre informasjonskilder.

Tilbakemeldinger om innholdet i boken var delte. De fleste mente at valghåndboken var altfor omfattende og skrevet i et for formelt og vanskelig språk. Man mente at boken i for stor grad var skrevet etter prinsippet «fint å vite» og ikke «nødvendig å vite», siden informasjonen ble oppfattet som til dels gjentakende og for detaljert. Mange av de lokale valgfunksjonærene anbefalte at det lages en mer kortfattet bok til neste valg. En del valgfunksjonærer fant boken brukervennlig, satte pris på at den var digital og fant svar på det de lurte på i boken. Av 96 tilbakemeldinger på spørsmålet om evaluering av valghåndboken svarte 18 at de var fornøyd med den. 79 unnlot å svare på spørsmålet.

Fire bispedømme hadde merknader til valghåndboken i sine internevalueringer. Agder og Telemark mente at valghåndboken var til stor hjelp, selv om bispedømmet også hadde fått tilbakemelding fra flere på lokalt nivå om at det opplevdes som mye å sette seg inn i. En del hadde også gitt uttrykk for en viss redsel for å gjøre feil. Borg påpekte at frister kunne vært oppført enda tydeligere. Nord-Hålogaland mente at både valghåndbok var til stor hjelp. Stavanger skulle ønske at valghåndboken var tilgjengelig før 1. november 2022, ideelt sett 1. august.

3.6 Informasjonstiltak til lokal bruk

Kirkerådet opprettet et eget kirkevalgnyhetsbrev. Dette ble sendt til alle sokn og fellesting, alle ansatte i rettssubjektet og alle som ønsket å abonnere på det. Fra november 2022 til april 2023 ble det sendt ut ett brev i måneden, etter dette to til fire brev per måned. I tillegg ble en del kirkevalg-nyhetssaker sendt ut i det ukentlige nyhetsbrevet fra Kirkerådet.

Ressursbanken.no ble bygget opp slik at valgarrangører kunne finne all informasjon samlet på ett sted. Designmaler som skulle tilpasses lokale behov, slik som plakater og annonser, var tilgjengelig på design.kirken.no. Herfra kunne man også laste ned bilder, logoer og annet visuelt ressursmateriell.

Kirkerådets kampanjemateriell ble delt på design.kirken.no og ressursbanken.no til lokal bruk.

Allmøte om kirkevalg ble gjennomført 26. april, og ressurser herfra ble lagt i Ressursbanken.

På Teams ble det opprettet et team med navnet «Kirkevalg 2023 – kommunikasjon». Dette rommet var åpent for alle, og særlig kommunikasjonsmedarbeidere var aktive i teamet. Teamet hadde til sammen 86 medlemmer og gjester, og her foregikk en del diskusjoner og deling av ideer og materiell.

3.6.1 Informasjonsmateriell til lokal bruk

Designmaler med mulighet for lokal tilpasning til bruk i ulike faser i kirkevalget ble utformet før sommeren 2022 og tilgjengeliggjort på design.kirken.no. Dette ble laget på bokmål og nynorsk, informasjonsark var i tillegg på tre samiske språk.

Til alle fasene:

- Annonsemaler til ulike kunngjøringer på bokmål og nynorsk

Nominasjonsfasen:

- Forslag til menighetsbladartikkel om kirkevalg
- Materiell «Vil du ha et godt råd», med formål å finne gode kandidater til menighetsrådene. Her ble det laget flyer og annonser med mulighet for å tilpasse tekst. Video til bruk i sosiale medier ble også produsert
- Film med fire medlemmer på Kirkemøtet, delt i kirkens egne kanaler

Valg og mobiliseringsfasen:

- Tre ulike flyere med informasjon om valg: en generell (Verdt å vite for velgere), en der man kunne fylle inn tid og sted for valg og kandidater (informasjonsark til menighetsblad eller fulldistribusjon lokalt) og en lettlest-utgave
- Til valglokale: funksjonærkort, pil-plakater, rull-opp og strandflagg, kandidatpresentasjonsark til oppslag
- Ulike veiledninger til stemmegivning, til velgere og til funksjonærer
- Videoveiledning til digital og fysisk stemmegivning, med og uten tegnspråktolkning (tilgjengelig på kirkevalget.no)

3.7 Informasjonstiltak gjennomført lokalt

I tabellen ser man de ulike informasjonstiltakene som ble benyttet i forkant av valget. Tabellen gir en oversikt over prosentandel av sokn som har gjennomført ulike informasjonstiltak. Oversikten inkluderer ikke informasjonstiltak gjennomført regionalt og nasjonalt. Tallene er basert på soknenes rapportering i valgmodulen.

Tabell 1. Andel av sokn som gjennomførte lokale informasjonstiltak. Prosent

Informasjonstiltak		Andel av sokn 2019	Andel av sokn 2023	Endring 19 - 23
Om valget	Lokalavis, omtale	14,1	15,8	1,7
	Lokalavis, annonse	34,6	32,3	-2,3
	Menighetens nettside	55,5	60,9	5,4
	Gudstjenester	30,8	41,4	10,6
	Menighetsblad	54	50,1	-3,9
	Plakater	11,5	19,0	7,5
	Møter	6,7	9,0	2,3
Om kandidater	Lokalavis, omtale	5,3	9,2	3,9
	Lokalavis, annonse	5	6,5	1,5
	Menighetens nettside	39,7	44,7	5,0
	Gudstjenester	7	10,5	3,5
	Menighetsblad	42,7	42,2	-0,5
	Plakater	7	8,1	1,1

Møter	2,8	1,7	-1,1
-------	-----	-----	------

Tabellen over viser at menigheter sammenlignet med valget i 2019 i større grad benytter egne nettsider og gudstjenester for å fortelle om kirkevalg. En årsak til dette kan være at intern informasjon og oppfordring om å bruke disse kanalene har blitt fulgt. I tillegg har plakater-ressursene blitt benyttet, og møter om valg er i større grad avholdt i 2023 enn i 2019. Når tallene viser en nedgang på 3,9 prosent i bruk av menighetsblad for å fortelle om kirkevalget, er det ikke godt å si hva dette skyldes, men det kan være flere menighetsblad som er lagt ned siden 2019. Det er mindre endring i informasjonstiltak rundt kandidatene. Der er det stort sett gjort mer på alle fronter i forhold til 2019. Kun når det gjelder menighetsblad og møter, ble det gjort mindre i 2023 enn i 2019.

Tabellen viser at det til dels er store forskjeller i hvordan soknene i de ulike bispedømmene benyttet seg av de forskjellige kommunikasjonskanalene. I snitt er det tydelig at menighetenes nettside ble mest brukt, mens sosiale medier, utenom Facebook, ble benyttet i liten grad. Det ble heller ikke arrangert mange møter for å informere om kirkevalget.

Tabell 2. Andel av sokn som gjennomførte lokale informasjonstiltak fordelt på bispedømme. Prosent

	Omtale i lokal-avis	Annonse i lokal-avis	Menighetens nettside	Gudstjenester	Menighetsblad	Plakater	Møter	Facebook	Andre sosiale medier	Annet
Agder og Telemark	13,8	41,3	62,4	42,2	53,2	13,8	5,5	43,1	4,6	11,0
Bjergvin	13,5	36,5	60,0	47,1	56,5	19,4	11,8	57,1	4,7	2,9
Borg	12,7	34,3	69,6	40,2	62,7	26,5	11,8	66,7	19,6	0,0
Hamar	16,3	29,4	65,0	33,8	66,9	14,4	7,5	55,0	3,8	6,9
Møre	18,9	16,8	23,2	26,3	6,3	5,3	6,3	30,5	3,2	4,2
Nidaros	13,6	32,2	72,9	45,8	53,4	20,3	5,1	57,6	5,9	3,4
Nord-Hålogaland	11,3	38,7	56,5	30,6	32,3	32,3	1,6	46,8	0,0	1,6
Oslo	0,0	3,4	69,5	52,5	55,9	33,9	16,9	47,5	8,5	8,5
Stavanger	28,9	33,3	77,8	61,1	66,7	20,0	22,2	52,2	7,8	7,8
Sør-Hålogaland	3,6	22,9	26,5	21,7	16,9	10,8	2,4	30,1	3,6	2,4
Tunsberg	34,3	52,5	77,8	52,5	54,5	24,2	8,1	53,5	4,0	9,1
Totalsum	15,8	32,3	60,9	41,4	50,1	19,0	9,0	50,5	5,9	5,2

Figur 3. Informasjonskanaler ved kirkevalget 2023 – andel av sokn. Prosent

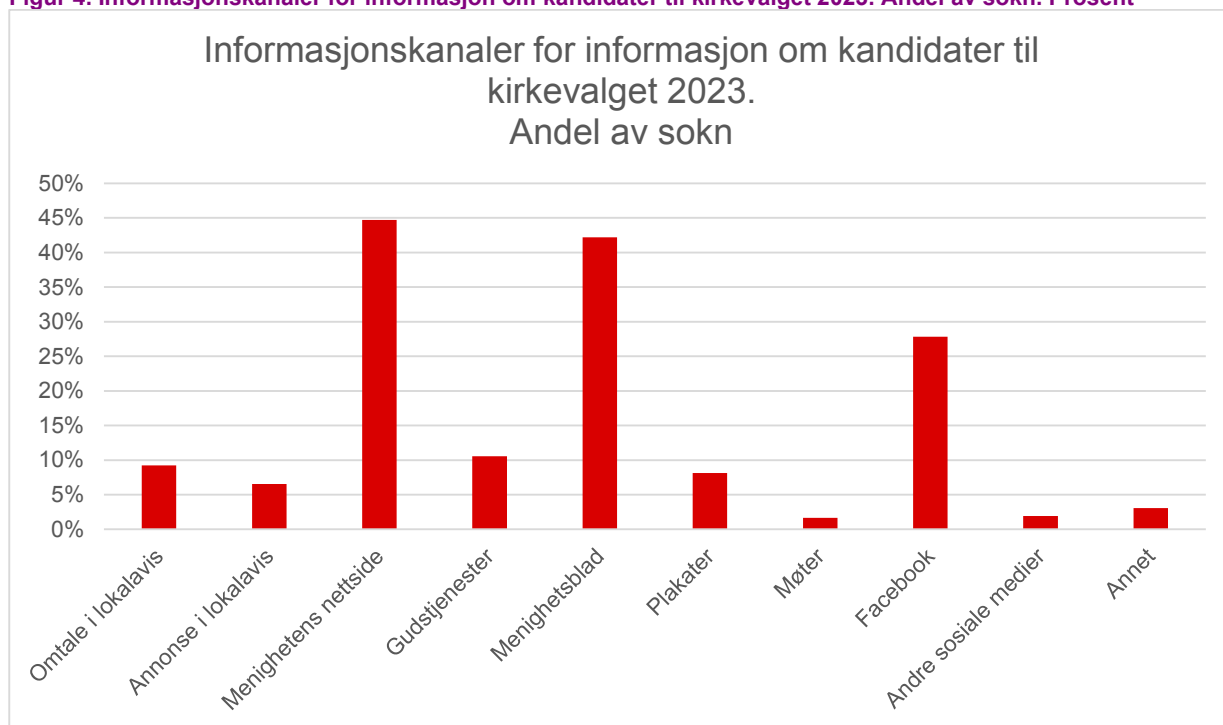
Tiltakene har hatt som formål å gjøre velgere i stand til å treffe informerte valg. Det er et sentralt prinsipp for demokratiske valg. De ulike informasjonstiltakene om kandidater retter seg mot ulike velgergrupper. Menighetens nettside treffer hovedsakelig velgere som kan sees på som allerede interessert i valget. Omtale eller annonse i lokalavis retter seg naturligvis til en mye større og bredere velgergruppe.

Tabell 3. Andel sokn som informerte om kandidater. Prosent

Bispedømme	Sokn	Informerte om kandidater lokalt (totalt)	Omtale i lokalavis	Annonse i lokalavis	Menighetens nettside	Gudstjenester	Menighetsblad	Plakater	Møter	Facebook	Andre sosiale medier	Annet
Agder og Telemark	109	61,5	6,4	3,7	39,4	10,1	47,7	6,4	1,8	14,7	0,0	1,8
Bjergvin	170	47,1	11,2	5,3	41,2	7,6	38,8	1,8	1,8	28,2	0,6	1,8
Borg	102	66,7	7,8	2,0	52,9	5,9	59,8	4,9	1,0	44,1	4,9	0,0
Hamar	160	63,1	0,6	0,6	42,5	6,3	55,0	8,1	0,0	23,8	0,0	4,4
Møre	95	26,3	18,9	8,4	13,7	0,0	5,3	2,1	0,0	22,1	3,2	0,0
Nidaros	118	63,6	5,1	16,9	54,2	6,8	44,1	2,5	0,0	33,9	0,8	0,8
Nord-Hålogaland	62	61,3	14,5	1,6	43,5	9,7	25,8	21,0	0,0	24,2	0,0	0,0
Oslo	59	76,3	0,0	0,0	64,4	20,3	54,2	20,3	8,5	22,0	8,5	15,3

Stavanger	90	75,6	17,8	2,2	64,4	21,1	62,2	12,2	7,8	37,8	4,4	5,6
Sør-Hålogaland	83	21,7	1,2	6,0	16,9	9,6	13,3	6,0	1,2	15,7	1,2	0,0
Tunsberg	99	68,7	21,2	23,2	64,6	28,3	45,5	19,2	0,0	36,4	2,0	8,1
Totalsum	1147	56,9	9,2	6,5	44,7	10,5	42,2	8,1	1,7	27,8	1,9	3,1

Figur 4. Informasjonskanaler for informasjon om kandidater til kirkevalget 2023. Andel av sokn. Prosent

I tabeller nedenfor kan man se at de mest benyttede plattformer for å informere om valgresultatet lokalt, var menighetens nettside, menighetsbladet og menighetens Facebook-side.

Tabell 4. Andel sokn som informerte om valgresultatet. Prosent

Bispedømme	Sokn	Offentliggjort valgresultat lokalt (totalt)	Omtale i lokalavis	Annonse i lokalavis	Menighetens nettside	Gudstjenester	Menighetsblad	Plakater	Møter	Facebook	Andre sosiale medier	Annet
Agder og Telemark	109	74,3	21,1	6,4	63,3	16,5	45,0	5,5	3,7	39,4	1,8	6,4
Bjergvin	170	74,1	20,0	4,7	64,7	30,6	52,9	2,9	6,5	46,5	1,2	1,8
Borg	102	68,6	10,8	2,9	67,6	26,5	38,2	6,9	2,0	47,1	5,9	1,0
Hamar	160	69,4	11,9	1,9	64,4	10,6	56,3	6,3	2,5	44,4	1,3	2,5
Møre	95	78,9	33,7	18,9	61,1	28,4	9,5	8,4	16,8	51,6	6,3	5,3
Nidaros	118	67,8	13,6	3,4	61,0	10,2	36,4	3,4	0,0	40,7	1,7	0,8

Nord-Hålogaland	62	74,2	14,5	3,2	58,1	30,6	30,6	17,7	1,6	41,9	4,8	4,8
Oslo	59	50,8	3,4	1,7	49,2	18,6	23,7	8,5	3,4	25,4	6,8	8,5
Stavanger	90	76,7	25,6	1,1	74,4	27,8	36,7	2,2	1,1	44,4	3,3 %	3,3
Sør-Hålogaland	83	68,7	15,7	9,6	57,8	45,8	37,3	13,3	3,6	60,2	2,4	0,0
Tunsberg	99	47,5	6,1	2,0	35,4	7,1	19,2	0,0	0,0	15,2	11,1	10,1
Totalsum	1147	69,0	16,4	5,0	60,7	22,1	38,0	6,0	3,8	42,2	3,7	3,7

Figur 5. Informasjonskanaler for resultater fra kirkevalget 2023 - andel av sokn. Prosent

I tabellen nedenfor kan man se en veldig liten forskjell i oppslutningen om valget når informasjon ble sendt ut lokalt, og når det ikke ble gjort. Det kan være mange grunner til dette, men én forklaring kan være at informasjonen hovedsakelig nådde den gruppen velgere som allerede hadde kjennskap til valget, og at det dermed ikke bidro til at flere stemte.

Figur 6. Informasjon om valget lokalt fordelt på antall stemmeberettigede i soknet og valgoppslutning

Ble det sendt ut informasjon om valget lokalt	Antall stemmeberettigede i soknet	Antall personer som stemte ved ett eller begge valg	Valgoppslutning i prosent
Nei	906 498	81 571	9,00
Ja	2 126 692	193 229	9,09
Totalsum	3 033 190	274 800	9,06

3.8 Informasjon om lister og kandidater ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkerådet fikk mange tilbakemeldinger fra velgere om at det var vanskelig å få oversikt over og innsikt i hva kandidatene og de ulike listene mente og stod for i aktuelle kirkepolitiske spørsmål. Hver av

nomineringsgruppene og Nominasjonskomiteens liste hadde selv ansvar for å gjøre velgere kjent med sine kandidater og standpunkter. Ikke alle velgere som ga stemme ved menighetsrådsvalget, stemte også ved valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Møre bispedømme har i sin evaluering av kirkevalget påpekt at både de kirkepolitiske listene og kirken regionalt bør være tydeligere i sin kommunikasjon ut mot velgere og gjøre informasjon om kandidatene lettere tilgjengelig. Agder og Telemark bispedømme opplevde at det var vanskelig å finne en god måte å presentere listene på. De etterlyste også fysisk informasjonsmateriell om listene og kandidatene til bruk på institusjoner. Til å informere velgere om kandidater og lister brukte Bjørgvin bispedømme en brosjyre på fire A4-sider og en enkel plakat. Bjørgvin syntes at det var vanskelig å finne informasjon om kandidater på kirkevalget.no, da man måtte klikke seg gjennom flere sider for å komme til informasjonen. Når det gjelder kjennskap til og kunnskap om kandidatene, opplevde Bjørgvin at det var fravær av noe som kunne kalles valgkamp, bortsett fra noen aktive kandidater som skrev artikler i aviser og profilerte seg på sosiale medier. Også Møre bispedømme etterlyste en felles informasjonsplattform for kandidater og lister. Ellers syntes Møre at forhåndsstemming i den digitale løsningen var en veldig god ordning og anbefalte heldigitalt valg til neste kirkevalg. Når det gjelder spørsmål til kandidater som nominasjonskomiteen hadde laget for å bli bedre kjent med kandidatene, hadde Sør-Hålogaland bispedømme fått tilbakemelding fra de unge som stilte på lista, om at de opplevde spørsmålene som vanskelige å besvare.

Fra Kirkerådets side var mandatet i kirkevalget å informere om hvor velgerne kunne finne informasjon om listene og kandidatene. Kandidatene skulle selv informere om sine ståsteder og sin politikk. Det ble laget tydelige overskrifter med direkte lenker flere steder på kirkevalget.no til listenes hjemmesider.

Kirkerådet har ikke gjort en grundig analyse av listenes hjemmesider. Inntrykket er likevel at sidene var bygd opp ulikt, noe som kunne gjøre det vanskeligere for velgere å orientere seg og sammenligne de ulike listene og kandidatene.

Vårt Land gjorde et forsøk på å hjelpe velgerne til å gjøre informerte valg ved å lage en «valgomat». Der var Bønnelista, Frimodig kirke og Åpen folkekirke representert. Vårt Land informerte om at Nominasjonskomiteens liste ikke var med fordi den ikke hadde ett, felles program. Det gjorde det teknisk vanskelig å inkludere den i valgomaten.

4 Valgdeltakelse

Overordnet ser man at valgdeltakelsen i 2023 har gått ned sammenlignet med valgene i 2019 og 2015. Ulike informasjonstiltak både lokalt, regionalt og nasjonalt ble gjennomført før valget. Medlemsundersøkelser² viser at informasjon om kirkevalget hadde nådd medlemmer fra ulike velgergrupper – både den velgergruppen som kan sees på som aktive i kirken, og de som oppsøker kirken bare ved spesielle anledninger. Selv om det også var fokus på informasjonstiltak om lister og kandidater, ser det ikke ut til å ha hatt en vesentlig innvirkning på valgdeltakelsen.

Det nye ved kirkevalget 2023, og det som kan sees på som et av de viktigste tiltakene for å øke valgdeltakelsen, var løsningen for digital forhåndsstemming. Løsningen gjorde det mulig for velgere å forhåndsstemme hvor og når de ville. Det gjorde valgdeltakelse lettere og kunne inkludere velgergrupper som av ulike årsaker ikke hadde mulighet til å forhåndsstemme fysisk eller var forhindret fra å gi sin stemme på valgdagen. Tabellene nedenfor oppsummerer valgdeltakelsen på forskjellige nivåer.

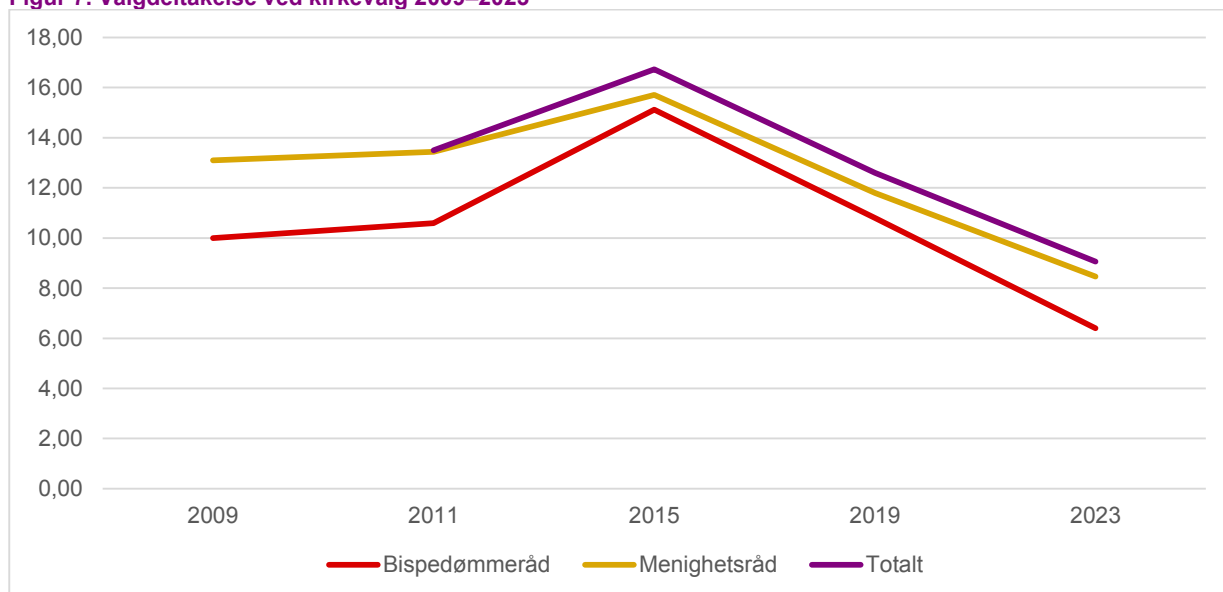
Tabell 1. Valgdeltakelse ved kirkevalg 2009–2023. Prosent

	2009	2011	2015	2019	2023
Bispedømmeråd og Kirkemøtet	10,00	10,59	15,12	10,80	6,40

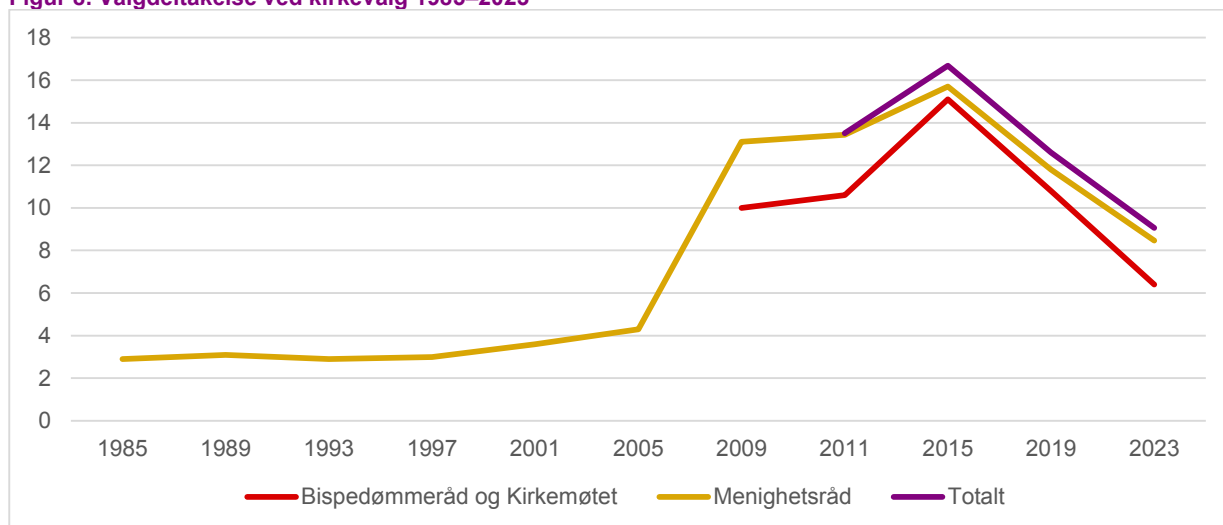
² Medlemsundersøkelser er beskrevet mer detaljert i kommunikasjonskapittelet.

Menighetsråd	13,10	13,44	15,71	11,80	8,46
Totalt		13,50	16,73	12,60	9,06

Figur 7. Valgdeltakelse ved kirkevalg 2009–2023

Figur 8. Valgdeltakelse ved kirkevalg 1985–2023

Tabell 3. Valgdeltakelse per bispedømme

Bispedømme	Antall stemmeberettigede	Antall personer som stemte ved ett eller begge valg	Antall personer som forhånds-stemte	Valgdeltakelse i prosent	Prosent som forhånds-stemte av stemmeberettigede	Prosent som forhånds-stemte av de som stemte totalt
Agder og Telemark³	271 057	28 948	11 192	10,68	4,13	38,66
Bjergvin	387 016	34 190	14 165	8,83	3,66	41,43
Borg	402 986	29 795	11 219	7,39	2,78	37,65

³ Tallene fra Agder og Telemark bispedømme vedr. valgdeltakelse er påvirket av omvalget i Gulset og Skotfoss sokn.

Hamar	251 512	29 696	10 064	11,81	4,00	33,89
Møre	171 950	18 687	7 055	10,87	4,10	37,75
Nidaros	294 830	26 140	9 627	8,87	3,27	36,83
Nord-Hålogaland	154 174	18 462	6 648	11,97	4,31	36,01
Oslo	382 927	24 166	11 651	6,31	3,04	48,21
Stavanger	268 023	25 430	11 199	9,49	4,18	44,04
Sør-Hålogaland	158 311	15 608	5 283	9,86	3,34	33,85
Tunsberg	290 404	23 678	8 979	8,15	3,09	37,92
Totalsum	3 033 190	274 800	107 082	9,06	3,53	38,97

4.1 Valgdeltakelse forhåndsstemming

Det var ca. 39 prosent av velgere i kirkevalget 2023 som forhåndsstemte. Av disse stemte 33,3 prosent digitalt. I den yngste gruppen velgere fra 15 til 18 år var det 2378 personer som ga stemme i kirkevalget. Av disse stemte 25,9 prosent eller 615 personer digitalt. Det var ca. seks prosent eller 15 874 velgere som avga forhåndsstemme på papir. Ifølge kirkevalgreglene måtte hvert sokn legge til rette for at velgerne skulle ha mulighet for forhåndsstemming minst 14 timer i perioden. Det inkluderte også fem timer på et felles, nasjonalt tidspunkt for forhåndsstemming. Det var mulig å beslutte å gjennomføre det på ett sted i kommunen, men det var fortsatt ganske omfattende plikter soknene hadde for å tilrettelegge for papirbasert forhåndsstemming. Kirkerådet har fått mange tilbakemeldinger fra sokn om at det kom veldig få som ønsket å forhåndsstemme på papir, men at soknene måtte bruke store ressurser på innredning og bemanning av forhåndsstemmelokaler.

Tabell 4. Digitale velgere og digitale forhåndsstemmer per bispedømme

Bispedømme	Unike brukere, digital forhåndsstemming	Antall digitale stemmer
Agder og Telemark	9721	16995
Bjørgvin	12148	20794
Borg	9973	17639
Hamar	8357	14125
Møre	5932	10216
Nidaros	8355	14054
Nord-Hålogaland	5617	9489
Oslo	10539	19030
Stavanger	9791	17324
Sør-Hålogaland	3850	6453
Tunsberg	7406	12906
Totalt	91689	159025

Tabell 5. Antall og andel som forhåndsstemte digitalt av antallet stemmeberettigede i soknet

Bispedømme	Antall stemmeberettigede i soknet	Antall personer som forhåndsstemte digitalt	Andel prosent som forhåndsstemte digitalt
Agder og Telemark	271 057	9 554	3,5
Bjørgvin	387 016	12 099	3,1
Borg	402 986	9 937	2,5
Hamar	251 512	8 336	3,3
Møre	171 950	5 904	3,4
Nidaros	294 830	8 316	2,8

Nord-Hålogaland	154 174	5 603	3,6
Oslo	382 927	10 501	2,7
Stavanger	268 023	9 753	3,6
Sør-Hålogaland	158 311	3 835	2,4
Tunsberg	290 404	7 370	2,5
Totalsum	3 033 190	91 208	3,0

4.2 Deltakelse ved valg av menighetsråd

Tabell 2. Valgdeltakelse ved menighetsrådsvalg fordelt på bispedømmer

Bispedømme	2009	2011	2015	2019	2023	Endring 2019 - 2023
Agder og Telemark	13,5	14,3	16,2	13,4	10,1	-3,3
Bjørgvin	13,1	13,9	15,1	10,9	8,3	-2,6
Borg	10,9	10,9	14	10,8	7,0	-3,8
Hamar	16,6	17,4	19,7	15,7	11,3	-4,4
Møre	16,8	17,5	18,8	14,1	10,3	-3,8
Nidaros	13,4	14,3	15,9	11,7	8,5	-3,2
Nord-Hålogaland	18,3	17,2	18,3	14,7	11,1	-3,6
Oslo	8,3	8,1	13,1	8,4	5,5	-2,9
Sør-Hålogaland	15,5	15,5	15,6	12,4	8,6	-3,8
Stavanger	12,8	13,1	15,3	11,5	9,3	-2,2
Tunsberg	12,5	12,8	15,1	11,4	7,5	-3,9
Totalt	13,1	13,5	15,7	11,8	8,5	-3,3

4.3 Deltakelse ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Tabell 5. Valgdeltakelse ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet

Bispedømme	2009	2011	2015	2019	2023	Endring 2019 - 2023
Agder og Telemark	10,6	11,8	15,9	12,6	8,0	-4,6
Bjørgvin	10,6	11,1	13,8	9,4	6,2	-3,2
Borg	8,4	8,9	14,0	9,9	5,5	-4,4
Hamar	11,5	12,8	17,6	12,8	7,5	-5,3
Møre	12,2	13,2	17,2	12,6	7,7	-4,9
Nidaros	9,8	10,5	14,6	9,5	5,5	-4,0
Nord-Hålogaland	13,0	12,3	16,1	12,1	7,6	-4,5
Oslo	7,9	7,4	15,7	9,0	5,3	-3,7
Sør-Hålogaland	9,5	11,4	13,2	9,7	5,8	-3,9
Stavanger	11,4	11,4	14,7	10,8	7,5	-3,3
Tunsberg	9,3	9,5	14,8	10,3	5,8	-4,5
Totalt	10,0	10,6	15,1	10,8	6,4	-4,4

4.4 Valgdeltakelse fra sammenlignbare sammenhenger

Valget i Den norske kirke er komplekst med mange valgordninger. Selv om man kan se enkelte likheter med regelverket for de offentlige valg i Norge, kan ordningene for kirkevalget sees på som unike og tilpasset forhold som er karakteristiske for medlemsmassen i Den norske kirke. I dette avsnittet er det

gjort forsøk på å sammenligne oppslutning i kirkevalget i Norge med kirkevalg i Sverige og Finland. Det er også sammenlignet med studentparlamentsvalg ved Universitetet i Oslo. Universitetet er valgt fordi de stemmeberettigede utgjør et betydelig antall velgere – 27.000 studenter.

Kyrkovalet i Svenska kyrkan

Figur 9. Valgdeltakelse i Svenska kyrkan

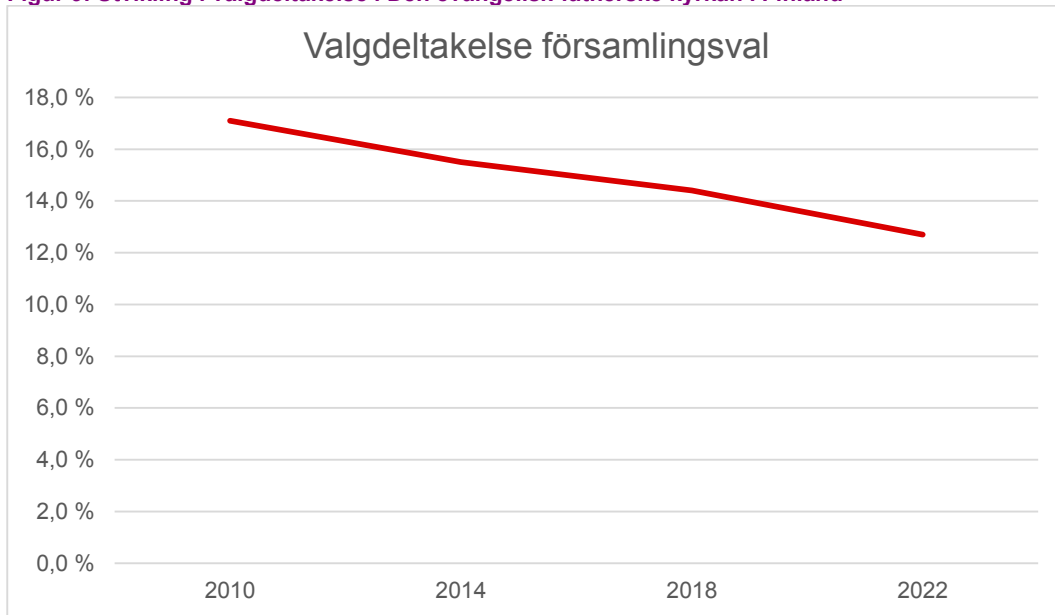

Svenska kyrkan

Församlingsvalet i Den evangelisk-lutherske kyrkan i Finland

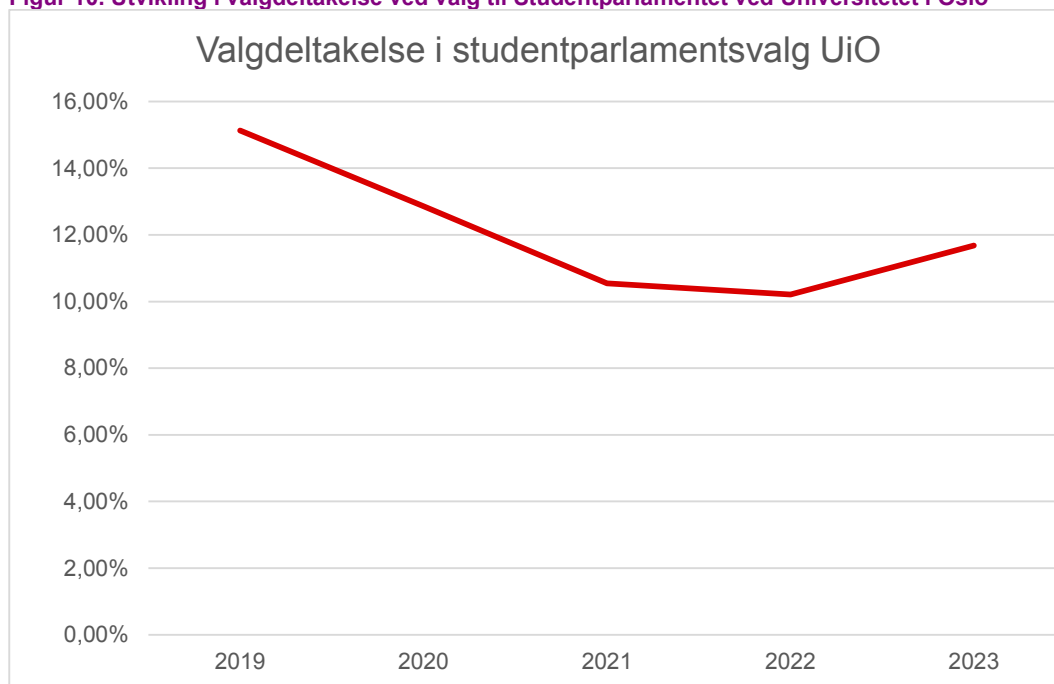
Tabell 6. Valgdeltakelse i Den evangelisk-lutherske kyrkan i Finland

Valgår	Valgdeltakelse i prosent
2022	12,7
2018	14,4
2014	15,5
2010	17,1

Figur 9. Utvikling i valgdeltakelse i Den evangelisk-lutherske kyrkan i Finland**Studentvalg – Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo****Tabell 6. Valgdeltakelse ved valg til Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo**

Årstall	Valgdeltakelse i prosent
2023	11,68
2022	10,21
2021	10,54
2020	12,86
2019	15,13

Figur 10. Utvikling i valgdeltakelse ved valg til Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo

4.5 Hva er en rimelig forventning til valgdeltakelse i Den norske kirke?

Et grunnleggende spørsmål ved evaluering av kirkevalg er hva som er en rimelig forventning til deltakelse i valgene, men det er et krevende spørsmål å besvare. Ovenfor er utviklingen i oppslutning i valg i Den norske kirke tallmessig beskrevet, og det er vist til noen andre valg som det kan være relevant å sammenligne med.

KIFO-evalueringen av kirkevalget i 2009 vurderte noen «faktorer og premisser som har betydning i vurderinger av valgoppslutningen og av hva det realistisk kan være mulig å få til».⁴ Evalueringen pekte på at bedømmelsen av valgdeltakelsen i de kirkelige valgene er en funksjon av flere ulike faktorer. Det ble vist til en diskusjon av deltakelse ved menighetsrådsvalg i den danske folkekirken⁵, som pekte på fire faktorer som generelt påvirker valgdeltakelse og som også kan kaste lys over valgdeltakelse ved kirkelige valg i en folkekirkesammenheng:

- hvor viktig valget er
- i hvilken grad stemmegivning blir oppfattet som en borgerplikt
- valgreglene – spesielt med henblikk på forholdet mellom innflytelse og omkostninger ved å delta
- graden av konflikt og mobilisering omkring valget

Kirkerådet vil ikke her gå langt inn i vurderingene fra 2009, men vise til at KIFO den gangen la til grunn som en «rimelig forventning» en valgdeltakelse «et sted i området 12–13 prosent til 17–18 prosent», og at den «øvre delen av dette området nærmer seg antakelig en absolutt grense for hva det overhodet er mulig å få til».⁶

Vurderingene var blant annet bygget på tall fra en medlemsundersøkelse fra 2000. KIFO brukte «sterk eller ganske sterk tilhørighet til kirken» fra 2000-undersøkelsen. Deretter anslo de at det laveste tallet var ca. 50 prosent valgdeltakelse av denne gruppen, mens det høyeste tallet var 67 prosent fra denne

⁴ Når alle stemmer teller ... Evaluering av demokratireformen i Den norske kirke, Kirkevalget 2009 (KIFO-rapporten) s. 204 flg.

⁵ Togeby, Lise (2008), *Menighetsrådsvalg i perspektiv*, I: Rasmussen, Steen Marquard (red.): *Menighetsrådsvalgets betydning og tilslutning*. Perspektiv på folkekirken nr. 1 2008. Sabro: Landsforeningen af Menighetsråd. 107–115.

⁶ KIFO-rapporten s. 211.

gruppen. I Den norske kirkes medlemsundersøkelse fra 2023⁷ var såkalt «grønn gruppe» 18 prosent av medlemsmassen. Dersom en legger til grunn at de grønne i dag er uttrykk for «sterk eller ganske sterk tilhørighet til kirken» i KIFO sin vurdering, kan en anslå at høyeste oppslutning vil ligge mellom 9 og 12,1 prosent. En slik vurdering kan naturligvis problematiseres. derfor i punkt 4.6 drøftes nedgangen i oppslutning om kirkevalget 2023 med noen andre utgangspunkter. Formålet er å bidra til prinsipiell refleksjon om relevante utviklingstrekk og mulige tiltak for å styrke oppslutning om framtidige kirkevalg.

4.6 Dybdykk: Nedgang i oppslutningen om kirkevalget 2023 analysert med utgangspunkt i tre ledende religionssosiologiske teorier

I det følgende forsøkes det å evaluere oppslutningen om kirkevalget ut ifra tre ledende religionssosiologiske teorier i dagens forskning – sekularisering, pluralisme/individualisme og den økonomiske markedsmodellen.

Først legges frem tall fra oppslutningen om kirkevalget samlet sett og fordelt på valg til bispedømmeråd og Kirkemøte og menighetsråd. Deretter vises det til en endring i medlemstall i Den norske kirke. Endringen i medlemstall kan forstås som og knyttes til en pågående større utvikling i organisert religion⁸. Det er endringen av normer, verdier og maktrelasjoner som skjer på kollektivt og individuelt nivå både i Norden, Vest- og Sentral-Europa. Religionssosiologisk forskning knyttet til medlemstall og gudstjenestebesøk presenteres og sammenlignes med tilsvarende statistikk for Norge. Deretter omtales kort de tre religionssosiologiske teoriene. Relevante forhold knyttet til kirkevalget diskuteres i lys av disse.

4.6.1 Oppslutning om kirkevalget 2023

Total valgdeltakelse av de stemmeberettigede i kirkevalget 2023 lå på 9,06 prosent. På bispedømmenivå falt oppslutningen fra 10,8 prosent i 2019 til 6,4 prosent i 2023. Sammenligner man oppslutningen i 2023 med 2015, falt den fra 15,1 til 6,4 prosent. På menighetsnivå gikk det fra 11,8 prosent i 2019 til 8,5 prosent i 2023. Oppslutningssammenligning mellom 2015 og 2023 viser et fall fra 15,7 til 8,5 prosent.

Når det gjelder den nye digitale løsningen for forhåndsstemming, var det 33,3 prosent som stemte digitalt av de som ga stemme ved kirkevalget. Tallmessig var det 91.689 av de 274.800 som stemte ved kirkevalget. Det totale antallet stemmeberettigede var 3.033.190.

4.6.2 Endring i medlemstall i Den norske kirke

For å forstå nedgangen i oppslutningen om kirkevalget, til tross for et nytt digitalt verktøy for forhåndsstemmegivning som gjorde at man kunne stemme når og hvor man ville, kan det være nyttig å se på medlemstall for Den norske kirke.

Det var 3,5 millioner medlemmer i Den norske kirke i utgangen av 2022. I 2019 var tallet 3,7 millioner, og i 2015 var det 3,8 millioner. Andelen av befolkningen som er medlem i Den norske kirke, har falt fra 73 prosent i 2015 til 69 prosent i 2019, og til 63,7 i 2023. Antall utmeldte i perioden 2015–2023 var i alle år høyere enn antall innmeldte. Totalt var det 20.194 innmeldte mot 146.915 utmeldte. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det var ekstra mange utmeldinger i 2016, over 41 000.⁹ En forklaring kan ha vært at Den norske kirke tok i bruk et nytt digitalt verktøy for inn- og utmelding det året.

I 2023 lå andelen innbyggere som tilhørte andre tros- og livssynssamfunn enn Den norske kirke, på 13 prosent.¹⁰ Det var en økning fra elleve prosent i 2015. Forskning viser at de fleste av Den norske kirkes tidligere medlemmer ikke går over til andre tros- eller livssynssamfunn, men forblir utenfor organisert

⁷<https://www.kirken.no/globalassets/kirken.no/aktuelt/filer%202023/den%20norske%20kirke%20medlemsunders%C3%B8kelse%202023%20-%20hovedrapport%20-%20opinion.pdf>

⁸ Når religion omtales her, menes det kristendom, med mindre det blir spesifisert annerledes.

⁹ <https://www.ssb.no/statbank/table/06929/>

¹⁰ <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/religion-og-livssyn/statistikk/trus-og-livssynssamfunn-utanfor-den-norske-kyrkja>

religion eller livssyn. Antallet i denne gruppen ble mer enn tredoblet fra 1991 til 2012 ved å utgjøre 14 prosent av befolkningen.¹¹ I 2023 var den prosentvise andelen 23,3.

4.6.3 Endring i medlemstall og deltakelse i institusjonalisert religion i Norden og Vest-Europa

Synkende medlemstall i kirken og et lavt gudstjenestebesøk er ikke bare et norsk fenomen. Nedgang i organisert religion er en utvikling som man kan observere både i Norden og over hele Vest- og Sentral-Europa de siste tiårene. Mens 73 prosent av den svenske befolkningen var medlemmer av Svenska kyrkan i 2008¹², var i 2022 det prosentvise tallet 52,8¹³.

Fall i medlemstall i Europa observeres som konstant, uansett kristen trosretning. Utviklingen pågår både i land som blir sett på som veldig religiøse, f.eks. Hellas og Italia og i uttalt ikke-religiøse land som f.eks. Tsjekkia. Andelen personer som identifiserer seg som kristne i England og Wales, har falt drastisk. Det var 72 prosent i 2001, 59 prosent i 2011 og 46 prosent i 2021.¹⁴ Man ser en generasjonsendring i religiøsitet over to generasjoner – fra folk som ble født sent på 1920-tallet, til de som ble født på 1980-tallet. Denne endringen holder seg konstant når det gjelder institusjonalisert religion. Av de eldre som har deltatt i undersøkelser om religionstilhørighet og utøvelse, har 80 prosent svart at de ser på seg selv som kristne. For yngre ligger prosenttallet på 30.¹⁵ Den anglikanske kirke i Storbritannia hadde 3,5 millioner medlemmer¹⁶ i 1924. I 2019 lå tallet på 900.000. I Skandinavia har antallet mennesker som er opptatt av tro og praksis, også falt drastisk, selv om medlemskapstallet fortsatt forblir høyt.¹⁷ I religionssosiologisk forskning teoretiserer man dette fenomenet som kristendommens instrumentalisering, og kaller det «belonging without believing»¹⁸, altså tilhørighet uten tro. Fenomenet går under betegnelsen «den kjente skandinaviske modellen» der trosretningsorganisering er på et høyt nivå, mens det er en lav kirkedeltakelse, og trosutøvelse ligger under gjennomsnittet.¹⁹

Når det gjelder deltakere på gudstjenester i Den norske kirke, lå besøket av medlemmene på ukentlige gudstjenester under ti prosent i 2012.²⁰ I 2022 lå besøket på to prosent av medlemmene.²¹

Religionssosiologisk forskning viser at starten på nedgangen i tilhørighet og praksis i den institusjonaliserte religionen kan variere fra land til land. Når den er i gang, blir de ulike fasene i utviklingen forutsigbare. Man peker på et felles underliggende mønster av dette i Europa. Selv om den religiøst uklare medlemsmassen i organisert religion – ofte betegnet som «de gule» medlemmene (til forskjell fra «grønne», aktive, og «røde», uinteresserte) – pleier å være av betydelig størrelse, vil all aktiv deltakelse av denne medlemsmassen gradvis opphøre, den vil forvitne.²²

4.6.4 Tre ledende teorier i religionssosiologisk studie om institusjonalisert religion

I denne evalueringen er det ikke rom for en detaljert redegjørelse for sekulariseringsteori, pluralisme/individualisme og den økonomiske markedsmoellen – de tre mest brukte

¹¹ Urstad, Sivert S. (2017) sammenligner nedgangen i medlemskap i Den norske kirke med de som ikke hører til organisert religion i Norge og skriver følgende: «The decline in membership of the Church of Norway is not proportional to the increase in membership of religious organizations outside the majority church. [...] The Church of Norway is losing ground to the religiously unaffiliated. [...] The growth of the religiously unaffiliated is an ongoing development in the Norwegian religious landscape».

¹² Jäntrå-Jareborg, Maarit (2011).

¹³ <file:///C:/Users/LB747/Downloads/Medlemmar%20i%20Svenska%20kyrkan%201972-2022.pdf>

¹⁴ Pollack, Detlef (2008).

¹⁵ Bruce, Steve and David Voas (2023); Pollack, Detlef (2008).

¹⁶ Den anglikanske kirke teller streng tatt ikke medlemmer, men kaller det «det nattverdfeirende kirkefelleskapet».

¹⁷ Bruce, Steve and David Voas (2023).

¹⁸ Sumiala, Johanna, Jensdotter Linnea, Abdel-Fadil Mona and Henrik R. Christensen (2023).

¹⁹ Pollack, Detlef (2008).

²⁰ Urstad, Sivert S. (2017).

²¹ Tall fra Statistisk sentralbyrå: <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/religion-og-livssyn/statistikk/den-norske-kirke>

²² Bruce, Steve and David Voas (2023).

religionssosiologiske teoriene i dagens religionsforskning. Det blir likevel gitt en kort omtale av disse før diskusjonen av oppslutningen om kirkevalget 2023.

4.6.4.1 *Sekularisering*

Den mest kjente teorien er sekulariseringsteori som fikk stor innflytelse på forskningen. Teorien ble blant annet utviklet og lagt frem av sosiologene Peter Berger og Thomas Luckmann (1966)²³ og Bryan Wilson (1966)²⁴. Den går ut på at i kraft av vitenskapens fremgang, modernisering og sekularisering av samfunnet, vil menneskers behov for religion i dens ulike former gradvis svinne bort. Teorien møtte etter hvert en krass kritikk, da flere av dens hypoteser ikke kunne bekreftes med faktiske forhold.

Det mest fremtredende eksempelet på sekulariseringshypotesens ugyldighet var religionsutøvelsen i USA. Tro på Gud, aktiv kirkedeltakelse og bibelens sentrale plass i samfunnet ble lenge sett på som allment gjeldende.

Dagens forskning viser imidlertid at heller ikke USA har unnsloppet endringen i institusjonalisert religion eller sekulariseringen, bare i en annen forståelse av og i en fornyet versjon av teorien.²⁵ Før stod moderniseringsparadigmet sterkt i sekulariseringsteorien. Den gikk ut på at religion skulle vike plass for humanistisk fremskritt og universell rasjonalitet. Siden da er det postmodernisme som er blitt det nye fokuset i forskningen i forbindelse med sekularisering. Der står pluralisme- og individualismeparadigmet sterkt.

4.6.4.2 *Pluralisme/individualisme*

Med pluralisme omtales en situasjon der ulike grupper av mennesker lever sammen i interaksjon med hverandre.²⁶ Mangfold, skepsis til universelle sannheter og relativisme står sentralt. Når det gjelder religion, viker den ikke plass for vitenskap og rasjonalitet, men endrer sin form.²⁷ I religionssosiologisk forskning observerer man heller en religiøs oppblomstring både i Europa og USA, der enkeltpersoner ikke forlater religion som sådan, de forlater religiøse institusjoner.²⁸ Der man tidligere hadde kristen praksis institusjonalisert som en kirke som hadde monopol på sannheten, observeres det en rekke andre og nye former for religionsutøvelse. Man begynner å skjelle mellom kollektiv og individuell religionsutøvelse. Pluralisme svekker religionens objektivitet og gjør den subjektiv.²⁹

Den antatt viktigste formen for differensiering skjer imidlertid mellom kirke og stat, der religion trekkes tilbake fra mange områder av det sosiale liv, hvor den tidligere hadde en fremtredende plass og sentral rolle.³⁰

4.6.4.3 *Den økonomiske markedsmodellen*

Den økonomiske markedsmodellen er utviklet på bakgrunn av pluralismeperspektivet og innebærer at trossamfunn og andre spiritualitetstilbydere konkurrerer seg imellom om tjenester for å beholde sine medlemmer. Denne modellen er betinget av et skille mellom stat og kirke.³¹ Den individuelle religionsutøvelsen består av deler som enkeltindivider selv velger ut og setter sammen fra en myriade av tro og praksis tilgjengelig i det sosiale rom, uten at kristendommen nødvendigvis er utgangspunktet for valgene.³²

Den økonomiske markedsmodellen setter «privatisering av religionsinstitusjoner» sentralt, der den opprinnelig institusjonaliserte religionen i en endret form blir flyttet fra det offentlige til private rom.³³ Den

²³ Berger, Peter L., and Thomas Luckmann (1966).

²⁴ Wilson, Bryan, R. and Steve Bruce (2016).

²⁵ Bruce, Steve and David Voas (2023); Pollack, Detlef (2008).

²⁶ Berger, Peter L. and Anton. C. Zijderveld (2009).

²⁷ Pollack, Detlef (2008).

²⁸ Urstad, Sivert S. (2017); Bruce, Steve and David Voas (2023).

²⁹ Berger, Peter L. (2014); Berger, Peter L. (1980).

³⁰ Berger, Peter L. (2014).

³¹ Pollack, Detlef (2008).

³² Pollack, Detlef (2008).

³³ Haynes, Jeff (1998); Berger, Peter L. (1980)

økonomiske markedsmodellen passer ikke helt inn i den norske modellen, fordi staten i Norge sørger for å gi alle lik mulighet og frihet til å utøve den religionen man måtte ønske ved å gi statsstøtte til organiserte trossamfunn og ivareta disse gjennom trossamfunnsloven.³⁴ Man kan likevel bruke denne modellen sammen med pluralisme-/individualismeperspektivet for å forklare hvordan individet orienterer seg i religionsmarkedet, og hva det gjør med individet.

4.6.5 Diskusjon

Lav deltakelse i kirkevalget og synkende medlemstall kan ha sammenheng med det som i religionssosiologisk forskning omtales som en bevegelse bort fra institusjonalisert religion.

I Den norske kirkes medlemsundersøkelse som mer er omtalt i kapittel 3, kom det frem at av 3.838 personer som deltok i undersøkelsen, var 18 prosent såkalte «grønne medlemmer», 52 prosent «gule medlemmer» og 30 prosent «røde medlemmer». I samsvar med sekulariseringsteorien og pluralismen/individualismen viser tallene at den «gule gruppen» utgjør den største andelen av medlemmene. Ifølge sekulariseringsteorien er den «gule gruppen» den delen av medlemmene hvor all organisert kirkelig aktivitet etter hvert vil opphøre.

Det finnes ikke mye nyere forskning om medlemsmassen fordelt på de tre ulike gruppene når det gjelder Norge, bortsett fra Urstad (2017) som har sett nærmere på de som ikke tilhører noen organisert religion. Urstad peker på en konstant utvikling der Den norske kirke mister medlemmer, men de som forlater kirken, forlater ikke nødvendigvis religionen³⁵. Når man velger ut og lager sitt eget sett av religionsutøvelse fra det som er tilgjengelig på det religiøse markedet, skjer dette på egne premisser, slik man gjør når man handler i en butikk.

Det er samtidig viktig å presisere at dagens religionsutøvelse, både i den private og offentlige sfæren, ikke alltid betyr religion i konvensjonell betydning. Det kan være yoga og meditasjon³⁶, idrett hvis den arter seg som kroppsdyrking, psykoanalyse, astrologi, sjamanisme, okkultisme og andre former for spiritualitet.³⁷ Det er individet og dets behov som står sentralt i utvelgelsen. Man kan sies å ha blitt sin egen frelser. Arbeidslivet og andre områder i samfunnet stiller stadig nye krav til endring, utvikling og kreativitet til individet. Følelser og personlige egenskaper blir instrumentalisert.³⁸ I takt med nedgangen i den organiserte religionens innflytelse har også troen på Gud endret seg. Fra troen på en personlig gud (Gud fader), til en tro på en upersonlig høyere makt.³⁹ Individualisering medfører at enkeltmennesket får økt samfunnsmessig betydning.⁴⁰ Selvet er en idé, en konstruksjon som man stadig skaper og fornyer.⁴¹

Når den organiserte religionen mister innflytelse og makt i samfunnet som den hadde før, blir også muligheten for den religiøse eliten til å uttale seg og bli hørt i offentligheten kraftig redusert.⁴² Det blir for det meste gjort gjennom egne kanaler – for eksempel avisene Vårt Land og Dagen, nettsider og sosiale medier tilhørende Den norske kirke. Dette i motsetning til tilbydere av coaching og selvhjelp som det er en stor etterspørsel etter.⁴³ Religionssosiologisk forskning har identifisert en ny utvikling knyttet til nedgangen av den samfunnsmessige viktigheten av tradisjonelle kristne verdier og den organiserte religionens behov for fornyet sosial innflytelse. Kristne ledere engasjerer seg og uttaler seg i

³⁴ Urstad, Sivert S. (2017).

³⁵ Urstad, Sivert S. (2017).

³⁶ Tilbud om yogagudstjeneste blant annet i Fagerborg og Asker menighet, og i Bergen domkirke.

³⁷ Pollack, Detlef (2008); Brinkmann, Svend (2016).

³⁸ Brinkmann, Svend (2016).

³⁹ Pollack, Detlef (2008).

⁴⁰ Madsen, Ole J. (2014).

⁴¹ Brinkmann, Svend (2016).

⁴² Haynes, Jeff (1998).

⁴³ Brinkmann, Svend (2016), skriver på side 19: «[...] (stadig færre) er avhengige av sigaretter og alkohol, men et (stadig større) flertall av befolkningen ser ut til å være avhengige av råd fra livsstilsterapeuter, selvutviklere og helseguruer.

offentligheten om aktuelle samfunnsspørsmål – miljø og klima, abortrettigheter, flyktninger og oljeboring istedenfor bibelske eller teologiske spørsmål.⁴⁴

På bakgrunn av dette blir det ikke lett for det «gule» medlemmet i Den norske kirke å prioritere å være med og bestemme utviklingen av egen menighet, slik det blant annet ble reklamert for ved kirkevalget 2023. Man er lite interessert i utviklingen av noe annet enn seg selv, med mindre det man bestemmer over har noe å si for ens egen utvikling.

Den såkalte «skandinaviske modellen», der man hører til folkekirken uten nødvendigvis å definere seg som troende, har blitt utfordret hvert fjerde år når det er kirkevalg og kirken har sendt ut valgkort. Et oppslag med overskrift «Mange melder seg ut når valgkortet kommer i posten» var et av de veldig få oppslag i forbindelse med kirkevalget 2019 på NRKs nettsider.⁴⁵ Med utgangspunkt i pluralismebegrepet og den forventede relative statusen av organisert religion i samfunnet kan landets innbyggere forvente å motta lignende invitasjoner til å delta i valg fra Obos, Coop, Gjensidige-stiftelsen, sin bank eller idrettsstyre. Når man blir gjort oppmerksom på medlemskap og plikter i noe man ikke vier mye oppmerksomhet til ellers, og hvis medlemskapet ikke krever tid eller koster penger – derav den skandinaviske modellen, glemmer man det fort eller kaster en slik invitasjon. De av «de gule» som siden siste kirkevalg kan antas å ha gått over til «de røde», vil mest sannsynlig ta det steget og melde seg ut, dersom de blir invitert til noe av noen de overhodet ikke vil assosiere seg med. I kirkevalget 2023 ble det ikke sendt ut valgkort, og det er ikke registrert et økt antall utmeldinger.

Hvis man tar utgangspunkt i prosenttallet (18 prosent) av «de grønne» medlemmene fra medlemsundersøkelsen gjort av Kirkerådet, gitt at deltakere i undersøkelsen var et representativt utvalg av medlemmene i Den norske kirke, kan det foreligge en teoretisk mulighet for at valgdeltakelsen ville ha ligget på 18 prosent av de stemmeberettigede eller 545.974 aktive valgdeltakere hvis alle disse hadde avgitt sin stemme. Ville en utsendelse av valgkort ha spilt en avgjørende rolle for «de grønnes» ønske eller behov for å stemme? Det ligger allerede i forventningen til disse at de vet når valget finner sted, og at de skal, i egenskap av sin «grønne» status, være aktive nok til å stemme ved kirkevalget. Spørsmålet er kanskje ikke hvorfor så få «gule» avga sin stemme, men heller hvorfor «de grønne» ikke mobiliserte nok.

En annen måte å forstå undermobiliseringen av medlemmene til kirkevalget på kan være at andelen «grønne medlemmer» i undersøkelsen ikke samsvarer med de faktiske forholdene i den totale medlemsmassen; at andelen «gule medlemmer» er betydelig større og andelen «grønne» er betydelig mindre. Personer som blir med på undersøkelser eller melder seg på ulike studier frivillig, har en tendens til å rette seg etter undersøkelsens eller studiens karakteristikk, og det kan påvirke studiens indre validitet.⁴⁶ Hvis man skulle anta at andelen «de grønne» ligger på rundt to prosent av medlemmene – de som utgjør besøksstatistikken av søndagsgudstjeneste, gir den totale valgdeltakelsen på 9,06 mer mening. Differansen mellom to og ni prosent kan antas å utgjøre den prosentvise andelen «gule medlemmer». En drastisk økning i valgdeltakelsen etter hvert oppslag om kirkevalget i nyhetssendingene på TV, kan indikere en mobilisering av de «gule medlemmene» og ikke «de grønne».

Utviklingen, der en stadig mindre andel av befolkningen deltar i organisert religion, er uunngåelig ifølge religionssosiologiske studier. Det er imidlertid behov for mer forskning når det gjelder Norges tilfelle. Det kan også være en fordel med kartlegging av faktorer, egenskaper eller behov som de «gule medlemmene» eventuelt har til felles. På denne måten vil kirken kunne bli bedre kjent med sine medlemmer og kunne konkurrere om tilbudet til disse, på lik linje med andre lignende tilbydere. Mens man fortsatt har «de gule» eller den delen av «de gule» som besøker kirken til påske eller jul, til dåp, bryllup og begravelse og eventuelt også til konserter, kan de kanskje også bli interessert i å delta i valg

⁴⁴ Haynes, Jeff (1998).

⁴⁵ <https://www.nrk.no/vestfoldogtelemark/mange-melder-seg-ut-av-den-norske-kirke-nar-valgkortet-kommer-i-posten-1.14754600>

⁴⁶ Bordens, Kenneth. S. & Bruce B. Abbott (2011).

hvis det tilbudet de benytter seg av, får litt større fokus under valget. Ingen utvikling er statisk, og alle teorier og paradigmer trenger stadig fornyelse. Hypotesen i sekulariserings- og pluralismeteorien om at «de gule» medlemmene gradvis blir borte, vil kun holde dersom man ikke legger en bevisst strategi for å vekke mer interesse hos denne medlemsgruppen. Dersom man gjør det, kan valgoppslutningen ta seg opp igjen.

5 Ressursbruk kirkevalg

5.1 Demokrati og frie og hemmelige valg

Den norske kirke er en landsdekkende, selvstendig og demokratisk folkekirke. I Prop. 1 S (2023–2024) er det blant annet understreket at «det er viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmene», og at det da er «ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val i kyrkja».

Videre er det blant annet uttalt følgende:

«Oppgåva til staten er å gi kyrkja høvelege rettslege rammer og føreseielege økonomisk rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje».

Statens tilskuddsbrev til Den norske kirke for 2024 viser til disse formuleringene i proposisjonen og tydeliggjør at det «vil ligge til Kirkemøtet, eller Kirkerådet etter fullmakt fra Kirkemøtet, å fastsette ytterligere mål for bevilgningen, samt indikatorer som belyser måloppnåelsen».

Kirkevalgreglenes innledende formålsbestemmelse har følgende ordlyd:

«Formålet med reglene er å legge forholdene til rette slik at medlemmene av Den norske kirke ved frie og hemmelige valg skal kunne velge sine representanter til menighetsråd, bispedømmeråd og Kirkemøtet».

Prinsippet om *frie valg* sikrer at velgeren uhindret får avgi stemme i tråd med sin frie mening. Vedkommende skal få gi stemme til den gruppen eller den/de kandidatene vedkommende ønsker, uten innblanding eller påvirkning fra valgmyndighetene eller andre. Prinsippet om *hemmelige valg* sikrer at det ikke blir avslørt hva en konkret velger har stemt. Det har som formål å beskytte velgerne fra press de kan oppleve dersom andre får vite hva de har stemt.

5.2 Oversikt

Rapporten for regnskaps- og valgåret 2023 viser et forbruk på ca. 65,1 mill. kroner. Ressursbruken knyttet til arbeid med kirkevalget i de fire årene 2020–2023 utgjorde til sammen ca. 78,3 mill. kroner. Lønnsutgifter til ansatte i Kirkerådet som har arbeidet med valg, er ikke tatt med i regnskapet for valget. Bispedømmerådene har fått en samlet tildeling på 5,5 mill. i tilknytning til arbeid med valget.

Den største kostnaden i regnskapsåret 2023 har vært tilskudd – ca. 42,9 mill. kroner. Dette formålet har omfattet tilskudd til kirkelige fellesråd for loka gjennomføring av valget på ca. 34,7 mill. kroner, se nærmere nedenfor. Tilskuddsposten inkluderer også intensjonsstøtte og listestøtte (6,7 mill. kroner) og støtte til nomineringsgrupper (2 mill. kroner). Intensjonsstøtte er et tilskudd som har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å stille lister i valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Listestøtte har som formål å sette registrerte nomineringsgrupper i stand til å informere velgerne om sine standpunkter i aktuelle kirkelige spørsmål. Støtten til nomineringsgrupper er årlig og går til registrerte nomineringsgrupper som har medlemmer innvalgt i Kirkemøtet, leke medlemmer i Kirkemøtet innvalgt fra Nominasjonskomiteens liste, døvemeningenenes representant og samiske representanter valgt inn i bispedømmeråd og Kirkemøtet.

En annen stor utgift i 2023 har vært kjøp av tjenester, blant annet trykk av stemmesedler og oversettelses- og kommunikasjonstjenester på ca. 14,9 mill. kroner. Til annonser i kirkevalgkampanjen ble det brukt ca. 5,7 mill. kroner.

Ellers har det vært kostnader knyttet til blant annet den digitale valgløsningen (ca. 19,4 mill. kroner i hele perioden), opplæring og kursing av nye råd og tilrettelegging av valget fra Kirkerådets side.

5.3 Tilskudd til kirkelige fellesråd for lokal valggjennomføring

Dagens valgordninger krever en god del ressursbruk lokalt, blant annet i form av bemanning i valglokale og valgmateriell. Det skal til enhver tid være minst to valgfunksjonærer til stede for å motta stemmer, og det skal være tilstrekkelig mange som kan behandle stemmesedler, telle opp stemmene og gjennomføre valgoppgjøret. Det forutsetter ressurser til opplæring og anskaffelse av pålagt valgmateriell – f.eks. valgurner, valgavlukker, plakater, stemmesedler, konvolutter, skrivesaker og stempler. I tillegg går en del av ressursene til godtgjørelse for valgfunksjonærer og til lokale kommunikasjonsiltak. Kirkerådet gir tilskudd til alle landets fellesråd for gjennomføring av valget. Til kirkevalget 2023 ble det budsjettert 34.730.000 kroner til dette formålet. Midlene til fellesråd gis som et grunnstilskudd per sokn, supplert med tilskudd ut fra antall stemmeberettigede medlemmer i soknet.

Døvemeninghetene og Saemien Áálmege (samisk menighet i sørsamisk område) får dobbelt tilskudd pga. særlige utfordringer i forbindelse med organisering, informasjon og gjennomføring av valgene.

Fordelingsnøkkelen er forenklet sammenlignet med den som ble brukt ved de tidligere valgene. Dette er gjort for å kunne utbetale tilskudd allerede i februar, og ikke i juli slik som tidligere. Hvert sokn fikk kr. 16.215,2 i grunnstøtte og kr. 5.08709 pr. stemmeberettiget medlem.

5.4 Valgkort

Som nevnt i punkt 3.4 ovenfor, valgte Kirkerådet å ikke sende valgkort i forbindelse med kirkevalget i 2023, blant annet av hensyn til kostnader. Utgiftene til trykking og utsendelse av valgbrosjyre og -kort ved valget i 2019 var på nærmere 20 mill. kroner.

Mot neste kirkevalg vil en vurdere nærmere om det kan være mulig å sende digitale valgkort, for eksempel basert på medlemsregisteret. Det er neppe realistisk å kunne samle e-post og/eller telefonnummer til en stor andel av medlemmene om fire år.

5.5 Ressursbruk forhåndsstemming

Etter de gjeldende kirkevalgreglene kapittel 9 skulle valgstyret som et minimum legge til rette for at det var mulig å forhåndsstemme på papir:

- den siste torsdagen i august i valgåret i tidsrommet 15:00 til 20:00
- etter en gudstjeneste minst én søndag i perioden for forhåndsstemmegivningen
- minst to timer i uken, ut over tidspunktene nevnt ovenfor

Dette skulle enten gjøres i hvert sokn, eller så kunne valgstyrene innenfor et fellesrådsområde gå sammen om en ordning for felles forhåndsstemmegivning ett eller flere steder. I fellesrådsområder som omfatter flere prostier, gjaldt dette ikke, men valgstyrene innenfor et prosti kunne gå sammen om felles forhåndsstemmegivning ett eller flere steder.

Det var tillegg et krav om at det skulle være minst to stemmemottakere til stede til enhver tid.

Hvis hvert sokn skulle ha gjennomført forhåndsstemming på papir, ville det anslagsvis kreve 35 557 timer (19,22 årsverk), ut fra de kravene som var fastsatt. Hvis det i stedet kun skulle gjennomføres en ordning med felles forhåndsstemming ett sted i hvert fellesrådsområde (kommune), ville det som et minimum måtte brukes 10 788 timer (5,83 årsverk), ut fra de kravene som var fastsatt.

Björgvin bispedømmeråd, basert på tilbakemeldinger fra sokn og fellesråd, meldte i sin evaluering at det er avgjørende å endre omfanget av fysisk forhåndsstemming. Det er lange åpningstider, men det kommer veldig få eller ingen velgere. Møre bispedømme beskriver samme forhold i sin evaluering og legger til at fysisk forhåndsstemming krever mye ressursbruk til tilrettelegging og arbeid med fysiske forhåndsstemmer. Også Møre ønsker kun digital forhåndsstemming framover.

Sør-Hålogaland bispedømme går enda lenger i sin evaluering og foreslår å legge kirkevalget opp etter mønster fra valg i andre medlemsorganisasjoner for å spare ressurser, eksempelvis idrettslag og foreninger, istedenfor å se hen til demokratiprinsippene som er representert ved offentlige valg i Norge. Sør-Hålogaland opplevde også at ytterst få benyttet anledningen til å forhåndsstemme fysisk, og at den offentlige forhåndsstemmedagen 31. august skapte mer forvirring enn det forenklet kommunikasjon rundt valget.

5.6 Antall valglokaler på valgdagen(e)

Tabell 7. Antall valglokaler

Bispedømme	Antall valgdager	Antall valglokaler (rom) som ble benyttet	Antall sokn
Agder og Telemark	159	229	109
Bjergvin	183	317	170
Borg	193	210	102
Hamar	257	228	160
Møre	113	170	95
Nidaros	127	262	118
Nord-Hålogaland	103	186	62
Oslo	98	204	59
Stavanger	127	169	90
Sør-Hålogaland	104	172	83
Tunsberg	129	194	99
Totalsum	1 593	2 341	1 147

5.6.1 Effekt på valgoppslutning av valglokalenes plassering

Etter kirkevalget gjorde Kirkerådet regresjonsanalyser for å se om det finnes sammenheng mellom det totale antallet valglokaler og oppslutning om valget. Regresjonsanalyser er innen statistikk en kvantitativ analyse av sammenhenger mellom en avhengig variabel og en eller flere uavhengige variabler. I dette tilfellet kan oppslutning om valget sees på som en avhengig variabel. Kirkerådets regresjonsanalyser viser også for valget i 2023 en positiv sammenheng mellom det totale antallet valglokaler og oppslutning om kirkevalget. Å ha valglokaler andre steder enn der hvor kommune- og fylkestingsvalget avholdes, har en signifikant negativ effekt på oppslutningen. Selv om det kan være flere faktorer som kan ha hatt innvirkning på valgoppslutningen, kan man i analysene se at effekten for den fysiske plasseringen av valglokalene er større for menighetsrådsvalget, 35 prosent, enn for bispedømmerådsvalget, 29 prosent.

5.6.2 Antall valgfunksjonærer på valgdagen

Tabell 8. Antall valgfunksjonærer på valgdagen

Bispedømme	Antall valgfunksjonærer totalt
Agder og Telemark	1339
Bjergvin	1825
Borg	1353
Hamar	1395
Møre	897
Nidaros	1207
Nord-Hålogaland	893
Oslo	1209
Stavanger	1173
Sør-Hålogaland	801
Tunsberg	988

Totalsum	13080 ⁴⁷
-----------------	---------------------

Av de som hadde rolle som valgfunksjonærer under kirkevalget, var det ca. 15 prosent tilsatte, 44 prosent menighetsrådsmedlemmer og 41 prosent frivillige.

5.7 Anslått ressursbruk på valgdagen

Tabell 9. Anslått ressursbruk på valgdagen

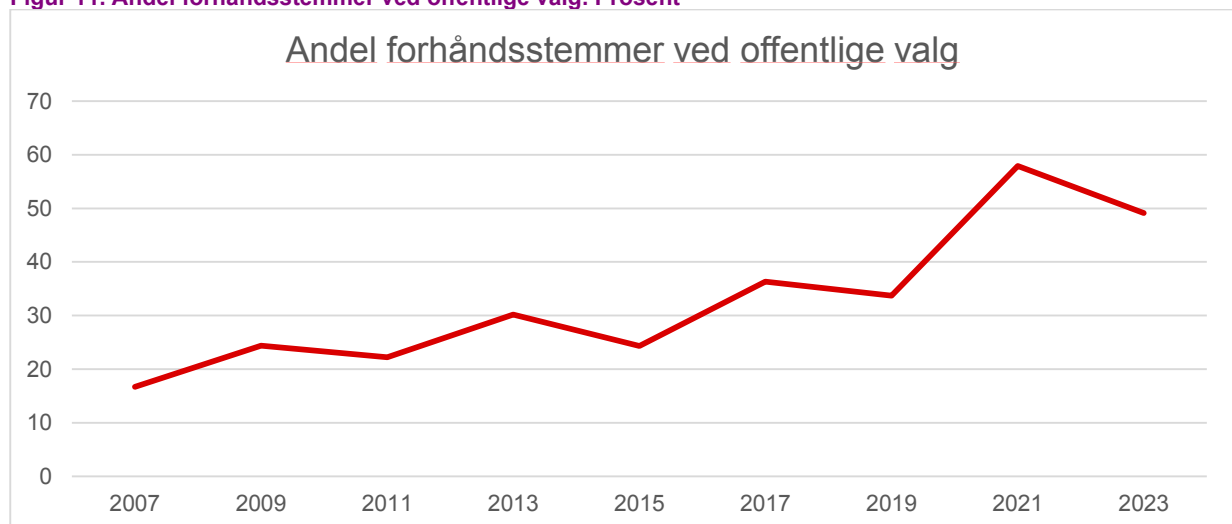
	Antall
Antall valglokaler	2341 valglokaler
Anslag gjennomsnittlig åpningstid	x12 timer ⁴⁸
Regelfestet minimumsbemanning	x3 valgfunksjonærer
Antall timer (anslag)	84 276 timer
Antall årsverk (anslag)	45,55 årsverk

I tillegg kommer opplæring, trykking av stemmesedler og manntall i forkant og opptelling og rapportering i etterkant

Lokalt brukes godt over **100 000 timer = over 54 årsverk**

5.8 Samme tid og sted – utvikling offentlige valg

Figur 11. Andel forhåndsstemmer ved offentlige valg. Prosent

Endringer i valgloven siden 2008:

- Digitalt manntall
- Stemmegivning i urne i hele kommunen
- Stemmegivning i urne i forhåndsstemming i egen kommune

⁴⁷ Grunnet mangelfull og/eller manglende rapportering fra enkelte sokn, antas reelt antall valgfunksjonærer å være noe høyere enn 13 080. Manglene medfører også at sum av antall type funksjonær ikke summeres til totalt antall valgfunksjonærer.

⁴⁸ *Kommunen fastsetter åpningstider for valgene og om det skal være en eller to valgdager. Kirken følger fastsatte åpningstider. I Oslo var åpningstidene f.eks. 13:00-18:00 på søndag og 09:00-21:00 på mandag, dvs. 17 timer åpningstid. Mindre kommuner har gjerne kortere åpningstid. 12 timer er derfor et forsiktig anslag.

- Stemmegivning i konvolutt i andre kommuner

Ikke tilsvarende endring ved kirkevalget. I stedet:

- Fysisk manntall
- Stemmegivning i urne i den stemmekretsen (delen av soknet) man hører til
- Stemmegivning i konvolutt i andre deler av soknet
- Normalt ikke mulig å stemme i hele kommunen

6 Valgregler

Før valget i 2023 ble det besluttet å dele opp regelverk for kirkelige valg i flere separate regelverk:

- [Forskrift om regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet \(kirkevalgreglene\)](#)
- [Forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt til medlem av bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Forskrift om valg av døvemenighetenes representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Forskrift om valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet](#)
- [Særskilte regler for digital forhåndsstemming ved kirkevalg](#)

Argumentet for å dele regelverket opp var at hvert regelsett ville bli mindre omfattende og lettere å finne fram i for dem som skulle bruke det. Vurderingen etter kirkevalget er at det til en viss grad var vellykket å skille det regelverket soknene måtte forholde seg til (regler for valg av menighetsråd og leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet) fra reglene for de andre valgene. «Hovedregelverket» ble på den måten mindre omfattende. Det opplevdes likevel for fragmentert når hvert av de andre valgene hadde sine egne regelverk. Det ble vanskeligere å holde oversikt over hvor det var samsvar og hvor det var forskjeller. Det vil derfor være aktuelt til neste valg å slå sammen regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt med valg av døvemenighetenes representant og valg av sørsamisk representant. Da bør disse regelverkene være koordinert der det er mulig.

Det har kommet mange tilbakemeldinger om at regelverket generelt var for omfattende.

Bjergvin bispedømme skriver i sin evaluering at det omfattende regelverket ikke står i rimelig samsvar med omfanget av valgdeltakelsen i Den norske kirke som en medlemsorganisasjon. Hamar bispedømme peker på begrensninger lokalt knyttet til tilgjengelige ressurser for å oppfylle alle krav som regelverket stiller.

Sør-Hålogaland bispedømme opplever at det er vanskelig å formidle informasjon om hele spekteret av oppgaver som skal gjøres i forbindelse med alle faser i valggjennomføringen. Sør-Hålogaland uttrykker også tvil om at de som jobber med valget lokalt, er mottakelig for så mye informasjon, og spør om informasjonsmengden kan føre til at man mister oversikten over hva som faktisk er viktig.

Tunsberg bispedømme mener også at alle kravene i forbindelse med menighetsrådsvalget kan oppleves som overveldende og komplisert. Tunsberg oppfordrer til forenkling av reglene, samtidig som de demokratiske prinsippene ved kirkevalget blir ivarettatt.

eksempler Kirkerådet har mottatt en rekke lignende tilbakemeldinger fra menigheter og fellesråd i forbindelse med gjennomføringen av valget. Det er behov for å forenkle både regelverk og informasjonsmateriell fram mot neste kirkevalg.

7 Valg av menighetsråd

Det ble gjennomført valg av menighetsråd i 1147 sokn, og det ble valgt til sammen 6 999 nye faste medlemmer i menighetsrådene. Hvert råd har mellom fire og ti medlemmer i tillegg til soknepresten. Valget kunne gjennomføres som flertalls- eller forholdstallsvalg. I praksis ble valget gjennomført som flertallsvalg med én liste. Det var bare to sokn – Nordreisa og Lyngen – som gjennomførte menighetsrådsvalget som forholdstallsvalg med flere lister. I Nordreisa ble det stilt to lister – Folkekirkelista og Felleslista. I Lyngen sokn stilte Den frie lista og Kirkelig fellesliste. Det var fire sokn som gjennomførte valg uten liste, Vikedal, Imsland, Slagen og Bud sokn, i 2019 var det tre sokn.

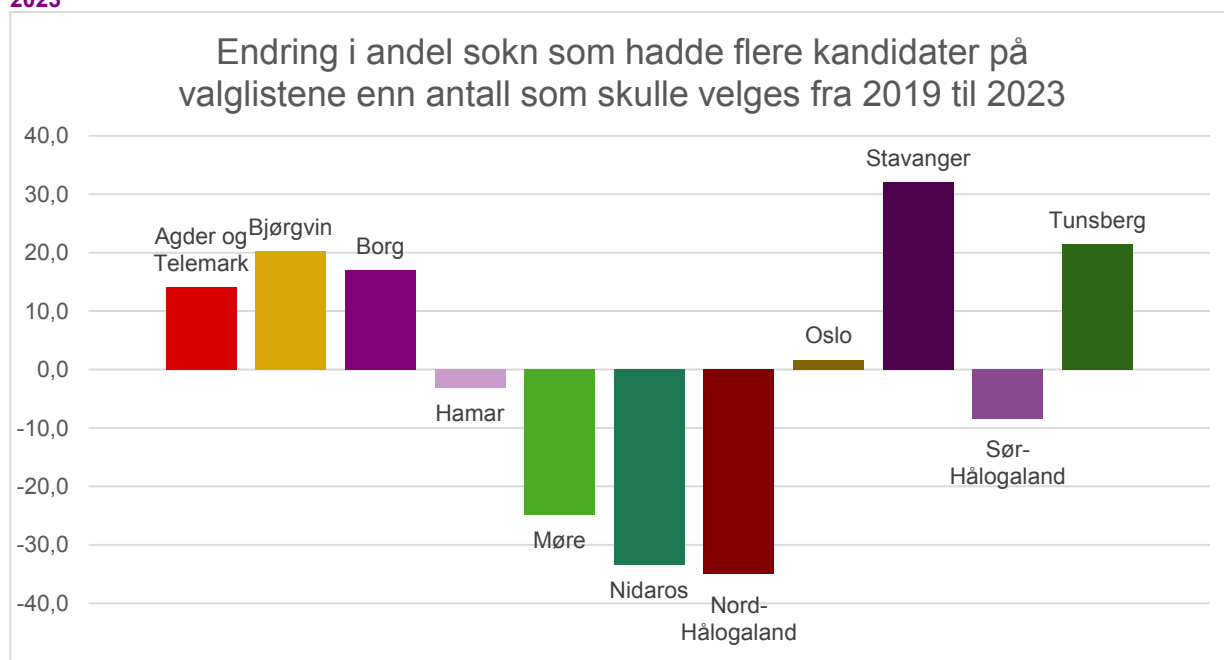
7.1 Antall kandidater på listene

Kirkerådet har fått klare tilbakemeldinger fra både bispedømmer og menigheter om at det var utfordrende å fylle valglistene.

Tabell 10. Andel sokn i prosent med flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges.

Bispedømme	2011	2015	2019	2023	Endring 19 - 23
Agder og Telemark	21,5	34,9	9,1	23,2	14,1
Bjergvin	50,5	48	33	53,2	20,2
Borg	24,1	39,3	13,6	30,6	17,0
Hamar	56,1	54,7	11	7,8	-3,2
Møre	52,6	50,5	31,6	6,8	-24,8
Nidaros	63	56,8	46,8	13,3	-33,5
Nord-Hålogaland	67,2	71,2	49,2	14,1	-35,1
Oslo	13,9	60,7	13,9	15,6	1,7
Stavanger	25	36,4	11,2	43,2	32,0
Sør-Hålogaland	55,2	61	43,4	34,9	-8,5
Tunsberg	21,4	29,5	13	34,4	21,4
Totalt	41	49,3	27,8	25,9	-1,9

Figur 12. Endring i andel sokn som hadde flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges fra 2019 til 2023

Tabell 11. Antall sokn med færre, like mange og flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges

Bispedømme	Antall sokn	Færre	Like mange	Flere	Ukjent
------------	-------------	-------	------------	-------	--------

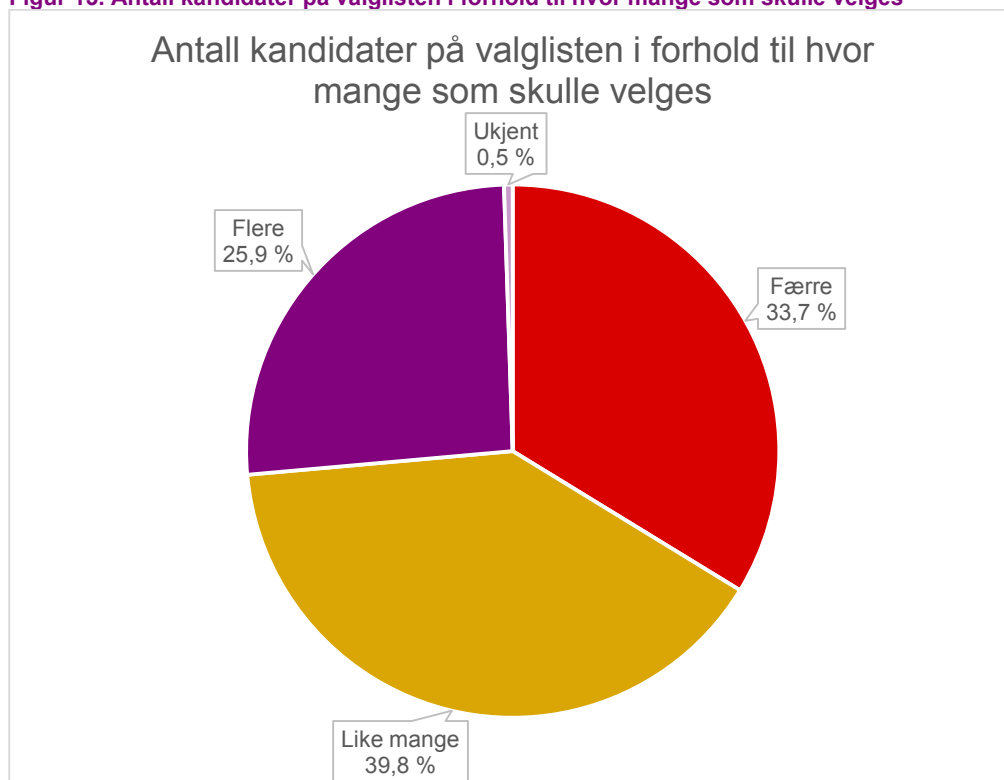
Agder og Telemark	109	39	53	17	0
Bjergvin	170	57	61	52	0
Borg	102	57	37	8	0
Hamar	160	41	64	55	0
Møre	95	27	45	22	1
Nidaros	118	23	44	51	0
Nord-Hålogaland	62	2	25	33	2
Oslo	59	27	28	4	0
Stavanger	90	53	23	12	2
Sør-Hålogaland	83	19	35	29	0
Tunsberg	99	42	42	14	1
Totalsum	1147	387	457	297	6

Tabell 12. *Andel sokn med færre, like mange og flere kandidater på valglistene enn antall som skulle velges. Prosent*

Bispedømme	Antall sokn	Andel prosent færre	Andel prosent like mange	Andel prosent flere	Andel prosent ukjent
Agder og Telemark	109	35,8	48,6	15,6	0,0
Bjergvin	170	33,5	35,9	30,6	0,0
Borg	102	55,9	36,3	7,8	0,0
Hamar	160	25,6	40,0	34,4	0,0
Møre	95	28,4	47,4	23,2	1,1
Nidaros	118	19,5	37,3	43,2	0,0
Nord-Hålogaland	62	3,2	40,3	53,2	3,2
Oslo	59	45,8	47,5	6,8	0,0
Stavanger	90	58,9	25,6	13,3	2,2
Sør-Hålogaland	83	22,9	42,2	34,9	0,0
Tunsberg	99	42,4	42,4	14,1	1,0
Totalsum	1147	33,7	39,8	25,9	0,5

Figur 13. Antall kandidater på valglisten i forhold til hvor mange som skulle velges

7.2 Medlemmer i nye menighetsråd

Det er totalt valgt inn flere kvinner enn menn i alle bispedømmer. Størst forskjell mellom andel valgte kvinner og menn ser man i Hamar, Sør-Hålogaland og Tunsberg.

Tabell 13. Kjønnfordeling ved valg av menighetsråd

Bispedømme	Totalt antall valgte faste medlemmer	Andel prosent valgte kvinnelige medlemmer av totalt valgte faste medlemmer	Andel prosent valgte mannlige medlemmer av totalt valgte faste medlemmer
Agder og Telemark	712	53,9	46,1
Bjergvin	1 082	60,6	39,4
Borg	621	60,2	39,8
Hamar	886	64,7	35,3
Møre	562	60,0	40,0
Nidaros	738	60,2	39,8
Nord-Hålogaland	360	60,0	40,0
Oslo	380	57,4	42,6
Stavanger	586	55,5	44,5
Sør-Hålogaland	494	63,8	36,2
Tunsberg	578	62,5	37,5
Totalsum	6 999	60,1	39,9

Siden det totalt var færre menn som ble valgt inn i menighetsråd, viser tabellen endringen fra 2019 til 2023. En liten endring i andel valgte faste medlemmer ser man i Bjergvin, Møre, Nord-Hålogaland, Oslo og Tunsberg, mens endringen er størst og i negativ retning i Sør-Hålogaland. Når det gjelder andel valgte varamedlemmer, kan man se en stor positiv utvikling i Stavanger og ellers positiv utvikling i Borg, Nidaros og Oslo.

Tabell 14. Andel valgte menn ved valg av menighetsråd 2019 og 2023. Prosent

Andel valgte menn	Bispedømme	2019	2023	Endring
Andel valgte mannlige faste medlemmer	Agder og Telemark	41,9	46,1	4,2
	Bjergvin	38,7	39,4	0,7
	Borg	41,2	39,8	-1,4
	Hamar	37,8	35,3	-2,5
	Møre	39,9	40,0	0,1
	Nidaros	43,2	39,8	-3,4
	Nord-Hålogaland	40,9	40,0	-0,9
	Oslo	43,7	42,6	-1,1
	Stavanger	37,7	44,5	6,8
	Sør-Hålogaland	48,3	36,2	-12,1
	Tunsberg	36,7	37,5	0,8
	Totalt			39,9
Andel valgte mannlige varamedlemmer	Agder og Telemark	41,1	38,8	-2,3
	Bjergvin	43	42,0	-1,0
	Borg	40	41,1	1,1
	Hamar	42,3	36,6	-5,7
	Møre	41,9	38,5	-3,4
	Nidaros	35,8	39,3	3,5
	Nord-Hålogaland	38,7	38,2	-0,5
	Oslo	45,6	51,0	5,4
	Stavanger	33	47,6	14,6
	Sør-Hålogaland	39,1	38,8	-0,3
	Tunsberg	39	37,4	-1,6
	Totalt			40,4

Det var en god del menigheter som hadde endret antall fastsatte medlemmer til kirkevalget i 2023 fra tidligere år. I tabell 16 kan man se en oversikt over menighetsråd som har planlagt å endre antall medlemmer til neste valg.

Tabell 15. Endring i antall menighetsrådsmedlemmer

Bispedømme	Sokn	Menighetsrådet har fastsatt at antall medlemmer av rådet skal økes eller reduseres neste periode	Andel prosent som har fastsatt at antall medlemmer i rådet skal økes eller reduseres
Agder og Telemark	109	14	12,8
Bjergvin	170	21	12,4
Borg	102	13	12,7
Hamar	160	8	5,0
Møre	95	9	9,5
Nidaros	118	14	11,9
Nord-Hålogaland	62	14	22,6
Oslo	59	10	16,9
Stavanger	90	6	6,7
Sør-Hålogaland	83	9	10,8
Tunsberg	99	9	9,1
Totalsum	1147	127	11,1

Tabell 16. Antall og andel valgte medlemmer i menighetsråd under 30 år

Bispedømme	Totalt antall valgte faste medlemmer	Antall valgte faste medlemmer under 30 år	Andel valgte faste medlemmer under 30 år. Prosent.
Agder og Telemark	712	26	3,7
Bjergvin	1 082	42	3,9
Borg	621	38	6,1
Hamar	886	17	1,9
Møre	562	13	2,3
Nidaros	738	31	4,2
Nord-Hålogaland	360	20	5,6
Oslo	380	34	8,9
Stavanger	586	38	6,5
Sør-Hålogaland	494	17	3,4
Tunsberg	578	23	4,0
Totalsum	6 999	299	4,3

I tabell 18 ser man en negativ trend i utviklingen av valgte unge medlemmer og varamedlemmer i alle bispedømmer, bortsett fra Nord-Hålogaland som i kirkevalget 2023 har fått flere unge medlemmer i menighetsrådet enn i 2019.

Tabell 17. Utvikling i andel valgte medlemmer og varamedlemmer under 30 år. Prosent.

Valgte under 30 år	Bispedømme	2015	2019	2023	Endring 19 – 23
Andel valgte faste medlemmer som var under 30 år	Agder og Telemark	5,1	4,2	3,7	-0,5
	Bjergvin	6	5,3	3,9	-1,4
	Borg	7,2	6,8	6,1	-0,7
	Hamar	3	2,7	1,9	-0,8
	Møre	4,1	3	2,3	-0,7
	Nidaros	5,5	5,1	4,2	-0,9
	Nord-Hålogaland	5,8	4,3	5,6	1,3
	Oslo	11,5	10,6	8,9	-1,7
	Stavanger	7,8	7	6,5	-0,5
	Sør-Hålogaland	4,8	3,9	3,4	-0,5
	Tunsberg	6,7	3	4,0	1,0
	Totalt		5,8	4,9	4,3
Andel valgte varamedlemmer som var under 30 år	Agder og Telemark	2,8	4	3,7	-0,3
	Bjergvin	4,8	4,7	3,6	-1,1
	Borg	1,5	4,6	3,8	-0,8
	Hamar	4	3,6	4,3	0,7
	Møre	3,5	5	4,6	-0,4
	Nidaros	4,1	4,2	4,1	-0,1
	Nord-Hålogaland	5,2	5,4	5,1	-0,3
	Oslo	1,8	2	0,4	-1,6
	Stavanger	6,4	5,7	5,1	-0,6
	Sør-Hålogaland	5,3	5,4	3,4	-2,0
	Tunsberg	3,3	3	2,4	-0,6
	Totalt		3,9	4,3	3,8

7.3 Sperregrense ved valg av menighetsråd

Ved valgoppgjør i menighetsrådsvalg gjennomført som flertallsvalg (en liste), skal man ta utgangspunkt i personstemmene gitt til kandidatene. Sør-Hålogaland bispedømme videreformidler følgende tilbakemelding fra «noen lokalt engasjerte»:

Mangelfull informasjon om konsekvenser av kumuleringer

Av valgreglenes valghåndbokas s. 84ff framkommer det at det kreves kumulering fra 5 % av velgerne for at kumuleringene skal ha effekt på resultatet. Klagerne ser imidlertid på dette som en obskur bestemmelse. Selv om den har vært praktisert også ved tidligere kirkevalg, skisserer den en praksis som ikke foreligger ved tilsvarende valg, der samtlige kumuleringer vil spille inn på resultatet.

I dette tilfellet slår dette særskilt skjevt ut for de nederste på lista – det vil si de supplerende kandidatene, samt de to nederste på nominasjonskomiteens originale liste.

Klagerne respekterer regelen som sådan, men mener at velgerne i de tilfeller der supplerende nominasjon finner sted, burde bli informert om den – fortrinnsvis på selve stemmeseddelen og malen til denne, sekundært i informasjonen til velgerne. Det ville kunne ha medført flere kumuleringer, og dermed et annet resultat.»

7.4 Stemmesedler

For valg av menighetsråd var det valgstyret som skulle sørge for at stemmesedler ble produsert. Dette ble gjort ved at automatisk genererte stemmesedler kunne lastes ned på alle språk fra kirkevalget.no. Da denne funksjonaliteten ble tilgjengeliggjort, ble det klart at de automatisk genererte stemmesedlene hadde for små marger til å kunne skrives ut på en del ordinære kontorskriverne, men dette ble rettet før perioden for forhåndsstemmegeving åpnet.

8 Valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Det er 77 leke medlemmer av bispedømmeråd og Kirkemøtet som velges direkte av de leke kirkemedlemmene gjennom flertalls- eller forholdstallsvalg. I hvert bispedømme var det tre eller fire valglistene. Det medførte at valget ble gjennomført som forholdstallsvalg i alle bispedømmer.

8.1 Nominasjonsprosessen og godkjenning av listeforslag

8.1.1 Valg av nominasjonskomité

Ifølge kirkevalgreglene skulle det innen 1. februar 2023 velges en nominasjonskomité i hvert bispedømme for valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Valgrådet skulle i samarbeid med prosten innkalle menighetsrådsleder eller et medlem fra hvert menighetsråd i prostiet til et valg møte for å velge nominasjonskomité i bispedømmet. Hvert menighetsråd i prostiet hadde én stemme. Valgrådet i bispedømmet måtte foreta valgoppgjør etter at alle valg møtene i prostiene ble gjennomført for å sikre den regelfestede kjønnsbalansen på minst 40 prosent.

Kirkerådet fikk flere tilbakemeldinger fra bispedømmene om at de opplevde lite engasjement fra menighetsråd i dette arbeidet.

Agder og Telemark bispedømme formidlet at de fleste som møtte opp, var lite forberedt og hadde få kandidater som var forespurt på forhånd. Hamar bispedømme pekte på misforståelser knyttet til valg møtets funksjon; at det ikke var klarhet i hvilke formelle valg som skulle foretas, og hvordan stemmetallene skulle påvirke den endelige kåringen av kandidatene på valglisten i forbindelse med kravet om kjønnsbalanse. Hamar opplevde også arbeidet med nominasjonen som relativt ressurskrevende. Møre bispedømme hadde inntrykk av at mange vegret seg for å ta på seg et ekstra verv i tillegg til å sitte i menighetsråd eller fellelsråd.

8.1.2 Nominasjonskomiteenes arbeid

Tabell 18. Antall innkomne forslag til nominasjonskomiteene ved valg av leke medlemmer

Bispedømme	Antall innkomne forslag til nominasjonskomiteen
Agder og Telemark	14
Bjergvin	23
Borg	17 (fra 8 av 102 sokn)
Hamar	6
Møre	2
Nidaros	6 (inkludert én som ikke ønsket å stille)
Nord-Hålogaland	12
Oslo	6
Stavanger	6
Sør-Hålogaland	8
Tunsberg	27

Hvert medlem i nominasjonskomiteen kan foreslå en kandidat. Når det kommer inn få forslag fra menighetsråd, blir disse forslagene avgjørende for listen.

Sør-Hålogaland bispedømme hevdet på bakgrunn av få innkomne forslag til kandidater generelt at det ikke burde vært stilt slike begrensninger, men heller vært en mulighet til å foreslå et fritt antall kandidater. Sør-Hålogaland påpekte også at det har vært utfordrende å få kandidater født mellom 1965 og 1995 til å stille på listen. Det har resultert i at kandidater i denne aldersgruppen helt mangler på listen.

8.1.3 Godkjenning av listeforslag

Listeforslag ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet skal inneholde minst 40 prosent kandidater av hvert kjønn, minst 20 prosent andel kandidater under 30 år og kandidater fra minst tre prostier i bispedømmet.

Kirkerådet gjennomførte to digitale informasjonsmøter høsten 2022 med representanter for nomineringsgruppene og Nominasjonskomiteens liste som skulle stille til kirkevalget 2023. På møtene ble frister for registrering av gruppene og frister for søknad om intensjons- og listestøtte gjennomgått, i tillegg til kravene til listeforslag og fristen for innlevering av forslaget. Informasjonen ble etter møtene sendt på e-post til de påmeldte deltakerne.

Lister ble godkjent i alle bispedømmer.

Oslo bispedømme uttalte i sin evalueringsrapport at det var nødvendig å be Bønnelista, Frimodig kirke og Nominasjonskomiteens liste om å justere sine listeforslag etter innleveringsfristen for å bringe listene i samsvar med krav om kjønnsfordeling og andel unge på listen. Møre bispedømme pekte også på at flere av de innkomne listeforslagene var mangelfulle, og at listenes tillitsvalgte ikke hadde kjennskap til kravene til listeforslag. Møre oppfordret Kirkerådet til å kommunisere bedre ut til nomineringsgruppene til neste valg.

8.2 Valgresultater etter bispedømme

Ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet ble det valgt inn ni medlemmer fra Bønnelista, sju medlemmer fra Frimodig kirke, 26 medlemmer fra Nominasjonskomiteens liste og 35 medlemmer fra Åpen folkekirke. I tillegg stilte Bønnelista og Frimodig kirke en fellesliste i Tunsberg, hvor ytterligere en representant fra Bønnelista ble valgt inn.

Tabell 19. Valgresultat fordelt på lister. Prosent av avgitte stemmer, antall mandater i parentes. Blanke og forkastede stemmer er ikke inkludert

Bispedømme	Bønnelista	Frimodig kirke	Nominasjonskomiteens liste	Åpen folkekirke	Bønnelista og Frimodig kirke (listesamarbeid)
Agder og Telemark	11,3 (1)	11,3 (1)	33,7 (2)	43,6 (3)	
Bjergvin	9,6 (1)	14,5 (1)	34,7 (2)	41,3 (3)	
Borg	11,7 (1)	7,4 (1)	34,3 (2)	46,6 (3)	
Hamar	9,2 (1)		37,9 (3)	52,9 (3)	
Møre	9,0 (1)	15,7 (1)	30,7 (2)	44,6 (3)	
Nidaros	9,0 (1)	7,4	44,7 (3)	38,9 (3)	
Nord-Hålogaland	9,0 (1)	13,5 (1)	32,8 (2)	44,8 (3)	
Oslo	6,4	6,9 (1)	33,9 (2)	52,8 (4)	
Stavanger	14,8 (1)	22,2 (1)	24,0 (2)	39,0 (3)	
Sør-Hålogaland	10,5 (1)		42,9 (3)	46,6 (3)	
Tunsberg			38,1 (3)	49,1 (3)	12,8 (1)
Totalt	9,3 (9)	9,4 (7)	34,8 (26)	45,4 (34)	1,1 (1)

Kilde: Valgmodulen/Kirkerådet.

8.2.1 Valgresultater i Agder og Telemark bispedømme

I Agder og Telemark fikk Nominasjonskomiteens liste to mandater, mens Bønnelista fikk ett mandat. Begge listene endte med like mange representanter som ved valget i 2019. Frimodig kirke stilte med liste for første gang og fikk også en representant. Åpen folkekirke fikk flest stemmer og fikk inn tre representanter, noe som er en nedgang med én representant fra valget i 2019.

8.2.2 Valgresultater i Bjergvin bispedømme

I Bjergvin fikk Nominasjonskomiteens liste to mandater. Dette er en nedgang med ett mandat fra valget i 2019. Både Bønnelista og Frimodig kirke fikk én representant i bispedømmerådet. Åpen folkekirke fikk flest stemmer og tre representanter.

8.2.3 Valgresultater i Borg bispedømme

Nominasjonskomiteens liste fikk to mandater, mens både Bønnelista og Frimodig kirke fikk ett mandat hver. For Nominasjonskomiteen og Bønnelista er dette like mange representanter som ved forrige valg. Åpen folkekirke mistet en representant fra valget i 2019, men ble den største listen i Borg og endte opp med tre representanter.

8.2.4 Valgresultater i Hamar bispedømme

I Hamar fikk både Nominasjonskomiteens liste og Åpen folkekirke tre mandater. Dette er en oppgang med ett mandat for Nominasjonskomiteens liste, mens Åpen folkekirke fikk ett mandat mindre enn ved valget i 2019. Selv om mandatfordeling ble lik mellom Nominasjonskomiteens liste og Åpen folkekirke, var det Åpen folkekirke som fikk flest stemmer. Bønnelista fikk ett mandat, slik det også var ved valget i 2019. Frimodig kirke stilte ikke liste i Hamar.

8.2.5 Valgresultater i Møre bispedømme

I Møre fikk Nominasjonskomiteens liste to mandater, noe som er en nedgang med ett mandat fra valget i 2019. Bønnelista beholdt sitt ene mandat. Frimodig kirke fikk også ett mandat. Åpen folkekirke fikk høyest oppslutning i Møre og beholdt sine tre mandater.

8.2.6 Valgresultater i Nidaros bispedømme

I Nidaros var det Nominasjonskomiteens liste som fikk flest stemmer og tre mandater. Bønnelista fikk ett mandat. Frimodig kirke stilte også liste, men fikk ingen mandater. Åpen folkekirke fikk nest flest stemmer og tre mandater. Mandatfordelingen i Nidaros ble lik som ved valget i 2019.

8.2.7 Valgresultater i Nord-Hålogaland bispedømme

I Nord-Hålogaland fikk Nominasjonskomiteens liste to mandater, noe som er likt med valget i 2019. Bønnelista fikk også ett mandat, det samme som ved forrige valg. Frimodig kirke stilte med liste for første gang og fikk ett mandat. Åpen folkekirke fikk tre mandater, noe som er en nedgang fra valget i 2019, da de fikk fire.

8.2.8 Valgresultater i Oslo bispedømme

Valget 2023 var det første valget der flere enn to lister stilte. I 2015 og 2019 var det bare Nominasjonskomiteen og Åpen folkekirke som stilte liste. I 2023 stilte både Bønnelista og Frimodig kirke i Oslo. I Oslo fikk Nominasjonskomiteens liste to mandater, som er en nedgang med ett mandat fra valget i 2019. Bønnelista fikk færrest stemmer og ingen mandater. Frimodig kirke fikk ett mandat. Åpen folkekirke ble igjen listen med flest stemmer og fikk fire mandater, like mange som i 2019.

8.2.9 Valgresultater i Stavanger bispedømme

I Stavanger stilte alle fire listene. Nominasjonskomiteens liste mistet ett mandat fra valget i 2019 og endte med to mandater. Bønnelista beholdt sitt ene mandat. Frimodig kirke stilte med liste for første gang i Stavanger og endte også med ett mandat. Åpen Folkekirke fikk høyest oppslutning og beholdt sine tre mandater.

8.2.10 Valgresultater i Sør-Hålogaland bispedømme

Åpen folkekirke fikk flest stemmer og beholdt sine tre mandater fra valget i 2019. Nominasjonskomiteens liste fikk nest flest stemmer og tre mandater, en nedgang fra valget i 2019 der den fikk flest stemmer og fire mandater. Bønnelista stilte for første gang liste i Sør-Hålogaland og fikk ett mandat. Frimodig kirke stilte ikke liste i Sør-Hålogaland.

8.2.11 Valgresultater i Tunsberg bispedømme

I Tunsberg var det tre lister. Nominasjonskomiteen og Åpen folkekirke hadde egne lister, mens Bønnelista og Frimodig kirke hadde listesamarbeid og stilte med en felles liste. Nominasjonskomiteens liste fikk tre mandater, noe som er ett mandat mer enn ved valget i 2019. Bønnelista og Frimodig kirke (listesamarbeid) fikk ett mandat. Åpen folkekirke fikk tre mandater, en nedgang med ett mandat fra 2019.

8.3 Betydningen av personvalgeregler

Ved kirkevalget i 2023 var det ulike regler for personstemmer for de ulike listene.

Nominasjonskomiteens liste hadde en sperregrense hvor kandidater på listen måtte oppnå et personlig stemmetall på minst fem prosent av listens stemmetall for å bli kåret etter personstemmer. Det betyr at hvis 100 personer stemte på en liste, måtte minst fem personer sette kryss ved kandidaten for at disse personstemmene skulle telle. Kandidater som ikke fikk fem prosent personstemmer, ble kåret etter rekkefølgen de hadde på listen.

Lister fra nomineringsgrupper hadde mulighet til å gi inntil to kandidater (de to første på lista) et stemmetillegg. Dette ga et tillegg på personlig stemmetall på 25 prosent av antallet stemmesedler til listen. Det betyr at hvis 100 personer stemte på listen, fikk kandidaten med stemmetillegg 25 ekstra personstemmer.

Alle listene benyttet seg av muligheten til å gi stemmetillegg til de to øverste kandidatene, bortsett fra Bønnelista i Møre og i Sør-Hålogaland. I Møre ga de ikke stemmetillegg til hverken første- eller andrekandidaten, og i Sør-Hålogaland ga de stemmetillegg kun til førstekandidaten.

8.3.1 Sperregrense

I dette avsnittet er det gjort en beregning av hvordan reglene om personvalg (sperregrensen) har påvirket valgresultatet i hvert enkelt bispedømme.

Tabell 20. Konsekvenser av sperregrensen i det enkelte bispedømmet

Bispedømme	Alle faste over sperregrensen	Alle vara over sperregrensen	Endrede medlemmer uten sperregrense
Agder og Telemark	Ja	Nei	To vara
Bjørgvin	Ja	Nei	En vara
Borg	Ja	Nei	To vara
Hamar	Ja	Nei	Ingen endring
Møre	Ja	Nei	Ingen endring
Nidaros	Ja	Nei	En vara
Nord-Hålogaland	Ja	Nei	En vara
Oslo	Ja	Ja	Ingen endring
Sør-Hålogaland	Ja	Nei	En vara
Stavanger	Ja	Nei	En vara
Tunsberg	Ja	Nei	To vara

Sperregrensen har slått ut forskjellig i de ulike bispedømmene. Alle som ble valgt til faste medlemmer i sine bispedømmer, har kommet over sperregrensen. Sperregrensen har derfor kun hatt innvirkning på valg av varamedlemmer. I Oslo kom alle som ble valgt til medlem og varamedlem, over sperregrensen, og den hadde ingen innvirkning på valgresultatet. I to bispedømmer, Hamar og Møre, hadde ikke sperregrensen innvirkning på hvem som ble valgt til vara, selv om ikke alle som ble valgt, havnet over sperregrensen. I fem av bispedømmene ville ett varamedlem blitt byttet ut hvis det ikke var sperregrense. I tre bispedømmer ville to varamedlemmer blitt byttet ut.

8.3.1.1 Agder og Telemark

Alle som ble valgt som faste medlemmer fra Nominasjonskomiteens liste, havnet over sperregrensen. Dette gjelder også tre av de fem som ble valgt til vara. De to siste varaplassene ville blitt byttet ut dersom det ikke hadde vært sperregrense. Den eneste unge kandidaten som ble valgt inn fra Nominasjonskomiteens liste, ble valgt som femte vara. Hadde det ikke vært en sperregrense, ville kandidaten falt ut, og en ikke-ung kandidat ville blitt valgt inn.

8.3.1.2 Bjørgvin

I Bjørgvin kom de to som ble valgt til faste medlemmer og første, andre og tredje vara over sperregrensen. Fjerde og femte vara havnet under sperregrensen. Det siste varamedlemmet ville blitt byttet ut om det ikke hadde vært for sperregrensen. Nominasjonskomiteens liste fikk valgt inn en ung kandidat som andre vara. Sperregrensen hadde ingen innvirkning på resultatet for unge kandidater i Bjørgvin

8.3.1.3 Borg

På Nominasjonskomiteens liste i Borg kom fire kandidater over sperregrensen. Disse ble kåret etter antall stemmer. De tre siste varaene ble kåret etter rekkefølgen de hadde på listen i utgangspunktet. Hadde det ikke vært sperregrense, hadde to varamedlemmer blitt byttet ut.

Første vara var eneste valgte under 30 år. Hadde ikke Nominasjonskomiteens liste operert med en sperregrense, ville de fått valgt inn ytterligere ett varamedlem som var å regne som ung kandidat.

8.3.1.4 Hamar

Seks kandidater på Nominasjonskomiteens liste kom over sperregrensen. Dette gjaldt tre valgte og første, andre og tredje vara. Hadde det ikke vært for sperregrensen, ville ingen av de som kom under og ble valgt til vara, blitt byttet ut. Rekkefølgen på varaene ville imidlertid blitt endret noe. Nominasjonskomiteens liste i Hamar fikk innvalgt en ung kandidat som fast medlem, samt en vara.

8.3.1.5 Møre

I Møre fikk Nominasjonskomiteens liste valgt inn to faste medlemmer og fem varamedlemmer. Alle innvalgte, med unntak av femte vara, kom over sperregrensen. Sperregrensen hadde allikevel ingen innvirkning på hvilke kandidater som ble valgt inn. I Møre ble det valgt inn en ung kandidat som fjerde vara.

8.3.1.6 Nidaros

I Nidaros kom alle de tre kandidatene som ble valgt til faste medlemmer fra Nominasjonskomiteens liste, over sperregrensen. Det gjorde også første, andre og tredje vara. Hadde det ikke vært sperregrense, ville et av varamedlemmene blitt byttet ut. Sperregrensen til Nominasjonskomiteens liste hadde ingen innvirkning på plasseringen til de unge kandidatene som ble valgt til varamedlemmer. Disse ble henholdsvis andre og fjerde vara.

8.3.1.7 Nord-Hålogaland

I Nord-Hålogaland var det seks kandidater på Nominasjonskomiteens liste som kom over sperregrensen. Det vil si, de to som ble valgt til faste medlemmer, og fire varamedlemmer. Det var kun det siste varamedlemmet som ble valgt inn, som ikke havnet over sperregrensen. Hadde det ikke vært sperregrense, ville denne personen, som også var en ung kandidat, blitt byttet ut. De fikk innvalgt en ung kandidat som fast medlem.

8.3.1.8 Oslo

I Oslo kom sju kandidater på Nominasjonskomiteens liste over sperregrensen. Det betyr at alle de som ble valgt som faste og vara fra Nominasjonskomiteens liste, var over sperregrensen.

8.3.1.9 Stavanger

De to som ble valgt som faste medlemmer fra Nominasjonskomiteens liste, kom over sperregrensen. Det gjorde også de som ble valgt til første, andre og tredje vara. Hadde det ikke vært sperregrense, ville femte vara, som var en ung kandidat, blitt byttet ut. Nominasjonskomiteens liste hadde en ung kandidat på tredje plass som endte som fjerde vara.

8.3.1.10 Sør-Hålogaland

De tre som ble valgt til faste medlemmer fra Nominasjonskomiteens liste, kom over sperregrensen. Det samme gjaldt de som ble valgt til første, andre og tredje, vara. Hadde ikke Nominasjonskomiteens liste operert med sperregrense, ville et av varamedlemmene blitt byttet ut. En ung kandidat ble valgt til fast medlem. Nominasjonskomiteens liste fikk også valgt inn en ung kandidat som varamedlem. De ville også fått innvalgt enda en ung kandidat som varamedlem hvis det ikke var for sperregrensen.

8.3.1.11 Tunsberg

Fem kandidater på Nominasjonskomiteens liste kom over sperregrensen, tre medlemmer og første og andre vara. Hadde det ikke vært sperregrense, hadde to varamedlemmer blitt byttet ut. Nominasjonskomiteen fikk innvalgt en ung kandidat som fast medlem. Nominasjonskomiteens liste fikk også valgt inn to unge varamedlemmer. Disse ville også blitt valgt hvis det ikke var sperregrense. Stemmetillegg

8.3.2 Stemmetillegg

Stemmetillegg innebærer at inntil to av de øverste kandidatene på listeforslaget gis et stemmetillegg i sitt personlige stemmetall på 25 prosent av det antallet stemmesedler som listen mottar ved valget. Det er listestillerne som avgjør om de vil gi stemmetillegg eller ikke, og om det skal gis til den øverste listekandidaten eller til de to øverste listekandidatene.

Kandidater som gis et slikt stemmetillegg, skal stå først (øverst) på listeforslaget og med uthevet skrift.

Nominasjonskomiteens liste har ikke anledning til å gi stemmetillegg.

Når man ser på hva som ville skjedd uten stemmetillegget, kan det være verdt å påpeke at noen velgere kan ha stemt annerledes fordi stemmetillegget var der. En kan for eksempel tenke seg at en del

velgere har valgt å gi personstemme til kandidater uten stemmetillegg, fordi man regnet med at de med stemmetillegg var sikret plass uansett. Derfor kan man ikke vite at utfallet beskrevet her som «uten stemmetillegg» ville blitt det faktiske resultatet, hvis valget ble gjennomført uten mulighet for stemmetillegg.

Det er ingen tilfeller av at de som fikk stemmetillegg, er blitt forbigått av andre uten stemmetillegg. Dette kan være et tegn på at stemmetillegget er et sterkt virkemiddel for å få inn toppkandidatene.

Når stemmetillegget tas bort, er det likevel toppkandidater som blir valgt først i halvparten av tilfellene. 14 av 27 listetopper fra listene som fikk valgt inn minst ett medlem, hadde også endt på førsteplass uten stemmetillegget.

Det er kun to tilfeller der den som havnet på første plass, ikke ville blitt valgt, hvis stemmetillegget ble tatt bort.

På syv lister er det andrekandidaten som endte på førsteplass. Disse ville også havnet over førstekandidaten hvis man trakk fra stemmetillegget.

I fire tilfeller der andrekandidaten ble valgt til fast medlem, ville de uten stemmetillegg endt som varamedlemmer.

På ti av de 27 listene som fikk innvalgt minst ett medlem, får det ingen konsekvens for hvem som blir valgt, og rekkefølgen på varamedlemmene hvis stemmetillegget blir tatt bort.

8.3.2.1 Agder og Telemark

Bønnelista hadde to kandidater med stemmetillegg og fikk inn førstekandidaten. Andrekandidaten ble valgt til første vara. Dette ble utfallet etter loddtrekning da det ble stemmelikhet mellom de to toppkandidatene. Stemmetillegget fikk ingen konsekvenser for valgresultatet til Bønnelista.

Frimodig kirkes to kandidater med stemmetillegg havnet på første- og andreplass på listen, og dermed ble førstekandidaten valgt inn som fast medlem, mens andrekandidaten ble første vara. Stemmetillegget hadde heller ikke her innvirkning på valgresultatet.

Åpen folkekirkes to kandidater med stemmetillegg ville begge blitt valgt til faste medlemmer uten stemmetillegg. Kandidaten på tredjeplass på listen ville endt på førsteplass.

8.3.2.2 Bjørgvin

I Bjørgvin ga Bønnelista, Frimodig kirke og Åpen folkekirke sine to toppkandidater stemmetillegg.

Hvis man tar bort stemmetillegget, blir valgresultatet helt likt for Bønnelista. Den hadde to kandidater med stemmetillegg og fikk inn førstekandidaten.

Frimodig kirke hadde to kandidater med stemmetillegg. Der fikk kandidaten på andreplass flere stemmer enn kandidaten på førsteplass og ble dermed valgt inn som fast medlem. Hadde det ikke vært stemmetillegg, ville kandidaten som havnet på tredjeplass blitt valgt som fast medlem. Kandidatene med stemmetillegg ville dermed falt ned en plass på listen, til henholdsvis første og andre vara.

Fra Åpen folkekirke fikk kandidaten på andreplass flere stemmer enn kandidaten på førsteplass (de hadde begge stemmetillegg). Kandidatene med stemmetillegg ble begge valgt til fast medlem. Uten stemmetillegg ville kandidaten på andreplass fortsatt blitt valgt til fast medlem, mens kandidaten på førsteplass ville endt som femte vara. Første vara ville uten stemmetillegg rykket opp til tredje plass og dermed blitt innvalgt som fast medlem.

8.3.2.3 Borg

Bønnelista i Borg hadde to med stemmetillegg og fikk inn førstekandidaten. Andrekandidaten ble valgt til første vara. Stemmetillegget hadde ingen innvirkning på resultatet til Bønnelista.

Frimodig kirke hadde også stemmetillegg til sine to toppkandidater som endte henholdsvis som fast medlem og første vara. Stemmetillegget hadde heller ikke innvirkning på resultatet til Frimodig kirke.

Åpen folkekirkes to kandidater med stemmetillegg ble begge valgt. Stemmetillegget fikk heller ikke innvirkning på resultatet for listen til Åpen folkekirke.

8.3.2.4 Hamar

I Hamar var det to lister med stemmetillegg – Bønnelista og Åpen folkekirke. Frimodig kirke stilte ikke liste i Hamar.

Bønnelista hadde to kandidater med stemmetillegg. Førstekandidaten ble valgt til fast medlem, og andrekandidaten ble valgt til første vara. Stemmetillegget hadde ingen innvirkning på valget av fast medlem. Kandidaten som ble valgt til første vara, ville uten stemmetillegg endt som fjerde vara.

Åpen folkekirke hadde også to kandidater med stemmetillegg, og de ble begge valgt til faste medlemmer. Førstekandidaten som endte på andreplass, ville uten stemmetillegg blitt valgt til første vara. Andrekandidaten som endte på førsteplass, ville blitt valgt til fast medlem selv uten stemmetillegg, men rangeringen ville blitt annerledes.

8.3.2.5 Møre

Bønnelista ga ingen av sine kandidater stemmetillegg i Møre.

Frimodig kirke hadde to kandidater med stemmetillegg og fikk inn førstekandidaten.

Åpen folkekirke hadde to kandidater med stemmetillegg og fikk inn tre kandidater. Hvis man tar bort stemmetillegget, blir valgresultatet helt likt.

8.3.2.6 Nidaros

For Bønnelista hadde stemmetillegget til de to øverste kandidatene på lista ingen innvirkning på resultatet. Rangeringen ville vært den samme. Førstekandidaten ble valgt til fast medlem, og andrekandidaten ble første vara.

Frimodig kirke hadde to kandidater med stemmetillegg. Listen mottok ikke nok stemmer til å få innvalgt noen kandidater.

Åpen folkekirke ga stemmetillegg til sine to toppkandidater som begge ble valgt til faste medlemmer. Den som var rangert som nummer to, endte på førsteplass, og den som ble rangert som nummer en, endte på andreplass. Stemmetillegget hadde ikke innvirkning på hvem som ble valgt inn som faste medlemmer fra Åpen folkekirke, men rangeringen av de tre kandidatene som ble valgt til faste medlemmer, ville blitt endret.

8.3.2.7 Nord-Hålogaland

Bønnelista hadde to kandidater med stemmetillegg. Hvis en tar bort stemmetillegget, ville det ikke hatt innvirkning på resultatet. Andrekandidaten fikk flere personstemmer enn førstekandidaten og ble dermed Bønnelistas eneste faste medlem i Nord-Hålogaland. Førstekandidaten endte som første vara.

For Frimodig kirke hadde ikke stemmetillegget innvirkning på hvilken kandidat som ble valgt til fast medlem. Andrekandidaten som ble valgt til første vara, ville uten stemmetillegget ikke blitt valgt.

Åpen folkekirke hadde to kandidater med stemmetillegg. Begge disse endte med å bli valgt og ble dermed to av Åpen folkekirkes tre medlemmer i Nord-Hålogaland. Andrekandidaten endte på førsteplass og ville også uten stemmetillegg blitt valgt til fast medlem. Førstekandidaten ville uten stemmetillegg blitt valgt til første vara, og det ville dermed blitt en endring i de faste medlemmene.

8.3.2.8 Oslo

Bønnelista hadde to som fikk stemmetillegg, men ingen av de oppnådde nok stemmer til å bli valgt.

De to med stemmetillegg på Frimodig kirkes liste ble valgt til henholdsvis første vara og fast medlem. Det vil si at andreplass på lista rykket opp til førsteplass. Den som havnet på førsteplass og dermed ble valgt til fast medlem, ville også blitt valgt om det ikke var for stemmetillegget. Andreplass, som dermed ble valgt til første vara, ville endt som fjerde vara hvis det ikke var for stemmetillegget. Tredje og fjerde vara ville rykket opp en plass hver.

De to med stemmetillegg på Åpen folkekirkes liste ble valgt som nr. 1 og 2. Den som ble valgt på førsteplass, ville uten stemmetillegget fortsatt blitt valgt som fast medlem, men rekkefølgen ville blitt endret. Kandidaten ville da havnet på tredjeplass. Andreplass på lista ville uten stemmetillegget rykket ned til sjuendeplass og blitt tredje vara. Femteplass ville rykket opp fra første vara til fast medlem.

8.3.2.9 Stavanger

I Stavanger var det tre lister med stemmetillegg: Bønnelista, Frimodig kirke og Åpen folkekirke.

De to toppkandidatene til Bønnelista hadde begge stemmetillegg og ble valgt til fast medlem og første vara. Hvis man tar bort stemmetillegget, ville valgresultatet blitt helt likt for Bønnelista.

Hvis man ser bort fra stemmetillegget de to øverste kandidatene til Frimodig kirke fikk, ville førstekandidaten fortsatt kommet på førsteplass og blitt valgt til fast medlem. Andrekandidaten, som endte som første vara, ville derimot byttet plass med andre vara.

Åpen folkekirkes to kandidater med stemmetillegg endte begge med å bli valgt som faste medlemmer. Begge kandidatene ville fortsatt blitt valgt som faste medlemmer uten stemmetillegg. Den som havnet på tredjeplass, ville endt på førsteplass, og de to kandidatene med stemmetillegg ville kommet på andre- og tredjeplass.

8.3.2.10 Sør-Hålogaland

I Sør-Hålogaland ga Bønnelista kun stemmetillegg til sin første kandidat, som også ble valgt til fast medlem. Kandidaten hadde ikke blitt valgt til fast medlem hvis det ikke var for stemmetillegget, men endt som fjerde vara.

Fra Åpen folkekirke ville toppkandidaten som fikk stemmetillegg, endt på førsteplass og dermed blitt valgt til fast medlem, også uten stemmetillegg. Andrekandidaten som også fikk stemmetillegg, ville ikke blitt valgt til fast medlem dersom det ikke var for stemmetillegget. Kandidaten hadde uten stemmetillegget rykket ned til andre vara.

8.3.2.11 Tunsberg

I Tunsberg stilte ikke Bønnelista og Frimodig kirke med egne lister, men hadde listesamarbeid. Listas to kandidater med stemmetillegg endte som nummer en og to og ble dermed valgt som fast medlem og første vara. Hvis en tar bort stemmetillegget, ville tredjeplassen på lista endt som fast medlem, førsteplassen som første vara og andreplassen som andre vara.

Åpen folkekirkes to kandidater med stemmetillegg ble begge valgt inn som faste medlemmer. Disse havnet med stemmetillegg på første- og andreplass. Hadde det ikke vært for stemmetillegget, ville den som endte som nummer tre, rykket opp til førsteplass på lista, og førsteplass rykket ned til andreplass. Kandidaten som kom på andreplass, ville uten stemmetillegg endt på åttendeplass og med det blitt valgt som fjerde vara.

8.4 Ungdomsrepresentasjon i bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkemøtet har lenge hatt en målsetning om minst 20 prosent representasjon av unge under 30 år i alle råd, møter og utvalg i Den norske kirke. Ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet var det et krav om at alle listeforslag måtte inneholde minst 20 prosent unge under 30 år for å kunne bli godkjent.

Tabell 21. Antall unge kandidater under 30 år på valglistene

Bispedømme	Bønnelista	Frimodig kirke	Nominasjonskomiteens liste	Åpen folkekirke	Bønnelista og Frimodig kirke (listesamarbeid)

Agder og Telemark	2 av 7	2 av 10	3 av 15	3 av 15	
Bjergvin	2 av 9	2 av 8	3 av 14	4 av 17	
Borg	2 av 10	2 av 7	2 av 10	5 av 15	
Hamar	2 av 9	Ingen liste	2 av 10	5 av 18	
Møre	2 av 9	3 av 12	2 av 10	3 av 15	
Nidaros	2 av 9	2 av 7	3 av 15	3 av 15	
Nord-Hålogaland	2 av 6	3 av 10	3 av 12	5 av 18	
Oslo	3 av 9	3 av 7	3 av 14	4 av 15	
Sør-Hålogaland	2 av 7	Ingen liste	3 av 14	3 av 14	
Stavanger	2 av 9	2 av 7	4 av 12	4 av 18	
Tunsberg			3 av 14	3 av 15	2 av 10

Etter godkjenningen inneholdt alle valglistene det nødvendige kravet om minst 20 prosent unge kandidater under 30 år.

I forkant av kirkevalget i 2023 ble det også vedtatt en regel om at minst en av kandidatene under 30 år bør plasseres på en av de tre øverste plassene på listen.

Tunsberg bispedømme innrømmer i sin evaluering at det har vært utfordrende å finne kandidater under 30 år som ville stille på lista. Tunsberg viser til et nedadgående kirkelig tilbud til denne aldersgruppen som fører til at man ikke kjenner til unge som kunne vært villige til å stille til kirkevalget. Også kandidater som man kjente til, og som ble spurt, ville ikke stille da de var usikre om fremtidige planer forstudier eller arbeid.

I tabellen under ser man at Bønnelista hadde totalt sju unge kandidater blant de tre øverste på seks valglistene. Frimodig kirke hadde fire unge kandidater blant de tre øverste på fire valglistene. På Nominasjonskomiteens liste var det en ung kandidat blant de tre øverste kandidatene i alle bispedømmer bortsett fra Agder og Telemark. Åpen folkekirke innfridde retningslinjen om minst en kandidat under 30 år på de tre øverste plassene i alle bispedømmer bortsett fra Agder og Telemark og Stavanger.

Tabell 22. Unge blant de tre øverste kandidatene på listen

Bispedømme	Bønnelista	Frimodig kirke	Nominasjonskomiteens liste	Åpen folkekirke	Bønnelista og Frimodig kirke (listesamarbeid)
Agder og Telemark	Første- og tredjeplass	Ingen	Ingen	Ingen	
Bjergvin	Ingen	Ingen	Tredjeplass	Tredjeplass	
Borg	Ingen	Andre plass	Tredjeplass	Tredjeplass	
Hamar	Førsteplass	Ingen liste	Tredjeplass	Tredjeplass	
Møre	Tredjeplass	Andre plass	Førsteplass	Tredjeplass	
Nidaros	Tredjeplass	Førsteplass	Tredjeplass	Tredjeplass	
Nord-Hålogaland	Ingen	Ingen	Tredjeplass	Tredjeplass	
Oslo	Andre plass	Ingen	Tredjeplass	Tredjeplass	
Sør-Hålogaland	Tredjeplass	Ingen liste	Tredjeplass	Tredjeplass	
Stavanger	Ingen	Førsteplass	Tredjeplass	Ingen	
Tunsberg			Tredjeplass	Tredjeplass	Ingen

Totalt ble det valgt inn to unge medlemmer for Bønnelista: i Agder og Telemark og i Hamar. For Frimodig kirke ble det valgt inn ett medlem i Stavanger. Nominasjonskomiteens liste fikk inn tre medlemmer, i Møre, Nord-Hålogaland og Sør-Hålogaland. For Åpen folkekirke ble det valgt inn ni medlemmer: ett i Bjørgvin, Borg, Hamar, Nidaros, Sør-Hålogaland og Tunsberg, og to medlemmer i Oslo.

Totalt ble det valgt inn 15 unge kandidater. Dette utgjør 19 prosent av de leke medlemmene.

8.5 Offentliggjøring av valgresultater

Ved kirkevalget i 2023 ble tallene fra den digitale forhåndsstemningen offentliggjort kl. 21:00 på valgdagen. Det var deretter opp til det enkelte valgrådet i bispedømmet å kunngjøre resultatet når opptellingen var gjennomført. Menighetenes frist for å levere inn stemmesedlene til bispedømmene var 13. september. Frist for endelig opptelling av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet var 21. september, jf. kirkevalgreglene § 11-4 (6) e. Kirkerådet offentliggjorde resultatene fra valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet 22. september.

Ved kirkevalget i 2019 ble en foreløpig mandatfordeling offentliggjort torsdag etter valgdagen, basert på innrapporterte tall fra soknene om foreløpige stemmer.

I tidsrommet fra valgdagen til offentliggjøring av resultatene mottok Kirkerådet flere henvendelser fra nomineringsgruppene om når de endelige resultatene skulle publiseres. I henvendelsene kom det frem en forventning om at resultatene skulle være klare tidligere enn ti dager etter valgdagen, og at resultatene skulle offentliggjøres samlet, og ikke bispedømmevis, slik ordningen var for kirkevalget 2023.

Også Oslo bispedømmeråd uttrykte en slik forventning i sin evaluering av kirkevalget.

Flere bispedømmer pekte på at selv om man prøvde å ha et enhetlig, effektivt system for sending av stemmesedler var det ikke alle fellesråd som klarte å sende på den standardiserte måten. Dette skapte forsinkelser blant annet i Agder og Telemark.

Hamar bispedømme meldte at stemmesedlene fra fellesrådene kom fort etter valget, og bispedømmet var ferdig med opptellingen allerede 13. september. Da det var betydelig færre stemmesedler enn i de to foregående valgene, var også kontrollopptelling utført 15. september.

For Oslo bispedømme tok opptellingen flere dager med innleid arbeidskraft. Bispedømmet erfarte også at den lokale sorteringen av bispedømmesedlene tok tid.

Sør-Hålogaland bispedømme fortalte at det var knyttet stor spenning til om stemmesedler kom inn til bispedømme i tide. Det var kun et fåtall fellesråd som hadde sendt stemmesedlene på annen måte enn foreskrevet. Disse kom likevel frem i tide.

Når det gjelder publisering av valgresultatet, ble det opplevd som en utfordring av enkelte bispedømmer at det var automatisk i at resultatet kom ut på kirken.no da valgrådet trykket på «kalkuler resultat» i valgmodulen. Noen valgråd meldte fra om at de gjerne skulle hatt resultatene først selv, uten at de ble publisert på Kirkerådets nettsider.

8.6 Stemmesedler

For valg av menighetsråd og valg av leke medlemmer i bispedømmeråd og Kirkemøtet ble det trykket opp papirstemmesedler. Kirkerådet hadde ansvar for å trykke og sende stemmesedler til valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet til samtlige fellesråd. Etter offentlig anbudskonkurranse ble oppdraget med å trykke og distribuere stemmesedlene gitt til Aksell AS.

På bakgrunn av oppslutning om den mest populære liste ved valget i 2019, med tillegg av en "sikkerhetsmargin", ble det estimert et antall stemmesedler. Det ble laget et prøvetrykk av

stemmesedlene på bokmål og nynorsk, samt nordsamisk, sørsamisk og lulesamisk der det var aktuelt. Dette ble sendt ut til fellesrådene for tilbakemelding. Basert på responsen ble det totalt bestilt over 1.120.000 stemmesedler, sortert og pakket per menighet og sendt samlet til fellesrådene for videre distribusjon ut til menighetene i løpet av juni måned. Trykk og utsending ble gjennomført uten vesentlige avvik.

Kirkerådet mottok noen få henvendelser om at menighetene hadde beregnet feil antall stemmesedler og ville bestille flere. Disse kunne henvende seg direkte til leverandøren og få tilsendt et ønsket antall stemmesedler i tillegg til de menighetene hadde mottatt fra før.

I 2019 var det en utfordring flere steder med for få stemmesedler. Dette var særlig knyttet til etterspørselen etter blanke stemmesedler, som var høyere enn ventet.

9 Valg av døvemenighetenes representant til Oslo bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valg av døvemenighetenes representant ble gjennomført som flertallsvalg. Det var tre kandidater på listen. Det var mulig å stemme digitalt. I tillegg kunne man stemme ved fysisk forhåndsstemming og fysisk valgting i døvemenighetene. Det var 207 velgere som avga stemme. Av disse stemte 99 digitalt.

10 Valg av sørsamisk representant til Nidaros bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valg av sørsamisk representant ble gjennomført som flertallsvalg. Det var noen utfordringer med nomineringsprosessen.

Nidaros bispedømme meldte i sin evaluering at nominasjonskomiteens ikke kom i gang med arbeidet før fristen hadde gått ut. Valgrådet måtte utsette fristen og bistå nominasjonskomiteen i arbeidet for å få listeforslaget på plass. Saemien Aalmegearie kom med tre forslag til kandidater til listeforslaget. Utover det var det nominasjonskomiteen som fant frem til kandidater.

Valglisten hadde fem kandidater. Valget ble gjennomført som digitalt valg kombinert med postvalg. Det var 91 velgere som stemte, og av disse stemte 59 digitalt.

11 Valg av nordsamisk og lulesamisk representant til bispedømmeråd og Kirkemøtet (Samisk kirkelig valgmøte)

Valg av nordsamisk representant til Nord-Hålogaland bispedømmeråd og lulesamisk representant til Sør-Hålogaland bispedømmeråd ble gjennomført på Samisk kirkelig valgmøte.

Samisk kirkeråd har evaluert Samisk kirkelig valgmøte 16. november 2023 (sak SKR 31/23) og fattet følgende vedtak:

- I. Samisk kirkeråd har drøftet og vurdert prosessen fram mot og gjennomføringen av Samisk kirkelig valgmøte 2023. Det overordnede bildet er at både prosessen og gjennomføringen har fulgt regelverket og fungert relativt tilfredsstillende.

II. Prosessen kan forbedres med noen enkle grep. Prosessen fram mot valgmøtet bør starte senest 1,5 år før selve valgmøtet. Prosessen kan gjerne starte med å offentliggjøre en prosessplan som inneholder informasjon om sentrale datoer. For neste valgmøte vil dette kunne gjøres med en egen sak i SKR innen september 2026 der milepæler for møtet blir klarlagt. En slik plan vil også skape mer forutsigbarhet for Samisk kirkeråds samarbeidspartnere som har i oppgave å søke kandidater og oppnevne delegater til valgmøtet.

III. Det er behov for et tett samarbeid mellom Samisk kirkeråd, bispedømmene og relevante menigheter for å få til en bedre prosess når det gjelder både nominering av kandidater og oppnevning av delegater til valgmøtet.

IV. Sittende Samisk kirkeråd ber om å få et møte med Samisk utvalg der gjennomføringen av Samisk kirkelig valgmøte 2023 evalueres.

V. Forskrift om Samisk kirkelig valgmøte inneholder noen inkonsekvenser og uklarheter når det gjelder begrepsbruk mm. Det er for eksempel også uklart om enkeltmedlemmer kan sende inn forslag på kandidater. For å unngå usikkerhet om hvordan forskriften skal tolkes og hva som gjelder rettslig, vil det være nødvendig å gjennomgå forskriften og justere den i ulike deler.

VI. Sekretariatet får i oppgave å utrede forbedringer i regelverket sett i lys av evalueringen av valgmøtet og kirkelig organisering.

12 Valg av prest og lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Valg av prest og lek kirkelig tilsatt ble gjennomført heldigitalt og som preferansevalg.

12.1 Nominering

Valgrådet i Sør-Hålogaland bispedømme hadde følgende kommentar til nominasjonsprosessen (protokoll valgrådet 07.02.2023):

Valgrådet registrerer at det særlig i nominasjonskomite for valg av prest er en svært skjev kjønnsbalanse. Kravet om at begge kjønn skal være representert er så vidt innfridd, men det hadde vært ønskelig med en bedre balanse.

Valgene har foregått separat og uavhengig av hverandre i hvert enkelt prosti. Det betyr at det er vanskelig for de som deltar i valgene å ta hensyn til en bestemmelse om at "Det bør tilstrebtes representasjon av yngre prester samt at begge kjønn er representert". Valgrådet ønsker å påpeke at dette er en svakhet i metoden for valg av nominasjonskomiteer.

12.2 Valgdeltakelse ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Det var 82 prosent av de stemmeberettigede som deltok ved valget.

Tabell 23. Valgdeltakelse ved valg av prest til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Bispedømme	Stemmeberettigede	Stemmer	Prosent
Oslo	196	158	80,61
Borg	146	123	84,25
Hamar	112	89	79,46
Tunsberg	116	98	84,48
Agder og Telemark	133	99	74,44
Stavanger	129	113	87,60
Bjørgvin	168	145	86,31
Møre	59	52	88,14

Nidaros	111	92	82,88
Sør-Hålogaland	69	58	84,06
Nord-Hålogaland	81	61	75,31
Totalt	1320	1088	82,42

12.3 Valgdeltakelse ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Det var 56 prosent av de stemmeberettigede som avga stemme ved valg av lek kirkelig tilsatt.

Tabell 24. Valgdeltakelse ved valg av lek kirkelig tilsatt til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Bispedømme	Stemmeberettigede	Stemmer	Prosent
Oslo	423	240	56,74
Borg	499	276	55,31
Hamar	396	211	53,28
Tunsberg	399	217	54,39
Agder og Telemark	474	262	55,27
Stavanger⁴⁹	471	274	58,17
Bjergvin	532	313	58,83
Møre	242	154	63,64
Nidaros	435	235	54,02
Sør-Hålogaland	268	136	50,75
Nord-Hålogaland	248	123	49,60
Totalt	4387	2441	55,64

Ved omvalg i Stavanger var det 485 stemmeberettigede, og 203 ga stemme. Det betyr at 41,9 prosent av de stemmeberettigede deltok ved omvalget.

13 Klager

13.1 Forholdet mellom klager i formell forstand og merknader til gjennomføringen av valg

Både Kirkerådet og bispedømmerådene opplevde at det var noen velgere som klaget over forhold ved forberedelsen og gjennomføringen av valget. Noen av tilfellene viste seg å ikke være formelle klager. Da det ble klart for klagerne hva en formell klage ville innebære – at valget kan kjennes ugyldig, og at det kan bli tale om omvalg – trakk de «klagen». Noen ønsker å peke på forbedringspunkter i regelverket eller gi uttrykk for frustrasjoner knyttet til enkelte forhold.

For Kirkerådets del kan det eksempelvis nevnes at en person klaget over utregningen i valgmodulen, og et medlem av Den norske kirke, bosatt i utlandet, klaget over at vedkommende ikke hadde stemmerett ved kirkevalget. I slike tilfeller redegjorde Kirkerådet for de faktiske forholdene og gjeldende ordninger og orienterte samtidig om den formelle klageadgangen. Disse konkrete personene gikk ikke videre med en formell klage.

Valgrådet i Nidaros rapporterte at de mottok tre henvendelser som gjaldt gjennomføringen av valget. Valgrådet opplyste at ingen av disse var å regne som formelle klager, men merknader til gjennomføringen av valget.

Det ble også fremmet formelle klager til valgene, og disse blir redegjort for i det følgende.

13.2 Klager over gjennomføringen av valg til menighetsråd

Sokn	Bispedømme	Forhold
Tinn	Agder og Telemark	Tilgjengelige lister ved forhåndsstemming

⁴⁹ Denne valgdeltakelsen refererer til det valget av lek kirkelig tilsatte i Stavanger bispedømme som ble kjent ugyldig, og hvor det ble påbudt omvalg.

Gamle Fredrikstad	Borg	Nominasjonsprosess, behandling av listeforslag
Gulset og Skotfoss	Agder og Telemark	Feil kandidat registrert på stemmeseddelen
Høybråten, Fossum og Stovner	Oslo	Forhold i valglokalet: Velgere som skulle stemme ved kommune- og fylkestingsvalget måtte gå gjennom valglokalet til kirkevalget. Adferd til valgfunksjonærer

Agder og Telemark bispedømmeråd behandlet en klage over gjennomføringen av menighetsrådsvalget i Gulset og Skotfoss sokn. Bispedømmerådet vedtok 25. september 2023 å ta klagen til følge og kjenne menighetsrådsvalget ugyldig. Vedkommende sokn hadde ført opp feil person som kandidat på den offisielle valglisten. Kirkevalgreglene § 12-1 (5) slår fast at hvis bispedømmerådet kjenner et valg ugyldig, skal det sendes melding til Kirkerådet som påbyr omvalg.

Kirkerådets arbeidsutvalg fastsatte 12. oktober 2023 regler for gjennomføring av omvalg ved menighetsrådsvalget i Gulset og Skotfoss sokn. Valgdagen for omvalget i Gulset og Skotfoss sokn ble fastsatt til 29. oktober 2023, med mulighet til å forhåndsstemme på gitte tidspunkt to uker i forveien. Omvalget ble gjennomført kun på papir, siden kostnadene ved å gjennomføre det digitalt ville ha vært uforholdsmessig store.

Det er kun klagen over menighetsrådsvalget i Gulset og Skotfoss sokn som ble tatt til følge, slik at valget ble kjent ugyldig. De andre klagenene ble ikke tatt til følge.

13.3 Klager over gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet

Kirkerådets arbeidsutvalg behandlet seks klager på valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet. Til sammenligning var det 32 klager ved kirkevalget i 2015, og det var ti klager i 2019.

I tillegg til sakene som havnet på bordet til Kirkerådets arbeidsutvalg, var det ett tilfelle som ble ferdigbehandlet av valgrådet i Oslo bispedømme. I Oslo bispedømmeråds evalueringsrapport til Kirkerådet ble det redegjort for denne saken:

Etter godkjenning framkom det en klage fra Åpen folkekirke på de andre valglistenes fordeling mellom kjønn og antall ungdomsrepresentanter. Valgrådet hadde valgt å se på fordelingen i tråd med hva som gjaldt for Kommunelovens § 7-7 hvor det stod at «reglene i dette leddet følges så langt det er mulig». Det oppsto en uklarhet om hvor eksakt fortolkningen av kirkevalgreglene § 6-2 skulle forstås. Etter ny vurdering i valgrådet, besluttet rådet å be de tre valglistene justere sine lister slik at man oppfylte de prosentene som var angitt i valgreglene.

13.3.1 Valggjennomføringen ved valg av lek kirkelig tilsatt i Stavanger bispedømme

To av seks klager ved årets kirkevalg kom fra tre klagere og dreide seg om det samme forholdet – valggjennomføringen ved valg av lek kirkelig tilsatt i Stavanger bispedømme. Klagerne var lek kirkelig tilsatte, som ved en feil ikke hadde kommet med i manntallet og dermed ikke fikk utøvd stemmeretten som lek kirkelig tilsatt.

Alle kan kreve feil rettet i manntallet, men ikke dersom de har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning ved menighetsrådsvalget. Det er fordi menighetsrådsvalget har felles manntall som valget av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet. For å hindre at noen skal kunne stemme både ved valg av leke medlemmer og ved valg av lek kirkelig tilsatt, følger det av reglene at man ikke kan rette manntallet når det er avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.

Dette innebar at feilen ikke kunne rettes på det tidspunktet den ble oppdaget. Etter kirkevalgreglene § 12-2 (4), forskrift om regler for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 5-5, skal Kirkerådet kjenne valget til bispedømmeråd og Kirkemøtet ugyldig dersom det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet, og som det ikke er mulig å rette.

Som et ledd i saksbehandlingen uttalte valgrådet i bispedømmet seg. Valgrådet viste til at det var få stemmer som skilte kandidatene og anbefalte derfor enstemmig at Kirkerådet skulle ta klagen til følge.

Kirkerådets arbeidsutvalg traff 12. oktober 2023 følgende enstemmige vedtak i sak KR-AU 20/23:

1. Klagen tas til følge, og valget av lek kirkelig tilsatt i Stavanger bispedømme kjennes ugyldig.
2. Kirkerådets arbeidsutvalg påbyr at det holdes omvalg til valg av lek kirkelig tilsatt til Stavanger bispedømmeråd og Kirkemøtet.

Kirkerådet fastsatte samtidig nærmere regler for gjennomføringen av omvalget. Omvalget for lek kirkelig tilsatt i Stavanger bispedømme ble gjennomført i perioden 24. oktober til 21. november 2023. Omvalget ble gjennomført kun på papir, siden kostnadene ved å gjennomføre det digitalt ville ha vært uforholdsmessig store.

13.3.2 Klage på bruken av benevnelsen «menighetenes fellesliste» for Nominasjonskomiteens liste

Kirkerådet mottok 18. august 2023 klage på at Nominasjonskomiteens liste benyttet benevnelsen «menighetenes fellesliste» i sin presentasjon på www.nominasjonskomiteen.no. Klagen ble fremsatt til rett tid, og klageren hadde stemmerett ved valg av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet i Oslo bispedømme. Kirkerådet innhentet uttalelse fra Interesseforening for Nominasjonskomiteens liste som ledd i sin saksbehandling.

Klagen ble formulert generelt, men i kirkevalgreglene presiseres det at klageretten er begrenset til å gjelde «forhold i forbindelse med forberedelsen og gjennomføringen av valg til bispedømmeråd og Kirkemøtet i det bispedømmet klageren er manntallsført», jf. § 12-2 (1). Siden klageren hadde stemmerett i Oslo bispedømme, ble saksbehandlingen avgrenset til å vurdere forholdet som ble tatt opp i klagen knyttet til forberedelser og gjennomføring av valget av bispedømmeråd og Kirkemøtet i Oslo bispedømme. For at klagen skulle tas under behandling var det et krav om at forholdet det ble klaget på, kunne utgjøre et brudd på regelverket for hvordan valget forberedes og gjennomføres av kirkelige valgmyndigheter. Hvordan kandidater og lister uttaler seg i offentligheten eller presenterer seg på sine egne nettsider, står for disse kandidatene/listenes egen regning. Informasjonsformidling det ble klaget på, dreide seg ikke om forhold knyttet til kirkelige valgmyndigheters forberedelse og gjennomføring av valget. Siden klagen gjaldt presentasjonen av Nominasjonskomiteens liste på nettsiden til Interesseforening for Nominasjonskomiteens Liste, falt den derfor utenfor de forholdene klageinstansen kunne prøve. Man anbefalte derfor at klagen avvises. Kirkerådets praksis har vært at også avgjørelser om avvisning av klager, tas av klageinstansen.

Kirkerådets arbeidsutvalg traff 22. august 2023 følgende enstemmige vedtak i sak KR AU 18/23:

Kirkerådets arbeidsutvalg har kommet til at forholdene som er tatt opp i klagen ikke utgjør et brudd på regelverket for hvordan valget skal forberedes og gjennomføres av kirkelige valgmyndigheter i Oslo bispedømme. Klagen oppfyller dermed ikke reglenes formelle krav til en klage. Klagen avvises.

13.3.3 Klage over valggjennomføringen i Vingrom sokn, Hamar bispedømme

Valgrådet i Hamar bispedømme mottok 10. september 2023 klage over valggjennomføringen i Vingrom sokn. Vingrom sokn har to stemmekretser, og klageren møtte opp i feil stemmekrets for å avgi stemme. Klageren ble ikke funnet i manntallet siden han hørte til en annen stemmekrets, og klageren fikk selv se i manntallet for å finne sitt navn. Klageren anførte også at måten stemmen ble tatt imot på, ikke ivaretok prinsippet om hemmelig valg. Valgrådet i bispedømmet innhentet uttalelse fra valgstyret i soknet og uttalte seg selv om forholdene, før saken ble oversendt Kirkerådet som klageinstans. Ut fra de fremlagte opplysningene la Kirkerådet til grunn at prosedyrene ved mottak av stemmegivning i særskilt omslag ikke ble fulgt i tråd med kirkevalgreglene og konstaterte derfor at det hadde skjedd et brudd på kirkevalgreglene.

Om en valgmedarbeider mot formodning skulle få kjennskap til en velgers stemme, følger det av kirkevalgreglene § 14-3, jf. kirkeordningen § 42 første ledd at vedkommende er underlagt taushetsplikt.

Kirkerådet la til grunn valgstyrets informasjon om at ingen hadde sett hva klageren hadde stemt. Kirkerådet merket seg at valgstyret beklaget det inntrufne og ville gjennomgå rutinene. Kirkerådet konstaterte at kirkevalgreglens bestemmelser om manntall ble brutt og la til grunn at det dessuten var et brudd på personopplysningssikkerheten etter personvernforordningen artikkel 33, som ble meldt som et avvik til Datatilsynet.

At en klage tas til følge når en feil ikke kan rettes, innebærer at valget kjennes ugyldig, og det må gjennomføres omvalg. Vilkåret er at feilen kan antas å ha påvirket valgresultatet.

Klageren fikk avgi stemme, og valgstyret uttalte at ingen hadde sett hva klageren hadde stemt. Feilen påvirket derfor ikke valgresultatet, og man anbefalte at klagen ikke tas til følge.

Kirkerådets arbeidsutvalg traff 12. oktober 2023 følgende enstemmige vedtak i sak KR-AU 22/23:

Kirkerådets arbeidsutvalg konstaterer at prosedyrene for å motta stemmegivninger i særskilt omslag ble ikke fulgt i dette tilfellet i Vingrom sokn, og at det skjedde brudd på kirkevalgreglens bestemmelser om innsyn i manntall. Stemmegivningen ble likevel godkjent og telt med. Feilen kan derfor ikke antas å ha hatt innvirkning på valgresultatet. Klagen tas ikke til følge. Kirkerådet ber valgrådet i Hamar bispedømme informere klageren og berørte instanser om vedtaket.

13.3.4 Klage over valggjennomføringen i Stavern sokn, Tunsberg bispedømme

Kirkerådet mottok 11. september 2023 en klage over valggjennomføringen i Stavern sokn. Klageren anførte at det manglet stemmesedler fra Åpen folkekirke i valglokalet, og at en valgfunksjonær sa at «dette er de listene vi har».

Kirkerådet innhentet uttalelse fra valgrådet i Tunsberg bispedømme, som igjen innhentet uttalelse fra valgstyret i Stavern sokn. Valgstyret opplyste at ingen av valgfunksjonærene kunne huske å ha fått beskjed om at noen stemmesedler manglet, men at de beklaget sterkt hvis det på noe tidspunkt hadde vært rot i bunkene. Valgrådet understreket at valgfunksjonæren umiddelbart burde ha sjekket i valgavlukket når velgeren meldte dette forholdet. Kirkerådet delte denne vurderingen.

Kirkevalgreglene § 7-9 forutsetter at det er lagt ut stemmesedler for alle listene som stiller til valg i valglokalet på valgtinget.

Om det på enkelttidspunkter manglet stemmesedler for Åpen folkekirke i valglokalet var det en feil. Kirkerådet merket seg at kirkevergen, kort tid etter at henvendelsen var mottatt av bispedømmeadministrasjonen, ved egen kontroll kunne garantere at det lå stemmesedler for alle tre lister ved valglokale i Stavern sokn (inkludert stemmesedler for Åpen folkekirke). Valgstyret anførte at det i begge avlukkene til enhver tid lå tre bunker med stemmesedler, noe som ble sjekket jevnlig. Så vidt valgrådet kunne bedømme, ble det lagt frem stemmesedler fra alle tre listene i det angitte valglokalet i Stavern både søndag og mandag, inkludert stemmesedler fra Åpen folkekirke. Åpen folkekirke fikk 27 av de 75 stemmesedlene i Stavern sokn. Kirkerådet gjennomførte en beregning som slo fast at det uansett ikke ville ha hatt betydning for valgresultatet.

At en klage tas til følge når en feil ikke kan rettes, innebærer at valget kjennes ugyldig, og det må gjennomføres omvalg. Vilkåret er at feilen kan antas å ha hatt betydning for valgresultatet.

Kirkerådets arbeidsutvalg traff 12. oktober 2023 følgende enstemmige vedtak i sak KR-AU 24/23:

Kirkerådets arbeidsutvalg har fått utført en beregning som slår fast at en eventuell feil uansett ikke ville kunne anses å ha hatt betydning for valgresultatet. Klagen tas derfor ikke til følge.

13.3.5 Klage over valggjennomføring ved valg av lek kirkelig tilsatt i Bjørgvin bispedømme

Kirkerådet mottok 17. august 2023 en klage fra en velger som ikke var manntallsført som lek kirkelig tilsatt.

Etter forskriften kan alle som mener de er feilaktig utelatt fra manntallet, kreve at Kirkerådet retter feilen, dersom de ikke har avgitt godkjent forhåndsstemmegivning ved menighetsrådsvalget, jf. § 2-3 (7). Det er fordi menighetsrådsvalget har felles manntall som valget av leke medlemmer til bispedømmeråd og Kirkemøtet. For å hindre at noen skal kunne stemme både ved valg av leke medlemmer og ved valg av lek kirkelig tilsatt, følger det av reglene at man ikke kan rette manntallet når det er avgitt godkjent forhåndsstemmegivning.

Kirkerådet rettet manntallet for en rekke velgere som ikke hadde avgitt stemme på valg av sokneråd. Da klageren allerede hadde stemt ved valg av sokneråd, kunne ikke feilen rettes ifølge reglene. Kirkerådet var kjent med at det i alt var 13 personer hvor det ikke var mulig å rette feilen. Valgrådet hadde foretatt en beregning og uttalte at «Det valgte medlemmet (..) har så stort forsprang både på 1. stemmer og 2. stemmer at vi regner det som usannsynlig at 13 velgere ville gitt de andre kandidatene nok stemmer til å ta førsteplassen, og at det er lite sannsynlig at rekkefølgen mellom nr. 2 og nr. 3 ville blitt en annen». Kirkerådet regnet også på mulige utfall om 13 velgere hadde stemt likt. Utrekningene til Kirkerådet tilsvarte valgrådets resultat. De tre øverste kandidatene ville uansett blitt valgt. Kirkerådet delte vurderingen at det valgte medlemmet hadde så stort forsprang at 13 velgere uansett ikke ville ha gitt de andre kandidatene nok stemmer til å ta førsteplassen.

Om en klage tas til følge, kjennes valget av lek kirkelig tilsatt i bispedømme ugyldig, og det må gjennomføres omvalg. Terskelen for å påby omvalg er og skal være høy. Vilåret er at det er begått feil som antas å ha hatt innflytelse på valgresultatet. Etter kirkevagreglene er det ikke tilstrekkelig å erklære et valg ugyldig bare ved en teoretisk mulighet for at feilen kan ha påvirket valgresultatet. Det må sannsynliggjøres med en sannsynlighetsovervekt at feilen har påvirket valgresultatet. Kirkevalgreglene bygger i hovedsak på systemet fra den offentlige valglovgivningen når det gjelder dette.

I lys av både valgrådets vurdering og Kirkerådets vurdering av valgresultatet, ble det anslått som lite sannsynlig at feilen hadde påvirket valgresultatet. Anbefalingen var derfor at klagen ikke tas til følge. Arbeidsutvalget til Kirkerådet vedtok 12. oktober 2023 følgende enstemmig vedtak i sak KR-AU 21/23: «Arbeidsutvalget til Kirkerådet legger til grunn at klageren skulle ha hatt stemmerett ved valg av lek kirkelig tilsatt, og at det var feil at klageren ikke ble manntallsført som lek kirkelig tilsatt. Etter at klageren hadde gitt stemme ved valg av menighetsråd, kunne feilen ikke rettes ifølge forskrift for valg av prest og lek kirkelig tilsatt § 2-3 (6). Det er 13 velgere som ble rammet av tilsvarende feil som man ikke kan rette. Arbeidsutvalget understreker at det er beklagelig at feilen har oppstått. Arbeidsutvalget til Kirkerådet har fått gjennomført utregninger over om det er sannsynlig at feilen kan ha påvirket valgresultatet. Basert på dette, finner arbeidsutvalget det at feilen med stor sannsynlighet ikke har påvirket valgresultatet. Klagen blir derfor ikke tatt til følge».

14 Referanseliste

- Berger, Peter L. (1980). *Der Zwang zur Häresie. Religion in der pluralistischen Gesellschaft*. Frankfurt am Main: S. Fischer.
- Berger, Peter L. and Anton. C. Zijderveld (2009). *In Praise of Doubt: How to Have Convictions Without Becoming a Fanatics*. New York: HarperCollins.
- Berger, Peter L. (2014). *The Many Altars of Modernity: Toward a Paradigm for Religion in a Pluralist Age*.
- Bordens, Kenneth S. & Bruce B. Abbot (2011). *A Process Approach: Research Design and Methods*. Singapore: McGraw-Hill.

- Brinkmann, Svend (2016). *Stå imot: Si nei til selvutviklingen*. Oslo: Forlaget Press.
- Bruce, Steve and David Voas (2023). "Secularization Vindicated" i *Religions*, 14(3). 301.
- Haynes, Jeff (1998). *Religion in Global Politics*. England: Pearson Education Limited.
- Jänträ-Jareborg, Maarit (2011). "Religion and the Secular State in Sweden" i *Religion and the Secular State: Interim National Reports issued for the occasion of the XVIIIth International Congress of Comparative Law*. Javier Martinez-Torrón & W. Cole Durham, Jr. (Ed.). Provo, Utah: The International center for Law and Religion Studies. Brigham Young University.
- Madsen, Ole J. (2014). «Det er innover vi må gå» – en kulturpsykologisk studie av selvhjelp. Oslo: Universitetsforlaget.
- Pollack, Detlef (2008). "Religious Change in Europe: Theoretical Considerations and Empirical Findings" i *Social Compass*. 55(2), s. 168-186.
- Sumiala, Johanna, Jensdotter Linnea, Abdel-Fadil Mona and Henrik R. Christensen (2023). "Introduction to the special issue: Studying Populism, Religion and Media – a Nordic Perspective" i *Nordic Journal of Religion and Society*, 36(2), s. 62-68.
- Urstad, Sivert S. (2017). "The Religiously Unaffiliated in Norway" i *Nordic Journal of Religion and Society*, 30(1), s. 61-81.
- Wilson, Bryan, R. Steve Bruce (Ed.) (2016). *Religion in Secular Society: Fifty Years On*. USA: Oxford University Press.

Kirkevalget 2023 er det første kirkevalget etter at trossamfunnsloven trådte i kraft 1. januar 2023. Det var også det første kirkevalget hvor det var mulig å forhåndsstemme digitalt, og valg av prest og lek kirkelig tilsatt var heldigitalt. For første gang ble det stilt fire lister til valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet – Frimodig kirke stilte i tillegg til Bønnelista, Nominasjonskomiteens liste og Åpen folkekirke.

Denne evalueringsrapporten er skrevet av Kirkerådets valgsekretariat. Rapporten er basert på følgende kilder:

- Evalueringsrapporter fra bispedømmerådene
- Tilbakemeldinger fra Bønnelista, Åpen folkekirke og Interesseforeningen for Nominasjonskomiteens liste
- En spørreundersøkelse til valgmedarbeidere i soknene
- Soknenes innrapporterte data i valgmodulen
- Samisk kirkeråds evaluering av Samisk kirkelig valg møte 2023 (sak SKR 31/23)
- Statistikk fra leverandøren av det digitale valgsystemet
- Pre- og post-test fra kirkevalgkampanjen
- Medlemsundersøkelsen 2023
- Internettvalgstyrets evaluering av kirkevalget

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Den norske kirke
Kirkerådet
Postboks 799 Sentrum
0106 Oslo

kirken.no
post.kirkeradet@kirken.no

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	411	23/03701-8	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
29/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Etter Kirkemøtet 2024

Saksorientering

Kirkemøtet ble gjennomført i Trondheim 11. -14. april 2024.

Samtlige faste medlemmer fra Agder og Telemark bispedømmeråd deltok.

Saken settes på sakskartet for å ha et naturlig punkt til å snakke sammen og eventuelt tematisere problemstillinger i etterkant av møtet

Forslag til vedtak

Det ble samtalt om årets kirkemøte

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
30/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Orienteringssaker 30.04.24

Vedlegg:

VS_ Sak til neste bdr-møte

Innkalling og sakliste til representantskapsmøtet 2024

Saksorientering

Faste orienteringer;

- Orientering fra Biskop
- Orientering fra bispedømmerådets medlemmer
- Orientering fra stiftsdirektør

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

From: "Margot Tangen"
Sent: Wed, 17 Apr 2024 15:42:24 +0200
To: "Aslak Wegge" <aw852@kirken.no>
Subject: VS: Sak til neste bdr-møte
Attachments: Innkalling og saksliste til representantskapsmøtet 2024.pdf, NCA Council 2024-2028 .pdf

Med vennlig hilsen

Margot Tangen

Personalrådgiver
Agder og Telemark bispedømme
+47 90 94 17 17

DEN NORSKE KIRKE

Mer himmel på jord | www.kirken.no/agder

Meld deg på nyhetsbrev fra Agder og Telemark bispedømme:
[Nyhetsbrev - Agder og Telemark bispedømme \(kirken.no\)](http://www.kirken.no/nyhetsbrev-agder-telemark-bispedomme)

Fra: Kathrine Tallaksen Skjerdal <KathrineTallaksen.Skjerdal@lillesand.kommune.no>
Sendt: onsdag 17. april 2024 15:25
Til: eriklunde100@gmail.com; Margot Tangen <MT588@kirken.no>
Emne: Sak til neste bdr-møte

Hei!

Jeg er (som medlem av bdr) med i representantskapet i Kirkens Nødhjelp. Se mail under. Før representantskapsmøte 28. mai er det et ønske at trossamfunnene som er representert i repr.skapet blir involvert i forberedelsen. Kan vi ta opp dette som sak på neste møte? Det er vel 30. april?

For full saksliste mm, se mail under med vedlegg. I mailen står det bl.a.:

"Vi ber også om at sakslisten til rep.skapsmøtet blir sett på i respektive trossamfunn før 28. mai, slik at man kan stille forberedt med innspill. Det vil være en debattsak på møtet som gjerne kan drøftes i trossamfunnene i forkant:
Debatt: Hvordan kan Kirkens Nødhjelp bidra til menighetenes opplevelse av eierskap til den humanitære innsatsen?"

Mvh Kathrine

Sendt fra [Outlook for iOS](#)

Fra: Generalsekretar KN <generalsekretar@nca.no>

Sendt: fredag, mars 22, 2024 10:28 am

Til: Generalsekretar KN <generalsekretar@nca.no>

Emne: Innkalling til Kirkens Nødhjelps representantskapssamling 27.-28. mai 2024

Kjære representantskapsmedlemmer, observatører og styremedlemmer
Til orientering for Representantskapets varamedlemmer

Vedlagt finner dere innkalling, saksliste og program til Kirkens Nødhjelps representantskapssamling 2024. Samlingen vil finne sted 27.-28. mai 2024 i Oslo.

Sakspapirer vil i tråd med statuttene sendes ut senest tre uker før møtet.

Dersom du ikke har meldt om din deltakelse, ber vi deg melde ifra om du deltar begge dagene eller kun tirsdag, samt ditt overnattingsbehov og hvor vidt du ønsker middag på mandag 27.05, så snart som mulig. Vi ber om at dere ved ev. forfall utover det som allerede er meldt, varsler administrasjonen slik at varamedlem kan innkalles. Slike meldinger og praktiske spørsmål kan rettes til rådgiver for diakoni og trosopplæring, Kari Winger Oftebro, kari.winger.oftebro@nca.no.

Vi vil be alle representantene møte forberedt til samlingen. Vi vil starte møtet 28.05 med en introduksjonsrunde hvor vi ber representantene svare på følgende:

Hvilke forventninger har du til å sitte i representantskapet de neste fire årene, og hvorfor er dette vervet viktig for deg?

Vi ber også om at sakslisten til rep.skapsmøtet blir sett på i respektive trossamfunn før 28. mai, slik at man kan stille forberedt med innspill. Det vil være en debattsak på møtet som gjerne kan drøftes i trossamfunnene i forkant:

Debatt: Hvordan kan Kirkens Nødhjelp bidra til menighetenes opplevelse av eierskap til den humanitære innsatsen?

Vedlagt finner dere også oversikten over representanter og varaer for den kommende perioden med kontaktinformasjon. Vi ber om at dere tar kontakt dersom dere ser at informasjonen er feil eller utilstrekkelig. Takk!

Vel møtt i mai!

Ønsker dere alle en velsignet påskehøytid.

Beste hilsen,

Håvard Østrem

Generalsekretariatet

Tlf: 916 91 915

Kirkens Nødhjelp/NCA

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

TIL KIRKENS NØDHJELPS REPRESENTANTSKAP

Oslo, 22. mars 2024

REPRESENTANTSKAPSSAMLING 27.-28. MAI I OSLO

På vegne av Representantskapets sittende ordfører, Berit Hagen Agøy, innkalles du til Kirkens Nødhjelps årlige Representantskapsamling.

Tid: Mandag 27. mai **Kl. 16.00 – Enkel servering**
Kl. 17.00 – Åpent seminar
- *Kirkens Nødhjelp mot 2030*
Kl. 19.30 – Middag

Tirsdag 28. mai **Kl. 08.30 – Morgensamling i kapellet**
Kl. 09.00-15.00 - Representantskapsmøte

Seminar og morgensamling: Bernhard Getz gate 3
Middag, hotell og møte: Scandic St. Olavs plass

Vedlagt finner du saksliste og program for representantskapsmøtet 27.-28. mai.

Vi håper alle representantene har anledning til å delta på seminaret mandag kveld med tematikken «Kirkens Nødhjelp mot 2030». Dette er en flott mulighet til å bli oppdatert på Kirkens Nødhjelps arbeid og la seg inspirere i forkant av representantskapsmøtet.

Spørsmål om reise og andre praktiske spørsmål kan rettes til rådgiver for internasjonal diakoni og trosopplæring Kari Winger Oftebro, kari.winger.oftebro@nca.no.

Vel møtt!

Med vennlig hilsen

Tone Lindheim
styreleder

Dagfinn Høybråten
generalsekretær

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

REPRESENTANTSKAPSMØTE TIRSDAG 28. MAI

- kl. 08.30 – 08.50 Morgensamling i Kirkens Nødhjelps kapell
 Kl. 09.00 - 15.00 Formelt Representantskapsmøte på Scandic St. Olavs plass

SAKSLISTE

- Sak 01/2024 Konstituering av møtet v. sittende ordfører
- Sak 02/2024 Valg av ordførerskap v. sittende ordfører
- Sak 01/2024 Konstituering av møtet forts. ved nytt ordførerskap
- Sak 03/2024 Godkjenning av protokoll fra Representantskapsmøtet 2023
- Sak 04/2024 Bli kjent med Kirkens Nødhjelp og nye representanter
- Sak 05/2024 Kirkens Nødhjelps årsmelding 2024
- Styrets årsmelding ligger som et utvidet punkt 1 av *The Report of the Board of Directors* i Financial Statements 2023.
- En presentasjon av resultater fra Kirkens Nødhjelps arbeid i 2023 vil bli gitt i møtet.
- Styreleders innledning
  - Generalsekretærens innledning
  - Generell debatt
  - Vedtak
- Sak 06/2024 Revidert årsregnskap med årsberetning og revisors beretning 2023
- Presentasjon av årsregnskap med økonomiske hovedtall
  - Generell debatt
  - Vedtak
- Sak 07/2024 Revisjonshonorar 2023
- Sak 08/2024 Valg av styremedlemmer til Kirkens Nødhjelps styre for perioden fra RS 2024 – t.o.m. RS 2027.

KIRKENS NØDHJELP
actalliance

- Sak 09/2024 Valg av valgkomité og leder av valgkomitéen for perioden RS 2024 tom. RS 2028.
- Sak 10/2024 Debatt: Hvordan kan KN bidra til menighetenes opplevelse av eierskap til den humanitære innsatsen?

ØVRIG PROGRAM

Mandag 27. mai

- kl. 16.00 Enkel servering i Kirkens Nødhjelps lokaler før seminaret.
- Kl. 17.00-19.00 **Seminar** (åpent for alle)
- *Kirkens Nødhjelp mot 2030*
- Velkomst og introduksjon v. generalsekretær Dagfinn Høybråten
  - Intervjuer med fagpersoner.
  - Videoer fra Kirkens Nødhjelps arbeid.
- Kl. 19.30 **Middag** med musikalsk innslag på hotellet for Representantskap, styret, administrasjonen og gjester.

Overnatting på Scandic St. Olavs plass.

Tirsdag 28. mai

Frokost + utsjekking for de som har overnattet

- Kl. 08.30 **Morgensamling** i Kirkens Nødhjelps kapell
- Kl. 09.00 **Representantskapsmøtets formelle forhandlinger**
Lunsj
Forhandlingene fortsetter etter lunsj
- kl. 15.00 Slutt.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-9	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
31/24	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	30.04.2024

Referatsaker 30.04.24

Vedlegg:

Visitasprotokoll Vågsbygd menighet 2024
 Visitasforedrag Vågsbygd 6.2 - 11.2.24
 visitasmelding fra Vågsbygd sokn 2024
 Befaringsrapport Vågsbygd kirke
 Kontorvisitas Vågsbygd november 2023
 Visitasprogram Vågsbygd menighet 2024
 Visitasprotokoll frå bispevisitas i Bygland og Årdal 2024
 Visitasforedrag Bygland og Årdal 2024
 Visitasmelding Bygland og Årdal sokn
 Befaringsrapport Bygland 2023
 Kontorvisitas Bygland 2023
 Visitasprogram Bygland
 Visitasprotokoll frå bispevisitas i Åseral sokn 2024
 Visitasforedrag Åseral 2024
 Visitasmelding Åseral sokn
 Befaringsrapport fra Åseral 2023
 Kontorvisitas Åseral 2023
 Åseral Referat fra planleggingsmøte - forslag til program Visitas mars 2024
 Referat Ungdomsråd (UR) Agder og Telemark bispedømme, møte 23. - 25. feb
 Kristiansand 2024

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE
Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 05.03.2024

Vår ref: 23/00749-7 THS

Deres ref:

Visitasprotokoll Vågsbygd menighet 2024

Biskopen takker for flotte visitasdager i Vågsbygd menighet.

Vedlagt er visitasprotokoll som inneholder:

- Visitasforedrag
- Visitasmelding
- Kirkebyggrapport
- Kontorvisitas
- Visitasprogram

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Vågsbygd 6.2 - 11.2.24
visitasmelding fra Vågsbygd sokn 2024
Befaringsrapport Vågsbygd kirke
Kontorvisitas Vågsbygd november 2023
Visitasprogram Vågsbygd menighet 2024

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd

Postboks 208

4662

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.biskop@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Domprosten i Kristiansand domprosti
Vågsbygd menighetsråd

Kristiansand kirkelige fellesråd, Andreas
Andersen
Kristiansand kommune

Gyldenløves gate 9
Nordre hovedgårds
vei 19

Gyldenløves gate 9

Postboks 417 Lund

KRISTIANSAND S

4661 Kristiansand

4621

KRISTIANSAND S

4611

KRISTIANSAND S

4604

KRISTIANSAND S

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Vågsbygd sokn 6. – 11.2.2024

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer - synlig og i det stille, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere så tydelig har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Domprost Freddy Berg har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prosten har gjennomført kontorvisitas og har fra denne kommentert at «her er det over snittet ryddig», og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebygget.

Menigheten har levert en svært god visitasmelding før visitasen, og dere har laget et visitasprogram som viser mye av bredden i menighetslivet, men også kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Stab og menighetsråd, sektorledere

Hver morgen har startet med en fin samling i kirkerommet, godt ledet av organist Bjørn Odden.

Jeg har hatt flere ulike møtepunkt gjennom uken med stab, både enesamtaler og hele staben sammen. Det er tydelig at dere har et godt stabsfellesskap. Jeg er sikker på at dette er en medvirkende årsak til at Vågsbygd menighet er et godt sted å være – enten man er ansatt eller frivillig. Mange både ansatte og frivillige er med over tid.

I møtet med menighetsrådet var gjennomgangstenen hos dere er at dere har sagt ja til å stille til menighetsrådsvalg fordi dere ønsker å bidra til at menigheten skal være best mulig. Det var også spennende å høre sektorledere fortelle om alt som foregår i de forskjellige sektorene og hvordan dere organiserer arbeidet deres. Jeg er ganske sikker på at dere er en av menighetene i bispedømmet som har flest frivillige, mye takket være denne formen for tenkning rundt frivillighet og organisering av denne.

Møte med kommunen

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Det var svært gledelig at de ville komme på besøk til Vågsbygd kirke for å se denne og møte noe av arbeidet. Det ble en flott omvisning der de blant annet fikk høre og se det fine nye orgelet, se den stilige loungen og

høre om arbeidet der, og høre Hassan og Arild fortelle om det viktige samarbeidet de har hatt – og fortsatt har.

Kommunen stilte med ordfører Mathias Bernander, kommunedirektør Camilla Dunsæd, direktørene for kultur Camilla Jarlsby og skole Kristin Eidet Robstad. Det ble et veldig godt møte og jeg er sikker på at dette møtet vil bære frukt fremover.

Helt konkret drømmer nå kommunens ledelse om muligheten for å få til noen lignende som det Hassan og Arild har gjort sammen i hver bydel.

Skolebesøk

Denne gangen besøkte jeg ingen skoler, men til gjengjeld ble det verdifulle samtaler om kirke og skole og muligheter for samarbeid, både med skoledirektøren og med rektor og inspektør ved Fiskå skole. Vi snakket om hvilke muligheter som finnes, og hvordan skolene kan få et møte med ulike sider av kirken.

Bedriftsbesøk – og diakoni

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet.

Vi besøkte ledelsen i to hjørnesteinsbedrifter med lange og gode røtter og tradisjoner til lokalsamfunnet, Elkem og Nikkelverket Glencore (Falconbridge). Det var interessant og inspirerende å møte bedrifter som er opptatt av å bygge gode og trygge bedrifter og som har som mål å inkludere så mange som mulig i arbeidslivet. Begge bedriftene har et høyt faglig og innovativt miljø og er opptatt av at det grønne skiftet skal bli en virkelighet. Disse bedriftene er verdensledende i dette på sine felt.

Deretter møtte vi Amfi Vågsbygd Senter. Senterledelsen gav en god orientering i hvordan senteret drives, og ikke minst om hvordan det er å være et senter i møte med alle slags mennesker som bruker dette stedet. Vi møtte også vektertjenesten som gav et innblikk i deres hverdag på handlesenteret. Igjen fikk vi bekreftet hvor viktig kirkens diakonale tjeneste er, og det store arbeidet dere gjør her i Vågsbygd.

Dere er heldige som har en ansatt diakon i menigheten, men også et eget svært oppegående diakoniuvalg. Jeg møtte både dem og representanter for noe av det diakonale arbeidet dere driver. Spennende å høre om språkkafé og kvinnegruppe, for å nevne noe.

Diakonalt arbeid er også Formiddagstreffet der det var 50 til stede. For en flott gjeng! Det var god prat rundt bordene, mat og allsang – og det er jo fint når man lurer på om det ikke bør kjøpes inn flere sangbøker for å ha nok til alle som kommer!

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Vågsbygd utmerker seg som en menighet der mange møtes til søndagens gudstjeneste, der mange er involvert og med en stor bredde musikalsk. Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste. Dere har et tjenlig kirkebygg som har plass til mye av det som dere ønsker at det skal romme, og har fått noen flotte kontorlokaler rett ved som har frigjort plass til andre ting. Dere mangler noe på universell tilgjengelighet og ikke alle har mulighet til å komme til alle rommene. Dette vet jeg dere har søkelys på, og har fått midler til et forprosjekt for å se på.

Trosopplæring, musikk og frivillighet

Under visitasen fikk jeg gleden av å besøke Supertorsdag i forrige uke der det vrimlet av de aller minste, høre Soul Kids som nå teller 64 medlemmer, og jeg fikk være med på øvelse til Soul Children.

Det er inspirerende. Jeg er veldig imponert over alle som stiller opp som ledere og hjelpere enten det er i barne- og ungdomsarbeidet, musikk der dere i tillegg til den ene ansatte har omtrent 40 frivillige, og alt det andre dere gjør av godt arbeid i menigheten. Takk til alle dere som stiller opp enten det er ofte eller en gang iblant, og som på ulike måter bruker av deres tid og evner.

Et godt eksempel på at dere når langt ut og har gode relasjoner i nærområdet var en fantastisk kveld der temaet var: «Snakk om verdier» der sentrale lokale idrettsledere fra Våg håndball og Våg fotball deltok. Det ble en spennende og viktig samtale om viktigheten av fellesskap og gode felles verdier og at det ligger muligheter i et utvidet samarbeid mellom kirke, skole og idrett. Møtet ble avsluttet med en samtale om menighetens verdier.

Konfirmantarbeid

Jeg fikk også oppleve storsamling med alle de flotte konfirmantene i Vågsbygd kirke samlet. De hadde forberedt gode spørsmål til meg. De spurte blant annet om jeg hadde en bevisst tro da jeg var 15 år, hvorfor ikke Gud er skapt, hvordan babyer blir skapt; er det mens de er inne i magen? Og hva er teologi – eller som en av konfirmantene utbrøt: *Teolo – hva?* Her var det mange kloke tanker som lå til grunn for spørsmålene de stilte!

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Fortsett slik dere allerede gjør med arbeidet! Videreutvikle sektormodellen, og se hvilke utfordringer og muligheter som ligger foran dere. Jeg tror dere har funnet mange riktige nøkler i hvordan dere driver menighetens mangfoldige arbeid.
- Dere har vært inne på menighetens økonomi. Dere har store ambisjoner; det er bra! Dere har selv nevnt at givertjenesten trenger en større satsning fremover. Jeg vil utfordre dere til å jobbe aktivt på dette området, slik at dere har en forutsigbar inntekt. Jeg liker deres holdning: «det skal ikke stå på pengene».
- Dere er veldig mange aktive i Vågsbygd menighet, også når det gjelder deltakelse på gudstjenester. Da kan man fort overse nye. Jeg utfordrer dere til å se på tilbud dere har om mindre fellesskap, slik at hver har mulighet til å finne sin plass.
- Dere ønsker å få gudstjenestedeltakelsen tilbake til nivået før pandemien. Dette vil jeg oppmuntre dere til å fortsatt arbeide med. I den forbindelse vil jeg også si: Ta godt imot de to nye prestene når de etter hvert er på plass! Dere har vært svært heldige og har spilt godt på lag med de prestene dere har hatt, og jeg håper og tror dette vil fortsette.
- I møte med kommunen ble det klart at her er det gode muligheter for samarbeid. Konkret drøftet vi følgende utfordringer som jeg vil nevne:
  - Kontakten mellom kirke og kommunens kriseberedskap, som jeg ber prosten om å følge opp for å videreutvikle denne.

- Kirkevergen utfordres til å gå i dialog med kommunen om å finne mulige støtteordninger for å kunne videreføre diakoniprojektet med kristen og muslim sammen.
- Følg opp skoledirektørens løfte om å se på skolene og invitasjon til skolegudstjenester.

- På bakgrunn av møtet med lokale skoleledere, så utfordrer jeg dere til å se på hvordan dere kan få til et enda mer formalisert samarbeid. Jeg vil anbefale at dere utarbeider med skolene en egen kirke-skoleplan.
- Og så et siste punkt, som vi også snakket om ved forrige visitas: Slettheia er en viktig del av Vågsbygd sokn, men ligger geografisk et stykke unna kirkebygget. Hvordan når dere dette området? Kan dere se på muligheten for en konkret satsing her, slik dere selv var inne på?

Jeg drar fra visitasen i Vågsbygd sokn fylt med takknemlighet, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki:

Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 11.februar 2024
Stein Reinertsen, biskop

Visitasmelding for Vågsbygd menighet

Bispevisitas

4. - 11.februar 2024

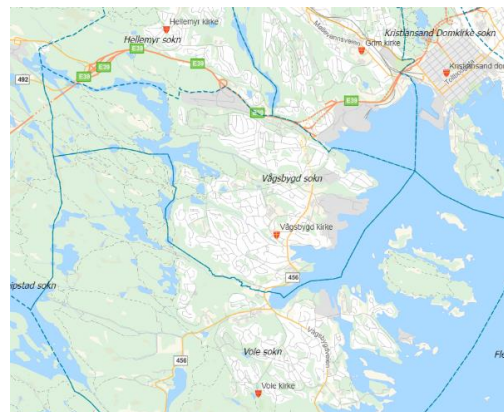
1. Innledning

Sist Vågsbygd menighet hadde visitas var i månedsskiftet januar/februar 2015. Da besøkte biskopen en menighet i vekst på flere fronter, blant annet når det gjaldt gudstjenestebesøk, arbeid blant barn og de frivilliges engasjement. 8 år senere kommer biskopen tilbake til en menighet hvor det fortsatt gror godt selv om «blomsterbedet» ser noe annerledes ut nå. Staben har vært veldig stabil. 7 ansatte var med under forrige visitas. Trivselen er god. Vi har fått et nytt kontorbygg (2018) som fungerer godt. Mens vi før satt spredt rundt i kirken, sitter vi nå sammen i gode kontorforhold, rett ved kirken. Vi har også, endelig, fått et nytt og veldig godt orgel (2021). Tegningen av det lå ved i forrige visitasmelding, nå ruver oppe på galleriet og er til glede for en sangglad menighet og brukes også mye til konserter. Pandemien sørget for en bråstopp i arbeidet. Det har vært gledelig å merke at de frivillige har kommet tilbake og tar mye ansvar, og ikke minst at barna strømmer til kirken. Gudstjenesten derimot har ennå ikke kommet tilbake til de samme tallene som før pandemien. Nær 1 av 5 gudstjenestedeltakere er borte. Men det er et godt engasjement i menigheten, og en god tro på fremtiden. Og gudstjenestevisjonen som vi utarbeidet i 2006, preger oss fortsatt: «Visst kan huset bli fullt» (vårt svar på Lukas 14,23)

2. Soknet

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemsskap

Vågsbygd menighet grenser til Voie menighet i ved Kjosbekken i sør og til Grim menighet ved E-39 i nord. Innbyggertallet er ca. 12647. Av disse er 6625 medlem av Den Norske kirke. Medlemstallet har sunket jevnt i mange år, ikke så mye pga utmeldinger som av endringer i befolkningsmønsteret. Vågsbygd sogn kan deles i to delområder: Midtre Vågsbygd og Slettheia.

2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse

Midtre Vågsbygd, hvor ca 2/3 deler av soknet bor, er på sett og vis et Kristiansand i miniatyr, både befolkningsmessig og sosioøkonomisk, med indekser temmelig nær kommunesnittet iflg kommunens egne tall fra 2019.

Slettheia, hvor ca 1/3 del av soknet bor, skiller seg mer ut. Her bor flere i blokkleiligheter og her er slår man, sett under ett, betydelig dårligere ut enn kommunesnittet på den sosioøkonomiske indeksen. Slettheia har noe større innslag av barn av enslige forsørgere, og vesentlig større innslag av barn av ikke-vestlig mor. En større andel barn har lavutdannede foreldre, dvs. grunnskole som høyeste utdanning.

3. ARBEIDET I MENIGHETEN

3.1 Menighetens strategi og visjon

Vågsbygd menighets visjon, verdier og strategier ble utarbeidet i perioden 2004 til 2006.

Den siste delen av strategien vår, som var etablering av sektorledere, ble innført i forbindelse med sist bispevisitas 29. november til 3. desember 2006.

Alle de fem menighetsrådene som har ledet menigheten i årene etter 2006 har hatt menighetens visjoner og verdier oppe til samtale og vurdering. Det er allikevel ikke gjort endringer på alle disse årene, noe som kan bety at det er en samlet menighet som opplever at den står dette står seg godt over tid.

Glimt av himmel

Visjonen for Vågsbygd menighet er: *GLIMT AV HIMMEL*

Vår drøm er at mennesker som er i kontakt med Vågsbygd kirke skal få et glimt av himmel.

Vi har valgt to verdiord vi ønsker å styre etter om måles på:

a. Inkluderende.

Inkluderende handler om å være åpen for mennesker og lyttende til ulike livserfaringer og ideer.

En inkluderende kirke er tilgjengelig for alle. Den møter mennesker med respekt og kjærlighet. Kirken er ikke nødvendigvis et fellesskap bygd på enighet eller likhet i alt. Kirken er et fellesskap av mennesker som trenger nåde.

En inkluderende kirke tar også ansvar ut over sine egne grenser og er opptatt av å bringe evangeliet videre ut både i ord og handling.

b. Utfordrende.

Vågsbygd kirke vil være *utfordrende* fordi Jesu budskap er utfordrende. Sprengkraften i evangeliet vil på en eller annen måte sette oss i bevegelse. Vi vil vise mot og dristighet på evangeliets vegne. Vi vil utfordre hverandre til gudstjenestefellesskap fordi vi tror vi er skapt til fellesskap med Gud og hverandre. Vi vil utfordre den enkelte til å bidra aktivt, både i kirke og nærmiljø, med de evner, anlegg og nådegaver den enkelte har fått.

Noen mål:

- Forsterke eierskap og engasjere flere i menigheten.   *Sektorledermodellen*
- Være til stede for alle i Vågsbygd   *Tilpassede aktiviteter og arrangementer*
- Et aktivt engasjement for verden
- Det skal ikke stå på penger.   *Det vi vil satse på – det skal vi finne penger til*

Prestene og andre ansatte har bevisst brukt ord og uttrykk fra visjonen vår i taler ved gudstjenester og andre samlinger for at visjonen skal holdes levende og være aktuell.

Innføring av sektorleder-organiseringen har hatt et stort fokus og har betydd mye for menighetens frivillige arbeid. Vi opplever at menigheten gjennom denne organiseringen har fått en god kultur i samspillet mellom ansatte og frivillige.

Vi tror også at godt arbeid blant dyktige sektorledere har bidratt til menighetens vekst.

Våre sektorledere:

*Sektorleder for barn
Marianne Vium-Olesen*

*Sektorleder for musikk
Kjell Åge Stoveland*

*Sektorleder for ungdom
Eivind Vangen*

*Sektorleder for Misjon
Astrid Espegren*

*Sektorleder for diakoni
Reidun Strømme*

*Sektorleder for informasjon
Karine Wigh*

*Sektorleder for gudstjeneste
Anne Kristin Westermoen*

*Sektorleder for trosopplæring
Kathrine Ravnevand*

3.2 Generell vurdering av menighetslivet

3.2.1 Gudstjenester

Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

Vi har en gudstjenestestrategi for menigheten som vi har kalt «Tut og kjør i Vågsbygd kirke», med undertittelen: «Visst kan huset bli fullt». Denne ble utarbeidet i 2006, og er fortsatt en strategi vi følger. Vi har en tro og et håp om at huset kan fylles.

Vektleggingen av medliturgenes deltakelse på gudstjenesten har ført til mye godt. Vi har 24 frivillige medliturger på høymessen. De er fordelt på 6 grupper, hver med en gruppeleder. Med kirkecaffekokere, medliturger, kirkekyss, teknikere og kirkeverter består gudstjenestesektoren av over 100 frivillige. I tillegg har vi sektorleder for gudstjenestearbeidet som koordinerer de frivillige for hovedgudstjenesten og kveldsmessen.

Annehver uke har vi to gudstjenester; høymesse kl.11.00 og kveldsmesse kl.20.00. På kveldsmessen har vi 3 ulike musikkteam, i tillegg til teknikere, kirkeverter og tekstlesere. På kveldsmessen er det til sammen over 25 frivillige.

Det har vært et ønske om å utarbeide og tenke strategisk rundt familiegudstjenester. Dette førte til en lengre prosess, og mye godt arbeid. Vi har nå «søndagsskolegudstjenester» en gang i måneden på høymessen. Da er søndagsskolen «flyttet ned» til kirkerommet, det vil si at det er en gudstjeneste tilrettelagt for alle aldre, liten og stor. Søndagsskolebandet er med og spiller og synger, og mye av det som gjøres fast på søndagsskolen er gjenkjennelig på gudstjenesten.

Vi opplever at disse gudstjenestene, både høymessen, søndagsskolegudstjenesten og kveldsmessen, skaper et større rom for gudstjenestefeiring, og et større mangfold. Samtidig opplever vi i staben det som fruktbart å være enige om hva vi vil på de ulike gudstjenestene.

Deltakelsen er stor. Fra 2015 til 2019 lå gjennomsnittet på ca 260 deltakere per gudstjeneste. Men så kom koronapandemien i 2020, og dørene måtte stenge. Antall deltakere per gudstjeneste gikk naturlig nok dramatisk ned. Vi er ikke helt der vi var før pandemien, men har i 2022 et gjennomsnitt på 206 deltakere per gudstjeneste. Det kan se ut som om de fleste er tilbake, at folk fortsatt kommer til gudstjeneste, men at hver enkelt går sjeldnere til gudstjeneste enn før. Pandemien har gjort noe med gudstjenesterytmen vår.

3.2.2 Kirkelige handlinger

Kirkelige handlinger som gravferd og vigslar foregår i et sonesamarbeid med prestene fra Voie og Flekkerøy. Når det gjelder dåp er vi opptatt av tilgjengelighet. Vi har hatt flere «Drop-in dåp», og dessuten hatt flere dåp utenom høymessen. Også etter pandemien har vi oftere dåp utenfor høymessen.

Her er tallene fra de siste årene for Vågsbygd Sokn

	2018	2019	2020	2021	2022
Dåp:	65	92	42	65	58
Konfirmasjon:	78/77*	70/76*	78/89*	65/66*	61/77*
Vigsler:	13	16	9	11	15
Gravferd:	75	70	94	80	80

*15-årige medlemmer

3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid

Barn

Vågsbygd menighet har et stort og variert barnearbeid.

Veldig mange av bydelens barnefamilier deltar på aktiviteter i kirka i større og mindre grad, og det er mange frivillig knyttet til arbeidet. Vi ønsker at flest mulig av Vågsbygds barn og unge skal besøke kirka jevnlig. For å gjøre terskelen lav nok i en bydel med stor barnefattigdom har vi gjort grep rundt finansieringen av arbeidet. Det meste av det som skjer i kirka er gratis å delta på, dette gjelder også måltider. I

stedefor oppfordres de som kan og vil til å være med i Spleiselaget for å få inn nødvendige midler. Mange av tiltakene og det kontinuerlige arbeidet tar også høyde for at barn har ulike forutsetninger i møte med kirka, og er såkalte lavterskeltilbud med diakonale grunnpilarer. I møtepunkter fokuserer formidlingen særlig på sentrale bibelfortellinger, sangtradisjon og å gi barna verktøy til verdig deltakelse i kirkens fellesskap, trospraksis og tradisjoner, samt bidra til livstolkning og livsmestring.

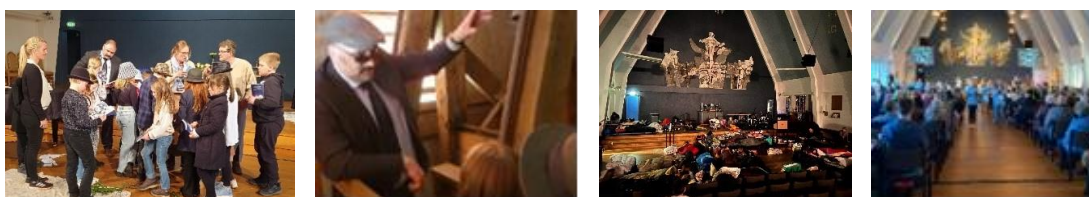

Punktvis trosopplæring og oppslutning i 2023:

- Babysang (over 100%)
- Sangsamling for toåringer (11%, Minibarna 22%)

- Fireårs-samling med utdeling av kirkebok (63%)
- Kirkeskole for seksåringer (36%)
- Tårnagenthelg for 3. trinn (56%)
- Kode B for 5. trinn (25%)
- Lys Våken for 6. trinn (76%)
- Supertorsdag er også regnet som timetellende tiltak i vår trosopplæringsplan og har et snitt på 23% oppslutning.

På disse samlingene er det ansatte som har ansvaret, men det har i økende grad blitt frivillige som er med i gjennomføringen. Dette har sammenheng med at det punktvis trosopplæringsarbeidet fikk egen sektorleder, Kathrine Ravnevand, i slutten av 2020.

Kontinuerlig barnearbeid:

Søndagsskolen. Vi har søndagsskole hver søndag under gudstjenesten, og her er det aldersdelte grupper, en for de under skolealder og Agentklubb for 1.-4.tinn, men også eldre barn er med.

Søndagsskolen er preget av engasjerte og motiverte ledere med mange ideer, og det kommer mellom i snitt ca. 30 barn på søndagsskolen.

Supertorsdag. Dette er en samling med ulike aktiviteter. "Barnefamilier samles annenhver torsdag til familiemiddag, og deretter er det bibelfortelling og sang og barna deles i grupper. Man kan velge mellom Minibarna, en sangsamling for 0-3 år, SuperKRIK, en aktivitetsgruppe for barn og voksne sammen (3-6 år), Superklubben, en aktivitetsgruppe for 1.-4.trinn og Soul Kids, et kor for 1.-4.trinn. På denne måten er det aktiviteter for ulike interesser, noen barn liker best å synge mens andre liker å være aktiv på andre måter.

- Speideren. Hver mandag har KFUK/KFUM sine samlinger med utgangspunkt i Vågsbygd kirke. De bruker lokalmiljøet, men er også i kirkas lokaler, særlig til fellessamlinger på vinteren. En søndag i året deltar de også på Speidergudstjeneste med lesing av bøtter, sang, lystenning og mye mer.

- Soul Children. Dette er et kor for gutter og jenter mellom 5.-10.trinn. De synger sanger preget av soul og pop og R&B, og de har sangoppdrag både i Vågsbygd kirke og andre steder i bygda. Koret er stort og populært og det er nå planer om å starte et kor for de som er blitt for gamle for Soul Children, Soul Teens.
- Lillefredags er for alle i 5. – 7. trinn og de samles hver fredag kveld. Her er det kiosk, andakt og ulike aktiviteter og klubben er godt besøkt. Dette er et tilbud som treffer mange av de barna som ikke nødvendigvis kommer på søndagsskolen eller synger i kor.

Trosopplærings- og barnearbeid under og ut av en pandemi:

Pandemien som slo til i 2020 slo beina under mye av arbeidet blant barn og unge Vågsbygd kirke. Vi følte mye på at vi fikk til lite. Vi prøvde en del nytt i den digitale verden, med blant annet innspillinger av julespill og podkaster rettet mot barn og barnefamilier, men med uvisst og ulikt hell. Det aller meste av trosopplæringstiltak ble avlyst, særlig for de eldste – vi var for mange og for mange skolekretser. Fireårssamlingen og babysang var tiltak vi stort sett klarte å gjennomføre, men med avstand. Speideren ble enda bedre på å møtes ute og patruljevis, og fortsatte ganske som normalt. Korene klarte å finne en måte å holde hjulene i gang på, og hadde også vekst og boost både i og etter pandemien. Søndagsskolen var vanskelig å gjennomføre, men med litt nytenkning fikk vi til søndagsskolegudstjenester, en hybrid av en vanlig høymesse og kjente elementer fra søndagsskolen. Dette ble en av de flere gudstjenestene vi måtte avholde for å betjene menigheten med gudstjenester. Gjennom denne erfaringen lærte vi noe om hvordan vi kan feire gudstjenester for flere generasjoner samtidig, og har ført til en gudstjenesteform vi bruker også etter pandemien. I denne gudstjenesteformen klarer vi å favne flere generasjoner på en bedre måte enn vi har gjort tidligere. I 2021 fikk søndagsskolen nye lokaler i loftetasjen, noe vi ser god effekt av på flere måter. Det musikalske elementet i søndagsskolen har også blitt løftet gjennom videreføring av søndagsskoleband-arbeid som frivillige startet i forbindelse med søndagsskolegudstjenestene under pandemien. Dette arbeidet involvere mange barn og flere voksne. Etter pandemien, og der vi er i dag, opplever barne- og trosopplæringssektoren at familiene og barna kommer tilbake til kirka, og også nye kommer. Dette er ganske gjengs over hele arbeidet sammenliknet med før pandemien, og sektoren opplever å ha kommet

styrket ut både med tanke på frivillige, oppslutning, nyrekruttering og engasjement.

Konfirmasjon

Vi bor i en bydel med mange ungemennesker. I Vågsbygd sokn er det ca. 155 15 åringere. Vågsbygd menighet har i dag ca. 45 prosent av disse som medlemmer. Medlemstallet blant 15 åringene er dalende i årene fremover. Dette kan vi lese ut av medlemsregisteret vårt.

Så mange som 85 til 95 prosent av våre medlemmer velger å stå til konfirmasjon.

Konfirmantarbeidet

Vågsbygd kirke skal være et trygt sted for konfirmantene, et sted der de får livsmestring. De skal oppleve seg som verdifulle, sett og elsket for dem de er. Konfirmantene går gjennom en av de mest definerende fasene i livet. Kirka har noe å gi dem. Budskap og trospraksisene vi har, er verktøy som kan styrke den enkeltes selvfølelse. Konfirmanten skal oppleve at de har ankeret dypt nede i døpefonten. De skal kjenne seg trygg på at Guds kjærlighet og nåde gjelder dem. I konfirmasjonstiden skal vi dele tro og undring. Vi skal vise dem kristne tradisjoner og verdier. Konfirmantene skal oppleve det kristne felleskapet.

Håpet er at gjennom dette skal Gud skape tro og vise at Jesus er veien sannhet og livet.

Konfirmantopplegget i Vågsbygd.

Konfirmasjonstiden bør ha en sentral plass i kirken. Konfirmasjon er et stort breddetiltak. Vi må strekke oss langt for å få til engasjerende og nyskapende opplegg.

Opplegget vår ser slik ut:

- 20 Undervisningssamlinger inkludert kickoff
- Deltakelse og medvirkning i menigheten 10 samlinger. (Gudstjeneste, Soul Children og Klubben)
- Leir
- KN Fasteaksjon
- Misjonsprosjektet
- Samarbeidet med hjemmet

Vi har en drøm at gjennom deres møte med kirken får de noe verdifullt som de vil bringe videre til neste generasjon og at de på blir en del av det praktiserende felleskapet.

Ungdomsarbeidet i Vågsbygd menighet har en BU ansatt, en kateket som er med på en god del og i det siste en prosjekt ansatt i gamingkjelleren. Det er nesten til enhver tid en frivillig sektorleder for ungdom som følger opp andre frivillige i arbeidet, og som samarbeider med staben.

Lillefredags: En lavterskel klubb for 5-7. trinn som har åpen hver fredag kl. 18.00-19.30 utenom skoleferiene. Det er en samling med en kort andakt, organisert lek og kiosk i en ramme av trygge voksne og noen ganger ungdomsledere. Tilbudet når mange, både kirkevante, men også mange som ikke går i kirken til vanlig.

Vågsbygd Soul Children: Består av 3 kor. Vågsbygd Soul Kids (1.-4. trinn), Vågsbygd Soul Children (5. trinn – 19 år) og Vågsbygd Soul Teens (10. trinn – 19 år). Med 3 hovedprinsipper som har like stor vekt. Det musikalske, det sosiale og det åndelige.

Stammen i arbeidet er Soul Children. Soul Kids er et viktig arbeid i seg selv, men fungerer også som et rekrutterings arbeid for Soul Children. Soul Teens er et ledertrenings arbeid. Soul Teens fungerer som hjelpeledere i Soul Children, men har også egne øvelser og eget musikalsk materiell.

Det er øvelser hver torsdag. I tillegg til øvelsene, deltar vi på turer, festivaler, konserter og har det gøy sammen.

Vågsbygd Soul Children har eget styre bestående av voksne, og en del andre frivillige som er med og hjelper i pausen / på øvelsene med teknikk, trygghetsfaktor og kjøkken. Vågsbygd Soul Children er med i organisasjonen ACTA.

Vågsbygd KFUK-KFUM-speidere: er for jenter og gutter som driver tradisjonelle og utradisjonelle speideraktiviteter i kirka, i skauen, i nærmiljøet og på turer og leirer. Speiding gir de beste analoge opplevelsene!

Alder: Fra 2. trinn, men ingen øvre aldersgrense. Vi har våre faste møtedager mandag kl. 18-19.30 med base i kjelleren i Vågsbygd kirke.

Klubben: Er et lavterskel tilbud for 8.trinn og opp. Vi samles annenhver fredag fra 20.00-23.00, og har en samling med andakt og informasjon. Ofte en lek e.l. og vanlig klubb med kiosk og uten program. Klubben er styrt av ungdom selv, med voksent nærvær. Vi pleier å reise på en årlig skiweekend. Siden forrige visitas har Fredags blitt lagt ned og Klubben startet opp med et par år uten klubb.

Ledertreningskurs: Hvert år arrangerer vi ledertreningskurs for 10.trinn+. Hovedmålgruppen er de som ønsker å hjelpe til i konfirmantarbeid, Klubben og evt. Andre ting som skjer i kirka. Vi samles ca. 1/mnd og har sosialt og undervisning, i tillegg til praksis gjennom flere av menighetens tilbud for barn og unge.

Followme: Nettverk for ansatte og ungdomsledere 10.trinn-25 år.
Ansatte i større geografisk område 1/mnd.

Det er mulig å være med på felles arrangement 1 gang før og 1 gang etter sommeren.

Followme Vågsbygd: Organisert oppfølging av ungdomsledere 10.trinn – 25 år som har eller har hatt en eller flere oppgaver. Det er lav terskel for Soul Teens, ledere i Klubben, Ledertreningskurs, Våg å Tro o.a. Vi samles ca. 1/mnd: Miljø, mat og prat. Erfaringsdeling og mulighet til å dele gleder og utfordringer, og få oppfølging. Foreløpig er vi flest fra 10.trinn + noen fra 1. klasse. Followme Vågsbygd er med i organisasjonen NMSU.

Våg å Tro: Er et tilbud for ungdom som ønsker noe mer åndelig påfyll, og er rent ungdomsstyrt. Det er i hovedsak en bibelgruppe for 10.trinn og opp som samles ca. annenhver uke i forkant av kveldsmessene. Mat og prat før det følges bibelleseplan anbefalt av prest. I tillegg besøker de som gruppe ungdomsarbeid andre steder i byen. Dette tilbudet ble opprettet høsten 2022, og det er mange som har vært innom, også fra andre plasser enn Vågsbygd.

Skjærgårds Live Vågsbygd: Er en organisasjon som jobber for å få til kultur og arrangement i nærområdet. Samarbeider oftest med Klubben, konfirmantene og evt andre menigheter. Siden sist visitas har dette lokallaget vært lagt ned og startet opp igjen en gang, med ca. et års pause.

Vågsbygd Lounge: Startet opp i 2022 etter undersøkelser i samarbeid med Fiskå skole. Det ble avdekket behov for en hengeplass med muligheter for bl.a. gaming. Det ble ansatt en miljøarbeider i 40 % stilling til å starte opp og drifte tilbudet. Vi har åpent hver tirsdag utenom skoleferiene for 8.trinn+ fra kl 14-20. Vi pleier å ha felles gratis toast kl. 15 og poner for gaming igjen etter 15-30 min. Frivillige voksne og ungdom er med og hjelper å drifte dette. I tillegg er det av og til åpent fredager på Klubben (8.trinn+) og Lillefredags (5-7.trinn). Dette er en lavterskel møteplass helt uten forkynnelse. Vi samarbeider noe med skolene i nærområdet, og har hatt åpent i skoleferie. På sikt er det også ønskelig at mellomtrinnet skal kunne bruke tilbudet mer enn de gjør nå.

3.2.4 Voksenarbeid

I tillegg til gudstjenestene som samler mange, har vi Kirketirsdag (undervisningskvelder), formiddagstreff, Canta (kor), mannskor, smågrupper.

3.2.5 Diakoni

Vågsbygd menighet er en diakonal menighet. Det er mange åpne og gode fellesskap i menigheten for ulike aldersgrupper. Å skape god tilhørighet og å være inkluderende menighet står sterkt i vårt diakonale arbeid. Vi har ulike tiltak som fremmer dette. Den største forskjellen er likevel alt som skjer i det stille. Den diakonale pulsen. Vågsbygd menighet har denne pulsen – opplevelsen av å tenke utover seg selv og gi til sin neste.

Diakoniutvalget i Vågsbygd er kreativt og aktivt. For tiden har de følgende saker som er prioritert:

- Eget team som har **bingo** i serviceleilighetene som drives av Blå Kors, som heter Borgestadklinikken avd. Vågsbygdveien.
- **Gjestebud** en gang i året. En festaften hvor vi inviterer nabolaget til middag og underholdning.

- **Formiddagstreff** (byttet navn fra Vi over 60 i 2022). Månedlige samlinger med tema, andakt, sang og bevertning.

- **Smågrupper**: det er flere grupper i menigheten som følger hverandre månedlig. Noen grupper har vært etablert lenge, andre er nye.

- **Språkkafeen**. Ukentlig treffpunkt mellom norske og innvandrere, med fokus på norsktrening, fellesskap og gjensidig kulturforståelse. Kafeen har skapt gode relasjoner på tvers av kulturer. Mange flyktninger har også fått besøksvenner gjennom tiltaket.

- **Kirke for alle** – gudstjeneste med påfølgende basarfest. Tilrettelagt spesielt for mennesker med særskilte behov.

- **Allehelgenssøndag** med gudstjeneste og ofte konsert på kvelden.

- **Grupper for innvandrerkvinner** – kvinnegrupper. Månedlige samlinger i hjemmene til de som driver gruppene. Vi har to innvandrergrupper per i dag.

- ulike **temadager** – kirketirsdag.

- **Sykkelaksjon** på Slettheia: sammen med frimenighetene i bydelen har vi i flere år invitert nabolaget på Øvre Slettheia til sykkelaksjon. Her får alle som ønsker mulighet til å få reparert sykkelen sin, samt få vaffel, kaffe og en sosial ettermiddag.

Diakonen har i samarbeid med frivillige eller alene prioritert å arbeide på følgende felt:

1. Eldrearbeid

- Tilrettelegger for andakter på Vågsbygdtonet annenhver uke
- Administrerer ”Formiddagstreff” sammen med komite

2. Kontakt med mennesker i vanskelige livssituasjoner

- Sorgarbeid
- Sjelesorg

3. Organisering av frivillig arbeid

- Besøktjeneste
- Frivillige gudstjenestemedarbeidere
- Kirkeskyss
- Natteravner
- Sorggruppeledere
- kontakt med frivillige i de ulike sektorene

4. **Bevisstgjøre** på at diakonal holdning og handling skal prege menigheten, ved å

- Delta på gudstjenester
- Andakter
- Skrive bønnebrev
- Formidle diakoni i forskjellige sammenhenger.
- Menighetens «grønn kirke»-kontakt

5. Samarbeid over menighetsgrensene med

- andre diakoner om sorggrupper.
- Samarbeid med offentlig helse og sosialsektor
- Diakonene om temakvelder om sorg og samlivsbrudd.
- Kirke for alle

6. Diakonien/diakonen i møte med barn og unge

- Prosjekt utsatt ungdom.
- Konfirmantarbeid, leirarbeid, trosopplæringstiltak

3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid, Menighet og Misjon)

Menigheten har de siste 8 årene hatt 3 ulike misjonsprosjekter. Disse er Misjonsalliansen, Stefanusalliansen og nå NMS. I den nåværende avtalen med NMS har menigheten forpliktet seg på å gi 100 000 kr årlig i 3 år. Det er viktig for oss at misjonsprosjektet forankres godt i hele menigheten. Gjennom ulike tiltak gjennom året, forsøkes å nå denne målsettingen.

I tillegg til misjonsprosjektet har menigheten et nært bånd til vennskapsmenigheten i Badhair, Bangladesh. Her bidrar vi også med støtte av og til.

Av takkofrene i gudstjenestene går cirka halvparten ut til andre organisasjoners arbeid, og flere av disse er misjonsorganisasjoner.

3.2.7 Givertjeneste

Vågsbygd menighet har en god og økende fast givertjeneste. Spesielt gledelig er det at det er rekruttert mange nye givere bland de unge barnefamiliene. Det skyldes igjen innføringen av gratis middag på supertorsdag med oppfordring om å bli med i «spleiselaget».

I 2023 vil givertjenesten resultere i ca. 950 000 kr.

I perioden 2015 til 2021 samlet menigheten i tillegg inn 1 200 000 til nytt orgel.

Vågsbygd menighet har i tillegg mottatt flere store gaver fra eksterne givere.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

Etter over 10 års arbeid kunne endelig Vågsbygd menighet innvie sitt nye orgel høsten 2022. Det har vært en krevende tid med tanke på alt arbeidet med anskaffelsen, og alt fra type og disposisjon til finansiering. Men vi kan i dag slå fast at instrumentet overgår forventningene. Orgelet har det franskromantiske orgel som ideal, og Merklin orgel som forbilde. Riktig interessant ble det da vi fikk tilgang på originale Merkin stemmer fra Belgia, der Merklin startet sin virksomhet før orgelbyggeriet flyttet til Paris. Orgelet har fått en historisk patina og på landsbasis Norges eneste med ekte franskromantisk originalitet. Det har dynamiske utsving fra det svakeste pianissimo til det monumentale fortissimo. Noe som gjør det til en drøm å spille ved ulike seremonier i kirken. Det legger til rette for utvidelse av konsertvirksomhet der orgelet vil bidra i ulike sammenhenger, fra solokonsserter til arrangement der orgelet bidrar som ensemble instrument. Høsten 2023 fikk vi erfaring med dette under konsert sammen med Agder Symfoniorkester. Vi har videre erfart at instrumentet har bidratt til utvidelse av vårt konserttilbud.

Vågsbygd menighet er kjent for stor deltakelse og god salmesang i Gudstjenestene. Denne har styrket seg etter at vi høsten 2022 innviet vårt nye orgel

Jentekoret Benedictus måtte vi dessverre legge ned høsten 2019, dette på grunn av manglende rekruttering av sangere. Med dette ble det satt punktum for 22 års arbeid med å gjøre barn og unge kjent med kirkens historiske sangskatter og musikk som tar utgangspunkt i Bibelens tekster, utfordrende samklang og vår kirkes gudstjeneste-tradisjon.

Av nyere tiltak har vi startet opp koret Canta. Drømmen var et blandakor, men rekrutteringen tilsa at det ble et damekor. Koret tar utgangspunkt i tradisjonell kirkemusikk og musikk som egner seg i de sammenhenger koret opptrer i. Høsten arrangerte koret «A Festival of Nine Lesson and Carols.» Her opplevde sangere og tilhørerne verdien av denne engelske juletradisjonen. Det var første gang dette ble arrangert i Vågsbygd kirke, tilstrømmingen av folk var større enn på dagens Høymesse. Når koret deltar på våre Gudstjenester har de ikke kun egne verk å fremføre, men bidrar til å løfte den kollektive deltakelse og krydre kollektivets proprie-ledd.

Av annen korvirksomhet finner vi Soul-korene. Disse er drevet på frivillig basis og har stor oppslutning og rekruttering. Korene er delt inn i Kids, Children og Teens. Soul korene har erstattet Mini og Barnegospel.

I forbindelse med Kveldsmessene er flere G2-team etablert. Disse har god støtte fra sektorleder i musikk.

3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn.

Språkkafeen (se punkt 3.2.5) er et viktig tiltak i menigheten som skaper rom for inkludering og tilhørighet i menigheten. Vi opplever språkkafeen som er god arena for å bli kjent på tvers av ulike kulturer.

Kirke for alle er et tilrettelagt tilbud for mennesker med spesielle behov. Diakonene i prostiet samarbeider om tiltaket og legger til rette for månedlige samlinger i byen. Her er også Alf-klubben en del av vårt samarbeid.

3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv

Vågsbygd legger til rette for at det frivillige kulturliv kan benytte seg av våre lokaler. Dette gjelder så vel konsertvirksomhet som andre aktiviteter. Av organisert musikkliv utenfor kirken er dette i hovedsak Vågsbygd Skolemusikk. De benytter kirken til sin konsert oppunder jul. Likeledes har Vågsbygd skole sin årsavslutning i kirken. Vågsbygd Videregående skole har sin vårkonsert i kirken.

3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer

Menighetsrådet har ca. 10 møter i året. På hvert møte er det en sektor til stede den første timen av møtet. Sektoren møter med sektorleder og de i staben som arbeider innenfor den aktuelle sektoren. På

den måten har menighetsrådet sitt hovedfokus på menighetsarbeidet og gjør mye av sitt arbeid gjennom møte med sektorene.

Det gir menighetsrådet anledning til å:

- Ha direkte kommunikasjon med arbeidet (ikke via andre eller referat)
- Menighetsrådsmøtene får innhold av menighetsarbeid
- Det etableres gode relasjoner
- Menighetsrådet får mulighet til å styre retning, prioriteringer
- Menighetsrådet får mulighet til å gi anerkjennelse og ros

Etter innføringen av sektorledermodellen er antall medlemmer i menighetsrådet redusert to ganger fra 10 til nå seks personer. Ved valget sist ble to fra de forrige menighetsrådet gjenvalgt slik at vi fikk en god kontinuitet i rådet. Rådet består av tre kvinner og tre menn i tillegg til sokneprest.

3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer

Staben i Vågsbygd har i mange år og vært veldig stabil. Det er 9 fase stillinger i 100%.

I disse stillingene er det ikke vært utskiftinger siden diakon Arild Tjørve begynte i 2015.

Han kalles fremdeles «han nye»

Vi tenker at det er tegn på stor trivsel blant de ansatte som liker å omtale seg selv som et godt team som stiller opp for hverandre. Det har også vært av stor betydning for staben at de i mange år har kunnet dra på stabsturer der det har vært mulighet til å samarbeide om de lange linjene og pleie relasjonene og arbeidsmiljøet. Staben er veldig takknemlig til menigheten for dette. Staben er også godt besatt rent faglig og en resurs for kirken også utover Vågsbygd sokn.

De siste årene har staben også fått tilført tre prosjektstillinger. To stillinger i 20% knyttet til prosjektet «utadrettet ungdomsarbeid» og en i 40% som miljøarbeider knyttet til Gamingprosjektet. Dette har vært gode tilskudd til staben.

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd, navneliste

*Ingunn Jærnes
leder*

*Pål Møll-Abrahamsen
nestleder*

*Monica Kragholm
Fellesrådsrep.*

Dag Røise

Tor Holte

Lula Berhane

Varamedlemmer:

Tore Vestbakke, Ellen Delviken, Live Furnes Øyen, Gunnar Nordby, Marit Bjørnstad

4.2 Fellesråd, navneliste

Per Sigurd Sørensen	Domkirken	Tom Otto Utsokn	Finsland
Rune Nikolaisen	Flekkerøy	Knut Asbjørn Koland	Greipstad
Preben Hægeland Andersen	Grim	Wenche Bariås	Hellemyr
Elin Saltrød	Hånes	Torun Gitmark	Lund
Vidar Jacobsen	Oddernes	Ole Fritjof Godtfredsen	Randesund
Mari Sjøvold Haaland	Søgne	Arne Greibsland	Torridal
Gunn Elisabeth Bjerke	Tveit	Tor Gunnar Engestøl	Voie
Freddy Berg	Prost	Kommunerepresentant	Ikke valgt

4.3 Ansatte, navneliste – stilling, stillingsstørrelse og arbeidssted

Per Gunnar Pedersen
Daglig leder
100%

Sigurd Tveit
Kateket
100%

Mia Markussen
Kapellan
Slutter 1. jan. 24

Nils Terje Andersen
Sokneprest
100%

Arild Tjørve
Diakon
100%

Erik Grude Lund
Barne og ungdomsarb.
100%

Bjørn G. Odden
Organist
100%

Siv Elise Topstad Øya
Menighetspedagog
100%

Simon Køsker
Kirketjener
100%

Sveinung Sødal
Miljøarbeider
40%

5. KIRKEBYGG

Vågsbygd kirke er bygget i betong/sten og er tegnet av arkitekt Chr. A. Christensen.

Christensen.

Menighetssalen ble ferdig i 1959 og ble brukt som kirkerom frem til kirken sto ferdig i 1967. Kirkesalen har ca. 400 sitteplasser. I tillegg kommer sitteplasser i menighetssalen.

I 2008 gjennomgikk kirkesalen en vesentlig oppussing og oppgradering. Mens arbeidet på gikk fra januar til mai ble menighetssalen ble benyttet som gudstjenesterom. Arkitekt Arne Åmland var konsulent for arbeidet. Det vesentligste av oppussing ble beskrevet i sist visitasmelding (2015). Utvendig fremstår Vågsbygd kirke som et flott kirkebygg, sentralt plassert i bydelen. Det har riktignok utviklet seg et problem på taket ved at festene til skifersteinene begynner å ruste og at steiner kan løsne. Dette er løst på ved steinfangere som stopper løsnede stener før de faller av taket.

Våren 2018 ble det ferdigstilt et nytt kontorbygg rett ved kirken. Det har samlet staben i et felleskap etter at kontorene tidligere var spredd i ulike deler av kirken. De nye kontorene har alle de fasiliteter man kan ønske seg og et funksjonelt konferanserom / spiserom. Det nye kontorbygget bidrar til en god arbeidshverdag og et godt arbeidsmiljø.

Etter at kontorbygget ble ferdigstilt og staben flyttet inn i nye kontorer ble det frigitt store arealer i andre etasje. Det førte til at undervisningsrommet ble utvidet.

På samme tid ble hele andre etasje pusset opp og menigheten har fått to gode undervisningsrom. Disse brukes til konfirmantundervisning, trosopplæringstiltak og til søndagskolen.

Kjelleren under kirkesalen har også blitt pusset opp. Først i 2019 ble Caferommet pusset opp med maling, nytt gulv, nytt kjøkken og nye møbler.

2022 ble et år der menigheten brukte mye ressurser på oppussing og investeringer.

1. Gamingrommet pusset opp på samme måte som caferommet med maling og nytt gulv. Her ble det også lagt inn masse skjulte kabler i veggene slik at vi nå har fått et fantastisk Gamingrom for barn og unge. Det er i tillegg kjøpt inn mye Gaming utstyr som brukes jevnt av mange barn og unge i menigheten.
2. Omfattende arbeid utenfor menighetssalen for å utbedre vanninntregning til kjelleren. Det ser så langt ut til å fungere bra, så når vi er sikre på at det ikke kommer mer vann inn og kjelleren har tørket ut vil vi sannsynligvis planlegge for en oppussing også i den delen av kirken.
3. Nytt lydanlegg i kirkesalen som har en kvalitet, og er dimensjonert for bruk til konserter.
4. Nytt orgel. Se pkt. 3.2.8
5. Galleriet ble pusset opp med nytt gulv og nye amfistoler.

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

Menighetsrådet har over tid meldt inn behov for universal tilgang til kjeller og andre etasje i kirken. I 2024 har fellesrådet satt av 150 000 til forprosjektering og kostnadsoverslag for dette. Når menighetsråd og fellesråd har vedtatt et forslag til universal tilgang dette vil bli innarbeidet i fellesrådets handlingsplan.

Skolesamarbeid

I Vågsbygd sogn er det 6 skoler:

Øvre slettheia skole	1 – 4 trinn.
Slettheia skole	1 – 7 trinn.
Karuss skole	1 – 10 trinn
Vågsbygd og Åsane skole	1 – 7 trinn
Fiskå skole	8 – 10 trinn

Kirken har kontakt med alle skolene. Det er noen vi samarbeider tettere med enn andre. Vi har ikke noen nedskrevet plan, men har likevel flere samlingspunkter i året. Alle skolene er med på skolegudstjenester. Her har vi god elevdeltakelse, og skolene viser et stort engasjement. I de siste årene har Udir kommet med retningslinjer rundt skolegudstjenesten. De sier blant annet: Skolegudstjenester bør ikke være en skoleavslutning og det er viktig foreldre og foresatte får informasjon om rett til fritak. Dette har ført til at vi er færre på skolegudstjenestene til jul nå enn før.

Staben lagde en Juleforestilling i Corona-tiden. Denne tilbyr vi til 1. klasse. Et tilbud som skolene benytter seg av, og som vi staben koser oss med.

Vi har også en tradisjon for å tilby en påskevandring bygd på IKO sitt konsept. Dette tilbyr vi andre klasse. Ikke alle skolene benytter seg av tilbudet.

Noen lærere er flinke til å ta kontakt med kirken og avtale kirkebesøk. En sjelden gang blir vi ansatte i kirken invitert til skolene. Det kan være tema som kirkerommet, kirkekunst, bibelen, hva tror de kristne på? etc. Drømmen hadde vært om vi kunne fått lagd en plan med hver skole. Der skolene opplevde at kirken var en ressurs

Barnehagesamarbeid

I sognet er det 14 barnehager. En blanding av store og små private og offentlige. Vi har to samlingspunkter som det er veldig bra oppslutning om. Den ene er Julegudstjenesten. Der hele staben er involvert i forskjellige roller. Den andre er påskevandringene. Kirken er også ut og besøker noen barnehager. Av og til kommer barnehagene på besøk for og se på kirkerommet.

Kirken opplever at barnehagene er veldig positive til kirken.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner.

Vågsbygd kirke er en kirke med mange rom. Det betyr at det rent praktisk er et greit sted å være, også for andre organisasjoner. Vi gleder oss over at kirken huser mye viktig organisasjonsarbeid. Så er også noe av «vårt» arbeid i virkeligheten et nært samarbeid med organisasjoner, som f.eks Soul-korene (Acta), Spideren (KFUM/K) og misjonsarbeidet (for tiden NMS)

7.2 Samarbeid/forsøksordninger med andre sokn og fellesråd.

Våre prester har 10 gudstjenester i Voie menighet for å sikre frihelger for presten der. Vi samarbeider også med Voie og Flekkerøya menigheter om avvikling av sommerens gudstjenester. Vi har også samarbeidet med Flekkerøy om noen konfleirer og med Voie på felles ungdomsarrangement. Diakonen samarbeider tett med andre diakoner i byen (se 3.2.5) og kirketjener det samme med torsdagsteamet i byen.

7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

Sokneprest deltar i jevnlige møter med pastorene for de andre menighetene i Vågsbygd (Frikirken, Misjonskirken og Vineyard) hvor vi diskuterer felles anliggender og ber sammen.

8. FREMTIDSPERSPEKTIV

På kurs for menighetsråd i i Oddernes menighetshus i november ble det nye menighetsrådet utfordret til å snakke om hvilke ønsker de hadde for menigheten de neste fire årene.

Samtalen dreide seg da mest om hvordan de som menighetsråd kunne bidra til at menigheten kunne fortsette den gode utviklingen som har vært over lang tid. Sammen med stab og sektorledere, ønsker menighetsrådet å legge til rette for at frivillige får bruke sin tid og sine evner for både barn unge og voksne.

Menighetsrådet er også spesielt opptatt av rekruttere gode prester etter Mia Markussen og Nils Terje Andersen som slutter etter mange års tjeneste. Sammen med staben ønsker menighetsrådet å legge til rette for en god overgang og «spille de nye prestene gode».

Ellers er gudstjenesten et viktig satsningsområde, spesielt nå som vi etter pandemien opplever at antall deltakere på den enkelte gudstjeneste har sunket noe. Gudstjenesten er menighetens hovedsamling, et unikt fellesskap fra 0 til 100 år som sammen vender seg mot noe større enn seg selv med sang og bønn og åpne hjerter. Og dette «større enn oss selv» er den Gud som har skapt oss, frelst oss, og som vet veien inn i en ukjent fremtid. Dette trenger vi og dette trenger verden.

Rapport fra visitasbefaring i Vågsbygd kirke

12. desember 2023

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 12. desember 2023. Med på befaringen var Andreas Andersen, kirkeverge i Kristiansand og Per Gunnar Pedersen, daglig leder i Vågsbygd menighet og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og skjema fylt ut under befaringen. Siste visitas i var i 2015 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner. Kirkemøtet har i sak 7/23 satt økt fokus rundt "Likeverd tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken".

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister. Inventar er registrert inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Vi savner en del opplysninger om tilvirker, alder, innkjøpspris etc. Slike opplysninger kan være nyttig ved eventuelle forsikringsoppgjør. For liturgiske inventar, kirketekstiler, kirkekunst med mer, vil det være et godt sted for å samle informasjon og tilvirkere og gjenstandenes historikk.

Bygg

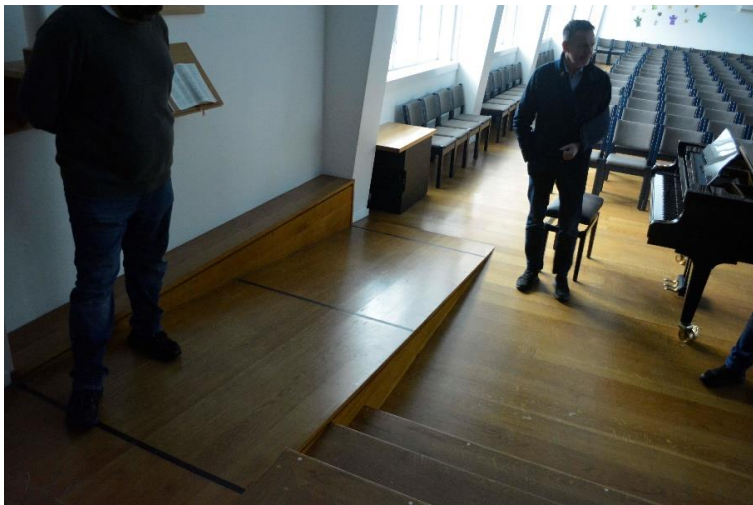
I tillegg til kirken er det nå et bygg med kirkekontorer like ved kirken. Bygget er plassert nennsomt i terrenget i forhold til kirken. Det er imidlertid ikke direkte forbindelse mellom kirken og kontorbygget. For rullestolbrukere er veilen mellom de to byggen relativt lang.

Vågsbygd kirke

Kirken ble bygd i 1969. Kirken er ikke vernet. Det har ikke tidligere vært kirke på stedet. Ifølge innberetning før visitas har kirken (kirkebyggdatabasen) 450 sitteplasser. Den er tegnet av arkitekt Christon Arnold Christensen og bygget i Mur og betong.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via en rampe til hovedinngang og likedan til sideinngang. Vi får opplyst at det er sideinngangen som i størst grad blir benyttet.

Kontorbygget ble bygget i 2018. Det ligger fint i terrenget i forhold til kirken, litt nedsenket. Det er en flat vei inn langs kirken som kan brukes av rullestol, men trapp ned fra kirketomten bak kirken. Kirken har ingen utganger på sørsiden av kirken. Derfor er det relativt lang vei dersom man skal mellom kirkebygg og kontorbygget i rullestol.

Det er toaletter i kirken. Det er også universelt tilpassede toaletter. I kirkens toppetasje og i kjeller er det innredet undervisningslokaler og andre barne- og ungdomslokaler. Her er det ikke universell tilgang. Det er vanskelig å finne sted der man kan etablere heis som går både til kjeller og loft, men det bør være mulig å finne plass til to heiser. Det er bevilget midler til et forprosjekt for å se på mulige løsninger.

Tersklene i kirken er greit forserbare med rullestol. Man har som rullestolbruker tilgang til korpartiet via rampe.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Mur - Betong. Fasaden er kledd med murpuss. Kirken har et bratt og svært tak, kledd med skifer. Det var litt problem med sist storm som tok tak i noen av sløyfene øverst.

Utvendig vedlikehold på tak ble utført i 2016. Utvendig er kirken vedlikeholdt med murpuss etter sist visitas.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det har i mange år vært problemer med fukt i store deler av kjelleren. Man håper nå at man ved dreneringsarbeid rundt kirken har fått rettet opp i dette. Arbeidet ble utført høsten 2022. Så langt virker arbeidet vellykket. Dette, sammen med flytting av kontorene ut i det nye bygget, har frigjort flere lokaliteter inne i kirken.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp vannboren gulvvarme. Vann kommer fra kommunens varmtvannsledningsnett. I tillegg ble det i 2018 installert varmepumper. To i kirkesalen og ellers flere i de forskjellige lokalitetene i kirken.

Plassering av innerdel for varmepumpe i kirkesalen

Ringeanlegg

Kirken har 2 kirkeklokker. Én med inskripsjonen «Mesteren er her og kaller på deg. Salige er de som hører Guds ord og bevarer det» (1959). Den andre har inskripsjonen «Ring klokke, ring over Vågsbygd ut. Kall du til kirken og andakt og Gud». Den er fra 1966. Klokkene har elektrisk ringeanlegg. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er et pipeorgel fra Verschuieren Orgelbouw, 31 stemmer, 3 manualer og pedal. Det ble installert i 2022. Dette rapporteres å fungere svært bra. Kirken har også et flygel.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder, men uten noe nærmere beskrivelse. Både for historikken sin del og for å lette prissettingen ved brann, tyveri eller vannskade etc., bør det føres inn hvem som står bak kirketekstilene og det øvrige liturgiske inventaret, kostnader ved innkjøp av spesielt verdifullt inventar etc.

Messehagler finnes i alle gjeldende farger. Kirkeleksikon fra 1993 sier at kirken har tre messehagler hvorav en er laget av Ester Struve. To av disse er utslitt og ikke i bruk. Den gamle som er i bruk er fiolett. Tre nye messehagler, en grønn, en rød og en hvit, fra Savile Row ble omsøkt og godkjent i 2014. Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Altartavlen med Påskebudskapet som motiv er laget av Per Arne Aarrestad. Kirken har et glassmaleri, «De tolv apostler» laget av Thorvald Moseid. Disse virker å være i god tilstand.

I tillegg har kirken et maleri av Emmanuel Vigeland og et teppe vevd av Marie Eriksen.

T.v.: Menighetssal med maleri av Emmanuel Vigeland. I enden av salen er det foldevegg inn mot koret i kirken.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Gaming-rom og ungdomsrom i kjelleren. Sistnevnte utnytter noe av tidligere kontorlokaler som ble flyttet ut i nytt kontorbygg.

Kirken oppleves svært brukervennlig. Kirken oppleves svært barne- og familievennlig. Kirken gjennomgikk en større innvendig renovering i 2007 da alle benker ble erstattet med stoler og korpratiet senket.

Mange ekstra rom både i kjeller og loft til barn og ungdom. Bl.a har kirken et velutstyrt gamingrom med mange maskiner. Kirken er nok den kirken i bispedømmet, og muligens den eneste som har oppført flest gamingstoler i inventarlisten. Men lokalene i kjeller og loft mangler universell tilgjengelighet.

To større rom i 2. etasje brukes til søndagsskole og undervisning m.m.

Kirken har fungerende anlegg for teleslynge. Det er ikke kjøpt inn salmebøker i blindeskrift. Kirken har internett og det ligger derfor godt an til å distribuere innhold på apper for å hjelpe folk med nedsatt hørsel eller syn. Merking av veg til HC toalett kunne vært bedre fra kirkesal og tillegssal.

Tiltak siden sist:

14/112 Kirketekstiler

16/1307 og 17/04647 Nytt kontorbygg

16/1306 Taksikring

17/06783 Nytt orgel

17/03936 Enøktiltak - varmepumper

21/00487 Brannsikringstiltak

Litteratur:

Våre kirker: norsk kirkeleksikon – Alf Henry Rasmussen, 1993

GM-2023

MAL FOR KONTORVISITAS:

KONTORVISITAS i Vågsbygd menighet

DATO: 16.11.23

TIL STEDE:

Daglig leder
Per Gunnar Tedelesen, sakneprot Nils Feje Andersen
var uncom

TEMA:	KOMMENTAR:	MERKNAD/PÅLEGG:
Kirkebok	sett søke fysiske kirkeliste siste føring 2008	OK
Kallsbok	Funnes. Sist skrevet 2004 Nærvænde prester skriver om de selv ønsker	OK
Journal	Oppsikt Lagret digitalt på jellio- området til 2020. Armer fysisk Alt digitalt fra 2021	OK Over snittet ryddig.
Menighetsrådets protokoll	Lagret digitalt og utskrevet fysisk. Ryddig	OK.
Dagsregister for kirken	Bruker medarbeideren si lenge den riker.	OK
Inventarbok	Kirke databasen i aktive bruk.	OK
Konklusjon:	Alt i orden!	

(Sted, dato, navn)

Prost

Vågsbygd 16/11-23
Tedelesen

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

Program for bispevisitasen i Vågsbygd menighet 2024

Før visitasen – torsdag 1. februar

Biskopen besøker Supertorsdag fra kl. 17-18. Opplegget på Supertorsdag: 16.30 Middag

17.15 Kort samling for alle med andakt (biskopen en kort hilsen?) 17.25: Barna går til de ulike aktivitetene (ferdig mellom 18.15 og 18.30)

Tirsdag 06.02.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede og forberede	Andre innslag merknader	Medvirkende
08.30	08.45	Andakt	Kirkosal	Søndagens tekst	Organist	Morgenbønn	Stab, prost, kirkeverge og biskop
09.00	10.00	Oppstartsmøte	Konferanserom	Gjennomgang av program Ansatt samtaler avtales	Prost	Domprost: Går gjennom program for hele visitasen, oppgavefordeling, forventninger og avklaringer.	Stab, prost, kirkeverge og biskop
10.00	10.30	Kaffe og te	Konferanserom		Nils Terje		
10.30	12.00	Møte med stab	Konferanserom	Søkelys på visitasmelding og arbeid i menigheten	Sokneprest og Daglig leder	Innspill fra ansatte om arbeid i menigheten	Stab, prost, kirkeverge og biskop
12.00	13.00	Lunch	Menighetssalen		Simon & Erik		Stab, prost og biskop ordfører, varaordfører kommunestab Ca. 5 stk.
13.00	14.00	Møte med ordfører, varaordfører og kommunestab	Menighetssalen	Kirke i lokal-samfunnet	Daglig leder og prost	-Prosjekt ungd. -Prosjekt lounge -Universal tilgang	Stab, prost, kirkeverge og biskop, ordfører, varaordfører kommunestab Ca. 5 stk.
14.00	15.30	Ansatt samtaler	sakresti				Avtales
15.30	16.15	Konfirmanttime	Kirkosal	Om å være biskop + Spørsmålsrunde	Kateket		Kateket, biskop og prost
16.15	17.00	Pause med middag	Kirken				

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

17.00	19.00	Møte med diakonien	Kirken	Utadrettet arbeid: Språkkafe Blåkors kvinnegrupper	Diakon		Diakon, biskop, prost kirkeverge
-------	-------	--------------------	--------	---	--------	--	-------------------------------------

Onsdag 07.02.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag merknader	Medvirkende
08.30	08.45	Andakt	Kirkosal	Dagens tekst	Organist	Morgenbønn	Stab, prost og biskop
09.00	10.00	Ansatt samtale	sakresti				Avtales
10.00	11.00	Møte med stab	Konferanserom	Menighetsråd og frivillige medarbeidere	Sokneprest og daglig leder	Presentasjon av sektorleder- modellen	Stab, prost og biskop
11.00	12.00	Formiddagstreff	Menighetssal	Foredrag om biskopens arbeid og tilsyn	Diakon		Biskop og diakon
12.00	12.30	Lunch på formiddagstreffet	Menighetssal				
12.45	13.15	Mulighet for samtale					
13.30	15.00	Skole- kirkesamarbeid	Menighetssalen	Kirken som en ressurs for skolene	Sigurd og Siv Elise	Innlegg fra biskopen om hva kirke- skolesamarbeid kan være	Stab, prost og biskop
15.15	15.45	Ansatt samtale	Sakresti				
16.30	18.00	Møte med menighetsråd med mat i starten	Menighetssalen	Menighets- rådets arbeid	Sokneprest og daglig leder	Hva opptar menighetsrådet? Menighetens visjon, verdier og mål.	Menighetsråd, prost og biskop kirkeverge og stab Pizza, hvem bestiller?

VISITAS AGDER OG TELEMAR BISPEDØMME

18.00	19.30	Møte med menighetsråd og sektorledere	Menighetssalen	De frivilliges rolle og innflytelse	Sokneprest og daglig leder		Menighetsråd, prost og biskop Kirkeverge, sektorledere og stab
-------	-------	---------------------------------------	----------------	-------------------------------------	----------------------------	--	---

Torsdag 08.02.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag merknader	Medvirkende
08.30	08.45	Andakt	Kirkedal	Dagens tekst	Organist	Morgenbønn	Stab, prost, kirkeverge og biskop
09.00	11.00	Bedriftsbesøk	Elkem	Elkems historie aktuelle temaer Arbeidsplasser, klima, + +	Prost og kirkeverge		Stab, prost, kirkeverge og biskop
11.15	11.45	Ansatt samtale	sakresti				
12.00	12.40	Lunch	Kontorbygg				
13.00	14.30	Bedriftsbesøk	Brandsdal group	Bedriftens samfunns-engasjement giverglede	Sokneprest og daglig leder		Stab, prost, kirkeverge og biskop
15.00	16.00	Middag	???				
17.15	19.00	Korøvelser Ansatt samtaler					
19.30	21.00	Åpen samling med fokus på verdier: 1 Idrettens verdier 2 Menighetens verdier	Kirkedal	1 Leder for Våg Fotball og leder for Våg Håndball og biskop samtaler 2 Daglig leder, biskop og menighetsrådsleder samtaler +gjester og musikk	Sokneprest	Musikk av lokale musikere fra G2 miljøet	Menighetsråd, prost Kirkeverge, biskop og stab

VISITAS AGDER OG TELEMARK BISPEDØMME

--	--	--	--	--	--	--	--

Søndag 11.02.2023

Start	Slutt	Programpost	Sted	Tale/ emne	Lede	Andre innslag merknader	Medvirkende
10.00	11.00	Forberedelse til gudstjeneste	Sakresti		Biskop / sokneprest		Biskop, prost, sokneprest, organist kirkeverge og medliturger
11.00	12.15	Gudstjeneste	Kirkesal		Biskop / sokneprest		Biskop, prost, sokneprest, organist, kirkeverge, medliturger og menigheten
12.30	13.00	Visitasedrag	Kirkesal		Biskop		Biskop
13.00	14.00	Kirkekaffe	Menighetssal				Alle

DEN NORSKE KYRKJA

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 08.03.2024

Vår ref: 23/00753-11 THS

Dykkar ref:

Visitasprotokoll frå bispevisitas i Åseral sokn 2024

Biskopen takkar igjen for flotte visitasdagar i Åseral sokn.

Her er visitasprotokoll som inneheld:

- Visitasforedrag
- Visitasmelding
- Kyrkjebyggrapport
- Kontorvisitas
- Visitasprogram

Med helsing

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kyrkjefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Åseral 2024

Visitasmelding Åseral sokn

Befaringsrapport fra Åseral 2023

Kontorvisitas Åseral 2023

Åseral Referat fra planleggingsmøte - forslag til program Visitas mars 2024

Mottakarar:

Postadresse:

E-post: agder.biskop@kirken.no

Telefon: +47 38 10 51
20

Sakshandsamar

Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefaks:

Trine H Syvertsen

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Prosten i Otredal prosti	Vennesla kirkeVenneslavegen 282A	4700 VENNESLA
Soknepresten i Åseral sokn	Gamla Skulå	4540 ÅSERAL
Åseral sokneråd	c/o KyrkjekontoretGardsveien 68	4540 ÅSERAL
Åseral kommune	Gardsvegen 68	4540 ÅSERAL

DEN NORSKE KYRKJA

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 08.03.2024

Vår ref: 23/00753-10 THS

Dykkar ref:

Visitasprotokoll frå bispevisitas i Bygland og Årdal 2024

Biskopen takkar igjen for flotte visitasdagar i Bygland og Årdal sokn.

Her er visitasprotokoll som inneheld:

- Visitasforedrag
- Visitasmelding
- Kyrkjebyggrapport
- Kontorvisitas
- Visitasprogram

Med helsing

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjend og har difor ingen signatur.

Vedlegg:

Visitasforedrag Bygland og Årdal 2024
Visitasmelding Bygland og Årdal sokn
Befaringsrapport Bygland 2023
Kontorvisitas Bygland 2023
Visitasprogram Bygland

Mottakarar:

Postadresse:	E-post: agder.biskop@kirken.no	Telefon: +47 38 10 51 20	Sakshandsamar
Postboks 208 4662 KRISTIANSAND S	Web: www.kirken.no/agder Org.nr.:818 066 872	Telefaks:	Trine H Syvertsen

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662 KRISTIANSAND S
Prosten i Otredal prosti	Vennesla kirkeVenneslavegen 282A	4700 VENNESLA
Soknepresten i Bygland og Årdal sokn	Kommunehuset	4745 BYGLAND
Bygland kommune	Sentrum 18	4745 BYGLAND
Bygland og Årdal sokneråd		

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitaforedrag ved bispevisitasen i Åseral sokn 3.mars 2024

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med disse dagene vi har hatt visitas. Vi har vært igjennom et fint visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på disse dagene med takknemlighet. Takknemlighet for det som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Rune Stormark har ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. Prost har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en visitasmelding før visitasen, og dere har laget et program som viser noe av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnene. Men i løpet av de knappe to dagene visitasen varte, rekker vi naturlig nok ikke over alt.

Stab og menighetsråd

Selve visitasuken startet med møte med stab og representant fra menighetsråd. Møtet ble kombinert med en flott frokost fylt med tradisjonsmat fra Åseral, selvfølgelig stelt i stand av Arna Berg. Det var en på alle måter god start på visitasen. Åseral er en såkalt ett-sogns kommune. Det betyr at soknerådet også har en fellestrådsfunksjon. Denne funksjonen er viktig i seg selv, men den skal alltid være en støttefunksjon til menighetens primær oppgaver. For å synliggjøre dette kan det være nyttig at man i sine møter alltid starter med sokneråd oppgavene før man behandler fellestråds oppgavene. Da blir det lettere å holde rett fokus.

Møte med kommune

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Dette var også tilfelle her i Åseral. Fra kommunen møtte jeg ordfører og kommunedirektøren. Det er et godt forhold mellom kommunens ledelse og kirken. Det kom klart frem i møtet. Man har jevnlig kontakt og møtepunkter. Vi var innom flere viktige temaer i løpet av samtalen. Blant annet nevnte jeg at det er viktig at det stilles forventninger til kirken og hva vi kan bidra med. Det verste for kirken er hvis man ikke forventer noe av den. Som den største frivillige aktør både nasjonalt og lokalt i Åseral

bidrar kirken i dag inn på ulike måter i lokalsamfunnet og vi ønsker at vi fremover også skal bidra på en god måte.

Kommunen kom med en klar invitasjon til kirken om å melde inn områder der kirken tror den kan gi bidrag innenfor de områdene som er skissert i kommuneplanen. Ikke minst er dette aktuelt innenfor diakonale områder for å forebygge ensomhet og utenforskap og arbeide blant barn og unge. Dessuten vil kirken kunne være med å gi et godt bidrag inn til en god integrering av de fra Ukraina som er kommet til Åseral.

Et fint eksempel på det gode samarbeid som finnes mellom kirken og kommunen er innen gravferdsforvaltning. Kirken ved kirkevergen har ansvar for gravferdsforvaltningen, men det er en tjenesteytingsavtale med kommunen der de utfører stell av kirkegård og graver. I møtet med kommunen ble det bemerket både fra kommunes og kirkens side at det er få steder vi ser mer velstelte og flotte kirkegårder enn nettopp i Åseral. Og apropos frivillighet; i Åseral er det en flott tradisjon at man har dugnad på våren der frivillige hjelper til å etterfylle masse på kirkegården slik at kirkegården hele tiden er i god stand. Dette er unikt for Åseral.

Jeg har et håp om at det ved Åknes kapell kan legges til rette for en universell utforming med rullestolrampe eller heis for at kirken kan være åpen og tilgjengelig for alle. Dette ble nevnt i møtet.

Videre samtalte vi om viktigheten av at samfunnet preges av et livssynsåpent samfunn, der religion og tro ikke bare skal være i de private rom. Det er viktig at vi i et samfunn møter mennesker som tror og mener noe annet enn oss selv. Da skapes ekte toleranse.

Skolebesøk

Skolebesøk er også en fast post under en visitas. Under visitasen fikk jeg først møte elevene fra 8-10 trinn. De viste en film om Skraddersoga som var laget av en elevgruppe. Det er flott å se kreativitet og skaperkraft som bor i den unge generasjon i Åseral. Flott var det også å få oppleve refleksjonsnivået og engasjementet til elevene når de stilte meg mange spørsmål. Her kom spørsmål om alt fra det ondes problem til situasjonen i Midt-Østen. Mange av spørsmålene var preget av god kunnskap om tro og teologi. Jeg måtte svare på både dåpssyn og spørsmål om kvinnelige prester.

Etter at jeg hadde møtt elevene, fikk jeg møte lærerne. Tematikken for dette møtet var todelt. Det handla om religionens plass i samfunnet generelt og det handla om skole kirke samarbeid. I dag finnes der allerede gode kontaktpunkter mellom kirken og skolen. Dette viser seg i f.eks i både julegudstjeneste og Bibelvandring for 5. klasse.

Jeg utfordret skolen på å se om kirken har emner å bidra med som bygger opp under skolens lærings- og kompetansemål. Her ønsker vi som kirke å være på tilbudssiden. Det viktige er at dette arbeidet må foregå på skolens premisser. Mange steder er det utarbeidet en plan for skole kirke. Det tror jeg kan være nyttig i Åseral også.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. I Åseral fikk vi spennende møter som handlet om turistnæringen i bygda. Vi fikk blant annet både høre om drift og planer på Eikerapen og Bortelid. Turistnæringen bidrar til viktige arbeidsplasser og inntekter til lokalsamfunnet. Det er tydelig at dette er en viktig motivasjonsfaktor for aktører som driver i denne næringen. Det er også mitt inntrykk etter disse møtene at man ønsker at turistnæringen har et fokus på bærekraftsmål, og at næringen kan spille på lag med den flotte naturen Åseral er omgitt med.

Som kirke må vi være på tilbudssiden når det gjelder å være en kirke også for alle de turister og hyttefolk som kommer til Åseral. Ikke minst gjelder det ved å ha gudstjenester og andakter på steder hvor turistnæringen er.

På slutten av visitasen, på vei mot Bygland, fikk jeg også anledning til å se Galleri Håkon, og ikke minst høre historien om rester etter den gamle stolpekirken og kirken som er bygd opp der nå. Dette er en veldig spennende del av Åserals kulturarv.

Diakoni

Jeg vet at dere gjøre mye diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien. Så har vi noen synlige tiltak. Utdeling av blomster før jul til de eldre, regelmessige andakter og samtaler på Aldersheimen er noen slike konkrete tiltak.

Frivillighet

Det er ikke lett å få besatt små deltidsstillinger i menigheten. Spesielt merkes dette innen trosopplæringsarbeidet. Mye arbeid gjøres av frivillige. Takk til dere for dette. Under visitasen fikk jeg også møte det nye soknerådet. Her hadde jeg fremfor alt en ting på hjertet jeg ønsket å formilde: «Tenk ikke for smått på det arbeidet dere gjør».

Trosopplæring

I løpet av en visitas er det mange aktiviteter og tiltak jeg ikke rekker å få se. Trosopplæringstiltakene som drives i menigheten er et slikt tiltak. I visitasmeldingen står det en fin oversikt over de ulike aktivitetene som drives for barn og unge frem til konfirmasjonstiden. Jeg er imponert over å se denne planen og vite at i løpet av et år så gjennomføres disse. Ikke minst med tanke på at det er frivillige sammen med soknepresten som har ansvaret. Vi må ikke tenke for smått om dette arbeidet. Selv om mange tiltak handler om en konkret handling eller aktivitet i løpet av et år som å dele ut en Bibel eller 4 års bok, betyr det noe at kirken er til stede i alle alderstrinn av et barns oppvekst. Så er det å håpe på at man kan rekruttere en trosopplærer til å gå inn i dette viktige arbeidet.

Konfirmantarbeid

Konfirmantarbeidet var en annen side av menighetens liv jeg ikke fikk se under visitasen. Men det er flott å konstatere at oppslutningen om konformantundervisningen er god. I år er 7 av 11 i dette årskullet med. Det må jo være spennende å være konfirmant her når både helikoptertur, vannscooter og go-cart kjøring er lagt inn i opplegget. Så blir de i tillegg tatt godt vare på med god mat og undervisning i den kristne tro og lære.

Økumenikk

Når jeg er på visitas er det viktig for meg å møte ledere fra andre kirkesamfunn i området, og snakke om hva man kan være felles om. Dette fikk jeg anledning til på felleskapskvelden på bedehuset. Her møttes vi fra ulike arbeidslag i Guds rike; fra Betania, Indremisjonen og kirken. Jeg merker en tillit og raushet og vilje til samarbeid mellom de ulike menighetene. Dette viste seg ikke minst under Fellesmøtene dere nettopp har stått sammen om her i bygda. På denne kvelden fikk vi dele Guds ord sammen, synge sammen, se en flott danseoppptreden fra unge ukrainske jenter og tid til å snakke med hverandre. Ja, vi fikk til og med se den sagnomsuste «Kompefilmen»! Den dugnadsånd og pågangsmot dere har vist i bygda for å bygge det flotte bedehuset, blant annet nettopp gjennom kompebaking og salg, er både forbilledlig og beundringsverdig. Det er gledelig at bedehuset blir brukt også i forbindelse med gudstjenester i kirka. Jeg oppmuntrer dere til å fortsette dette gode samarbeidet.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Jeg vil igjen bekrefte det gode samarbeidsklimaet som finnes mellom de ulike arbeidslag og menigheter. Det må dere hegne om og ta vare på. Noen av dere nevnte å ha som et mål at kirken igjen skal bli fylt til randen under årets 17. mai-gudstjeneste. Det er et fint mål å sette seg.
- Jeg vil også bekrefte og rose alle som gjør en frivillig innsats i menighetslivet, enten det er å sitte i menighetsråd, utvalg eller andre ulike oppgaver. På et sted med en liten befolkning er det ofte ikke så mange å spille på. Derfor er den innsatsen hver og en av dere gjør veldig viktig og verdifull.

Jeg vil gi dere følgende utfordringer:

- Samarbeidet med skolen virker bra. Det danner grunnlag for at dere tar initiativ overfor skolen til å lage en kirke- skole plan. Den planen vil være til gjensidig nytte for både skolen og kirken og ikke minst for elevene.
- Det er vanskelig å få ansatte i ulike små stillinger i kommunen. Her vil jeg utfordre og oppmuntre dere til å se på muligheten for å få til samarbeidstillinger med andre menigheter.
- Som kirke har vi et hovedmål. Det finner vi i misjonsbefalingen. Det kan være nyttig i en menighet å sette seg noen konkrete delmål for arbeidet, finne noen spesielle satsingsområder for de kommende år. Jeg vil utfordre dere til nettopp dette.

Jeg drar fra visitasen i Åseral fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki:

Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 3 mars 2024
Stein Reinertsen, biskop

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Bygland og Årdal sokn 3.mars 2024

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en glede å være sammen med disse dagene vi har hatt visitas. Vi har vært igjennom et fint visitasprogram. Jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for det som skjer, for alle som finner sin plass i menigheten, for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Rune Stormark har ledet prosessen sammen med ansatte og sokneråd. Prost har gjennomført kontorvisitas, og rådgiver på bispedømmekontoret har utarbeidet en rapport om kirkebyggene. Menigheten har levert en visitasmelding før visitasen, og dere har laget et program som viser noe av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnene. Men i løpet av de knappe to dagene visitasen varer er det begrenset hva jeg får være med på.

Stab og menighetsråd

Jeg fikk møte det nye soknerådet i Bygland og Årdal sokn og vi hadde en fin samtale. Det er i første rekke to ting som ligger meg på hjertet når jeg møter sokneråd. Det ene er at jeg ønsker å si en takk. En takk for at dere er villige til å ta på seg denne oppgaven og bruke av deres fritid til dette som er en kjerneoppgave i en menighet. Det er viktig at noen er villige til å gjøre dette. Det andre som ligger meg på hjertet er å si at dere ikke må tenke smått om sin oppgave. Soknerådets mandat og funksjon står helt sentralt i et menighetsliv.

Hovedoppgaven for et sokneråd er «å styrke og nære det kristne livet i menigheten». Vi fikk en veldig spennende samtale omkring hvordan man i Bygland skal arbeide og tenke om det faktum at kirkebesøket en del ganger er lavere enn ønsket. Hva skal og kan man gjøre for at flere skal oppsøke kirkene til gudstjenester og andre samlinger? Mange gode tanker og ideer ble løftet frem i løpet av samtalen. Jeg håper at soknerådet kan fortsette denne samtalen og sammen legge noen konkrete og realistiske planer som fører til at menighetslivet her lokalt kan være i vekst.

Husk at «Det meste får vi aldri gjort». Det er ingen som er tjent med at man sliter seg ut eller lammes av alt vi burde gjort. Min oppfordring til soknerådet er å legge en plan med noen

konkrete mål og tiltak som er realistisk å gjennomføre, og som samtidig kan være til inspirasjon for kirka og lokalsamfunnet i tida framover.

Bygland er en såkalt ett-sogns kommune. Det betyr at soknerådet også har en fellesråd-funksjon. Denne funksjonen er viktig i seg selv, men den skal alltid være en støttefunksjon til en menighets primæroppgaver. For å synliggjøre dette kan det være nyttig at man i sine møter alltid starter med soknerådoppgavene før man behandler fellesrådsoppgavene. Da blir det lettere å holde rett fokus.

Etter at møtet med soknerådet var ferdig, hadde kirkevergen lagt til en rette for en flott samling der også andre frivillige og personer i staben var invitert. Vi ble traktert med et flott måltid mat. Igjen slo det meg hvor viktig et måltid er. Ikke bare på grunn av maten, men på grunn av bordfelleskapet. Det minner om at det bygger det kristne felleskapet. Menigheten må være en arena som ligger opp til ulike typer møteplasser der vi ser hverandre og møtes. Dette har aldri vært viktigere i en tid som har bygget så mange usynlige planfrie veikryss der vi ikke lenger treffes naturlig i hverdagen.

Kvelden ble avsluttet med gode musikalske og kulturelle innslag. Vi fikk lytte til en uroppføring av Ibsens Terje Vigen, akkompagnert av vakker musikk, og kvelden ble avsluttet med «Songen om den bortkomne sauene».

Møte med kommune

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas. Dette var også tilfelle her i Bygland. Fra kommunen møtte jeg ordfører, varaordfører, økonomileder og kommunedirektøren. Det er mitt inntrykk av at det er et godt samarbeid mellom kirken og kommunen. Det var naturlig at vi kom innom stengingen av Tveit kirke, og kirkevergen redegjorde for dette.

Mest tid brukte vi i møtet på å snakke om hvilke områder som kirken kan være en god samarbeidspartner i Bygland. Vi kan være med å bidra inn i både oppvekstsvilkår for barn og unge i kampen mot utenforskap og ved å bidra til å styrke fellesskapsfølelsen i kommunen. Jeg ønsker at man skal ha forventninger til kirken og at kirken skal være sitt ansvar bevisst som den største frivillige organisasjonen i kommunen. Så ønsker jeg at kommunen skal regne med kirken også inn i sitt planarbeid.

Skolebesøk

Jeg fikk også besøke KVS Bygland disse dagene. I tillegg til å være en viktig skoleaktør med sine 87 elever, er dette også en viktig arbeidsplass med tett på 30 ansatte. Jeg fikk en god orientering og omvisning av skolens ledelse. Jeg fikk både prøve ut en skogsmaskinsimulator, se hvordan man lafter og fikk nærkontakt med opptil flere hester. Denne skolen er en viktig institusjon, i første rekke for de elevene som går der, men også for Bygland. Skolen har flere tiltak og kontaktpunkter som berører lokalsamfunnet.

I møte med skolens ledelse samtalte vi også om hvordan skolen og kirken kunne styrke sitt samarbeide. Ikke minst gjelder dette blant barn og ungdom.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det var spennende å få en omvisning på Containertec som er en av de nyere arbeidsplassene i Bygland. Jeg blir imponert over

pågangsmot, kreativitet og faglig dyktighet som preger denne bedriften. Denne bedriften leverer et svært viktig bidrag inn i det grønne skiftet med sin vannrenseteknologi. For at et lokalsamfunn skal være levedyktig og et godt sted å bo, trengs det sikre og gode arbeidsplasser. Det er viktig at kirken også ser verdien av nettopp dette.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et viktig diakonalt arbeid i Bygland. Det er gledelig at det nå er en ny prostidiakon på plass. Arbeidet fremover blir å sikre denne stillingen. I møte med kommunen nevnte vi konkret at prostidiakonen kan være en ressurs å trekke inn i det planarbeidet som foregår i forhold til oppvekstsvilkår i kommunen.,

De regelmessige andaktene soknepresten har på Byglandsheimen er også et viktig diakonalt bidrag. I løpet av visitasen fikk jeg besøke en slik andakt på Byglandsheimen og hilse på beboere og ansatte der.

Trosopplæring og konfirmasjonsarbeid

Jeg fikk ikke se konfirmantarbeid eller trosopplæringstiltak under min visitas. Det er begrenset hva jeg rekker over i løpet av så kort tid. Men arbeidet med barn og unge er alltid både viktig og utfordrende i en menighet.

I Bygland er det ikke minst utfordrende at man mangler en person i arbeidet med barn og unge etter at forrige trosopplærer sluttet. Midler til en slik stilling finnes, men det er ikke enkelt å rekruttere en person i en mindre stilling. Jeg tror veien å gå er å få opp en større stillingsprosent sammen med andre kommuner og menigheter i Setesdal. En slik stilling vil også kunne være en medhjelper inn i konfirmantundervisningen.

Konserter og kultur

Området her er velsignet med mange gode musikk og kulturkrefter. Når kirken går sammen med disse blir resultatet bra. Jeg registrerer at dere i Bygland har arrangert konserter som har samlet godt med folk, med både lokale krefter og også andre fra både inn- og utland. Dette er et område jeg tror dere fortsatt bør satse på. Det skaper en god møteplass for folk.

På visitasen fikk jeg være tilhører på en flott konsert, med vakre orgeltoner og Bygland Hornmusikk. En god opplevelse.

Etter konserten beveget vi oss fra kirka over til kulturscenen. Der var det laget i stand en flott Ukraina-kveld der bygdefolk, menighet og Ukrainere kunne møtes, spise og snakke sammen og lytte til hverandres nasjonalsanger.

Disse to arrangementene viser en nærværende kirke i et lokalsamfunn. Det er slik jeg ønsker at kirken skal fremstå.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

Ut fra det jeg har sett på visitasen vil jeg gi dere følgende utfordringer:

- Sett opp årsplanen dere har for gudstjenester og arrangementer. Ha et spesielt fokus på om dere skal lage noen nye arrangementer, gjerne med lokale samarbeidspartnere som lokale krefter, foreninger, lag og musikalske krefter.
- Følg opp kontakten med KVS Bygland ikke minst med tanke på et samarbeid innen barn og ungdomsarbeidet. Utfordre elevene til å lage en eller flere kveldssamlinger/gudstjenester på deres premisser i Bygland kyrkje.
- Arbeid aktivt med å synliggjøre hva kirken kan bidra med i møte med kommunen for å bidra til å sikre et godt oppvekstmiljø og fremme den gode fellesskapsfølelsen i kommunen. Det er viktig at kirken skrives inn i kommunes planverk.
- Det viser seg vanskelig å rekruttere personer til mindre stillinger. Jeg oppmuntrer dere til å arbeide for samarbeidsstillinger sammen med de andre kommunene i Setesdal. Mest aktuelt nå er en trosopplærer-stilling, kanskje primært i et samarbeid med kommunene i Øvre Setesdal.

Jeg drar fra visitasen i Bygland og Årdal sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki:

Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 3.mars 2024
Stein Reinertsen, biskop

VISITASMELDING FOR ÅSERAL SOKN 2024

Bispevisitas 27. februar – 3. mars 2024

ved Biskop Stein Reinertsen

1. INNLEIING

1.1 Kort historisk riss sidan førre visitas

Førre bispevisitas var frå 7. til 11. mai 2014 ved biskop Stein Reinertsen. Då høyrde Åseral til Mandal prosti og hadde visitas saman med sokna i sør; Bjelland, Laudal og Øyslebø. Desse låg i daverande Marnardal kommune.

Endringar i kommunestrukturen fekk òg konsekvensar for kyrkja si organisering. I 2019 vart Åseral sokn flytta over frå Nord-Audnedal prestegjeld i Mandal prosti til Otredal prosti. Kjell Steinbru vart ny sokneprest for Åseral. Han var frå før sokneprest i Bygland i heil stilling. Begge sokna har no ei halv stilling kvar som presteresurs. Geir Olav Tveit slutta som sokneprest i Åseral ved overflyttinga i 2019. Han hadde då vore der sidan 2014 då han overtok etter Olav Torgny Lehne som hadde vore i Åseral sidan 1987.

Samarbeidet med Grindheim og Kongsmo om felles stilling for trusopplæring er avslutta. Oppgåvene har etter dette vore dekkja av diakon, sokneprest, innleigd hjelp og frivilligheit. Etter at Linda Fosse slutta som kyrkjevevjerje er det etter kvart gjort avtale om felles kyrkjevevjerje med Evje og Hornnes slik at Sjur Høgetveit har ei 40 % stilling i Åseral i tillegg til 60 % som han hadde i Evje og Hornnes sokn frå før. Det er òg avtalt innleige av kyrkjelydssekretær frå kyrkjekontoret i Evje og Hornnes.

Åseral bedehus vart ferdig våren 2015. Det er eit svært praktisk bygg som også er til stor nytte for kyrkja.

Det har vore mykje uro i kyrkjelyden i samband med innføringa av moglegheit for likekjønna vigsel i kyrkja. Både medlemmer i kyrkja og i soknerådet meldte seg ut i samband med dette. Det stod også strid om den førre presten sitt standpunkt i denne saka,

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketal og kyrkjemedlemskap:

Åseral sokn har samanfallande grenser med Åseral kommune. Soknet grenser til Bygland og Årdal sokn i nord og nord-aust, Evje og Hornnes sokn i aust, Grindheim sokn i sør, Hægebostad sokn i sør-vest og Fjotland sokn i nord-vest.

Folketalet pr. 3. kvartal 2023 er 917. I 2010 var folketalet 878. Toppen var i 2018 med 943 innbyggjarar. Det har lenge vore ei svak vekst i folketalet, men med ein litt negativ utvikling dei siste 5 åra.

Det er mange innvandrarakar i Åseral. Dei kjem mellom anna frå Tyskland, Polen, Litauen, Sverige, Nederland, Burma, Thailand, Afrika og USA.

Etter at krigen i Ukraina starta har Åseral teke imot flyktningar frå krigsområdet, og det er i dag busett i alt 42 personar frå Ukraina, derav 14 born.

Det er pr. 1.1.2024 637 medlemmar i kyrkja. Det er 69,5% av folketalet. Me har statistikk tilbake til 2013. Då var medlemstalet 705 og 77,3% av folketalet. Flest utmeldingar var det i 2016 med 13, deretter 2017 med 9. I 2023 var det ingen utmeldingar.

Dåpstala dei siste åra har variert mellom 2 og 11. For tida er diverre fødselstal og dåpstal låge, med berre 3 registrerte dåp i 2023. Men dette har skjedd før, så det er von om betring.

Åseral har ein stor frikyrkjelyd; Betania Åseral. Dei er tilslutta De Frie Evangeliske Forsamlingar (DFEF). I 2018 blei IMF (Indremisjonsforeininga) Åseral stifta. Denne organisasjonen har møta sine på Åseral bedehus.

2.2 Lokalsamfunnet-kultur og samfunnsliv

Kyrkjebygd er hovudsenteret i kommunen og ligg geografisk midt i kommunen.

Her bur nær 60% av dei drygt 900 innbyggjarane i kommunen. Her ligg skule, fleirbrukshall, barnehage, Åseralsheimen og aldersbustader, samt sparebank og næringshus med fleire kontor. Der finns også COOP Prix butikk, frivilligsentral med gjenbruksbutikk og bensinstasjon med servering. Kyrkja er plassert svært sentralt i bygda. I nærleiken ligg Åseral Rådhus med kyrkjekontora i same tun. Der ligg også Åseral bedehus og Minne kultursenter.

Frå Kyrkjebygd og nordover går det to dalføre. Ljoslandsdalen (Vestredalen) mot nord-nordvest og som endar i Ljosland er ein vintersportsstad med skisenter, skiterreng, fjellstove, butikk og kapell.

Mot nord- nordaust går Logndalen (Austredalen). Oppe ved Lognavatn ligg grendene Austegard, Espelid, Nordgarden og Åknes med Lognavatn grendehus og Åknes kapell. Grendehuset vert nytta til kristent arbeid og kyrkja brukar det til samlingar og kyrkjekaffi. Lengst nord ligg Bortelid som er ein vintersportsstad med skisenter, skiterreng og butikk.

Sør for Kyrkjebygd ligg Kylland som er den største grenda i Ytrebygda. Her er det grendehus som nyttast til kristent arbeid på Kylland. Bedehuset på Kylland er nettopp lagt ned.

Både på Kylland og i Åknes er det eit aktivt kristent barnearbeid. Åseral bedehus har eit variert kristent arbeid. Samarbeidet med bedehuset er godt, og kyrkja brukar dette huset som sitt forsamlingshus, då det ligg berre ca. 60 meter frå kyrkja.

Jord- og skogbruk er framleis ei viktig næring i Åseral. Det finns 47 aktive gardsbruk. Elles er her reiseliv og turisme, vasskraft, bygg og anlegg, to industribedrifter, servicenæring, handel og kontor. Det er mangel på arbeidsplassar og difor mykje utpendling, men også mykje innpendling, mellom anna av lærarar.

Åseral har tre reiselivsdestinasjonar med alpinanlegg; Eikerapen, Ljosland og Bortelid med mange hytter. Særleg på Ljosland og Bortelid har det vore stor byggeverksemd. I tillegg til driftshytter i landbruket er det er i alt 2387 hytter i Åseral. Ljosland Fjellstove og Eikerapen Gjestegard har heilårsdrift med overnatting og servering.

Alle hyttene fører til stor auke i folketalet, særleg i høgsesongane ved jol, nyttår, påske, vinterferie og haustferie. Dette må òg kyrkja ta omsyn til, slik at gudstenestene vert tilrettelagt også for hyttefolk og tilreisande. I haustferien er det til dømes stor marknad i Bortelid og då har kyrkja marknadsgudsteneste med godt frammøte.

Det er eit godt samarbeid med kultur og reiseliv. På Ljosland vert det årleg arrangert Fjellhagens dag. Den dagen byrjar med gudsteneste i Ljosland kapell, deretter er det samling i Fjellhagen med song, musikk, tale og omvising.

Kyrkja samarbeider også med Minne kultursenter, antikk- og samlemessa, frivilligsentralen og serveringsbedrifter om ei veteranbilhelg kvar sommar. Sundagen startar med gudsteneste i Åseral kyrkje, som ofte er heilt full så folk må sitja på utsida. Vidare er det arrangement på Minne, skulen og i Austrudstunet.

Kyrkja har også gudstenester i påska både på Ljosland og Bortelid. Det har også kome mange turistar til kyrkja på jolepta og joledagen.

2.3 Demografi, sosiologisk skildring (levekårsutfordringar, trus- og livssynsmangfald)

Åseral har relativt mange innbyggjarar i alderen 55-65 år. Gravferdstala har variert mellom 5-11 dei siste 10 åra, og har i fleire av desse siste 10 åra vore lågare enn dåpstala (seinast i 2022).

Fødselstala dei siste 10 åra har vorre i underkant av 10 born pr år, med ein topp i 2014 med 15 born og ein botn i 2018 med 3 born. I 2022 vart det fødd 7 born. Talet for 2023 er ikkje klart, men det var berre 3 dåp.

Åsdølar er samla om at det er Kyrkjebygd som er sentrum.

Åseral er ein kraftkommune med fleire damanlegg og fire kraftverk, Håvorstad, Skjerka, Smeland og Logna. Åseral ligg i kostragruppe 15 som er kommunar med 600-1999 innbyggjarar med høge frie disponible inntekter per innbyggjar.

Dette sikrar ein godt utbygd kommunal sektor med godt tenestetilbod.

Åseral har ein stor frikyrkjelyd; Betania Åseral som er tilslutta De Frie Evangeliske Forsamlinger (DFEF). Dei har møtelokale i Kyrkjebygd sentrum. I 2018 blei IMF Åseral stifta. Denne organisasjonen har møta og samværa sine i Åseral bedehus.

Det er årlege fellesmøte saman med Betania og Åseral bedehus. Dette året (2024) var Egil Svartdal hovudtalar i ei møtehelg. Det var særst godt frammøte på desse tre møta. Presten var med og bidrog på desse møta.

Det er også nokre ortodokse og katolikkar i Åseral. Desse samarbeider med Den norske kyrkja om eit årleg arrangement som kallast Jolefest eller Heilagtrekongarsfest. Dette vert alltid arrangert den 6. januar.

3. ARBEIDET I KYRKJELYDEN

3.1 Kyrkjelydens strategi og visjon

Åseral sokneråd har vedteke Kyrkjemøte sin strategi som sin visjon for arbeidet i Åseral: Meir himmel på jorda. Vi vil vera ei kyrkje for både fastbuande, hyttefolk og tilreisande.

3.2 Generell vurdering av kyrkjelydslivet og den åndelege stoda.

Vi har ikkje fått tilsett nokon som kan arbeide med kyrkjelydstiltak og trusopplæring. Dette er utfordrande.

Oppslutninga om gudstenester er låg dersom det skjer noko spesielt i samband med gudstena.

Samstundes viser statistikken at det finnes lyspunkt.

Kyrkja står framleis sterkt når det gjeld kyrkjelege handlingar.

Det er også eit anna trussamfunn som tilbyr konfirmasjon. Men dei aller fleste følgjer no konfirmantopplegget i kyrkja.

Det kan kjennast tung å arbeide i Åseral kyrkjelyd av di at oppslutnaden om vanlege gudstenester er låg.

3.2.1 Gudstenester

	2020	2021	2022	2023
Deltakarar sundager	757	662	1713	1552
Gjennomsnitt sundager	45	47	66	67

3.2.2. Kyrkjelege handlingar

	2020	2021	2022	2023
Dåp	8	6	9	3
Konfirmantar	0	8	5	5
Vigslar	2	6	2	0
Deltakarar vigslar		366	89	0
Gravferder		6	5	9
Deltakarar gravferder		330	361	1012

3.2.3. Trusopplæring og anna barne- og ungdomsarbeid

	2020	2021	2022	2023
Familiegudstenester	2	2	4	6
Deltakarar familiegudstenester	91	72	200	278
Gj.snitt familiegudstenester	30	36	50	46
Ungdomsgudstenester	1	0	2	0
Deltaking ungdomsgudstenester	41	0	64	0
Skule/barnehagegudstenester	2	0	1	1

Trusopplæring – årskull

0 år Dåpssamtale.

0 år Dåpsgudsteneste.

0-1 år Babysang.

1 år Besøk av kyrkjefadder som har med gåve, koselam og bilete med Fadervår.

2 år Besøk av kyrkjefadder som har med gåve, barnebibel.

3 år Besøk av kyrkjefadder som har med gåve, puslespel og matboks.

4 år Besøk av kyrkjefadder som har med innbyding til gudsteneste med utlevering av 4 års bok.

5 år Kyrkjerotter.

6 år Invitasjon til gudsteneste med utlevering av 6 års boka

7 år Arrangement i kyrkja «Vi syng jola inn» og jolegraut på bedehuset ettepå med opplegg for borna.

8 år Tårnagenthelg, samling laurdag og så deltek tårnagentane i gudstenesta sundag.

9 år Påske, aktivitetsbok. Samling for 9 åringar dersom det er mogeleg å få til, elles vert det sendt bok til alle.

10 år Utdeling av 10-års Bibel, ved same gudsteneste som Lys våken.

11 år Lys våken helg, med Lys våken gudsteneste.

12 og 13 år Felles pinsesamling for 12 og 13 åringar annakvart år.

14 år Konfirmasjonsundervisning.

Talet på dei som melder seg til konfirmasjon har stige frå 0 i 2020 til ein oppslutnad på nær 100% av dei som er medlemmer i kyrkja. Det er presten som har undervisninga. Når det er små årskull er undervisninga i sakristiet i kyrkja. Elles har den vore på bedehuset. Leiar i konfirmantutvalet, Astrid Heggland Skeibrok arrangerer Kick-off med helikoptertur over Åseral og køyring av vannscooter. Ho har også med varm mat til alle undervisningssamlingane. Vidare har ho ein leir inne på heia i Åseral og plar ha konfirmantane med på en gokart-tur til Kristiansand på våren før konfirmasjonen. Konfirmantane seier dei er særst nøgd med konfirmantprogrammet. Konfirmantane er med på bøssebering i samband med fasteaksjonen.

15 år 10 klasse, ev. opplegg saman med konfirmantane eller som medhjelparar i kyrkja.

Andre trusopplæringstiltak:

Barnas blomebed ved Åseral kyrkje for barnehageborn
Kurs på skulen for 5. trinn med tema Bibelvandring.

3.2.4. Vaksenarbeid

Det finns ikkje noko særskilt arbeid for vaksne.

3.2.5. Diakoni

Diakoni er med i mykje av kyrkjelyden sitt arbeid, men vi saknar ein tilsett diakon. Det var ein periode eit samarbeid om prostidiakonen i Otredal, men det samarbeidet er nå avslutta. Det var for utfordrande med store avstandar og mykje reising.

Diakoni gjeld ikkje minst omsorga for våre nye landsmenn, både i kontakten med dei og å få dei med i det som skjer i kyrkjeleg samanheng.

Det vert gjeve støtte til Kirkens SOS gjennom takkoffer. Det vert halde regelmessige andaktar på Åseralsheimen ved soknepresten. Soknepresten har også andakt på eldretreffet «Open dag» om lag ein gong i månaden. Kwart år føre jol får alle over 80 år ein blome frå kyrkja. Det var 36 besøk i 2023.

Laurdag før Helgemessesundag vert det arrangert «Stille Stund» i kyrkja med invitasjon til dei som har mista nokon i løpet av det siste året. Dette arrangementet er opent for alle.

Åseral kyrkje var med på det treårige prosjektet «Pilegrimsvandring i Otredal prosti» som gjekk frå Hovden til Vennesla.

Det var i fleire år arrangert Rootsfestival i Eikerapen. Den er nå avslutta, men dei siste åra var kyrkja til stades med eige «kyrkjetelt» der ein inviterte til kaffi, vatn og ein prat. Representantar frå kyrkja var til stades om kvelden og natta så lenge det var program, og mange tok kontakt.

Fasteaksjon til inntekt for Kirkens Nødhjelp har stort engasjement. Konfirmantar, konfirmantforeldre, sokneråd og andre deltek. Det er få konfirmantar og store avstandar, slik at ein er avhengig av mykje folk for å gjennomføra bøssebesøk frå dør til dør. I 2022 var Arna Berg, som er kontaktperson for Kirkens Nødhjelp i Åseral, med på KN si mobiliseringsreise til Tanzania. Det var viktig å kunna formidla tilbake

korleis mange menneskje fekk nytt liv og framtid ved hjelp av innsamla midlar. Åseral har alltid vore høgt oppe på innsamla midlar pr. innbyggjar, men i 2023 kom ein på toppen.

Presten sit i det kommunale kriseteamet. Dei som sit i kriseteamet kjenner kvarandre godt, og har av og til samlingar.

3.2.6. Misjon/SMM

Misjonsavtale med Misjonsalliansen i Liberia i Vest-Afrika, med fokus på skule, utdanning og mikrofinans.

3.2.7. Gjevarteneste

Det er inga fast gjevarteneste

3.2.8. Kyrkjemusikalsk verksemd

I Åseral har vi ikkje fått tilsett fast organist, men gudstenestene dekkjast i hovudsak opp av Oddbjørn Stakkeland og gravferder av Knut Olav Uppstad. Nokre andre organistar er også leigd inn.

Oddbjørn Stakkeland bidreg også med musikalske innslag i ulike samanhengar.

Vi har faste musikalske arrangement i kyrkjene. Det er Påskekonsert i Ljosland kapell, påskevandring i ord og tonar i Åknes kapell og «Vi syng jola inn» i Åseral kyrkje.

3.2.9. Integrering av menneske med særskilde behov og nye nordmenn

Kyrkja er open for flyktningar og arbeidsinnvandrarar og ein prøver å trekka dei med i fellesskapet.

Kyrkja har årleg felles Jolefest og Heilagtrekongarsfest saman med katolikkar og ortodokse.

3.2.10 Kultur og samarbeid med det allmenne kulturlivet.

Kyrkja har eit godt samarbeid med det allmenne kulturlivet i bygda. Kan nemna samarbeid om Fjellhagens dag, Veteranbilgudsteneste og Marknadsgudstenesta.

Lokale artistar deltek av og til i gudstenestelivet.

Ved friluftsgudstenester har ein samarbeid både med bygdekvinnelaget og sogelaget som har hatt ansvar for kyrkjekaffi.

I løpet av dei to siste åra har det vore to store kyrkjejubileum. I 2022 var Åseral kyrkje 200 år. Det var ei stor hending og eit vellukka samarbeid med kultur og andre trussamfunn, samt integrering av innvandrarar/flyktningar. Det blei og gjeve ut ei jubileumsbok om Åseral kyrkje.

I 2023 var Åknes kapell 150 år. Det blei feira over to dagar der kultur og lokalmiljø var sterkt involvert. Det blir arbeida med utgjeving av eit jubileumshefte.

3.2.11 Soknerådets arbeid – korleis dette fungerer

Det har vore eit konstituerande møte og eit soknerådsmøte i desember. Medlemmene verkar motiverte og villige til å ta ansvar.

Det er god rolleforståing mellom råd, rådsleiar, kyrkjeverje og prest.

3.2.12 Staben sitt arbeid – korleis dette fungerer

I staben sit prest, kyrkjeverje og innleigd kyrkjelydssekretær. Dei har fast arbeidstid på kontoret bortimot ein dag i veka. I tillegg kjem gjerne Arna Berg inn og jobbar dugnad i opningstida.

Det er stabsmøte to gonger i året, og då møter også Oddbjørn Stakkeland som innleigd organist, Åse Austrud som reinhaldar og timeløna kyrkjetenar og gjerne eit par andre som gjer ein jobb med trusopplæring.

Grunna små stillingar er dei fysiske møtepunktta ikkje så hyppige.

Arbeidsmiljøet er uvanleg godt og energigjevande.

Med liten stab og mange arbeidsoppgåver så er ein avhengig av mykje frivilligheit.

Alle som har gjort ein innsats for kyrkja gjennom året får ei jolehelsing med takk for innsatsen og invitasjon til ein etterjolfest i januar. Den vert laga til for alle som har delteke i kyrkja sitt arbeide; både noverande og tidlegare tilsette og alle frivillige uansett stort eller lite oppdrag.

3.2.13 Informasjonsarbeid.

Kyrkjebladet.

Åseral har gått saman med Evje og Hornnes om eit felles Kyrkjeblad. Det vert vald eit felles styre og ein redaksjonskomité. Formålet er eit meldingsblad for kyrkjelydane i Åseral, Evje og Hornnes. Det skal nyttast til å kunngjera og orientera om arbeidet i kyrkjelydane, og formidla kristen forkynning, kunnskap og kultur.

Internett.

Åseral har ei heimeside og ei Facebookside som vert nytta for å gjere våre arrangement kjent.

Aviser.

Setesdølen og Åsdølen vert nytta til annonsar om kva som skjer i kyrkja. Soknepresten skriv fast andakter i Setesdølen kvar veke.

4. KYRKJELEGE RÅD OG TILSETTE

4.1 Åseral kyrkjelege fellestråd

4.2 Åseral sokneråd.

Åseral sokn er ein eit-sokn kommune og har sokneråd med fellestrådsfunksjonar.

Soknerådet/fellestrådet i inneverande periode:

Åse Austrud	Leiar
Siren Håvorstad	Nestleiar
Grete Torhild Tveitstøl Forgard	Medlem
Bente Forgard Lineikro	Medlem
Odd Arild Eikeland	Varamedlem
John Oddvar Selland	Varamedlem
Gerd Wenche Verdal	Varamedlem

Inger Lise Lund Stulien (ordfører)	Kommunal representant
Bjarne Haugstad	Kommunal vararepresentant
Kjell Steinbru	Sokneprest

Soknerådet har følgjande utval: Gudstenesteutval, diakoniutval og trusopplæringsutval, konfirmantutval, redaksjonskomité til kyrkjebladet i samarbeid med Evje og Hornnes. Kyrkjelyden har også ein aktiv kontaktperson til Kirkens nødhjelp.

4.3 Tilsette pr.01.01.2024

Namn	Stilling	Stillingsprosent/kommentar
Kjell Steinbru	Sokneprest	50%. Har også 50% stilling i Bygland
Sjur Høgetveit	Kyrkjeverje	40%. Har også 60% i Evje og Hornnes
Åse- Torhild Guldsmedmoen	Kyrkjelydssekretær	Innleigd 15% frå Evje og Hornnes sokn
Åse Austrud	Reinhaldar Åseral	9%
Åse Austrud	Kyrkjetenar	Timeløna
Cay Robert Håvorstad	Ringar i Åknes	Timeløna
Siren Håvorstad	Reinhaldar Åknes	Timeløna
Astrid Heggland Skeibrok	Konfirmantmedarbeidar	Timeløna
Gunvor Ljosland	Babysong	For tida ikkje tilsett. Men det er von om at vi kan få til babysong igjen
Anna Heggland	Trusopplæring	Timeløna
Arna Berg	Trusopplæring, diverse	Innleigd
Astrid Røykenes	Bibelvandring	Timeløna
Oddbjørn Stakkeland	Organist	Innleigd
Knut Olav Uppstad	Organist	Innleigd

Vi har prøvd å lyse ut faste stillingar, men det kjem ikkje søkjarar. Difor blir det inntil vidare slik at arbeidet vert utført av timeløna mannskap og på dugnad.

Dei tre faste tilsette bur alle i Evje og Hornnes kommune.

Stell av kyrkjegard og graving tek kommunen gjennom tenesteytingsavtalen.

5. KYRKJEBYGG OG GRAVPLASSER

5.1 Kyrkjene – kort beskriving og vurdering.

Åseral kyrkje vart bygd i 1822 og har vernestatus som automatisk listeført og har ca. 300 sitjeplassar. Men da sit ein veldig trongt.

Åknes kapell vart bygd i 1873 og er ikkje verna. Kapellet har ca.150 sitjeplassar.

Ljosland kapell vart bygd i 1959 og har ingen vernestatus. Kapellet har ca. 90 sitjeplassar.

Kyrkjene er godt vedlikehaldne. Åseral kyrkje vart utvendig måla i 2022 og Åknes kapell i 2023.

Åseral kyrkje har alarm og det faste serviceintervallar på mellom anna elektrisk anlegg. Det er også brannverntilsyn.

5.2. Kyrkjegardane

Åseral har 3 gravplassar. Åseral kyrkjegard, Åknes kyrkjegard og Ljosland kyrkjegard.

Det er god plass på alle gravplassane, så førebels har ein ikkje prioritert oppteljing.

Det er Åseral kommune som utfører graving og stell av gravplassane. Soknerådet er særns nøgd med arbeidet dei gjer.

Soknerådet har ansvaret for driftsbygningane på gravplassane. I 2022-2023 vart det utført vedlikehald og utbetring av bårehuset i Åseral.

Soknerådet har i 2023 sett opp nytt gjerde rundt Ljosland kyrkjegard.

Innkøyrslé/utkøyrslé til/frå Ljosland kyrkjegard er bratt og vanskeleg, men er planlagd forbetra til våren.

Det er kvar vår dugnad på kyrkjegardane.

5.3. Andre bygg

Åseral bedehus

Det er «kristne i Åseral» som er eig Åseral bedehus, og ingen bestemt organisasjon. Kyrkja bruker difor bedehuset på linje med alle andre kristne organisasjonar i bygda.

Difor fungerer Åseral bedehus i praksis som kyrkjelyden sitt soknehus. I tillegg ligg bygget i kort avstand til kyrkja. Bruken av dette bygget har stor betydning for kyrkja sitt arbeid, og gjer at ein kan enkelt kan kombinere arrangement i kyrkje og bedehus. Til dømes har arrangementet «vi syng jola inn» samling med julegraut på bedehuset etter konserten i kyrkja.

Kyrkjelyden betaler ein frivillig fast sum til bedehuset.

6. KOMMUNEN OG KYRKJA

6.1 Generelle vurderingar

Den kommunale løyvinga til kyrkja vart ikkje justert på 5 år frå 2019 til 2023. Dette skuldast at kommunen meinte at løyvingane var i høgste laget i tilhøve til kostratalet, og at kyrkja hadde midlar på disposisjonsfond.

I 2024 har kyrkja fått auka løyvinga frå kommunen tilsvarende deflator.

Men slik situasjonen er no, må kyrkja søkje om ekstraløyving dersom større vedlikehald skal utførast.

Samstundes opplever vi at kommunikasjonen med kommunen som god, og den ordinære drifta er sikra slik det er no.

Samarbeidet om gravplassdrifta er særns godt.

6.2 Kyrkja i kommuneplanane

I kommuneplanen for 2015-2025 er ikkje kyrkja med. Av erfaring veit med at kyrkja er viktig, særleg i samband med kriser og kyrkjelege handlingar. Det er noko ein kan spele inn for kommuneleiinga.

6.3 Eventuelle nye prosjekt/planar/saker

Dette er aktuelle tiltak som kyrkja ikkje utan vidare kan få gjennomført utan tilleggslyøving.

- Gangveg og handikapinngang ved Åknes kapell
- Nye vindauge i Åseral kyrkje
- Nytt toalett i Ljosland kapell
- Måling av driftsbygning ved Ljosland kyrkjegard
- Oppgradering av ringeanlegget i Åknes og Ljosland kapell til automatisk ringing.

6.4 Samarbeid kyrkje – skule – barnehagar

Kyrkja samarbeider med skulen om skulegudsteneste og kurset Bibelvandring. Nokon av klassane leverer teikningar til gudstenesteprogrammet for jolaftan og 17. mai.

Det er samarbeid med barnehagen om planting i Bornas blomebed på Åseral kyrkjegard.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONAR OG KYRKJESAMFUNN

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjonar

Som det har kome fram tidlegare i visitasmeldinga så er det godt samarbeid med både kristne og humanitære organisasjonar i bygda.

7.2 Samarbeid/forsøksordningar med andre sokn og fellesråd

Åseral sokn har stort geografisk område, men lite folketal og det er difor nødvendig med samarbeid. Det er naturleg å samarbeida med Evje og Hornnes sokn og Bygland sokn. Samarbeidet gjeld felles kyrkjeblad og kyrkjelydssekretær. Åseral har felles prest med Bygland.

Åseral sokn og Bygland og Årdal samarbeider om eit arrangement til sommaren der ein planlegg å gå den gamle kyrkjevegen mellom Åseral og Bygland.

Kyrkja har også eit felles arrangement i konfirmantarbeidet i samarbeid med gravferdsbyrået i Evje og Vennesla.

Presten er med i eit tenestevekesamarbeid med Bygland sokn og Evje og Hornnes sokn. Han har også andakter på Evjeheimen annankvar veke, og har også delteke i konfirmasjonsundervisninga i Evje og Hornnes.

7.3 Samarbeid med andre kyrkjesamfunn.

Kyrkja har ein årleg felles Jolefest og Heilagtrekongarsfest saman med katolikkar og ortodokse.

8. FRAMTIDSPERSPEKTIV.

Åseral kyrkjelyd rår over små ressursar. Sjølv om årskulla er små, er det like mykje arbeid å gjennomføre arrangement for få deltakarar som for mange. Ved god hjelp av frivillige og personell på timeløna basis har Åseral eit godt tilbod til menneske i alle aldrar.

Om det hadde vore mogeleg å få tilsett ein trusoplærar eller kyrkjelydsarbeidar hadde kyrkja kunne utvide sitt arbeidsområde.

Men slik det ligg an no, så er framtidsvisjonen å halde oppe drifta på det noverande nivået, og arbeide godt med dei tiltaka som er i gang allereie.

VISITASMELDING FOR BYGLAND OG ÅRDAL SOKN

1. INNLEIING

1.1 Kort historisk riss sidan siste visitas

Siste visitas i Bygland vart halde av biskop Stein Reinertsen i 2015.

I den generelle vurderinga av kyrkjelydslivet då det var bispevisitas i 2003 heiter det mellom anna i visitasmeldinga pkt.7.2.0:

”Den store utfordringa i samband med gudstenestefeiringa tykkjest likevel å vera ei ansvarleggjering av alle kristne til å ta del i fellesskapet kring ord og sakrament”

I visitasmeldinga i 2015 vart dette kommentert slik:

«I høve til dagens oppslutnad om møter og gudstenester i kyrkjer og bedehus spørst det om ikkje denne analysen framleis er høgst aktuell».

Denne kommentaren høver like godt i 2023.

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketal og kyrkjemedlemskap:

Bygland kommune ligg i det tidlegare Aust-Agder, og grenser til Evje og Hornnes kommune i sør, Valle kommune i nord, Åmli kommune i aust og Åseral kommune i vest. Kommunens areal er på 1.330 kvadratkilometer og folketalet var 1.169 innbyggjarar pr.01.01.2024. Av desse var 910 medlemmer av Den Norske Kyrkja. Det gjev ein medlemsprosent på 77,84 %.

Folketalet i Bygland i 2015 var 1.200 innbyggjarar. Same året var 1.049 medlemmer i Den Norske Kyrkja. Tilsvarende medlemsprosent var då 87,42%.

I dagens innbyggartal inngår for tida ein del Ukrainske flyktningar som ikkje er medlemmar av den Norske Kyrkja. Det kan vera noko av forklaringa på nedgangen i medlemsprosenten

Framleis er ein stor del av kommunens befolkning medlemmar i Den Norske kyrkja, men sida folketalet stendig går nedover gir det seg og utslag i talet på kyrkjemedlemmer.

2.2 Lokalsamfunnet-kultur og samfunnsliv

Det er to større sentra i Bygland – Byglandsfjord og Bygland.

Bygland er kommunesentrum. Her ligg mellom anna kommuneadministrasjonen, butikken og den eine av to grunnskular. Den andre grunnskulen ligg på Byglandsfjord. Det er barnehagar både på Bygland og Byglandsfjord.

Rett ovanfor Bygland sentrum ligg KVS Bygland, ein privat vidaregåande skule som starta opp i 2002, etter at Aust-Agder fylke hadde lagt ned den tidlegare Skogskulen og overført heile anlegget til Indremisjonsforbundet, som no står som skulens eigar. KVS Bygland har i dag rundt 85 elevar, fordelt med liner på byggfag, jordbruk og skogbruk.

Kommunen har to bedehus – Vonheim på Bygland og Fredheim på Byglandsfjord. Fredheim og Vonheim driv etter måten eit aktivt arbeid, med Vonheimkoret som ei drivande kraft på Bygland, og med barnekor, Yngres og KRIK som sentrale element i arbeidet på Byglandsfjord. På Fredheim er det og faste kveldsmøte eit par gongar i månaden.

På Vonheim og Åraksbø Grendehus er det faste bønemøte.

Åraksbø Misjonslag har ein del møter med tilreisande forkynnarar på Åraksbø Grendehus.

Verksemda på bedehusa og grendehusa er ein viktig del av det samla kyrkjelege arbeidet i sokna våre.

I Bygland sentrum ligg kontoret til avisa Setesdølen som i fleire tiår har vore eit sentralt bindeledd og ein viktig nyhendeformidlar for heile Setesdal.

Av større institusjonar må nemnast Byglandsheimen og ARA Byglandsfjord, fyrstnemnde alders- og sjukeheim, sistnemnde med tilbod både innan psykiatri og rusbehandling.

Landeskogen i Grendi vert i dag driven som eit Fredssenter i regi av Aktive Fredsreiser, men med liten aktivitet for tida.

På Byglandsfjord ligg Setesdals Meieri, som har spesialisert seg på produksjon av Kviteseidsmør, Ekstra salta Setesdalssmør, Økologisk smør, Ryfylkegome, rømmegraut og laktosefritt smør. Anlegget produserer rundt 500 tonn per år, og har 10 tilsette.

Her ligg òg Byglandsfjord Sag med 29 tilsette, der det vert skåre 50.000 kubikkmeter tømmer i året!

I øvre del av Bygland finn me mellom anna Ose Water, lokalisert på Austad. Dei produserer og sel drikkevatt på flaske, og er ei relativt nystarta verksemd.

Containertech A/S held til på Nesmoen, der kjerneområdet er levering av avanserte renseløysingar for vatn frå tunnel- og vegprosjekt. Pr.idag er det omlag 21 tilsette lokalt i verksemda.

RSM Forvaltning AS og ”People” driv med sal av konsulenttenester, rekruttering og bemanningsløysingar, og flytta hovudkontoret til Bygland sentrum i 2022.

Bygland har elles svært mange dyktige handverkarar, som og kyrkjene i Bygland har nytt godt av gjennom det omfattande vedlikehaldet som har vore gjennomført på kyrkjebygga dei siste 15 åra.

Byglandsfjorden er ein idyll av dei sjeldne, ikkje minst i sumarmånadene, og her gjev Revnes Hotell, Neset Camping, Bygland Hotell, Reiårsfossen Camp og Ose Turistheim gode opplevingar og overnattingstilbod for dei mange turistane i dalen.

Det er eit variert kulturtilbod i kommunen, med sterke røter i bygdekultur, folkemusikk og målarbeid.

Bygland Idrettslag er og ein stor aktør i det friviljuge arbeidet, ikkje minst blant born og unge.

2.2 Demografi og sosiologisk beskriving.

Bygland har ein aldrande befolkning. Det vert fødd etter måten få born, og gravferdene aukar i tal. Skuleklassane er små. Det er og mykje spreidd busetjing. Utfordringane er få arbeidsplassar og få sentrumsfunksjonar. Dei er mest å finne på Evje.

Det gjer og at mange på Byglandsfjord nok føler like sterk tilknytning mot Evje som mot Bygland. Siste kommuneval tyder nok og på at kommunen til ein viss grad opplever motsetnader mellom nord og sør. Men Byglendingar flest tykkjest klara seg godt, og sosiale problem slik ein ser det i meir sentrale strok tykkjest å vera lite framtreddande.

3. ARBEIDET I KYRKJELYDEN

Arbeidet i kyrkjelyden er relativt tungt. Det har fram til no vore lite hjelp frå frivillige og sokneråd. Det er ein person som jamnleg held lekmannsgudstenester i prestens fråver, og dette fungerer bra. På Byglandsheimen er det to friviljuge som deler på andaktene i tillegg til presten. Det er eit godt samarbeid om desse andaktene, og god oppslutnad. Presten blir av og til spurd om å halde andakt for døyande på Heimen.

Det er og god oppslutnad om konfirmasjon.

Diakoniarbeidet består stort sett i heimebesøk, sjå meir om dette under pkt.3.2.5

3.1 Kyrkjelydens strategi og visjon

Det er ikkje formulert eigne strategiar og visjonar, men me ynskjer at kyrkja skal vera:

- Ein stad der Guds ord vert forkynt og sakramenta forvalta rett.
- Ein stad der diakonien står i fokus, både i og utanfor kyrkjeveggane.
- Eit levande gudstenestefellesskap.
- Ein aktiv deltakar i lokalsamfunnet.
- Med særleg vekt på konfirmantundervisninga og andaktene på Byglandsheimen.

3.2 Generell vurdering av kyrkjelydslivet og den åndelege stoda.

I årsrapportene for Bygland sokn og Årdal sokn for 2023 står fylgjande å lesa om dette:

Eit dekkande uttrykk – og for arbeidsåret 2023 i Bygland og Årdal sokn - er stabile forhold, sjølv om ein over tid har registrert nedgang både i talet på gudstenester og oppslutnad om dei gudstenestene og samlingane som er.

Likevel vil ein sjå på statistikken for 2022 og 2023 at talet på gudstenester, og oppslutnad om desse, har teke seg monaleg opp att etter Korona-åra 2020 og 2021.

Elles merker både kyrkjer og bedehus ei minkande oppslutnad om dei tradisjonelle møta og gudstenestene.

Dette skuldast nok både nedgangen i folketalet, og færre born og fleire eldre.

Samstundes er oppslutnaden om friviljuge lag og foreiningar generelt sett i tilbakegong, og det gjev seg og utslag i oppslutnaden om kyrkja sitt arbeid.

3.2.1- 3.2.2. Gudstenester og kyrkjelege handlingar:

	2020	2021	2022	2023
Døypte	6	6	6	7
Konfirmerte	14	14	14	8
Gravferder	13	15	22	13
Gudstenester	28	27	30	26
Besøkande	862	808	1.021	1.060

3.2.3. Trusopplæring og anna barne- og ungdomsarbeid

Det vert halde ein årleg familiegudsteneste med innbyding til 4 og 6 års bok. Det har vore gjort forsøk med eigne familiegudstenester. Men frammøtet har vore dårleg, bortsett frå familiegudstenestene i samband med den årlege Bygland bibel- og naturcamp.

Konfirmantundervisninga finn stad etter skuletida på Vonheim bedehus. Det er soknepresten som har undervisninga og alt anna arbeid i samband med konfirmantopplegget. Konfirmantane deltek på Kick-off og konfirmantweekend i samarbeid med Evje og Hornnes-konfirmantane. Dei er og med på fasteaksjonen.

Bygland har hatt ein trusopplærar i nokre år. Denne har no slutta. Det meste av dette arbeidet ligg difor nede akkurat no, men det har vore ein del samarbeid med Evje og Hornnes sokn – mellom anna på babysong . Presten tok ansvar for noko av dette før stillinga vart halvert. Men dette er ikkje lenger mogeleg innanfor dei noverande rammene.

3.2.4. Vaksenarbeid

I tillegg til ordinære gudstenester deltek presten i fast andakt-turnus på Byglandsheimen. Der er også gudstenester med nattverd, og betjeninga legg forholda godt til rette for desse samlingane.

Presten deltek og som talar på misjonsmøter/undervisningskveldar på bedehusa etter førespurnad.

Presten skriv andakter kvar veke i lokalavisa Setesdølen.

Kyrkjeverja sørger for at Kyrkjebladet for Bygland kjem ut fire gonger i året, og dette blir delt ut til alle husstandar i kommunen.

Kyrkjelyden drifter òg ei Facebookside og ei heimeside.

3.2.5. Diakoni

Frå hausten 2019 av byrja prostidiakon Per Emanuelen igjen å dekkja Bygland og Årdal med sine tenester, og frå og med 01.01.2020 vart Bygland kyrkjekontor vertskontor for den nye felles prostidiakonitenesta i Bygland og Årdal, Valle og Hylestad og Bykle.

Frå same tidspunkt vart diakonitenesta i dalen delt i Nedre Otredal og Øvre Otredal, og der Bygland vart ein del av Øvre Otredal. Me har opplevd dette som ei svært god løysing, og der prostidiakonen kvar år besøker rundt 100 husstandar i kvar kommune. På Bygland har prostidiakonen i tillegg hatt jamlege møter på ARA Byglandsfjord. I 2023 har prostidiakonen i tillegg delteke på to vellukka Ukraina-kveldar med svært mykje folk tilstade – både med Byglendingar og våre nye landsmenn.

Hausten 2023 markerte eit skilje i mannskapet vårt, der vår trufaste og dyktige prostidiakon Per Emanuelen vart avløyst av Åse Gudrun Thortveit. Det tykkjest så langt å fungera svært godt! Med nytt sokneråd på plass vil me i tida framover i tillegg arbeida for å få på plass eit nytt godt fungerande lokalt diakoniutval.

3.2.6. Misjon/SMM

Bygland sokn gjorde i 2017 avtale om eit nytt misjonsprosjekt. Det er tale om eit skuleprosjekt i Kambodsja tilknytt Misjonsalliansen. Denne avtalen vart fornya for ei ny 2-årsperiode frå og med 01.01.2022 som eit felles misjonsprosjekt for Bygland og Årdal sokn.

3.2.7. Gjevarteneste

Det er ikkje organisert noko fast gjevarteneste i kyrkjelyden, men gåver og kollektar til dei ulike misjonsorganisasjonane har teke seg monaleg opp etter koronaåra 2020 og 2021.

3.2.8. Kyrkjemusikalsk verksemd

Organiststillinga er i utgangspunktet på 30%, men dei siste åra har det vore vanskeleg å dekkja dette opp gjennom ei fast stilling.

Me er difor glade for at det aller meste av organist-tenestene no skjer i samarbeid med organist Knut Olav Uppstad. Han driv eige firma, så tenestene vert kjøpt frå han – noko som fungerer svært godt.

Bygland og Årdal sokn har i mange år hatt eit godt samarbeid med Finsland Gaither Club og Skjærgårdsgospel, og gjennom desse har me i dei seinare år hatt konsertar i Bygland kyrkje med fleire verdskjende amerikanske gospelgrupper. Høgdepunktet var utan tvil konserten med Harlem Spirit of Gospel i desember 2018, ei gruppe som har spelt med artistar som Stevie Wonder, Diana Ross og Aretha Franklin. Alle grupper som har hatt konsertar i Bygland kyrkje – amerikanske så vel som norske – har gjeve lokala og publikum toppkarakter. I 2023

var den amerikanske country-gospel-gruppa The Browns tilbake på ein strålande augustkveld, og spelte og song for fulle hus!

I samarbeid med Bygland bibel- og naturcamp heldt organist Knut Olav Uppstad og saksofonist Randi Steinsholt i juli ein strålande konsert i Bygland kyrkje, der gamle salmar og folketonar trollbatt det talrike publikummet, og der tilmed borna sat som tende lys og lydde til dei magiske tonane som fylte kyrkjerommet!

3.2.9. Integrering av menneske med særskilde behov og nye nordmenn

Det vert ikkje drive noko eige integreringsarbeid, men fleire av våre nye landsmenn kjenner tilknytning til kyrkja, sjølv om dei ikkje er aktive der. Det gjeld ikkje minst den store gruppa Ukrainske flyktningar som har kome til Bygland dei to siste åra. Det har vore 2 Ukraina-samlingar i 2023, med svært god oppslutnad, og det har vore delt ut biblar på Ukrainisk både til born og vaksne.

3.2.10 Kultur og samarbeid med det allmenne kulturlivet.

Bygland kommune er som elles i Setesdal prega av eit rikt kulturliv på ulike område. Det gjeld både innan revy, og det gjeld innan song og musikk. Det har likevel i liten grad vore noko organisert samarbeid mellom kyrkja og desse gode kreftene, men Bygland Hornmusikk har kvart år førjolskonsert i kyrkja med svært god oppslutnad, og gruppa Kong Hane's Eft har mellom anna delteke på ein av Ukrainakveldene i 2023.

3.2.11 Soknerådets arbeid – korleis dette fungerer

Det vart vald nytt sokneråd i samband med kyrkjevalet i september 2023, og bortsett frå konstituerande møte har det berre vore eitt soknerådsmøte til no i 2024. Ein har likevel inntrykk av at det nye soknerådet er godt motivert for oppgåvene, og ein vonar gjennom det å få til eit større engasjement innan både diakoni og gudtenestelivet generelt.

3.2.12 Staben sitt arbeid – korleis dette fungerer

Staben i Bygland kyrkjelege fellesråd er ikkje stor – og sett i forhold til talet på kyrkjer og geografisk storleik – med den minste administrative bemanninga i heile Otredal. Kyrkjevevja er fast tilsett i 40 prosent stilling, soknepresten i 50 prosent stilling (i Bygland), medan prostidiakonen i Øvre Otredal har ein 50 prosent stilling som vert delt på 3 kommunar. I tillegg har me i periodar hatt inne ein trusopplærar i 10 prosent stilling. Me kjøper òg tenester frå organisten i ein rundt 30 prosent stilling, og samarbeidet med han er det aller beste! Resten er timelønte klokkarar, kyrkjetenarar og reinhaldarar. Likevel tykkjest stabens arbeid samla sett å fungera svært godt, med dyktige og engasjerte medarbeidarar. Me har ikkje så mange faste personalsamlingar i løpet av året, men kvart år vert alle tilsette invitert til ei hyggeleg førjolssamling på Revnes Hotell, og på tur saman med medlemmar av Vonheimkoret, der me har vore både utanlands og innanlands.

4. KYRKJELEGE RÅD OG TILSETTE

4.1-4.2. Bygland kyrkjelege fellestråd og Bygland og Årdal sokneråd.

Frå og med 01.01.2020 vart Bygland og Årdal sokn slått saman, og det vart i samband med kyrkjevalet i 2019 vald eitt felles sokneråd for det nye Bygland og Årdal sokn.

Det inneber at det nye Bygland og Årdal sokneråd òg innehar fellestrådsfunksjonane.

Bygland og Årdal sokneråd har slik samansetning etter kyrkjevalet i september 2023:

Gro Tove Frafjord, leiar
 Susanne Hegenscheidt, nestleiar
 Ann-Cecilie Andersen
 Even Simensen
 Tor Austad Bjørgum
 Øyvind Aakhus
 Liv Sigrun Upsal
 Sokneprest Kjell Steinbru

4.3 Tilsette pr.01.01.2024

Olav Nilsen, kyrkjevevje Bygland kyrkjekontor	40%
Åse Gudrun Thortveit, prostidiakon Øvre Otredal	50%
Svein Kleivane, klokkar og kyrkjetenar Bygland kyrkje	3%
Knut Gakkestad, klokkar og kyrkjetenar Sandnes kapell og Sandnes kyrkje Åraksbø	7%
Tore Moseid, klokkar og kyrkjetenar Årdal kyrkje og Austad kyrkje Tveit	9%
Gro Tove Frafjord Sandnes, reinhaldar Sandnes kapell og Sandnes kyrkje Åraksbø	2%
Marie Haugen Bue, reinhaldar Bygland kyrkje	2%
Kari Aud Bakke Svenningsen, reinhaldar Årdal kyrkje	2%
Totalt:	115%

Bortsett frå kyrkjevevja og prostidiakonen har ingen av dei andre tilsette fast stillingsprosent, men vert løna på timebasis.

Prostidiakonen dekker både Bygland, Valle og Bykle, men vert løna av Bygland kyrkjelege fellestråd som òg er hennar arbeidsgjevar.

Malin Hegenscheidt hadde ein periode ein 10 prosent stilling som trusopplærar, men avslutta si teneste 01.07.2023. Ein del tenester innan trusopplæring vert kjøpt frå Evje og Hornnes kyrkjekontor.

I tillegg kjøper me dei naudsynte organisttenestene av organist Knut Olav Uppstad. I 2023 tilsvara dei ein stillingsstorleik på rundt 30 prosent, og denne ordninga har fungert svært godt.

Dei stillingsprosentane som elles er oppgjeve er i høve til lønsrekneskapan for 2023.

Kommunen gjev dei naudsynnte ressursane til kyrkegardsarbeidet gjennom tenesteytingsavtalen. Det gjeld mellom anna stell av kyrkjegardane og graving og tilrettelegging i samband med gravferder. Desse tenestene vert utført på ein svært god måte, og der samarbeidet mellom kommunen og kyrkja er det alle beste.

Tidlegare gjaldt det same for rekneskapsføringa, men frå og med 01.01.2014 tok kyrkjeverja sjølv over denne oppgåva mot ein årleg tilleggsrefusjon frå kommunen på kr.50.000,-

Ein periode var òg ein 10 prosent kyrkjesekretærfunksjon kjøpt frå Evje og Hornes kyrkjekontor, men denne vart frå 01.01.2023 overteke av kyrkjeverja i samarbeid med soknepresten. Dette i hovudsak av økonomiske grunnar.

5. KYRKJEBYGG OG GRAVPLASSER

Bygland kyrkjelege fellesråd har ansvaret for 4 kyrkjer, 1 kapell og 6 kyrkjegardar.

5.1 Kyrkjene – kort beskriving og vurdering.

Bygland kyrkje som er hovudkyrkja i kommunen er ei krosskyrkje frå 1838 og med 250 sitjeplassar.

Årdal kyrkje er ei åttekanta kyrkje, bygd i 1827 og vigsla i 1828.

Sandnes kyrkje i Åraksbø er ei tømmerkyrkje bygd i 1844 med 200 sitjeplassar.

Sandnes kapell vart bygd i 1940 og vigsla 17.juni 1949 under bispevisitasen same år.

Austad kyrkje på Tveit er bygd i 1880 og har 240 sitjeplassar.

Sjølve kyrkjebygget er etter vedtak i soknerådet stengt frå og med 01.01.2023.

Felles for alle kyrkjene er at dei er godt vedlikehalde , både utvendig og innvendig.

Det vert kvart år vedteke ein vedlikehaldsplan, og i all hovudsak har Fellesrådet vore i stand til å fylgja denne og dei prioriteringane som der vert gjort.

Av større vedlikehald i dei siste åra må nemnast innvendig måling og nytt elektrisk anlegg i Sandnes kyrkje Åraksbø. Frå før har det vore utskifting av dei elektriske anlegga i Bygland og Årdal kyrkje. Alle kyrkjebygg har dei siste åra vorte måla utvendig.

Etter tilråding frå elektrikar vart Austad kyrkje Tveit stengd frå og med 01.01.2023.

Dette grunna brannfaren med det gamle elektriske anlegget. Stenginga var delvis og grunna i tronge økonomiske rammer, og generelt lite bruk av kyrkja til anna enn gravferd og konfirmasjon. Det vert i desse dagar utarbeidd ein oversikt over kva det vil kosta å bytta ut det elektriske anlegget i denne kyrkja, i kva grad kommunen vil medverka til å finansiera dette, og om det samla sett vil vera tenleg/hensiktsmessig å opna kyrkja att.

Generelt er kyrkjene i svært god stand, då både reisverk, tømmer og kledning på desse gamle kyrkjene er av fyrsteklasses kvalitet.

Det vil likevel bli ei utfordring å halde kyrkjene i like god stand i åra frametter, der prioriteringar òg må gjerast i høve til kor mykje dei framleis vert aktivt nytta i gudstenestelivet. Her må Bygland kommune på banen i endå større grad enn i dag.

5.2. Kyrkjegardane

Bygland har 6 kyrkjegardar, 5 av dei i direkte tilknytning til kyrkjene, og den sjette på Austad, kalla "Austad gamle kyrkjegard".

Det er jamt over god plass på alle kyrkjegardane.

Festeavgifta er berre på kr.800,- for 10 år, og nærare 90 prosent av alle gravene vert festa vidare.

Det er Bygland kommune som i høve til tenesteytingsavtalen har ansvaret for graving og vedlikehald på kyrkjegardane, og som utfører dette på ein svært god måte.

5.3. Andre bygg

Vonheim bedehus og Åraksbø Grendehus vert ved ein del høve brukt til kyrkjelege arrangement. Ose Grendehus, Grendi Bedehus og Fredheim bedehus på Byglandsfjord vart før brukt ein del til kyrkjelege arrangement, men dette har i all hovudsak gått ut. Grendi bedehus er no lagt ut for sal.

Alle desse er eigd av andre enn Bygland kyrkjelege fellesråd, og påfører såleis ikkje vår eining nokon form for økonomiske kostnader.

Kyrkjene har i tillegg bårhus og sanitæranlegg i tilknytning til bygga, og desse har Fellesrådet sjølv sagt ansvaret for når det gjeld økonomi, forsikring og vedlikehald.

6. KOMMUNEN OG KYRKJA

6.1 Generelle vurderingar

Forholdet mellom kommunen og kyrkja er svært godt, og dei årlege økonomiske løyvingane er igjen på eit akseptabelt nivå etter at dei vart monaleg auka i budsjettet for 2024. Men utan god økonomistyring og bruk av personalressursar på ein optimal måte hadde det ikkje vore nok midlar til naudsynt vedlikehald.

Utfordringa framover er mellom anna Austad kyrkje Tveit, jf det som er sagt i 5.1.

Som nemnd i pkt.5.2 gjer teknisk etat ein svært god jobb på vedlikehaldet av kyrkjegardane, og samarbeidet elles er svært godt.

Nemnast må og den gode servicen og oppfylginga frå løningskontoret og økonomiavdelinga.

6.2 Kyrkja i kommuneplanane

Det er så langt ein kjenner til ikkje nemnd noko spesielt om kyrkja i kommuneplanane, men det nye kommunestyret har utfordra Bygland kyrkjelege fellesråd på å leggja fram ei orientering om økonomien i Fellesrådet. Det er avtalt med ordføraren at dette skal skje i løpet av første halvår 2024.

6.3 Eventuelle nye prosjekt/planar/saker

Det føreligg ikkje nye planar utover dei fortløpande vedlikehaldsplanane, bortsett frå eventuelt nytt elektrisk anlegg i Austad kyrkje Tveit.

6.4 Samarbeid kyrkje – skule - barnehagar

Barnehagane i Bygland er organisert i 2 barnehagar tilknytt skulane på Byglandsfjord og Bygland.

Skulen på Byglandsfjord er for elevar i Årdal sokn frå 1.-7.klasse, medan skulen på Bygland dekkjer den øvre delen av kommunen med både barneskule og ungdomsskule.

Det er eit godt samarbeid mellom kyrkja og barnehagane/skulen, sjølv om ein merker at kyrkja ikkje har same stillinga lenger.

Men dei aller fleste borna vert framleis døypte og konfirmerte.

I Bygland sokn vart det i 2023 halde 1 jolegudsteneste for skuleelevane på Bygland skule, med svært god oppslutnad.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONAR OG KYRKJESAMFUNN

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjonar

Bedehusa er viktige i bygda. Det er her alt fast foreinings- og borne- og ungdomsarbeid vert drive, og det er eit godt samarbeid med bedehusa og dei aktivitetane som går føre seg der. Det gjeld ikkje minst i høve til bedehuset Vonheim på Bygland.

På Fredheim bedehus på Byglandsfjord vert det drive både barnekor, Yngres og eigne KRIK-kveldar i Årdalshallen.

På KVS Bygland vert det drive mykje godt kristent arbeid blant elevane som går der, og med svært god oppslutnad og engasjement.

7.2 Samarbeid/ forsøksordningar med andre sokn og fellesråd

Sidan 01.01.2020 har det som nemnd i pkt.3.2.5 vore eit formalisert samarbeid mellom Bygland, Valle og Hylestad og Bykle når det gjeld prostidiakonitenesta. Vidare har det som nemnd i pkt.4.3 vore eit samarbeid med Evje om kjøp av prestesekretær-tenester. Det har til tider og vore eit samarbeid med Evje om trusopplæring.

Konfirmantarbeidet har også hatt eit samarbeid med Evje og Hornnes sokn. Det gjeld i første rekke Kick-off, leir, og ein felles konfirmanttime om gravferd der og Åseralskonfirmantane har vore med.

Utover dette vart som kjend eit nærare samarbeid om fellesrådsfunksjonane aktualisert i samband med prosessen rundt ny kyrkjeleg organisering. Bygland var tidleg ute med klare motforestillingar mot til dømes eitt felles prostifellesråd, og ein er glad for at kyrkjelydsarbeidet, òg på det administrative plan, framleis vil ha ei solid lokal forankring.

Det same skulle soknepresten sitt arbeid i endå større grad ha hatt. Der har halveringa av presteressursen i Bygland og Årdal sokn i 2019 utan tvil har vore eit tap for det lokale kyrkjelydsarbeidet. Då vart den tidlegare fulle prestestillinga i Bygland slått saman med prestestillinga i Åseral. Mykje av presten si arbeidstid går no med til køyring over ganske store avstandar.

Samstundes kan det i framtida vera ei utfordring å løyse dei samla kyrkjelydsfunksjonane i Bygland og Årdal på same måte som idag, og ved eit mannskapsskifte både når det gjeld prest og kyrkjevjerje, kan det på nytt vera aktuelt å sjå på ulike nye samarbeidsfunksjonar i dalføret.

7.3 Samarbeid med andre kyrkjesamfunn

Det er ikkje andre kyrkjesamfunn i Bygland, men nokre av dei som eigentleg høyrer til Pinsørøsla er mellom dei beste støttespelarane me har, både i kyrkje og bedehus.

”Kyrkja er Guds folk” er eit slagord frå den meir lågkyrkjelege tradisjonen, og rett forstått gjev dette stor mening når ein tenkjer både på den lokale og verdsvide kristne kyrkja.

8. FRAMTIDSPERSPEKTIV

Bygland kommune har opplevd nedgang i folketalet dei siste åra, og det vert stendig fleire eldre. Samstundes opplever ein dei fleste stader at ein krevjande kvardag gjer det vanskelegare å få folk til å engasjere seg i friviljug arbeid, anten det er i kristent arbeid eller i andre organisasjonar og foreiningar.

Dett er ei stor utfordring for kyrkja i dag, ikkje berre i Bygland, men over heile landet.

Likevel held kristenflokkane i Bygland saman i et godt åndeleg og menneskeleg fellesskap.

Dei fleste borna vert døypte og dei fleste ungdomane konfirmerte.

Utfordringa er å nå dei med Guds ord utanom dei treffpunkta som dåp og konfirmasjon gjev.

Mange av våre nye landsmenn er kan hende meir opne for dei åndelege verdiane enn nordmenn flest er, så her ligg det ei misjonsmark og ventar på oss rett utanfor stovedøra.

Sjølv om kristenflokkane på Bygland etter måten er små, er me ein del av den store verdsvide kyrkja som stendig veks – ikkje minst i den såkalla tredje verda.

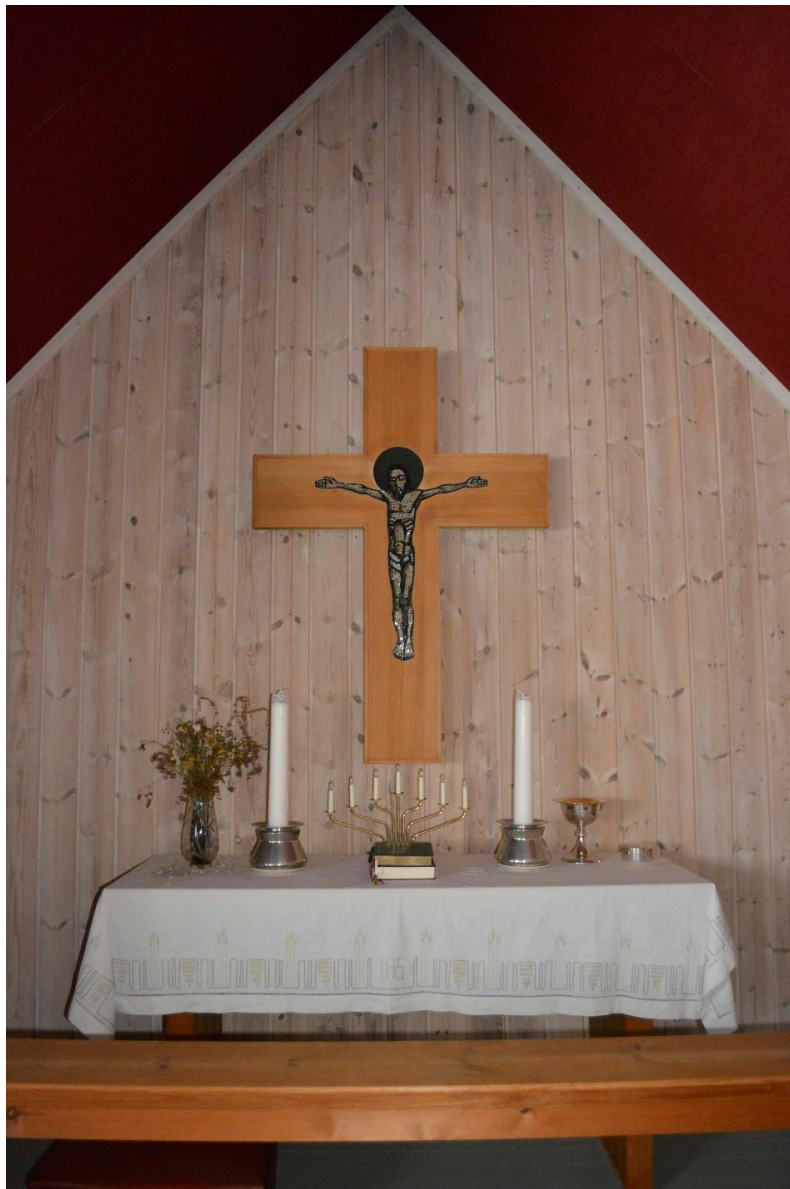
Og i forventning om Jesu atterkome kan me stemma i på salme 892 i den nye salmeboka:

Guds son ein gong i morgonglans skal atter kome hit
Og alle mismods skuggar flyr, vår verd blir fylt av liv
Han er den same som han var, men kledd i herlegdom
Med solskins krone blir han kront og stjerners diadem

Og klarare enn påskelys då han steig or si grav
Og då han knuste vondskaps makt og dødens brodd braut av
Ja, klarare enn påskesol er Herrens herlegdom
Når han på sky skal kome att og alle får han sjå

Guds son ein gong i morgonglans skal kome hit igjen
Hans store dag, lat oss med bøn og tru framskynde den
Guds Son skal kome, løynt skal fram, og alt skal då bli klart
Vi ventar, ropar med hans folk: Kom Herre Jesus snart!

Befaringsrapport fra Åseral

13 November 2023

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 13. november 2023. Med på befaringen var Sjur Høgetveit, Tone Klev Furnes, seniorrådgiver kultur og Geir Myre, rådgiver for kirkebygg fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebygdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og skjema fylt ut under befaringen. Sist visitasjon var i 2014 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner. Kirkemøtet har i sak 7/23 satt et økt fokus på likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av kirken.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebygdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebygdatabasen bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Inventar

Inventar i begge kirker er lagt inn i kirkebygdatabasen. Det savnes noe mer dokumentasjon, spesielt som beskrivelse og verdisseting. Det er også viktig at inventardatabasen oppdateres jevnlig mht anskaffelser og eventuell avhendinger. Eventuelle gjenstander fra kirken som er på museer bør føres opp med kommentar om hvor gjenstanden befinner seg.

Åseral kyrkje

Nåværende kirke ble bygd i 1822 og er den 2. kjente kirke på stedet. Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 300 sitteplasser. Kirke i Åseral er nevnt i skriftlige kilder allerede i 1327. Kirken blir noen ganger kalt Åbø kyrkje i noen av de eldste kildene. På gravplassen fant man i 1930 årene en messigkalt frå middelalderen.

Det er ca. 25 gudstjenester i året.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via sideinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toaletter i nærliggende bygg. Der er det også universelt tilpassede toaletter.

Det er nokså brei midtgang i sideskip og slik sett egnet plass for rullestol i kirken. Lokalt har de ikke fått noen kommentarer om at dette oppleves å sitte på utstilling. Eventuell fast plass for rullestol kunne vært etablert dersom man hadde tatt ut en av fyringsovnene. De to ovnen er stengt for bruk.

Dette vil i så fall være et søknadspliktig tiltak. Korpartiet er ikke tilgjengelig for rullestol, men det er kun et trinn. Det vil derfor kunne være mulig å se på løsninger for at rullestolbrukere kan komme opp i koret.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2022. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2014 med bruk av faglig eksternt konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Trapp opp til ringetårn er nokså smal og bratt, men med gode gelender og ringing og lukeåpner er automatisert. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er Karl Ekstrøm & søn (orgelhus) - Jan Erik Spigseth 11/2+p. Det ble installert i 2003. Dette rapporteres å fungere fungerer svært bra. Kirken har også et akustisk piano, av type Schimmel, innkjøpt i 2022 plassert til venstre i koret.

Inventar

Altartavlen er i barokk stil og består av kors og treskurdranker. Den er laget av Olav O. Åsland og Olav Bakken/ Bernt Aslaksson i 1822.

Alterduk er sydd av Klara Austrud.

Prekestol er i empirestil. En gammel stol fra 1724 er plassert ved nedgangen fra prekestol, mot koret.

Døpefont i tre er fra 1822 og laget av Olav O. Åsland og Olav Bakken.

Til venstre over: Et Kristusbilde i tremosaikk, "Lidelse, seier, liv", er gitt i gave til menigheten og plassert midtstilt på tverrskipes venstre side. Kunstner er tegner og grafiker Ottar Helge Johannssen (1929-2010) fra Mandal som også har smykket ut Ljosland kapell.

Til høyre over: Ei dør til en kirkebenk fra den gamle kirken fra 1705 er utstilt i våpenhuset, med årstallet 1712 påmalt. I våpenhuset skal det, slik tradisjonen forteller, være stokker fra den gamle kirken.

Messehagler finnes i Rød, hvit, grønn og fiolett. De er sydd av Ann Olaug Hålan og Manon Øyulvstad i 1993.

Kunnskap om hvem som har laget utskjæringer, malt og har sydd kirketekstiler bør inn i kirkebyggdatabasen. Det er viktig at inventarlistene gjennomgås og oppdateres og at verdigjenstander plasseres i safe.

Messehaglene oppbevares på egnede hengere.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Kirkemusikk og kultur

Kirken brukes til konserter og regnes for å være ei svært god konsertkirke.

Vurdering av kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves lite barne- og familievennlig.

Godt samarbeid med bedehus. Kan bruke det som forsamlingshus. Kun ca. 60-70 meter fra kirka

Åknes kapell

Et kapell på en tomt et par hundre meter nord for nåværende kapell er nevnt i skriftlige kilder 1328. Det er funnet rester som kan være fra fundamenter til kapellet. Man kjenner ikke til hvor lenge dette kapellet stod.

Nåværende kapell ble bygd i 1873 og er den 1. kirke på stedet. Kapellet er ikke vernet. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kapellet 150 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kapellet har ingen permanent universell tilgang. Det er sent inn sak til biskopen og rådgiver har også tidligere vært på befaring for å se på eventuelle løsninger. Det er en nokså høy hovedtrapp (7 trinn). Dersom man legger en rampe på høyre side, kan en utnytte terrenget. Den vil der være mest synlig fra adkomstside. Dersom rampe legges på venstre side vil det være litt større utfordringer med terreng. Synlighet blir da størst på avstand fra fjordsiden.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Der er det også universelt tilpassede toaletter.

Kapellets konstruksjon

Kapellet er bygget i Tre - Reisverk. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2022. Det ble da benyttet Annen oljebasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2014 med bruk av faglig eksternt konsulent.

Oppvarming

Kapellet varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.

Ringeanlegg

Kapellet har én kirkeklokke. Klokken betjenes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kapellet er Gebr. Reil (6/1+p). Det ble installert i 1988. Dette rapporteres å fungere bra. Kirken har også et akustisk piano til høyre i koret av merket Weinbach..

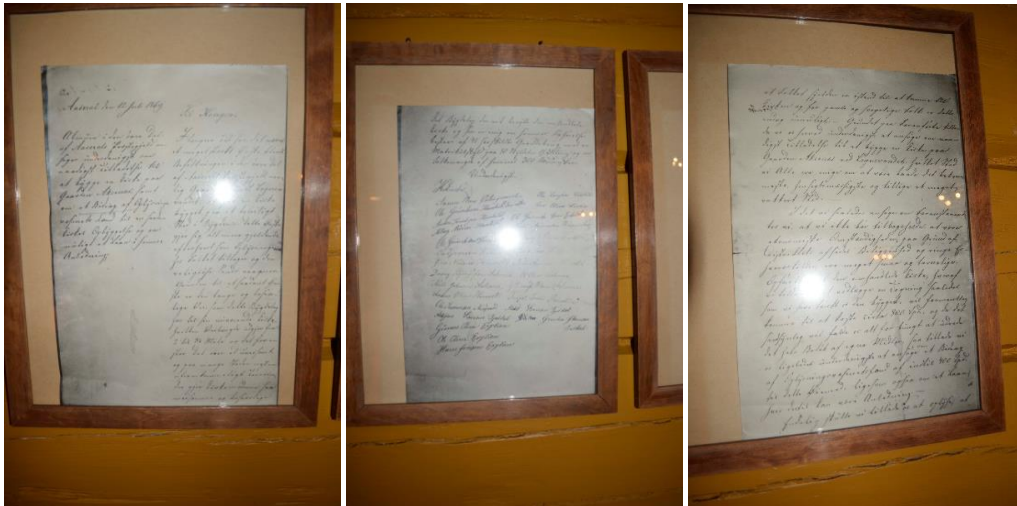

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen, med bilder og noe tekst. Altertavlen fra 1873 har akantusranker og treskurd og ble laget av Lars Svenson Juvasstøl. Altertavlen er bygd opp over to felt, der søyler innerst og akantusranker ytterst, rammer inn tekstfelt med bibelsitater. Som resten av interiøret i Åknes kapell er også altertavlen fargesatt i kraftige nyanser av gult og blått som hovedfarger.

Både prekestol og døpefont er i tre og laget av Tobias Flottorn og Gard Eikså i 1873.

Brev til kongen 1869 med søknad om å få bygge kirke på stedet er innrammet og henger på nordveggen, nederst.

Kirken har lerret og projektor. Disse kunne med fordel ha vært malt i interiørets farger, hhv oker og lys blå.

Kapellet har egen grønn messehagel. Messehaglen oppbevares på egnet hengere.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kapellet oppleves nokså brukervennlig men oppleves lite barne- og familievennlig. HC tilgang er dårlig. Planlagt forbedring. Trenger tilpasninger i kirkerommet

Ljosland kapell

Kapellet ble bygd i 1959. Det er tegnet av daværende byarkitekt i Krisitiansand, Alv Erikstad. Det har ikke stått tidligere kirke på stedet. I kirkebyggdatabasen er bygget oppført som "Kirke etter kirkeordningen (§ 19), men under bygningstype: Trolig kirke, usikker status.

Kapellet har ingen vernestatus. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 90 sitteplasser.

Universell tilpasning

Kapellet har universell tilgang via hovedinngang. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toalett i første etasje i kapellet.

Kapellets konstruksjon

Kapellet er bygget i Tre - Reisverk. Fasaden er kledd med imprignert/beiset trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i. Det ble da benyttet Annet. Det er utført vedlikeholdsarbeider på taket i 2021, og informasjon om dette er lagt i Kirkebyggdatabasen.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Der er noe fuktproblematikk i kjeller, se også avsnitt om brukervennlighet. Sist tilsyn ble utført i 2014 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med panelovner på vegg.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke som ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er Klaus Becker 4/1+p. Det ble installert i 1987. Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Inventar ført inn i kirkebyggdatabasen med bilder. Det er en vendbar, rød og hvitmønstret messehagel i kirken. Alterduker og antependier er sydd av Aud Holmer Hoven i 1959.

Altertavlen som er laget av Ottar Helge Johannessen er et trekors "Jesus på krossen" i materialene tre og mosaikk. Ottar Helge Johannessen har også laget glassmaleri til vindu på venstre side i koret, og i kjelleretasjen finnes et litografi av kunstneren med tittel "I hans lys".

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kommentar.

Kapellet er i bruk 3 ganger pr. år. En konsert og en gudstjeneste i påska. Og en gudstjeneste i juni. Begravelser er sjelden. Til dette bruket fungerer kapellet.

Kapellet har en kjeller som ikke er i bruk i dag. Her er et fint kjøkken, og kjeller er innredet for samlinger og kirkekaffe. Det er noe fuktproblemer i kjelleren og i nedre del av trappen fra kjeller til etasjen over. Forslag til tiltak; melde inn behov for grøfting/drenering.

Litteratur

Åseral kirke

Til Guds Ære og Folkets Gavn, Åseral kyrkej 1822-2022, Frans-Arne Hedland Stylegard 2022

Ljosland kapell

Åknes kapell

Åseral kirke

Kyrkjebygg i Åseral, Åseral sokenråd

Vår kirke i sør: Christianssand Stift, Agder bispedømme, 1684-1984, Kåre Støylen 1984

Våre kirker: norsk kirkeleksikon, Rasmussen, Alf Henry 1993

Befaring før visitas i Bygland og Årdal 2023

Om befaringen

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 31. november 2023. Med på befaringen var Olav Nilsen, kirkeverge i Bygland og Årdal, Tone Klev Furnes, seniorrådgiver kultur og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlister fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasen. Rapporten er laget med utgangspunkt i samtaler og skjema fylt ut under befaringen. Siste visitas i var i [årstall] og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner. Kirkemøtet har i sak 7/23 satt økt fokus rundt "Likeverd tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken".

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister. Felles for alle fire kirkene og kapellet er at det kun foreligger eldre lister over inventar som ikke er oppdatert eller særlig detaljerte. **Det settes en frist til ut januar for å ha lagt en plan for inventarregistreringen.**

Der antall sitteplasser ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, bør dette meldes inn slik at det blir oppdatert.

Bygg

Bygland og Årdal menighetsråd forvalter 5 bygg: Årdal kirke, Bygland kirke, Sandnes kapell, Sandnes kirke på Åraksbø og Austad kirke på Tveit.

I tillegg er det et klokketårn/kapell på kirkegården på den gamle kirketomteten på Austad. Årdal, Bygland og Sandnes kirke har vernestatus som listeført. Alle fem er kirker etter kirkeordningen § 19.

Det foreligger ikke neon serviceavtale pr. i dag for ettersyn av klokkene

Kirkesøkning og kirketilhørighet

Det er gudstjeneste annenhver uke i soknet fordelt på kirkene Årdal, Bygland og Sandnes. Austad kirke har vært stengt siden begynnelsen av 2023, og der er foreløpig ikke planer om gjenåpning. Sandnes kapell brukes ved begravelser, og har i tillegg en gudstjeneste i året sammen med Normisjon; en Olsokgudstjeneste. Dermed blir gudstjenestefrekvensen lav i hvert av de tre kirkebyggene som altså brukes til gudstjeneste; under 1 gang i måneden i hver av kirkene.

Pilegrimsvandring

En treårig plan for besøk i alle prostiets kirker ble gjennomført i perioden 2021- 2023, som pilegrimsvandring gjennom Otredal prosti. Det var prostidiakonene Helga Victoria Aas Johnsen (Vennesla) og Per Emanuelsen (Setesdal) som tok initiativ til vandringene.

Pilegrimsvandringen som ble gjennomført i sommer, fra Åseral kirke til Vennesla nye kirke, var derfor den siste i den treårige planen. Resultatet fra dette pilegrimsinitiativet er at alle prostiets 15 kirker har vært besøkt som pilegrimsmål i den aktuelle perioden. Kirkemøtet fremhever betydningen av åpne kirker og pilegrimsarbeid: Åpne og tilgjengelige kirkerom er viktige både for lokalsamfunnet og mennesker på reise. (KM 11/18, vedtak 13).

[Pilegrimsvandring i Setesdal - Agder og Telemark bispedømme \(kirken.no\)](#)

På kirkevandring mellom Bygland og Åknes

Det er planlagt en kirkevandring fra Bygland til Åseral i august 2024 med gudstjeneste i Årdal kirke og friluftsgudstjeneste ved Åknes kapell ved ankomst der. Bakgrunnen er en markering av Åknes kapell sitt 150 - års jubileum i år ved å gå fra Bygland til Åseral slik de gjorde for 150 år siden, da kapellet ble innviet.

Årdal kirke, Grendi

Årdal kirke ligger i Grendi ved søre del av Byglandsfjor, like nedenfor Landeskogen sanatorie. Den forvaltes av Bygland kirkelige fellesråd.

Den eldste omtalen av en kirke på (gnr. 57) Lande er i 1328. Prest ved kirken er ikke nevnt i middelalderen, men trolig har det som ved de langt fleste kirker vært prest i tida før ca. 1400.

Årdal kirke ble bygd i 1827 og er en laftet åttekant- kirke med utvendig panel. Kirken fikk nytt våpenhus i 1988. Åttekantdelen inneholder skip og kor, og det er sakristi i øst og våpenhus i vest.

Nåværende kirke er den tredje på stedet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 140 sitteplasser. (I kirkebyggdatabasen oppgitt 200).

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Kirketomt og deler av kirkegård er fredet. Middelalderkirkegården er ikke i bruk. Det har ikke vært begravelser etter 1945 (Kulturminnesøk).

Mørk grønn firkant viser fredet del av kirketomt/kirkegård.

Universell tilpasning

Kirken har rullestoladkomst ved at terrenget er hevet fram mot hoveddør. Det er toaletter i nærliggende bygg.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med tjærebehandlet tre. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2017. Det ble da benyttet vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2022 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med ovn under benk. Varmstyringen er ikke automatisert. Man trykker på/av ved ankomst og når man går. Kirken har fått nytt elektrisk anlegg og ledningnett.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken ringes manuelt. Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år. Trappen opp til klokken er gjerne ikke for hvem som helst.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det er et Henry Jones orgel fra 1885 som ble flyttet fra London til Årdal kirke og installert i kirken i 2012. Orgelet rapporteres å fungere bra. Kirken har også et piano. Orgel og piano blir stemt annethvert år. Pianoet brukes svært sjelden. Det tyske orgelbyggfirmaet Krawinkel har service på orgelet en gang i året. Sammen med organisten ble det det også gjennomført service på alle orglene i prostiets kirker, noen i fjor og resten nå i år.

I forrige visitasrapport fra 2015 vises det til et forslag til fargeplan for maling av orgelet basert på farger som er brukt i kirkerommet. Dette forslaget var utarbeidet av rådgivere ved bispedømmekontoret i samarbeid med lokal maler. Det har ikke vært arbeidet videre med dette malingsforslaget.

Inventar

Det forventes at det gjøres en jobb i forhold til Kirkebyggdatabasens inventarregister i oppfølging av visitas, og primo 2024.

Messehagler finnes i grønn, samt en eldre speilfløyel rød messehagel. Alterduk er sydd av Olga Såghus i 1971.

Den opprinnelige prekestolen ble satt over alteret; et prekestolalter.

I senere tid har kirken fått en prekestol til, og denne står til høyre for alteret sett fra menigheten. Nytt i inventaret siden siste visitas er et skilt med menighetens vispnummer. Skiltet i umalt tre er montert på veggen til høyre for prekestolen, rett under salmetavlen. Kunne man i stedet tilnærmet seg salmetavlens utførelse og fargesetting?

Vurdering av kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Vedlikehold

Det har vært brukt 4.5 millioner på vedlikehold i perioden 2007-2022. KA sin oversikt over tilstand på eksteriør, interiør og klima, viser fine resultater. Det utføres service en gang i året på alle tre kirkene i soknet.

Det gjenstår noen vedlikeholdsoppgaver som er planlagt. Noe skifer må skiftes ut. Maling av orgelet i tråd med fargeplanen utarbeidet av rådgivere fra bispedømmekontoret og lokal maler ved siste visitas. Også gulvet i koret trenger vedlikehold; malingen har noen steder flasket av i store flak.

Bygland kirke

Bygland kirke ligger i Bygland sentrum hvor bl.a en dagligvarehandel ligger. Kirken har også sine kontorer i nærheten av kirken.

Eldste omtale av en kirke på (gnr. 47) Prestegården, hvis opprinnelige navn er Bygland, er i 1328. Prest ved kirken nevnes allerede i 1316. En eldre kirke ble revet eller grunnleggende ombygd og sto ferdig 1669. Nåværende kirke bygd i 1938, erstattet kirken fra 1669, og er den 3. kirke på stedet.

Det er en laftet korskirke med utvendig panel. Innvendig ser vi de malte tømmerstokkene, og det er galleri langs alle tre vegger i vestre korsarm samt langs tverrarmenes vestvegger. Helt i øst er det sakristi.

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Ifølge innberetning før visitas har kirken 200 sitteplasser. (250 i kirkebyggdatabasen)

Bygland middelalderske kirkegård ligger på den høyeste delen av en åsrygg som er orientert nord til syd. Kirkegården er delvis i bruk etter 1945. (Kulturminnesøk).

Universell tilpasning

Kirken har ikke fast rullestolrampe og det må legges løse ramper til sideinngang. Det er ikke toaletter i nærliggende bygg. Det er ikke tilgang for rullestol til korpartiet. Som hovedkirke for soknet er det en utfordring at den er lite universelt tilgjengelig.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt panel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2018. Det ble da benyttet vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2022 med bruk av faglig eksternt konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk. Ved sterk kulde ute, som opp mot minus 15 – 20 grader, blir det for kaldt i kirken. En kraftig vifteovn blir da satt på. Kirken fikk nytt sikringskap i 2022.

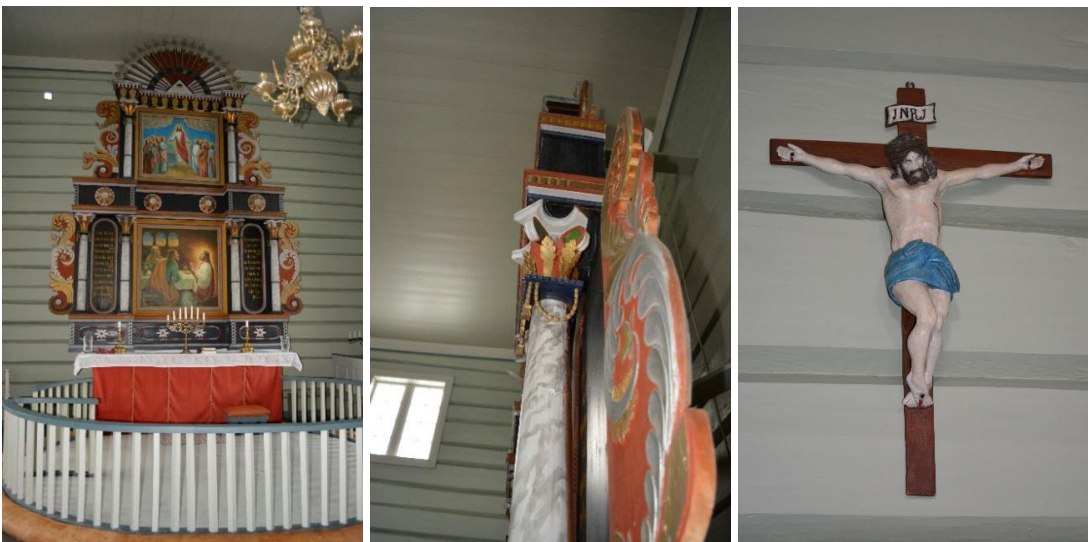

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke fra 1933 (Sannsynlig etter teksten å dømme, tatt i bruk 17 mai 1933. Den ringes manuelt.

Inventar

Altartavlen er skåret av Lars Stedjan, og den har to bilder som er malt av Lars Osa med motivene *Jesus og Emmausvandrerne* (nederst, fra 1931) og *himmelfarten* (1937). Stedjan har også snekret prekestolen, som står til høyre (sør) i krysset. Døpefonten har timeglassform og er av tre. Krusifikset er laget av Salve B. Kjetså i 1925. Alterduk er sydd av Torhild Nese i 1976.

På altertavlens høyre side noteres det at den innerste søylen i øvre del er svakt bøyd. Kirketjener konsulteres først, og det tas eventuelt videre kontakt med bispedømmets rådgivere som kan vise videre til konservator for en vurdering.

Kirken har messehagler i hvitt, grønt og fiolett. I tillegg har de en gammel rød speilfløyel messehagel.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det er et Hollenbach-orgel ca. 1890 som ble flyttet fra Tolga kirke til Bygland kirke og installert i kirken i 1925. Orgelet rapporteres å fungere bra. Kirken har også et piano.

Inventarlistene: Se innledning og Årdal kirke

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Kirkemusikk og konserter

Bygland kirke er ei god konsertkirke. Det er også en årlig konsert med Skjærgårdsang.

Vedlikehold

Taket på orgegalleriets høyre side har tydelige malings avflassing i nokså store flak.

Det er viktig å strø litt sand oppi knivlageret på kirkeklokken og at man ikke bruker fett i lagrene. Dette kan gjerne følges opp gjennom det regelmessige tilsynet.

Skapet i våpenhuset kunne vært vurdert malt i samme grønnfarge som interiøret ellers.

Sandnes kapell, Bygland

Sandnes kapell ligger på den gamle kirketomta til Sandnes kirke. Den forvaltes av Bygland kirkelige fellesråd, men det ytes stor dugndsinnsats til kapellet.

Eldste omtale av en kirke på (gnr. 33) Sandnes er i 1559. I 1437 var presten ved Valle kirke lenger opp i Otredal på Sandnes og bevitnet en overenskomst om arv. Muligens skyldtes dette en tilfeldighet, men muligens kan det være at Sandnes på denne tida var anneks under Valle hovedkirke. En ny kirke fra 1680-tallet erstattet den eldre kirken på stedet, trolig en stavbygning.

I 1844 ble kirken fra 1680-tallet revet, og en tømmerkirke med åttekantet grunnplan reist på samme sted. Da kirken i 1935 ble vedtatt flyttet til Åraksbø, gikk folket på Sandnes inn for å bygge et nytt kapell på den gamle kirketomta.

Bygget ble reist i 1940 som en litt mindre kopi av Sandnes kirke under ledelse av byggmester Gabriel Tallaksen. Nåværende kapell ble bygd i 1940 og er den 4. kirke på stedet. Ifølge innberetning før visitas har kapellet 60 sitteplasser.

Kapellet er registrert som *Bygning vigslet til kirkelig bruk (DNK)*. Det er fellesrådet som utfører det meste av vedlikeholdet. Gravplassen er fortsatt i bruk og kapellet brukes i så måte også som gravkapell. Kapellet har ingen vernestatus, men store deler av gravplassen er fredet etter Kulturminneloven § 4 (jf kulturminnedatabasen Askeladden). Inngrep utover gravlegging på kirketomta er derfor ikke lov i hht Kulturminneloven § 3. Middelalderkirkegården er i bruk.

Siden sist visitas er de tre fremste benkene på hver side snudd 90 grader inn mot midten.

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang. Det er toaletter i nærliggende bygg.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med malt panel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2013. Det ble da benyttet vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2022 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med rørovn under benk.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Klokken ringes manuelt og er lagret på knivlager. Knivlager så rimelig tørt ut og med litt sand, slik slike lager skal behandles. Knivlager har en sikringsbøyle for at kniv ikke skal kunne hoppe ut av lagerskål. Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kapellet er et harmonium, et trørgel av type The Lakeside Chicago. Det ble installert i 1940. Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Inventarliste: Se innledning og Årdal kirke.

Messehagler finnes i hvitt.

Altertavle er laget av Ottar Gladvedt i 1960, og motivet er Peter på vannet.

Vurdering av kirkens brukervennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Sandnes kirke, Åraksbø i Bygland

Sandnes kirke ligger på Åraksbø i Bygland. Den forvaltes av Bygland kirkelige fellelråd.

Kirken ble bygd i 1844 og er den 3. kirke på stedet. Sandnes kirke er en laftet, åttekantet kirke med rundt 120 sitteplasser ifølge innberetning før visitas. (Den er oppgitt med 200 sitteplasser i kirkebyggdatabasen).

Kirken har vernestatus som Automatisk listeført (1650 - 1850). Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet.

Universell tilpasning

Kirken har universell tilgang via hovedinngang. Rampen med årene blitt nokså mosegrodd, og trenger litt vedlikehold. Rullestolbruker kan ikke selv åpne døren uten hjelp. Det er toaletter i bygg like ved kirken.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Tre - tømret/laftet. Fasaden er kledd med tjærebehandlet tre. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2021. Det ble da benyttet Annen vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2022 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med ovn under benk. Ledningene ligger godt skjult i kanaler.

Det ble i 2018 installert nye varmeovner, delvis finansiert gjennom klimamidler fra barne- og familiedepartementet (såkalte BFD milder). Ledningene ligger godt skjult i avtagbare trekanaler langs gulvbjelkene til benkene.

Våpenhuset fremstår enkelt og rustikt med tømrede vegger, antakelig er det bygd i forbindelse med flyttingen, og fremstår derfor mer som et tilbygg. Her er det et eget lite rom med et elektrisitet - og sikringskap.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke som ringes manuelt. Kirken has samme type adkomst til klokketårn som i Årdal. Trappen er relativ smal og bratt, men det er brukbart gelender oppover trappene. Klokke og aksel inspiseres sjeldnere enn hvert fjerde år.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er et harmonium av merket Chicago Cottage, og det ble installert i 1900. Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

T.v.: Detalj: Dåpsfat. T.h.: Rosemalt kiste, detalj

Inventarliste: Se Innledning og Årdal kirke.

Messehagler finnes i grønt og rødt.

Altartavlen er skåret av Lars Olav Stedjan og malt av Lars Osa i 1937 med motivene *Kristus og Emmausvandrerne* og *Den tronende Kristus*.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken oppleves nokså brukervennlig. Kirken oppleves nokså barne- og familievennlig.

Kirkemusikk og konserter

Konserter og arrangementer legges til Bygland kirke, ikke her i Sandnes kirke. Men det kommer flere til gudstjeneste her enn i Bygland kirke.

Vedlikehold

Vinduene ble skiftet like etter 2007. Inventar, samt gulvet i koret, er malt i farger som det tidligere har hatt. Benkene har en helt spesiell og fin grønnfarge.

På høyre side nederst på prekestolen er montert en stikk-kontakt. Den kan med fordel få en annen og mindre synlig monterig.

Malingne på kirken i Bygland ser ut til å holde seg godt, med lite svartsopp og lite avflassing. Om dette har med klima på stedet å gjøre, påføring eller kombinasjon av malingtyper brukt opp igjennom årne er uvisst. Det er også verd å merke seg at siden de enekte kirken blir lite brukt, vil det gjerne være mindre tilførsel av fuktighet innvendig.

Austad kyrkje, Tveit

Austad kyrkje er den nordligste av kirkene i Bygland kommune. Det gamle kirkestedet var ved Austad søndre (gnr. 14), der det var stavkirke i middelalderen. Stavkirken ble nevnt i paveutsendingens regnskapsbøker i 1327. De utskårne portalplankene fra stavkirken ble tatt vare på og satt sammen til en dør på den nye kirken, en tømret langkirke, som ble revet i 1878. De gamle portalplankene er sendt til Oldsaksamlingen i Oslo. Kopi av portalplanke står i våpenhuset.

Dagens kirke fra 1880 står imidlertid på gården Tveit og er den 3. kirken på stedet. Det er en laftet langkirke. Den er tegnet og bygget av ingeniør Oskar Fabricius, fra Oslo (Norske-kirker.net)

Kirken har ikke vernestatus. Ifølge innberetning før visitas har kirken 100 sitteplasser. (250 i kirkebyggdatabasen!)

Universell tilpasning

Kirken har ingen permanent universell tilgang. Trappen her er imidlertid ikke så høy, kun to-tre relativt lave trinn. Den øverste hellen er hele 2m lang og 2 meter bred. Det er hogd inn årstallet 1880 i den.

Det er toaletter i nærliggende bygg. Det er kun ett trinn til korpartiet, men det er et sammenhengende gelender. Det kan være mulig å gjøre korpartiet større og gjøre det framkommelig for rullestol.

Kirkens konstruksjon

Kirken er bygget i Laftet tre. Fasaden er kledd med malt trepanel. Utvendig vedlikehold ble sist utført i 2020. Det ble da benyttet vannbasert maling.

Det er ikke rapportert om kjente lekkasjer. Det er ikke kjennskap til råte eller fuktskader. Sist tilsyn ble utført i 2022 med bruk av faglig ekstern konsulent.

Oppvarming

Kirken varmes hovedsakelig opp med ovner på underside av benk. Elektrisitetsanlegget er ikke i bruk, benyttes kun til flombelysning.

Ringeanlegg

Kirken har én kirkeklokke. Den ringes manuelt. Klokketårnet har normal trapp opp fra våpenhus og nokså god trapp videre oppover tårnet. Tau er trukket ned til tårnrommet i 2. etasje.

Orgel og piano

Hovedinstrument i kirken er pipeorgel. Det er et J. H. Jørgensen orgel fra 1977. Dette rapporteres å fungere bra.

Inventar

Inventar: Vi viser til innledning og avsnittet om Årdal kirke. Det er ikke minst viktig i en kirke som Austad at inventaret føres inn i kirkebyggdatabasen. I rapport fra kontorvisitas meldes det under *Inventarbok* at messehagler er ødelagte. Vi ønsker at dette blir dokumentert og vi vil gjerne bistå for å kunne foreslå en videre saksgang i forhold til disse.

Messehagler finnes i grønt og rødt. De er laget av Kirkelig kulturverksted i 1986.

Det er gjennomført lysskjermende tiltak for eldre tekstiler.

Kirken ble malt innvendig av Jon O. Rysstad i 1960 etter et fargeskjema av Finn Kraft. Vegger og benker er malt grønne, mens konstruksjonsbærende deler er blå.

Altertavlen er en kopi av den kjent danske billedhugger Bertel Thorvaldsens (1770-1844) populære kristusfigur *Komme hid til mig*, Matth. 11.28.

I tillegg er del av en gammel altertavle fra 1600- tallet fra den gamle kirken på Austad lagret i kirken. Dette er noe som bør undersøkes nærmere av godkjent konservator (NKF-N).

Det samme gjelder for et maleri som henger på veggen. I inventarlisten fra 1992 er dette omtalt som "Gamalt maleri, nattverden". Viktig å få med i registreringen i inventarlisten er slikt som epoke og proveniens. Ta kontakt med biskopens rådgiver dersom dere ønsker råd for videre gang rundt registreringen.

Del av gammel altertavle

Maleri av nattverden

Gammel prekestol

Fra forrige visitasrapport i 2015 kan vi lese:

“Prekestolen som står utstilt i Austad kirke er et unikt stykke historie. Den er godt beskrevet i 100 års jubileumboka for Austad kirke fra 1980, men er i korte trekk slik:

Da kirken på Austad ble revet, havnet prekestolen som kateter på den lokale skolen. Der stod den fram til den ble reddet fra å ende som peisved av lokalhistoriker Kristian Stubseid.

Prekestolen fra Oddernes kirke.

Prekestolen ble ifølge inskripsjonen på innsiden modernisert 1663 til bruk i Oddernes kirke. Da den i 1976 ble restaurert på Riksantikvarens sentralatelier ble man klar over at fyllingene var utskåret i gotisk foldeverk og at det var denne siden som måtte ha vendt utover. Prekestolen har da sannsynlig vært i enkel gotisk stil med ramtre og fyllinger i umalt eik. Man daterer dette til like etter reformasjonen i 1536, og prekestolen kan derfor regnes som blant

de eldste i landet. Under restaureringen fant man videre flere lag med overmalinger og dekorasjoner på de slette sidene. I 1634 får den utskårne renessanseportaler, noe man fant rester av på to av fyllingene under restaureringen. Stolen ble da malt i sterke rene farger. Senere mot slutten av 1600-tallet ble Oddernes kirke noe forandret og i den anledning har prekestolen fått ny dekor med apostelbilder på feltene inne i portalene. Den får også nye farger ved denne oppussingen. Det er med dette utseende den i 1705-07 ble hentet opp til Austad kirke. Så i 1845 blir kirken pusset opp og prekestolen får nå en nyere og enklere dekor med marmorerte fyllinger og mindre dekordetaljer. Under restaureringen i 1976 fikk den ene siden 4 forskjellige felt som viser de forskjellige fasene prekestolen har gått gjennom. Ifølge jubileumboka var det en forutsetning at den skulle plasseres i det planlagte kapellet på Austad, men siden det ikke ble bygget noe kapell der, ble den likevel stående i den nye kirken på Tveit.”

I den gamle prekestolen er der noen sprekker. Ta kontakt med rådgivere bispedømmekontoret for råd om restaurering dersom det er aktuelt.

T.v.: Nåværende døpefont fra 1880, laget av Torbjørn Langeid. I midten.: Døpefont fra 16-1700 tallet restaurert i 1980. T.h.: Døpefont fra 1200 tallet, plassert inni prekestolen.

Døpefonten fra 16 – 1700 tallet ble restaurert av Aust-Agder muséet i 1985 og er i enkel renessansestil. Den ble solgt på kirkeauksjonen da den gamle kirken skulle rives. Den ble funnet igjen på en låve av oldebarn til kjøperen og gitt tilbake til kirken. Nå er den i originale farger.

Kirken har for øvrig to døpefonter til. Nåværende døpefont er fra 1880 og er i samme stil og farger som nåværende prekestol, malt i hvitt og gult. I tillegg har kirken en døpefont fra rundt år 1200.

Man bør ta en vurdering på hva av utstyr som bør overflyttes til andre kirker som er mer i bruk. I tilfelle man flytter noe, må det noteres i Kirkebyggdatabasen.

[Vedlikehold](#)

Planlagt utskifting av noen skiferstein.

Vurdering av kirkens bruksvennlighet

Kirken ble vedtatt stengt av Bygland og Årdal sokneråd januar 2023, og det er foreløpig ikke planer om å åpne den for ordinært bruk igjen.

Dette skyldes lite bruk, utilstrekkelige vedlikeholdsmidler, og gammelt elektrisk anlegg som det ikke lenger anbefales å bruke. Man har likevel forpliktet seg å vedlikeholde den slik at det ikke oppstår lekkasjer eller at den forfaller ytterligere.

Gammelt sikringskap. Utstyret er ikke lenger godkjent for vanlig bruk

Litteratur

Årdal

Jubileumsskrift Årdal kyrkje 150 år 1828 – 1978, Olav Løysland 1978

Bygland

Kyrkjeliv i Bygland : festskrift til 100 års dagen for Bygland kyrkje 18. november 1938, Reidar Bolling 1938

Sandnes kapell

Våre kirker

Sandnes kyrkje

Jubileumsskrift Sandnes kyrkje 150 år 1844 – 1994 Med historisk bakgrunn , Aasmund Eldhuset 1994

Austad Kyrkje

Jubileumsskrift Austad kyrkje på Tveit 100 år 1880 – 1980, Aslak Austad 1980

Alle

Vår kirke i sør : Christianssand Stift, Agder bispedømme, 1684-1984, Kåre Støylen 1984

Våre kirker : norsk kirkeleksikon, Rasmussen, Alf Henry 1993

Rasmussen, Alf Henry: *Våre kirker- Norsk kirkeleksikon*

Riksantikvaren/Kulturminnesøk

Norske-kirker.net

Kirken.no/Agder - Pilegrimsvandring i Setesdal 2023

KONTORVISITAS I ...Åseral..... MENIGHET

DATO: .....29.11.23.....

TIL STEDE: .....Kjell Steinbru, Åse Guldsmedmoen, Åse Austrud, Rune Stormark.....

TEMA: KOMMENTAR: MERKNAD/PÅLEGG:

Kirkebok: Digital, føres på kontor

Ringereglement: Standard. Det ringes fra hovedkirken på høytidsdager.

Journal: Uklart. Her må det etableres faste rutiner. Kirkeverges ansvar.

Menighetsrådets protokoll: Føres av kirkeverge

Dagsregister for kirken: Ligger i kirkene, og føres av kirketjener

Inventarbok: Ikke å oppdrive pr dato

Konklusjon: Stort sett oversiktlig, men med noen mangler pga perioder uten ansatte på kontoret

(Sted, dato, navn)

--29.11.23 Rune Stormark (sign.)-----

Prost

KONTORVISITAS I .....Bygland og Årdal..... MENIGHET

DATO: .....27.11.23.....

TIL STEDE: .....Kjell Steinbru, Olav Nilsen og Rune Stormark.....

TEMA: KOMMENTAR: MERKNAD/PÅLEGG:

Kirkebok: Digital kirkebok føres mot dagsregister. Kirkeverge ansvarlig

Ringereglement: Standard. Høytid: ringes i tre kirker; Bygland, Sandnes og Årdal

Journal: Digital/epost. (postjournal føres ikke)

Menighetsrådets protokoll: Fysisk protokoll på kontoret. Kirkevergens ansvar

Dagsregister for kirken: Forrettende prest har ansvar for å føre dagsregister. Krever bedre rutiner. Sokneprest tar ansvar for å sikre dette.

Inventarbok: Foreligger i alle kirkene. Ullkåpe mangler i kirkene (utenom Bygland). Ødelagte messehagler i Tveit. Denne kirken er pr dato stengt pga teknisk anlegg ute av funksjon.

Konklusjon: Stort sett god oversikt.

(Sted, dato, navn)

--27.11.23 Rune Stormark (sign.)-----

Prost

Referat frå kontorvisitas/planleggingsmøte på Åseral kyrkjekontor

kl. 11.00 den 29.11.2023

Dei som møtte var:

Prost Rune Stormark
Sokneprest Kjell Steinbru
Soknerådsleiar Åse Austrud
Menighetssekretær Åse Torhild Guldsmedmoen

Kyrkjeverje Sjur Høgetveit møtte ikkje på grunn av sjukdom

VISITAS I ÅSERAL VEKE 9 i 2024

Me starta planlegginga av visitasen med å sjå på kva som var mest ynskjeleg å gjennomføre av forslag som var sett opp. Kjell Steinbru har eit ynskje om å vise fram/involvere mest mogleg av det kristelege arbeidet i kommunen, for så å ta med andre punkt om det blir tid.

Tysdag 27.februar

Kl. 09.00- 09.55 Frokostmøte på Åseral kyrkjekontor.

Tonje Kallhovd i Setesdølen inviterast saman med Sokneprest Kjell Steinbru, tilsette og soknerådsleiar, for å helsa på Biskop Stein.

Åse Torhild har ansvar for å invitere og bestille frukost.

- Sokneprest Kjell Steinbru ønsker velkommen og har ord for dagen.
- Det blir servert enkel frukost – brødmatt/kaffe
- Gjennomgang av programmet for visitasen, avtale når avisa bør/skal være med

Kl. 10 – 12.00 Møte med kommuneledelsen - tidspunkt er klarert med kommunen!

Dei som skal med er:

Ordførar Inger Lise Lund Stulien, Kommunedirektør Kåre Einar Larsen, Sokneprest Kjell Steinbru, Kyrkjeverje Sjur Høgetveit, Soknerådets nestleiar Siren Håvorstad, Biskop m/følgje.

- Kjell og Sjur har ansvar for møtet.

- Kl. 11.30 – Lunsj Ansvar Åse Torhild,

Kontaktar kommunen og spør om dei kan ordne med lunsj, gjerne saman med kommunens ansatte i kantina, men utan program.

Kl. 12.15 - 13.15 Medarbeidarsamtale på kyrkjekontoret

- Eventuelt 2 samtale med tilsette

Kl. 12-15 – 12.45

Kl. 12.45 – 13.15

SKULEN

Kjell har teke kontakt Helene Håvorstad på skulen, og gjort avtale med henne om tidspunkt og innhald.

Avtale med skulen er:

Kl. 13.15 – 14.00 Møte og samtale med elevane på skulen

Oppfordrar skulen til å arbeide med oppgåver saman med elevane, som dei kan spør og samtale med biskopen om. Det blir møte med ungdomsskulen 8. til 10. klasse.

Ca Kl. 14.05 – 15.00 (?) Møte med lærarane

- Biskop Stein «Religion i ei ny tid»,

- Samarbeid mellom skule/kyrkje, samtale med lærarane.

Kl. 15.05 – 15.30 - Eventuelt ein medarbeidarsamtale på kyrkjekontoret

Kl 15.30 – 16.30 Gryterrett bli servert på Kyrkjekontoret – ansvar Åse Torhild

- Servering av gryterrett og kaffi på Kyrkjekontoret til Biskop m/følge, sokneprest Kjell Steinbru, Kyrkjeverje Sjur Høgetveit, Soknerådets nestleiar Siren Håvorstad.

Kl. 16.40 – 17.10 - Eventuelt ein medarbeidarsamtale på kyrkjekontoret – soknerådsleiar ??

Kl. 17.30 – 18.30 Møte med sokneråd på Kyrkjekontoret.

Biskop med følgje møter soknerådet til samtale. Kaffe og frukt?

Kl. 19.00 – 21.00 - Fest på Bedehuset – i samband med bispevisitasen.

Kjell har ansvar for å avtale med Betania, Ingvild Foss Forgard og Bedehuset, Herdis Assev for å invitere dei til festen, saman med soknerådet. Kjell og soknerådet tek ansvar for innhald i festen.

- Kort presentasjon av dei forskjellige kristelege arbeid som er i bygda?
- Kva kan vi gjere saman, korleis kan vi utfylle kvarandre?
- Duett med sokneprest Kjell Steinbru og Forstandar i Betania Ingvild Foss Forgard.
- Kaffi /te/saft og kake ????

Åse Torhild har bestilt overnatting til Biskop Stein og 2 personar på Eikerapen Gjestegard.

- Det er bestilt 3 enkeltrom.

Onsdag 28.februar

Åse Torhild har kontakta Elling Eikerapen og han vil ha ei lita omvising med litt innblikk i historia samt litt om Rooths-festivalen og om kyrkja si deltaking der. Han stiller med kaffi og lokale for ei samling med leiarane for dei forskjellige turist-destinasjonane i Åseral etter omvisinga.

- Kl. 09.00 – 09.30 Omvising på Eikerapen Gjestegard v/ Elling Eikerapen.

- Kl. 09.30 – 10.30 – «Turismen i Åseral»

- Kort presentasjon frå kvar enkelt.
- Planar for framtid og vidare utvikling
- Samarbeid med Dnk no og i framtida

Åse Torhild kontaktar Grunneigarlaget på Bortelid v/Tomas Repstad, Bortelid Feriesenter v/ Ruben Bortelid, Fjellståva v/ Mikael F Schlezinger, Grunneigarlaget på Eikerapen v/ Kay Tore Øyulfstad, Grunneigarlaget på Ljosland v/ Oddmund Ljosland med invitasjon til samlinga.

Dei tilreisande inviterast og med på omvisinga i førekant.

Kl. 11.00 – 12.00 Andakt på Åseralsheimen

- Kjell Steinbru har andakten og det syngast et par salmar.
  - Biskopen kjem med ei lita helsing og kan om han ynskjer helse på dei frammøtte.
- Det vanlege er at det er ca. 12-15 frammøtte.

Kl. 12.05 Avreise frå Åseral kyrkjebygd mot Åknes. 20 min kjøretur

Åse Torhild og Arna ordnar catering midt på dagen.

Kl. 12.30 – 13.15

Åse Torhild tek kontakt med Gunstein Kallhovd og Kjell Olav Thorsland om det er aktuelt med eit stopp i «Stavkyrkja» og utstillinga i Årehuset. Spør også om me kan ta med catering som serverast der oppe til biskop og dei som vert med, inklusiv Gunstein og Kjell Olav.

Kl. 13.15 - Avreise mot Byglandsfjord. 50-60 min kjøretur. Må være framme før kl. 14.30

Kontorvisitasen

Dei som møtte var Prost Rune Stormark og Menighetssekretær Åse Torhild Guldsmedmoen

Me gjekk enkelt gjennom rutinane ved kontoret og informerte om bruk av programmet til Vitec Agrando.

- Menighetssekretær registrere dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd via program til Vitec Agrando.
- Kyrkjevevje har all arkivering og journalføring, og prosten vil ta kontakt med han for å høyre om rutinane.

Det blei etterspurt om me har inventarbok. Det er det kyrkjevevje som må svare på.

Det blir snart gjennomgang av gudstenesteforordninga, for den har ikkje vore endra sia 2005. Prosten ville ta kontakt igjen ved seinare anledning angående dette.

Referat angående program gått gjennom og oppdatert i møte på kyrkjekontoret den 06.12, saman med sokneprest Kjell Steinbru, kyrkjevevje Sjur Høgetveit, soknerådsleiar Åse Austrud, Arna Berg og undertegnede.

Åse Torhild Guldsmedmoen

Då har me tala om følgende:

Onsdag 28.02.24:

kl.14.30: Besøk på ARA Byglandsfjord OK

kl.16.00: Ankomst Revsnes hotell OK

kl.17.00: Samtale med kyrkjeverja

kl.17.30: Samtale med soknepresten

kl.18.00: Samtale med prostidiakonen

kl.18.30: Samtale med soknerådet

kl.19.00: Middag for sokneråd/tilsette/prost/biskop m.m. OK

kl.21.00: "Minikonsert" med Knut Olav Uppstad med fleire?

Olav ordnar avtaler m.v. denne ettermiddagen/kvelden.

Me ordnar overnatting for biskop med følgje på hotellet.

Torsdag 29.02.24:

kl.09.00: Møte med frukost på KVS Bygland. OK

kl.11.00: Møte/lunch med Bygland kommune. OK Gro-Tove ordnar lunch

kl.13.30: Andakt på Byglandsheimen. Kjell heldt andakt, Olav avtaler med organist, Gro-Tove avtalar med skule/barnehage om innslag

kl.14.15: Samling med konfirmantane. Kjell ordnar dette.

kl.15.30: Møte med Containertec. Gro-Tove avtaler

kl.17.00: Konsert i Bygland kyrkje med Kong Hane, Hornmusikken m.m. Gro-Tove avtaler

kl.18.00: Ukrainakveld på Vonheim. Gro-Tove har hovudansvaret

Sundag 03.03.24:

kl.16.00: Visitasgudsteneste i Sandnes kyrkje. Kjell har hovudansvaret for dette.

Song av Byglandsfjord barnekor. Olav spør

Kyrjekaffi på Åraksbø Grendehus etterpå?

Referat

Hva: Ungdomsrådsmøte – Agder og Telemark bispedømme

Dato: 23. – 25. februar

Sted: Kristiansand

Ungdomsrådsmedlemmer:

- Leder, Tone Susanne Kvasjord
- Nestleder, Knut Skjerdal
- Noah Raen
- Kajus Tamosauskas
- Magnus Espegren

Til stede:

Tone Susanne Kvasjord, Knut Skjerdal, Noah Raen, Kajus Tamosauskas, Magnus Espegren og Steffen Eikenæs sekretær

1/24 Godkjenning av innkalling og saksliste

Ungdomsrådet godkjenner innkalling og saksliste med de merknader som kom inn under møte

Henlegger sak 8/24, forskyver sak 5/24 og 6/24 og fører inn følgende saker under eventuelt:

11/24 SOME

12/24 Hva trenger menighetene å vite om ungdomsarbeid?

13/24 Fellesmøte med bispedømmerådet

14/24 UKM – valg av delegater

15/24 grønn menighet

2/24 UT2.0 2024 – orientering

Ungdomsrådgiver informerer om UT2.0

UR ønsker å bruke tid på saksbehandling på UT2.0 og vil gjerne ha to bolker med plenumsamtaler. UR ønsker at sakene som tas opp på UT2.0 i større grad er universelt gjeldende og refererer til tidligere saker på UT2.0 som har handlet om utfordringer knytt til geografisk avgrensede utfordringer som de selv ikke kjente seg igjen i.

Følgende gir tilbakemelding på at de kan være med på UT.20 2024:

- Leder, Tone Susanne Kvasjord
- Nestleder, Knut Skjerdal
- Noah Rean
- Kajus Tamosauskas
- Magnus Espegren

3/24 UT-konferansen 2024

UR kommer med forslag om tema HÅP på UT konferansen 2024.

Tema HÅP blir enstemmig vedtatt.

UR ønsker å ha en aktiv rolle i planlegging og gjennomføring av UT-konferansen 2024. De ønsker å ha en komite som kan jobbe med innhold. UR kommer også med følgende forslag til supplerende kandidater til en UT-komite:

Marthe Marthila Dybdahl

Torill Farstad Dahl

Frode Fjellbråten

Anne Marie Nystrøm, Notodden

Ønsket og elsket – nyansatt

Ungdomsrådgiver følger opp rekruttering til komite.

UR ønsker å løfte frem følgende elementer som bør vurderes å ta med til UT24:
KRIK – fungerte veldig bra med KRIK trening. Tretoppvegen fungerte bra, fint å ha med lokalkjent, Leif Egil var bra, med et spennende tema (apologetikk), Ønske om tema rus og kriminalitet (kan vi få med politiet?), Ledertrening, Mobbing.
Aktiviteter til UT24: Live quiz SG LIVE? (var der i 22, gøy med disco, men kanskje ikke hvert år?) og Åpen mikrofon?

4/24 PR UT – konferansen 2024

UR godkjenner brosjyre laget til UT24. Hvert medlem i UR får med seg 10 esk som de tar med hjem og deler ut.

Ungdomsrådgiver sørger for å dele ut brosjyre på fagdag om konfirmanter

Promotering av ungdomsrådet gjøres i forkant i menighetene og må jobbes med aktivt under første del av UT24

5/24 Inkluderende fellesskap

Utsettes til neste møte

6/24 Religiøs ekstremisme

Utsettes til neste møte

7/24 Fokussaken – Psykisk helse

UR arbeidet med spørsmålene som var kommet inn under UT konferansen 2023.
Jobber videre med saken på neste møte.

8/24 Ny plan for kirkelig undervisning

Saken nedprioriteres med hensyn til tid. Siden dokumentet har innleveringsfrist før neste møte med UR henlegges saken.

9/24 Kommunikasjon med ungdomsrådet

UR ønsker å fortsette med messinger som informasjonskanal, men ønsker også å bruke teams som sted for deling av dokumenter.

Ungdomsrådgiver oppretter og inviterer UR til et team på teams

10/24 Eventuelt/Orientering

11/24 SOME

UR ønsker å beholde Knut som SOME ansvarlig.

UR hjelper til med å stille med bilder.

Bruk av bilder på SOME kommer opp som tema. Hvordan kan vi forsikre oss om at bildene som tas kan legges ut? UR blir enige om at dette må avklares i påmeldingsfasen.

Ungdomsrådgiver undersøker hvordan dette kan gjennomføres på en grei måte.

12/24 Hva trenger menighetene å vite om ungdomsarbeid?

UR arbeider frem en del punkter og perspektiver som ungdomsrådgiver kan ta med seg i møte med menigheter i samtale om ungdomsarbeid i kirken.

Noen av hovedpunktene er:

kirken må være et sted med substans – fokus på Jesus

Ungdom må få ansvar

Det må legges til rette for ulike trosuttrykk når ungdom kommer til kirken eks. mulighet til å tenne lys.

Fellesskap er viktig. Det må arbeides aktivt med hvordan man skaper et godt fellesskap, eks. med tanke på klikker, osv.

13/24 Fellesmøte med bispedømmerådet

UR ønsker et møte med bispedømmerådet. På møtet ønsker man å ta opp fokussaken psykisk helse som en orienteringssak og legge frem saken stengte dører.

Stengte dører handler om at det ikke var noe ungdomsarbeid som var åpne siste helgen i vinterferien. UR reiste rundt til en del kirker for å vise hvordan man møter kirkene denne helgen. Kan man tenke at man i ferier samarbeider om et ungdomstiltak som flere menigheter står samlet om?

UR gir AU mandat til å arbeide videre med hvordan sakene legges frem og hvem som kommer på møtet.

Ungdomsrådgiver melder saken inn til bispedømmerådet.

14/24 UKM – valg av delegater

Leder Tone Susanne og nestleder Knut stiller som kandidater. Forslaget blir vedtatt ved akklamasjon.

15/24 grønn menighet

Forslag om å fremme grønn menighet blir tatt opp til drøfting. UR ønsker ikke å prioritere tid på å fremme grønn menighet nå og velger heller å holde fokus på andre saker.

Tone Susanne Kvasjord
Leder for UR 2023/24

Steffen Eikenæs
Ungdomsrådgiver (sekretær)